

EDGARAS VOLESAS

ŽALIASIS

ŠAULYS

ROMANAS

LEIDYKLA „VAIGA“ 1994

Vertė REGINA VORONAVICIENĖ

I SKYRIUS

PUIKI TEMA

Spaikas Holendas, parašęs paskutinį žodį ant popieriaus lapo, perbraukė dvi storas horizontalias linijas, kad visiems būtų aišku, jog čia jau pabaiga, ir užsimojęs nutrenkė parkerį į šoną. Jis pataikė į lango rėmą, plunksnos galiukas įsmigo į medį, ir parkeris pradėjo virpėti.

— Tegul joks netaalentingas žmogus neprisiliečia prie mano fantazijos vaisiaus,— iškilmingai išrėžė Spaikas Holendas.

Kitas reporteris, buvęs greta, pakėlė galvą:

— Apie ką tu rašei, Spaikai?

•— Apie vakarykštę šunų parodą. Aš nieko nenutuokiu apie šunis, žinau tik tai, kad jie loja ir uodegą vizgina. Saimas mane privertė. Pasakė, kad kriminalinis reporteris turi nusimanyti apie skalikus. Tas žmogus mąsto vienašališkai. Jis viską mato ne taip, kaip yra. Aprašyk jam ypatingas smulkmenas. Atnešk jam šviežią naujieną apie banko apiplėšimą, tai jis tučtuojau privers tave aprašyti, ką jo direktorius valgo pusryčių.

Holendo pašnekovas su kėde pasitraukė į šalį.

— Taip, dabar tokių žmonių beveik visur pilna,— pratarė jis.— Galbūt mes, anglai, esame didžiausi kvailiai ir asilai, palyginti su amerikiečiais.

— Tai jau ne! — greitai atkirto Spaikas. — Redaktoriai — ypatinga veislė. Jie nemoka į gyvenimą žvelgti reporterio akimis. Tai rodo, kad jie šiek tiek nenormalūs. Taip, pone. Jie mąsto vienpusiškai.

Jis atsідuso ir užkėlė kojas ant rašomojo stalo. Spaikas buvo jaunas, ant jo galvos kėpsojo kupeta rudų plaukų, o veidas buvo nusėtas strazdanomis.

— Žinoma, šunų paroda — įdomus dalykas. . . — pradėjo jis.

Kaip tik tą minutę durys su triukšmu atsidarė, ir į kambarį pažvelgė vienmarškis žmogus su milžiniškais akiniais ant nosies.

— Spaikai, jūs man reikalingas. Ar jūs užsiėmęs?

— Aš turiu susitikti su tuo tipu, berods, Vudu, dėl jo vaikų namų. Aš su juo pusryčiausiu.

— Jis gali palaukti.

Šie žodžiai patraukė Spaiką ir jis nuėjo iš paskos į mažytį kambarėlį.

— Ar jūs pažįstate Abelį Belami, Čikagos milijonierių?

— Abė? Taip. . . O kas, jis mirė? — su viltimi paklausė Spaikas. — Apie šitą dėdę ką nors įdomaus bus galima parašyti tik tai tada, kai jis negalės griebtis straipsnio dėl šmeižto.

— Ar jūs gerai jį pažįstate?

— Žinau, kad jis iš Čikagos ir susikrovė milijonus iš statybų. Be to, jis niekšas ir nieko nesibijo. Aštuonerius ar devynerius metus jis gyvena Anglijoje. Čia jis turi nuostabią pilį ir nebylį kiną šoferį.

— Visa tai, ką galima perskaityti „Anglijoje“, aš žinau, — nekantriai jį nutraukė redaktorius. — Aš noriu sužinoti štai ką, ar jis vaikosi reklamos? Kitaip sakant, paaiškinkite man: Žalasis šaulys — šmėkla ar reklama?

— Vaiduoklis?!

Saimas ištraukė iš stalčiaus ir ištiesė vaikinui popieriaus lapą. Tai buvo laiškas, matyt, parašytas neraštingo žmogaus.

GERBIAMAS PONE,

Žalasis šaulys pasirodė Gario pilyje. Dvariškis Vilksas jį matė. Gerbiamas pone, Žalasis šaulys įėjo į pono Belami kambarį ir paliko atidarytas duris. Jį taip pat žmonės matė parke. Visi tarnai išeina. Ponas Belami grasi- na išvyti visus, kurie plepės, bet tarnai patys išeina.

— O kas toks Žalasis šaulys? — nustebęs paklausė Spaikas.

Ponas Saimas pasitaisė akinius ant nosies ir nusišypsavo. Spaikas nustebė, kad Saimas moka šypsotis.

— Žalasis šaulys iš Gario pilies, — pasakė jis, — anksčiau buvo garsiausias Anglijos vaiduoklis. Nesijuokite, tai visai nelinksma istorija. Tikrąjį šaulį 1487 metais pakorė ponas de Kiursi, vienas iš pilies valdovų.

— Hm. Kaip jūs tai atsimate? — nustebęs pasakė Spaikas.

— Jį pakorė už elnių vagystes, ir net dabar, atrodo, tebėra ažuolinis rąstas, ant kurio jis kabėjo. Šimtmečiais jis gąsdino pilies gyventojus. Barkšyre jis virto tikra legenda. Dabar, jei tikėsime šiuo laišku, kurį, matyt, parašė tarnas, pats išėjęs arba išvartytas, — mūsų žalasis draugas vėl pasirodė.

Spaikas susiraukė ir prikando apatinę lūpą.

— Vaiduoklis, kuriam šovė į galvą juokauti su Abelių Belami, gaus pagal nuopelnus, — tarė jis. — Jūs norite, kad aš pasimatyčiau su Abelių.

— Taip, ir įtikinkite jį, kad leistų jums savaitę praleisti pilyje.

Spaikas palingavo galvą.

— Jūs jo nepažįstate. Jeigu jam tokį dalyką pasiūlysiu, jis mane išvays. Aš susitiksiu su jo sekretoriumi Savini. Jis azijietis ar šiek tiek panašus. Galbūt jis man šį bei tą paaiškins. Atrodo, kad Žalasis šaulys nusikalto, nes neuždarė Abelio kambario durų.

— Pamėginkite susitikti su Belami, gal jums pasiseks. Sugalvokite pretekstą patekti į pili. Beje, jis nusipirko pili prieš septynerius ar aštuonerius metus už šimtą tūkstančių svarų. Parašykite žinutę. Jums seniai teko rašyti puikią istoriją apie šmėklas. Niekas jums netrukdo pusrėčianti su Vudu. Jis man irgi reikalingas. Kur jūs susitinkate?

— „Karltonė“. Vudas atvažiavo į Londoną tik porai dienų. Jis šiandien vakare vėl išvyksta atgal į Belgiją.

Redaktorius linktelėjo ir pasakė:

— Puiku! Belami gyvena „Karltonė“. Jūs nušausite iškart du zuikius.

Spaikas žengė prie durų.

— Istorija su vaiduokliais ir vaikų įstaigomis,— apmaudžiai pasakė jis.— Aš noriu aprašyti žmogžudystę su nuotykiiais. Šiam laikraščiui tikriausiai nereikia kriminalinio žurnalisto.

2 SKYRIUS

BEBAIMIS ŽMOGUS

Plieno triukšmas ir gaudesys, elektros mašinų kaukimas, kirvių ir kūjų spengiantis bildesys — visa tai buvo Abelio Belami muzika.

Jis stovėjo prie viešbučio lango, sunėręs rankas už nugaros ir išmeigęs žvilgsnį į statybas. Nuo šio vaizdo jis negalėdavo atsitraukti kiauras valandas. Priešais jo viešbutį statė milžinišką namą. Plieninis jo karkasas kilo tarp mažyčių šoninių namelių.

Anot senovės mąstytojų, jei žmonių blogi darbai būtų užrašyti krauju tose vietose, kur jie padaryti, tai Abės Belami vardą būtų galima pamatyti daug kur: ir Montgomerio grafystės mažoje fermoje, ir Pensilvanijoje, ir ant pilkų Pentonvilio kalėjimo sienų.

Abelio Belami naktimis nekamavo košmarai. Sąžinės priekaištų jis nejautė, kas yra baimė, nežinojo. Įvykęs piktadarybė, jis jausdavo pasitenkinimą. Jeigu jis prisimindavo praeitį, tai visada su pasitenkinimu. Jam atrodė teisinga, kad tie, kurie stodavo jam skersai kelio, nukentėdavo. Gyvenime jam viskas puikiai klojosi. Dvidešimt penkerių metų jis buvo niekas, trisdešimt penkerių jis tapo milijonieriumi. Sulaukus penkiasdešimties, jo milijonų jau buvo kelios dešimtys, ir jis, nusipurtes nuo savo kojų gimtojo miesto dulkes, išsiliejo į anglų dvarininkiją, tapęs savininku vienu iš tų dvarų, kuriuos anglų riterių žiedas prieš keletą šimtmečių užkariavo kalavijais.

Trisdešimt penkerius metus Abė Belami nebaudžiamas kankino žmones. Kodėl jis turi atsisakyti reikalingiausių dalykų? Jam nebuvo ko gailėtis.

Jis buvo daugiau negu šešių pėdų ūgio ir sulaukęs šešiasdešimties dar buvo stiprus kaip jaunas buliukas. ...

Bet ne jo ūgis versdavo žmones atsigręžti į jį gatvėje. Jo išsigimimas buvo truputį patrauklus. Jo didžiulis raudonas veidas nusėtas šimtais raukšlių ir raukšlelių. Jo nosis didelė, stambi kaip svogūnas, burna plati, lūpos storos. Vienas lūpų kampas visada pakeltas, todėl atrodydavo, kad Belami be perstojo šypsosi.

Jis nesididžiavo savo bjaurumu ir nesigėdijo jo. Jis priėmė jį kaip realybę.

Toks buvo Abelis Belami iš Barkšyro, iš Gario pilies, žmogus, nuo gimimo nemokąs mylėti.

Stovėdamas prie didžiulio lango, šis stebėjo darbus. Koks čia bus pastatas, kas jį statė, jis nežinojo ir nesidomėjo. Darbininkai, atsargiai judantys siaurais ir pavojingais tilteliais, trumpam pasidarė jo darbininkai. Jis susiraukė pamatęs tris darbininkus, veltėdžiaujančius atokiau nuo prižiūrėtojo.

Viešbučio durys atsivėrė. Belami atsigręžė. Julius Savini įprato, kad jį sutiktų priekaištais, bet dabar jis pajuto, kad reikalas rimtas.

— Savini, klausykite, aš jūsų laikiu jau nuo septintos valandos. Jeigu norite išsaugoti savo vietą, tai atvykite pas mane iki vidurdienio. Supratote? Pasistenkite šito nepamiršti.

— Atleiskite, pone Belami. Aš perspėjau jus, kad šandien pavėluosiu. Aš tik prieš keletą minučių grįžau iš kaimo.

Juliaus Savini balsas ir manieras buvo lipšnios ir patikūniškos. Vieneri tarnybos metai jam nepraejo veltui, ir Julius žinojo, kad Belami prieštarauti negalima.

— Aš priimsite „Globo“ žurnalistą? — paklausė jis.

— Žurnalistą? — įtariai pasiteiravo Abelis Belami.— Jūs puikiai žinote, kad aš niekada neduoodu interviu. Ko jam reikia? Kas jis toks?

— Spaikas Holendas, amerikietis,— beveik atsiprašindamas ištarė Julius.

— Tai ne rekomendacija,— sumurmėjo Belami.— Pasakykite jam, kad aš užsiėmęs ir negaliu jo priimti. Nenoriu nieko bendro turėti su tais laikraščių paistalais. Kodėl jis atėjo. Juk jūs, atrodo, esate mano sekretorius?

— Man atrodo, jis atėjo dėl Žaliojo šaulio.

Abelis Belami staigiai atsisuko:

— Kas išplepėjo? Kas plepa apie Žaliąjį šaulį? Jūs? Tu... žiurke?

— • Aš nemačiau reporterių,— niūriai atsakė Julius.— Tai ką jam pasakyti?

— Pasakykite, tegul eina velniop... Pakvieskite jį čia. Belami staiga nusprendė, jei reporteris išeis nepasimatęs su juo, tai laikraštyje išspausdins išgalvotą medžiagą. Senis Abelis nemėgo ir bijojo laikraščių. Juk visą šitą Falmonto istoriją pradėjo žurnalistai.

Pasirodė Julius su lankytoju.

— Galite nelaukti,— pasakė sekretoriui Belami ir, žiūrėdamas primerktomis akimis į rudaplaukį reporterį, šiurkščiai paklausė: — Na, ko jums reikia?

— Girdėti gandų, kad Gario pilyje lankosi Žaliojo šaulys.

— Melas,— atsakė Belami labai greitai.

Jei Belami reporteriui būtų atsakęs abejingai, tas patiktų, bet skubus atsakymas privertė jį suabejoti. Pirmą kartą jį suintrigavo ši legenda.

— Kas jums tai papasakojo? — paklausė Abelis Belami.

— Mes gavome žinių iš trijų šaltinių,— pamelavo Spaikas,— ir visi tvirtina tą patį. Paklauskite, pone Belami, supraskite, juk už visų šių prasimanymų kažkas slypi.— Jis nusišypsojo.— Be to, pilis su vaiduokliu turi kainuoti daug brangiau.

— Čia jūs klystate,— tučtuojau Belami nutvėrė žurnalistą mintį.— Atvirkščiai, dėl visų gandų smarkiai krinta mano dvaro kaina, o jeigu jūs apie tai išsižiosite savo laikraštyje, aš tučtuojau paduosiu skundą teismui. Supratote, vaikine?

— Bet galbūt Žaliojo šaulio dvasia kaip nors pati pasirodys? — maloniai pasakė Spaikas.

Holendas nusileido žemyn, nepatenkintas pokalbiu.

Prieškambaryje jis aptiko Julijų su žilabarzdžiu, aukštaūgiu žmogumi, panašiu į pasiturintį darbininką. Julius judesiu sustabdė Spaiką.

— Juk jūs žinote, kur jo kambarys, pone Krigeri?

— • Ponas Belami jūsų laukia.,

Kai žmogus nuėjo, Julius paklausė reporterio:

— Hoflendai, ką jis jums pasakojo?

— Viską paneigė. Klausykite, Savini, garbingai prisipažinkite, kas slypi už viso šito?

— Nežinau, iš kur jūs ištraukėte šią istoriją, bet iš manęs jokių žinių nesitikėkite. Senis man tuojau užkurtų pirtį! Dar gali pagalvoti, kad mane papirkote!

— Vadinasi, tai tiesa,— nusprendė Spaikas.— Naktimis apie pilį kaip sargybinis klaidžioja vaiduoklis. Sakykite, ar pilis aptverta?

Julius palingavo galvą:

— Ne, aš neatsakinėsiu, Holendai. Nenoriu prarasti darbo.

— Kokią čia baidyklę ką tik nusiuntėte į viršų? Jis panašus į policininką.

Julius nusišypsojo:

— Jis apie jus klausinėjo to paties, kai nusileidote laiptais. Tai Krigeris. Jis...— Julius nutilo.— Na, nepavadinčiau jo bičiuliu, bet jis mūsų senio pažįstamas. Tikriausiai Belami jam moka pensiją.

Jiems besišnekučiuojant, nulipo Krigeris. Jis buvo išu-
tęs.

— Jis teksis mane priimti tik antrą valandą,— bambėjo įniršęs Krigeris.— Tai ką, jis išsivaizduoja, kad aš lauksiu? Jeigu taip, jis labai klysta. Galite jam perduoti mano žodžius, pone Savini.

— Kas atsitiko? — paklausė Julius.

— Jis sako — antrą valandą. Aš dabar atvažiavau į miestą, kodėl privalau laukti antros valandos? Kodėl jis negali pasikalbėti su manimi rytą? — piktai klausinėjo barzdočius.— Jis keikia reporterį, turbūt jus,— kreipėsi Krigeris į Spaiką.

— Mane.

— Pasakykite jam,— jis išraiškingai paplekšnojo Juliaus krūtinę,— kad atvyksiu antrą valandą ir norėsiu su juo išsamiai pasikalbėti, o jei ne, tai paplepėsiu su šiuo reporteriu.

Išpyškinęs šita grasinimą, Krigeris pasišalino.

— Savini,— tyliai pasakė Spaikas,— man atrodo, kad aptikau įdomią medžiagą laikraščiu. . .

Savini šių žodžių neišgirdo, nes greitai šokinėdamas laipteliais skubėjo pas įpykusį šeimininką.

3 SKYRIUS

BELGAS DŽONAS VUDAS

Spaikas pažvelgė į laikrodį — be penkių minučių pirma. Vos tik jis spėjo atsistoti, kai pro duris skubiai įžengė Džonas Vudas. Sis puikus žmogus, per anksti pražilęs, aukštaūgis, buvo puikių veido bruožų ir gyvų išraiškingų akių.

Jis draugiškai paspaudė reporterio ranką.

— • Tikiuosi, nepavėlavau,—tarė jis.— Nuo pat ryto turėjau daug rūpesčių. Norėčiau suspėti į trečios valandos traukinį. Reikia važiuoti į Belgiją, tai teks skubėti.

Jie kartu įėjo į restoraną, ir oficiantas palydėjo juos prie vienišo staliuko kampe. Spaikas, žvelgdamas į gražų, švelnų Vudo veidą, nenoriai prisiminė šiurkštų, niūrų milijonierių, su kuriuo neseniai bendravo. Žmogus, priešais jį sėdintis, buvo didžiausia Abelio Belami priešingybė. Gerumas sklido iš jo linksmų akių. Kiekvienas jo judesys buvo gyvybingas, o ilgos, siauros rankos, atrodo, nė minūtei nenustygdavo vietoje.

— Puiku, kas jus domina? Tikriausiai būtų geriau, jei jums smulkiai viską išpasakočiau, kol atneš pusryčius? Pirmiausia, aš esu amerikietis.

— Nebūčiau supratęs,—tarė Spaikas.

Džonas Vudas linktelėjo.

— Aš labai ilgai gyvenau Anglijoje,—pasakojo toliau.— Tiesą sakant, tėvynėje nebuvo...—jis nutilo,—o, labai seniai, jau daug metų,—baigė mintį.— Gyvenu Belgijoje, Venduno apylinkėse, ten įrengiau džiovininkų vaikų prieglaudą, kurią, tarp kitko, rengiuosi šiemet perkelti į Šveicariją. Vudo sistemos karbiuratoriai — mano išradimas. Štai ir viskas.

— Norėčiau su jumis pasikalbėti apie vaikų prieglaudą,—tarė Spaikas.— Mes apie tai sužinojome iš Belgijos

laikraščių. Ten buvo rašoma, kad jūs Europoje renkate lėšas motinystės mokyklos kūrimui. Pone Vudai, kas tai yra motinystės mokykla?

Pražilęs Spaiko pašnekovas atsirėmė į kėdės atlošą ir truputį patylėjo.

— Kiekviena Europos šalis, ypač Anglija,— pradėjo Vudas,— susiduria su rimta problema — nereikalingais vaikais. Galbūt terminas „nereikalingi“ ne pats tinkamiausias. Pavyzdžiui, našlė lieka su vienu ar dviem vaikais ant rankų. Aišku, kad ji negali dirbti, kol vaikai namie ir niekas jais nesirūpina. Pagaliau yra labai daug vaikų, kurių gimimo tėvai laukia su siaubu. Tokių vaikų paprastai jie labai greitai atsikrato. ..

Vudas pradėjo smulkiai dėstyti savo planus. Jis rengėsi įkurti didžiulius, specialiai įrengtus namus tokiems „nereikalingiems“ vaikams. Vaikus puikiai prižiūrėtų ir jais rūpintųsi gailestingosios seserys.

— • Mes ketiname burti mokytojas,— tęsė Vudas,— kurios mokėtų už mokslą, jos mokytųsi, kaip prižiūrėti vaikus. Tai ir būtų motinystės mokykla.

Pietaudamas Vudas kalbėjo tik apie vaikus. Mažyliai buvo jo džiaugsmas. Jis žavėjosi vienu mažu vokietuku, kurį neseniai atvežė į jo prieglaudą. Kalbėdamas jis taip susijaudino, kad kaimynai nuo gretimų staliukų pradėjo į juos smalsiai žvalgytis.

— Neįsižeiskite, pone Vudai, turiu jums pasakyti, kad jūsų keistas likimas,— pasakė Spaikas.

Vudas nusišypsojo.

— Žinoma, tai atrodo nepaprasta,— pasakė jis.— Kas jie tokie? — • gyvai paklausė jis.

Į restoraną atėjo lankytojai. Du vyrai lydėjo jauną merginą. Vienas vyriškis buvo žilas, o jo senas liesas veidas atrodė liūdnas. Jo bičiulis buvo jaunas, iš pažiūros jam galėjo būti ir devyniolika, ir trisdešimt metų. Jaunėlis priklausė tai žmonių grupei, kuri neleidžia nuobodžiauti savo siuvėjui: jaunuolio išvaizda nuo galvos iki

kojų buvo nepriekaištinga, bet Vudas ir Spaikas neatitraukė akių nuo merginos.

— Ji vienintelė moteris, kuri papuoštą kiekvieno žurnalo viršelį,— tarė Spaikas.

— Kas ji?

— Panelė Chauet, panelė Valerija Chauet. Senis — Valteris Chauetas, anglas, didesnę gyvenimo dalį praleidęs Amerikoje. Jis buvo neturtingas, kol jo žemėse neaptiko naftos telkinių. Madingasis vaikinys yra anglas Federstonas, nuolatinis viešbučių lankytojas. Aš jį sutikau visuose Londono naktiniuose klubuose.

Atvykėliai atsėdėjo netoli jų. Vudas dabar galėjo geriau apžiūrėti merginą.

— Ji nuostabi,— ištarė jis pusbalsiu.

Tuo metu Spaikas pakilo ir priėjo prie atvykėlių staliuko, norėdamas pasisveikinti.

Netrukus jis sugrįžo ir tarė:

— Ponas Chauetas prašo mane ateiti į jo kambarį. Jūs neprieštarausite, pone Vudai?

— Žinoma, ne,— atsakė jis linktelėdamas.

Valgydama mergina porą kartų apmetė akimis Džoną Vudą. Ji žvelgė smalsiai, lyg stengdamasi prisiminti, kur anksčiau buvo jį mačiusi.

Spaikas nuo pokalbio apie vaikus pasuko prie jį labiausiai jaudinusios temos.

— Jūs pažįstate Belami? — paklausė jis.

— Abelį Belami? Taip, šiek tiek pažįstu. Tai juk Gario pilies pirkėjas?

Spaikas linktelėjo galva.

— O Gario pilis — Žaliojo šaulio gimtinė,— tęsė jis.— Senis Belami taip nesididžiuoja savo vaiduokliu, kaip didžiutąsi kiti jo vietoje.

Spaikas papasakojo viską, kas jam buvo žinoma apie keistąjį Gario pilies lankytoją. Pašnekovas klausėsi tylėdamas.

— Keista,— pagaliau jis prašneko.— Žinau Gario pilies legendą, pažįstu ir Abelį Belami.

— Jūs jį gerai pažįstate? — greitai paklausė Spaikas. Vudas papurtė galvą.

Netrukus ponas Chauetas su savo svita pakilo ir išėjo. Vudas apmokėjo sąskaitą ir išėjo paskui juos.

— Aš noriu parašyti laišką,— pasakė jis.— Kaip jums atrodo, ar ilgai užtruksite pas poną Chauetą?

— Neilgai, pakaks penkių minučių,— atsakė Spaikas.— Nežinau, apie ką jis nori pasikalbėti su manimi, bet, man rodos, greitai grįšiu.

Ponų Chauetų kambariai buvo tame pačiame aukšte kaip ir Belami. Ponas Federstonas, matyt, jau buvo išėjęs, nes kambaryje buvo tik milijonierius Chauetas ir jo dukterė.

— Prašom užteiti, pone Holendai,— pasakė Chauetas. Jo balsas buvo tylus ir liūdnas, o jo visi judesiai melancholiški.— Valerija, tai ponas Holendas. Jis žurnalistas ir gali tau padėti.

Mergina linktelėjo ir nusišypsojo.

— Tiesą sakant, mano dukra norėjo su jumis pasikalbėti, ne aš,— pasakė Chauetas dideliu Spaiko džiaugsmu. Iš pradžių senis trumpai pažvelgė į reporteri, paskui į merginą.

— Man reikia,— pradėjo panelė Valerija,— rasti damą, kuri prieš dvidešimt metų gyveno Londone.— Ji nutilo abejodama.— Jos pavardė Cheld. Ji gyveno Betelio gatvėje Kemdeno kvartale. Aš jau klausinėjau toje gatvėje. Tai baisi landynė. Niekas jos ten neprisimena. Būčiau ir nežinojusi, kad ji ten gyveno, bet man į rankas pakliuvo laiškas,— ji vėl nutilo.— Laiškas pateko atsitiktinai, ir žmogus, kuriam jis adresuotas, to nežino. Jis labai norėtų nusišnepti tos damos gyvenamąją vietą. Kai laiškas buvo parašytas, už kelių savaičių dama dingo.

— Ar jūs parašėte skelbimą?

• Taip,— ji linktelėjo.— Padariau visa, ką galėjau. Policija jau seniai jos ieško.

Spaikas palingavo galvą ir tarė:

— Manau, kad jums negalėsiu padėti.

— Aš irgi taip manau,— tarė Chauetas,— bet mano dukra įsitikinusi, kad laikraščiai žino daugiau negu policija.

Pokalbį nutraukė garsūs balsai iš koridoriaus. Balsas buvo įniršęs, girdėjosi šauksmai. Kažkas nukrito. Spaikas iškart pažino balsą ir išbėgo į koridorių.

Jis išvydo keistą sceną. Barzdyla, kurią Julius vadino Krigeriu, lėtai kėlėsi nuo grindų. Tarpdury didingai stūksojo Abelis Belami.

— Jums už tai dar atsirūgs,— švokštė Krigeris.

— Nešdinkitės kuo toliau nuo čia,— staugė Abelis Belami.— O jeigu dar kartą sugrišite, aš jus išmesiu pro langą!

— Aš atkeršysiu!—staugė barzdyla, pametęs protą.

— Jūs man atsilyginsite už tai.

— Tiktai ne doleriais ir centais,— įniršęs atrėžė Belami.— Klausykit, Krigeri. Jūs, jei neklyst., gaunate pensiją iš savo vadovybės. Žiūrėkit, kad jos neprarastumėte.

Taip pasakęs, Belami nususuko ir užtrenkė duris.

Spaikas priėjo prie žmogaus, šlubčiojančio vestibulyje.

— Kas atsitiko?

Krigeris atsistojo ir pradėjo valytis nuo kelių dulkes.

— • Sužinosite, viską sužinosite,— pasakė jis,— tiktai ne tučtuojau. Juk jūs reporteris?—paklausė Krigeris.— Galiau papasakoti šį bei tą.

Spaikas buvo talentingas reporteris. Gera tema laikraščiu — štai jo gyvenimo esmė.

Jis grįžo pas Chauetus ir paaiškino:

— Atleiskit, turiu minutėlę pasikalbėti su tuo žmogumi.

— Kas jį primušė? Belami?
Klausė mergina, ir jos balse skambėjo grėsmingas tonas.

Spaikui netikėtai atsivėrė akys.

— Taip, panele Chauet. Jūs jį pažįstate?

— Daug girdėjau apie jį,— lėtai atsakė mergina.

Spaikas su Krigeriu išėjo į prieškambarį. Krigeris buvo išblyškęs ir drebėjo kaip drebulės lapas. Praėjo daug laiko, kol jis nusiramino prašneko.

— Tai, ką jis pasakė apie mane, tikra tiesa,— pradėjo jis.— Aš galiu netekti pensijos, bet aš rizikuosiu. Klausykit, pone...

— I lolendai,— užbaigė Spaikas.

— Čia jums nieko negaliu papasakoti, bet jei atvažiuosite pas mane į namus, į Naująjį Barnetą, Fildraudą...

Spaikas užsirašė adresą.

— Papasakosiu jums tai, kas sukels sensaciją,— patenkintas pasakė jis.

— Puiku,— pasakė Spaikas.— O kada galėčiau jus aplankyti?

— Po kelių valandų.

Linktelėjęs galva, Krigeris išėjo.

— Šitas žmogus įsiutintas,— tarė Vudas, atidžiau juos stebėjęs.

— Taip, su juo ką tik šiurkščiai pasielgė. Be to, jis žino istoriją, kurią man be galo rūpi užrašyti.

— Girdėjau, kaip jis žadėjo jums duoti puikios medžiagos,— nusišypsojo Vudas.— O dabar, I lolendai, man metas važiuoti. Atvažiuokit į Belgiją manęs aplankyti.— Jis ištiesė reporteriui ranką.— Galbūt ateis diena, kai aš jums galėsiu apie Abelį Belami papasakoti svarbių dalykų. Patį svarbiausią iš to, kas susijęs su juo. Jeigu jums prireiks smulkmenų iš mokyklos laikų, telegrafuokite, aš atsakysiu.

Spaikas grįžo į Chauetų svetainę ir sužinojo, kad panele Chauet išėjo į savo kambarį, nes jai labai suskaudo galvą. Vadinasi, pokalbis, kaip ieškoti damos, buvo atidėtas neribotam laikui.

4 SKYRIUS

ŽALIOJI STRĖLĖ

Grįžęs į redakciją, Spaikas aprašė Džono Vudo planus dėl motinystės mokyklos. Tada jis vėl išėjo ir pasamdęs taksi leidosi į Naująjį Barnetą.

Važiuoti į Naująjį Barnetą teko ilgai, o Fildraudas buvo apsuptas laukų. Rožinis vasarnamis stovėjo už žalios tvoros ir buvo paprastas mažas namelis, kurio sienas buvo aplipusios gebenės. Prie namo žydėjo mažytis gėlynėlis, už jo matėsi didelis sodas, nusidriekęs iki laukų. Jį Spaikas išvydo pro automobilio langą. Jis išlipo iš mašinos, pro žemučius vartelius pateko prie paradinių durų ir pasibeldė. Niekas nepakvietė įeiti, nors durys buvo neužrakintos. Jos buvo šiek tiek praviros. Spaikas vėl pasibeldė, bet nesulaukė atsakymo.

Pradėjo krapnoti lietutis, ir Spaikas nutarė įeiti į vidų. Jis drąsiai perėjo koridoriumi ir atidarė pirmas duris. Čia, matyt, buvo svetainė. Stovėjo patogūs baldai, virš židinio kabėjo didelis portretas, ir Spaikas atpažino savo naująjį pažįstamą. Krigeris buvo uniformuotas, bet Spaikas negalėjo nustatyti, kokią uniformą jis vilkėjo.

Spaikas atsisėdo ir abejingai pažvelgė pro langą į sodą. Vaizdas, kurį jis pamatė, privertė jį tučtuojau pašokti. Sodo gilumoje iš pakrūmės kyšojo žmogaus koja. Ji nejudėjo.

Spaikas galvotrūkčiais išbėgo iš kambario ir per nedidelę pievelę, užsėtą žolėmis, pataikė prie krūmo, čia sustojo kaip įbestas.

Barzdyla gulėjo ant nugaros. Jo akys buvo primerktos, rankos sugniaužtos mirties agonijoje. Iš jo liemenės pro sulenktas rankas kyšojo galas strėlės, papuoštos ryškiai žaliois plunksnomis.

Spaikas atsiklaupė ant kelių prie mirusiojo ir apžiūrėjo jį. Krigeris, be abejo, buvo negyvas. Tada reporteris pradėjo žvalgyti vietovę. Soda nuo laukų skyrė neaukšta medinė tvora, kuri negalėtų sukliudyti vikriam žmogui ją perlįsti. Spaikas suvokė, kad Krigeris krito negyvas toj vietoj, kur jam pataikė strėlė.

Peršokęs tvorą, Spaikas pradėjo ieškoti. Už dešimties pėdų nuo tvoros augo didžiulis ažuolas. Šitas medis buvo vienoj lygiagretėj su nukritusia strėle. Lėtai apėjęs ažuolą, Spaikas suprato, kad strėlė buvo paleista iš jo. Jo lapija buvo tanki ir saugojo nuo pašalinių akių. Aišku, kad auka nematė savo žudiko, pasislėpusio tarp lapų.

Jo paieškas vainikavo sėkmė, nes jis aptiko dvi aiškias pėdas toj vietoj, kur žudikas išsoko iš medžio. Pasirodė, kad jis ši tą svarbaus pametė, bet Spaikas ne iš karto tai pamatė. Atsitiktinai, kiek vėliau, reporteris rado žalią strėlę, tokią pačią kaip ta, kuri styrojo žuvusiojo kurtinėję. Strėlės galas buvo plonai nudrožtas ir nudažytas žaliai. Jos antgalis buvo aštrus lyg adata, o plunksnos per daug įmantrios.

Grįžęs į namą, Spaikas pašaukė vairuotoją ir tučtuojau išsiuntė jį į policiją. Jie greitai atvyko: uniformuotas policijos valdininkas ir seržantas. Jiems iš paskos atvyko žmogus iš Skotland Jardo, apsiėmęs apžiūrėti namą ir išvežti kūną.

Kol atvyko policininkai, Spaikas atidžiai apieškojo namą. Nors jam teisiškai nepriklausė, jis apžiūrėjo asmeninius dokumentus, kuriuos jam pavyko rasti. Iš jų paaiškėjo, kokią uniformą vilkėjo Krigeris nuotraukoje. Seniau

Krigeris buvo kalėjimo prižiūrėtojas, ištarnavęs dvide šimt dvejus metus, jis garbingai išėjo į atsargą ir užsitarnavo didelę pensiją. Tarp rašomojo stalo popierių Spaikas rado tokį pažymėjimą. Labiausiai Spaikas troško rasti dokumentą, paaiškinantį Krigerio ir Abelio Belami santykius. Nepavyko patikrinti tik vieno stalčiaus, kuris buvo užrakintas, ir Spaikas nedrįso jo laužti.

Jam pasisekė rasti senio taupomąją knygelę, kurioje labai nustebęs Spaikas pamatė, kad Krigerio būta gana turtingo žmogaus. Jo sąskaitoje buvo du tūkstančiai svarų. Greitai patikrinęs knygelę, Spaikas sužinojo, kad Krigeris kas mėnesį, pirmą dieną, gaudavo keturiasdešimt svarų grynais. Senio pensiją buvo nesunku patikrinti, nes ją mokėdavo ketvirtadieniais. Pensija, kiekvieno mėnesio piniginiai įnašai ir kažkoks pelnas buvo vieninteliai įrašai pajamų skiltyje.

Spaikas vos spėjo nusirašyti knygelės duomenis, kai atvyko policija. Jis išėjo jų pasitikti. Vėliau atvyko policijos gydytojas apžiūrėti nužudytojo.

— Jis mirė daugiau negu prieš valandą,— pasakė gydytojas.— Strėlė kiaurai persmeigė širdį, matyt, buvo neregėtai aštri.

Skotland Jardo sekliui Spaikas atidavė strėlę ir parodė vietą, kur ją rado.

— • Žmogus, nužudęs Krigerį, be abejo, puikiai šaudė ! ; lanko. Jis tvirtai nusprendė nužudyti ir, matyt, puikiai žinojo, kad nužudys. Tai pirmoji tokia žmogžudystė mano praktikoje. Palaikykite su mumis ryšį, Holendai. Dabar jūs tikriausiai norėsite vykti į redakciją ir aprašyti sensacingą naujieną, bet pirmiausia jūs man smulkiai paaiškinkite, kaip ir kodėl čia atsidūrėte.

Spaikas papasakojo, kas įvyko „Karltonė“, paaiškino vieną kitą smulkmeną, kurios labai sudomino sekli.

— Žalioji šaulys? — nepatikliai paklausė jis.— Ar tik nenorite manęs įtikinti, kad tai vaiduoklio darbas? Jeigu iš ti¹ ujų taip, tai pasakysiu jums, kad tas vaiduoklis

buvo nepaprastai stiprus. Tokiam šūviui reikia didelės jėgos ir taiklios akies. Krigerį ne taip lengva persmeigti, ypač iš taip toli. O dabar reikia važiuoti ir aplankyti Abelį Belami.

Abelis Belami kaip tik rengėsi palikti Londoną ir vykti į Barkšyrą, kai prisistatė policija. Jis neparodė nei nustėbimo, nei nerimo, sužinojęs, kas atsitiko.

— Taip, tiesa, kad jį išvijau,— pasakė Belami.— Seniau Krigeris man labai pasitarnavo, už tai aš jį dosniai apdovanojau. Jis išgelbėjo man gyvybę — ištraukė mane iš vandens, kai mano valtis apvirto.

„Melas“,— pagalvojo Spaikas, idėmiai stebėdamas senį.

— Kodėl rytą jos susikivirčijot, pone Belami?

— Nepavadinčiau to ginču, bet pastaruoju metu jis prašė manęs paskolinti pinigų pirkti laukui, kuris ribojasi su jo sklypu. Keletą kartų jam atsisakiau paskolinti. Šiandien jis atėjo išgėręs, ižeidinėjo mane, grasino. .. ne tai, kad grasino,— pasitaisė Belami trumpai nusijuokęs,— bet puolė įniršęs. Aš jį ir išmečiau.

— Kur jis išgelbėjo jums gyvybę, pone Belami? — paklausė seklys.

— Henlėjuje prieš septynerius metus,— greitai atsakė Belami.

„Tokia data tau jau seniai buvo galvoje,— mintyse įsidėmėjo Spaikas,— ir tu žinotai, kaip atsakyti į tokį klausimą ir paaiškinti, kodėl tu mokėjai šitam žmogui.“

— Tuo metu jis dar dirbo kalėjime,— pasakė seklys.

— Atrodo, taip,— atsakė Belami truputėlį suirzęs.— Bet tai įvyko kaip tik jam atostogaujant. Žinoma, jūs tai galite patikrinti.

Spaikas buvo įsitikinęs, kad apžiūrėjęs dokumentus Belami pateikti faktai bus teisingi.

— Štai ir viskas, ką galiu pasakyti,— tarė Belami.— Jūs, rodos, sakėte, kad jį nušovė?

— Taip, jį nušovė. Jį strėle nužudė Žaliasis šaulys. Minutėlei Belami sutriko.

— Žalioji strėlė? — pakartojo jis, lyg netikėdamas savo ausimis.— Strėlė? Žalioji strėlė? Ką, kodėl. . .— jis vargiai atgavo savo įprastą ramybę, ir vėl jo lūpose pasirodė šypsenėlė.— Vadinasi, Holendai, jis tapo jūsų garsios šmėklos auka? — ironiškai paklausė Abelis.— Žalioji strėlė ir Žaliasis šaulys — ar ne taip?

5 SKYRIUS

ABELIS BELAMI IR JO SEKRETORIUS

„Ar Krigerį nušovė Žaliasis šaulys?“

„Paslaptinga žmogžudystė įvyko susiginčijus aukai ir savininkui pilies, kurioje gyvena vaiduoklis“.

„Kas yra Žaliasis Šaulys? Šaulys, kuris gyvena Gario pilyje? Kokį ryšį turi ši paslaptinga asmenybė su Čarlzu Krigeriu, buvusiu Pentonvilio kalėjimo prižiūrėtoju? Štai klausimai, į kuriuos ieško atsakymo Skotland Jarda. Krigeris rastas nebegyvas savo sode. Jį rado vienas „Deili Glob“ laikraščio žurnalistas. Krigeris buvo užmuštas po kivičio su Abeliu Belami, Čikagos milijonieriumi, kurio pilyje pasirodė Žaliasis Šaulys. Krigerį pervėrė žalia strėlė, panaši į tas, kuriomis šaudydavo prieš šešis šimtus metų. . .“

Abelis Belami padėjo laikraštį ir pažvelgė į savo sekretorių.

— Ką jūs priplepėjote, aš, žinoma, negaliu pasakyti,— suniurzgė jis,— bet kažkas pripasakojo apie tą prakeiktą vaiduoklį. Paklauskite, ką pasakysiu, Savini. Visi plepalai apie vaiduoklius manęs negąsdina. Supratot? Jei visų šių gandų tikslas — įbauginti mane ir, jei norite įbauginęs mane įsitaisyti Gario pilyje — tiesiai sakau jums — toks planas sužlugęs. Aš išsklaidysiu visus klaidesius pats, neprašydamas Skotland Jardo pagalbos, patikėkite!

Jis atsistojo ir priėjęs prie lango tuščiai išžiūrėjo į sieną. Pagaliau jis staiga atsisuko.

— Savini, aš jums rimtai patariu. Jūs turite labai gerą tarnybą. Nepraraskit jos. Jūs—vienintelis, kurį pasirinkau į šį postą. Jūs vikrus ir siaubingas melagis, todėl tinkate man. Nepamirškite, kad jus paėmiau iš gatvės. Žinau, kad jūs buvote sukčius ir visada juo liksite, bet jus paėmiau, nes man prireikė kaip tik tokio apgaviko, kaip jūs. Man reikia žmogaus, apie kurį žinočiau absoliučiai viską. Aišku? Kol nebuvo jūsų paėmęs, jūs priklausėte vagių ir šulerių gaujai, ir policija tik ir laukė patogaus momento jus sučiupti. Štai ką apie jus žinau. Kai vakar seklys atėjo pas mane, norėdamas sužinoti apie Krigerį, jis pirmiausia manęs paklausė, ar aš žinau, kokį žmogų priėmiau į darbą. Didelė jums naujiena, ar ne?

Savini išvaizda buvo išpūdingesnė už atsakymą. Jo veidas iš tamsiai bronzinio pasidarė pilkas kaip žemė.

Senis priėjo prie pat sekretoriaus ir riebiu pirštu užkabino Savini liemenės iškirptę.

— Ta istorija su Žalioju šauliu turi tučtuojau baigtis,— skiemenuodamas pasakė senis,— ir bus geriau, jeigu ji iš tikrųjų pasibaigs. Dabar šaudysiu kiekvieną kartą, kai tik man pasirodys kas nors žalia.

Jis vis stipriau kabinosi už sekretoriaus liemenės ir, matyt, be jokių pastangų siūbavo jį į šonus.

— Savini, jūs žinote, kad aš žiaurus, bet manote, kad aš žioplis. Klystate. Aš galiu neblogai aplošti jus, ir jūs pagaliau visai pralaimėsite.

Senio ranka staiga išsitiesė ir sustingo, o Savini nulėkė keletą žingsnių į priekį.

— Automobilį lygiai penktą! — įsakė Abelis Belami ir lengvu galvos judesiu parodė sekretoriui, kad jis daugiau nebereikalingas.

Savini nuėjo į savo kambarį, susišukavo ir susitvarkė išpešiotus drabužius.

Jis nemelavo neigdamas savo dalyvavimą laikraštinių trikšme dėl vaiduoklio. Jam buvo daugybė priežasčių nieko neplepėti apie vaiduoklį.

Vadinasi, seniui viskas žinoma. Iš pradžių ši mintis pritrėkė Savini. Dabar jis netgi džiūgavo.

Lig šiol jis gyveno baimindamasis, kad jo praėtis nevyčia atsiskleis, bet net Abelis Belami nesuprato šios baimės priežasčių. Švelniose rudose Savini akyse blykstelėjo džiaugsmas. Abelis Belami nieko nesuprato.

Savini pažvelgė į laikrodį. Buvo pradžia dešimtos, iki penktos valandos jis buvo laisvas, todėl nereikėjo galvoti jokio preteksto išeiti iš namų.

Menas gerai tarnauti, Belami supratimu, tai menas palikti šeiminingą ramybėje, kai jam norisi pabūti vienam. Buvo dienų, kai Savini nematydavo savo šeiminingo, bet kariais jam tekdavo ilgai prasėdėti prie sekretoriaus stalo, nes Abelis Belami kaupdavo laiškus.

Automobilis nuvežė Savini prie didžiulio gyvenamojo namo Meid Bele. Atsisakęs tarnautojo pasiūlymo važiuoti liftu, Savini laiptais pakilo į antrąjį aukštą, išsitraukė iš kišenės raktą ir atidarė dvyliktojo kambario duris. Išgirdusi spynoje gurgždant raktą, į prieškambarį įėjo moteris su popirosu dantyse.

— O, tai tu! — nutęsė ji abejingai, kol jis uždarė duris ir ant stalo padėjo skrybėlę.

— O kas dar kitas galėtų būti? — paklausė jis.

— Pasiunčiau merginą nupirkti kiaušinių,— atsakė ji, eidama paskui jį į puikiai apstatytą svetainę.— Kur buvai dingęs vakar vakare? Aš laukiau tavęs vakarienei.

Ji atsėdėjo ant stalo kraštelio ir judino kojas, apautas šlepetėmis. Ji buvo jauna ir puiki, tik nevalyvai apsirengusi. Jos ryškiai rudi plaukai sudarė didžiulį kontrastą su didelėmis juodomis akimis, Pudra ant jos veido buvo nereikalinga, bet moteris paaiškino, kodėl jos nenuvalė.

— Nežiūrėk į mane,— pasakė ji, kai Savini atidžiai pradėjo į ją žiūrėti.— Vakar aš šokau iki trečios valan-

dos ryto ir dar nesimaudžiau. Ryta gavau Džerio laišką,—
tęšė ji ir nusijuokė pamačiusi jo ištįsusį veidą.

Ji pašoko nuo stalo ir paėmė mėlyną voka, gulintį ant
židinio.

— Aš nenoriu jo skaityti,— pratarė Savini.— Negaliu
prisiliesti prie daiktų, atkeliavusių iš kalėjimo.

— Na, tu privalai džiaugtis, kad pats ten nepatekai,
mielasis,— tarė ji, užsidegdama naują papirosą.— Po še-
šių mėnesių Džeris išeis iš kalėjimo. Jis nori sužinoti, ką
tu rengiesi jam gero padaryti, juk tu, Juliau, dabar mili-
jonierius.

— Tikra kvailė,— pasakė jis.

— Na, Belami turtingas, ir ten turėtų būti grobis.

— Žinoma, yra,— tarė Savini.

Jis susikišo rankas į kišenes ir lėtai nuėjo prie lango.
Sustojęs pasisuko taip, kad jo veidas būtų šešėlyje.

— Gario pilyje guli pusė milijono.

— Dolerių ar svarų? — paklausė ji ramiai.

— Svarų,— atsakė jis.

Moteris tyliai nusijuokė:

— Senis Belami ramiai nemiegotų, jeigu sužinotų...

— Jis žino,— atsakė Savini.— Žinojo visą laiką nuo
pat pradžių.

Ji nustebusi pažvelgė į jį:

— Žinojo, kad tu? ..

— Kad aš apgavikas. Tai jo paties žodžiai. Taip jis man
pasakė šiandien rytą.

— Kokia čia istorija su Žaliuoju šauliu? — paklausė ji
ir pakilo uždaryti durų, nes prieškambarėje pasigirdo kam-
barinės žingsniai.— Skaičiau laikraštyje.

Julius atsakė ne iš karto.

— Aš jo nemačiau,— pasakė jis patylėjęs.— Tarnui
jis pasivaideno, o senis pasakojo man, kad kažkas naktį
atidaręs jo miegamojo duris.

— Ten buvai tu?

Jos nuostabai, jis papurtė galvą.

— Nemėgstu naktimis vaikščioti. Pažįstu pilį kaip sa-
vo penkis pirštus. O seifas ne toks daiktas, kad jo griebtis
tiktu vienam. Tam reikia patyrusio žmogaus.

Jis prisimerkė, susimąstęs pažvelgė į ją, tada tęsė:

— Faje, tau pasakysiu, ką aš galvoju. Sena gauja iš-
kriko: Džeris kalėjime, Benas irgi, Volteris išdūmė į že-
myną, ir iš visos gaujos likome tik tu ir aš. Ką mes abu iš
jos gaudavome? Keletą svarų per savaitę, bet ir tai mažai
kas likdavo sumokėjus išlaidas. Žaidimas buvo per daug
menkas. O čia reikalai krypsta prie pusės milijono. Aš tau
sakau: aš beveik pasirengęs žmogžudystei dėl šių pinigų.

Jis apkabino ją ir pabučiavo.

Ji įsitempė ir paklausė:

— Kas atsitiko? Juliau, aš netikiu tavimi, kai tu pra-
dedi meilintis. Aš turiu išlaužti tą seifą, ar ne?

Jis įdėmiai į ją pažvelgė ir pasakė:

— Žinau San Paule vietą, kur galima karališkai gy-
venti už procentus nuo šimto tūkstančių dolerių. Ir tai kaip
tik ta suma, kurią senas velnias sumokės man. Faje, Ga-
rio pilis yra paslaptina. Ta paslaptis galbūt verta šimto
tūkstančių. O jei atsitiks blogiausia, aš turiu butelį su ne-
matomu rašalu, kuris, be abejo, vertas dvidešimties tūks-
tančių.

Julius mėgo kalbėti užuominomis ir jam būdavo malo-
nu matyti nesusigaudantį savo žmonos veidą.

6 SKYRIUS

DYKADUONIS

FEDERSTONAS

Puikiai apsirengęs vaikinai, pusryčiaavęs su
Chauetais, buvo vyresnis, negu atrodė pažvel-
gus į jo rausvą jauną veidą.

Valerija Chauet tai suprato tą pačią dieną, kai tėvas
pristatė vaikiną dukrai. Iš pradžių jis mažai ją domino.

Keliaudama kartu su tėvu, kurį reikalai dažnai atvesdavo į Ameriką, Valerija sutiko daug vaikinų, neturinčių kur praleisti laiką. Ji žinojo, kad jų interesai ribojasi lentyniniais automobiliais ir viešais vizitais. Tačiau tokio tipo anglą ji sutiko pirmą kartą.

Daugeliu atvejų Džeimsas Lamotas Federstonas buvo pranašesnis už tuos, kuriuos ji anksčiau pažinojo. Jis gyvenimą leido tuščiai, bet turėjo vieną vertybę — kuklumą. Jis niekada nekalbėdavo apie save, apie visa kita jis pasakodavo labai įdomiai.

Valerija iš pradžių pakentė jį, nes jis buvo malonesnis negu tas seklys, kurį tėvas grasino jai įpiršti palydovu, jeigu ji ir toliau lankysis įtartinose vietose. Paskui Federstonas jai pradėjo patikti, nežiūrint jo dabitiškos išvaizdos.

Kitą dieną po žmogžudystės jis atvyko jos pakviesti į parką.

— Aš noriu jūsų paklausti,— pasakė ji, kai jie, priėję saulės užlietą parką, atsisėdo alėjoje.— Labai asmenišką klausimą,— patikslino mergina.

•— Asmenybės visada mane domino,— atsakė Federstonas nesišypsodamas.

— Ką dar jūs darote, išskyrus tai, kad lydite žavingas jaunas merginas?

Jis įdėmiai į ją pažvelgė.

— Jūs iš tikrųjų labai patraukli,— atsakė jis rimtai.

Raudonis užliejo Valerijos skruostus.

— Pone Federstonai! Argi jūs nesupratote, kad aš pažuokavau? Nejaugi anglai neturi jokio humoro jausmo? Aš kalbėjau ne apie save.

— Juk jūs nepažįstate nė vienos merginos, kurią aš būčiau lydėjęs,— atsakė Federstonas ir pridūrė pereinamas prie nepavojingos temos: — Ne, daugiau aš nieko nedarau.

— Jūs net nelyginate kelnių? — įgėlė Valerija iširdusi.

— Ne,— prisipažino jis,— aš už tą darbą moku savo tarnui. Beje. aš pats šukuojusi,— linksmai pridūrė Federstonas.

Ji nenoriai nusijuokė, paskui staiga surimtėjo.

— Pone Federstonai, noriu paprašyti jūsų didelės pagalbos. Matot, aš noriu būti viena. Kiauras dienas viena. Supratote, pone Federstonai?

— Taip.

— Ar galiu būti viena, nebaugindama tėvo, jeigu jis manys, kad jūs mane kur nors išsivežėt. . . Kur nors, bet taip, kad aš galėčiau būti per dienas viena. Tėtis trečiadienio vakare išvyksta į Škotiją.

— Jūs norite, kad apsimesčiau, jog imu jus su saviimi, o iš tikrųjų palikčiau jus vieną?

Ji vėl atsiduso:

— Koks jūs nuovokus! Taip, kaip tik to ir noriu.

Džeimsas Federstonas stengėsi pradurti skylę žemėje savo lazda su auksiniu bumbulu.

— Sutinku su viena sąlyga,— lėtai tarė jis.

— Sąlyga? Kokia?

Ji nustebusi pažvelgė į pašnekovą.

— Leiskite kam nors kitam narplioti Abelio Belami reikalus. Tai ne moteriškas darbas. Jeigu policija apieškotų lauką už pono Krigerio namo, jums sunku būtų paaiškinti savo lankymosi ten priežastį, panele Chauet.

Valerija išblyškusi įsistebeilijo į savo palydovą.

— Aš. . . aš nesuprantu, pone Federstonai,— ištarė ji pagaliau.

Jaunuolis atsisuko į ją. Jo veide buvo šypsena, pusiau maloni, pusiau įspėjanti.

— Jūs ką tik, panele Chauet, apkaltinot mane, kad aš dykaduonis. Dykaduonis turi marias laiko stebėjimams. Jūs automobiliu važiavote pro mano butą šventojo Džeimso gatve paskui Krigerio „Fordą“.

— • Vadinasi, jūs pažįstamas su Krigeriu?—nustebo ji.

— Šiek tiek,— atsakė Federstonas, žaisdamas lazda ir stengdamasis nežiūrėti jai į akis.— Visus pažįstu po truputį, o kai kuriuos labai gerai. Pavyzdžiui, žinau, kad jūs palikote automobilį Fild Raudo gatvės gale ir pėsčia nuėjote iki Krigerio namo, paskui susimąstėte neilgam, ką jums daryti, ir nuėjote takeliu per lauką už Krigerio sodo. Laukas ne jo, bet jis sodo neaptvėrė ir naudojosi lauku. Lauke jūs pralaukėte iki aštuntos valandos vakaro.

— Tai jūsų spėlionės! — plykstelėjo Valerija.— Tėvas jums pasakė, kad aš negrižau pietauti.. .

— Visai ne spėlionės. Jūs likote lauke bijodama, kad jus gali pamatyti.

— O kur jūs buvot?

— Gaila, bet tame pačiame lauke, kitaip būčiau pamatęs mūsų draugą Žaliajį šaulį.

— Ką jūs ten veikėte? Kaip drįstate mane sekti, pone Federstonai?

Jo akyse blykstelėjo juoko kibirkštėlė, bet nė vienas veido raumuo nevirptelėjo.

— Jūs nenuosekli, panele Chauet. Ką tik skundėtės, kad aš nieko neveikiu. O dabar, kai jums prisipažinau, kad lydėjau jus į ekspediciją.. .

Ji bejėgiškai papurtė galvą:

— Nežinau, ką ir sakyti. Tai nepanašu į jus, pone Federstonai. Kodėl jūs įsitikinęs, kad aš sekiau Krigerį?

Jis lėtai išsitraukė iš kišenės auksinį portsigarą.

— Galiu rūkyti? — paklausė jis.

Ji linktelėjo.

Jis užsirūkė ir pradėjo leisti į orą mėlynų dūmų ratilus.

— Jūs sekėte Krigerį dėl to, tai jau mano prielaida, nes manėte, kad jis, užpykęs ant Abelio Belami, jį išduos ir kartu praneš jums tai, ko jūs trokštate sužinoti jau keletą metų.

Ji vėl įsistebeilijo į jį visai sutrikusi.

— Jūs ieškote paslaptinai dingusios damos, panele Chauet,— aiškino dabita vyrukas, lazda braižydamas visokius vingius ant smėlio.— Teisus aš ar ne, bet jūs įtariate, kad Belami prisidėjo prie jos dingimo. Jūs bandėte pasinaudoti dar keistesnėmis aplinkybėmis negu ta, kuri jums pasitaikė vakar. Man prireikė truputį laiko suvokti jūsų minčių eigą. Man atrodo, jūs tikėjotės, kad Belami važiuos paskui Krigerį į jo namus, ir jums pasiseks išgirsti jų pokalbį. Jūs išbuvote lauke beveik porą valandų ir ruošėtės jau eiti į namą, kai pamatėte policiją.

Jis išsitraukė cigarą iš burnos ir numetė į šalį. Jam staiga pasidarė bjauru rūkyti.

— Aš daug duočiau, kad galėčiau susitikti su Žaliuoju šauliu.

— Vadinasi, jūs tikite?

Jis linktelėjo:

— Aš ne tik tai tikiu, aš tvirtai įsitikinęs.

Ji susidomėjusi pažvelgė į pašnekovą:

— Koks jūs nepaprastas žmogus, pone Federstonai. Jūs beveik toks pat protingas, kaip ir tas seklys, kurį tėvas stengėsi pasamdyti, kad mane prižiūrėtų.

Jis nusijuokė:

— Turiu jums prisipažinti, panele Chauet. Aš ir esu tas seklys. Aš — kapitonas Federstonas iš Skotland Jardo ir stebiu jus nuo pat jūsų atvykimo.

7 SKYRIUS

VYRIAUSIOSIOS POLICIJOS ŽMOGUS

Spaikas Holendas įnikęs rašė, kaip buvo nužudytas žmogus paslaptiną žalia strele, kai jį pakvietė prie telefono. Jis papasakojo redaktoriui savo pokalbį.

— Mane kviečia į Skotland Jarda. Oho! Atrodo, darsi labai svarbus asmuo.

Po dešimties minučių Spaikas buvo Skotland Jarde.

— „E“ skyriaus viršininkas nori pasikalbėti su jumis,— pasakė seržantas prie durų.

— Nežinau, kur yra „E“ skyrius, prašau mane ten palydėti.

Policininkas palydėjo jį į kambarį, kuriame, sprendžiant iš jo dydžio ir baldų, buvo įsikūręs labai didelis valdininkas.

Už stalo sėdėjo jaunuolis. Spaikui įėjus, jis pakėlė galvą.

— Man atrodo, mes matomės pirmą kartą,— nusišypsodamas valdininkas atsistojo ir ištiesė Spaikui ranką.— Sėskite, pone Holendai. Aš — komisaras Federstonas ir paprastai nepriimu lankytojų. Jums darau išimtį, nes man patinka jūsų veidas. Gal cigara?

• Geriau būtų išgirsti dar vieną komplimentą,— atsakė Spaikas.— Pavyzdžiui, apie mano plaukus.

Džeimsas Federstonas pradėjo juoktis:

— Kalbant rimtai, Holendai, štai kodėl jus pakviečiau: girdėjau, kad jūs sekėte vairuotoją, atvežusį nepažįstamą damą į Fild Raudą.

Jis nusišypsodamas matydamas nustebusį Spaiką, ir tęsė:

— Nors ir keista, mes stebime taksį. Vairuotojas, kurį jūs apklausėte, atėjo į policiją ir viską papasakojo.

— Kiti laikraščiai jau žino? — nusivylęs pasiteiravo Spaikas.

— Nė joks laikraštis nežino ir nesužinos,— ramiai atsakė Federstonas.— Netgi „Deili Glob“.

• — Bet mes jau žinome.

— Nenoriu, kad tai patektų į laikraščius, dėl to ir pakviečiau jus. Pažįstu šią damą, ir jos veiksmus galima paaiškinti paprastai. Žinau, jog jūs dabar nusivylėte, nes, reporterio akimis žiūrint, žmogžudystė, jei į ją neįpainiota paslaptina moteris su šydu, visai ne žmogžudystė.

Spaikas šyptelėjo.

— Tegul būna taip, jei norite,— atsakė jis.

— Už tai jums pateiksiu keletą įkalčių, kurie galės atstoti istoriją su dama,— pasakė Federstonas, žaisdamas sidabrinio peiliu popieriui pjaustyti.— Žmogus, nužudęs Krigerį, ant pečių turi raudoną randą.

• Tai hipotezė? — paklausė pritrenktas Spaikas.

— Tai faktas. Štai dar vienas įkaltis: žudikas nešėsi arba labai storą lazda, arba kelias surištas golfo lazdas. • Š pritariu paskutinei versijai, nes netoli įvykio vietos yra golfo aikštelė. Tiesa, nežinau, kam jūs panaudosite šias žinias, tačiau gal geriausiai pasilikite jas sau.

— Kaip jūs sužinojote, kad nusikaltėliui yra randas ant peties? — iš smalsumo paklausė Spaikas, beje, nesitikėdamas atsakymo.

Jo nuostabai, Federstonas paaiškino:

— Nežinau, ar jūs ilgai gyvenote Anglijoje ir kaip susipažinęs su tos šalies įstatymais. Už kai kuriuos nusišaltimus Anglijoje baudžiama pėrimu. Kai kas iš jūsiškių tuos įstatymus laiko žiauriais, bet, matyt, taip ir yra.

Pavyzdžiui, perama už kalėjimo vadovybės užpuolimą. Beveik septynerius metus Krigeris buvo svarbiausias asmuo, organizavęs pėrimus Pentonvilio kalėjime. Tai nemalonus pareigos, reikalaujančios stiprių nervų ir didelio vikrumo, nes, kaip numatyta įstatymo, rimbas turi kirsti ne aukščiau ir ne žemiau peties. Manau, kad žudikas — žmogus, išpertas Krigerio, ir laukęs progos atkeršyti.

— O kuo čia dėta stora lazda ar golfo lazdos?

— Krigerį pervėrė strėlė, paleista iš plieninio lanko, pagaminto iš labai geros kokybės plieno. Negalima vaikštinėti po Londoną su lanku ir strėlėmis nepatraukiant dėmesio. Lanką labai lengva paslėpti storoje tuščia vidurėje lazdoje arba golfo lazdu įdėkle.

Spaikas grįžo į redakciją jausdamas, kad iš jo istorijos nieko nebeliko.

— Išmeskite iš galvos tą istoriją su moterimi, pone Saimai,—pasakė jis.— Policija ją žino ir nieko paslaptingo ten nėra.

— Aš niekada netikėjau paslaptinomis moterimis,— atsakė Saimas ir pridūrė: — Jums yra telegrama.

Jis ištiesė ranką į krepšį su laiškais ir numetė savo pavaldiniui rusvą voką. Spaikas išėmė telegramą ir perskaitė:

„Kaip jūs manote, ar sutiks Belami man padėti? Ar jis atrodo panašus į žmogų, mylintį vaikus?“

Spaikas kvatodamas net atsisėdo. Jis juokėsi net apsi-ašarojęs, vos nevirsdamas.

•— Kodėl jūs puolėte į isteriją? — nepatenkintas paklausė Saimas.

8 SKYRIUS

FAJĖ SUTINKA SENĄ DRAUGUŽĮ

Valerijos Chauet mintyse buvo didžiulė painiava. Be to, ją apėmė begalinis nusivylimas, susierzinimas, suvokus savo kvailą padėtį.

— Brangioji mano,— paaiškino jai tėvas, kai ji viską papasakojo,— buvau priverstas taip pasielgti. Tu man viskas, ir aš negalėjau rizikuoti.

— Bet kodėl tu neperspėjai manęs, kad jis seklys?

Visada liūdną ir rimtą Valterio Chaueto veidą trumpam nušvietė šypsena.

— Kaip tu sužinojai, kad jis seklys? — vėl prakalbo jis.

— Jis pats man pasakė,— trumpai paaiškino ji.

— Manau, kad tai nekliudys jam pas mus lankytis,— pasakė Chauetas.— Jaučiuosi ramiau, kai jis čia.

— Jis pasakė man, kad rytoj ateis vakarieniauti. Tėti, kaip nemalonu jausti, kad tave visą laiką seka policija.

Žinoma, niekas nesutrukdė Valerijai pareikalauti, kad Džeimsas Federstonas vykdytų savo pažadą. Tą dieną, kai jos tėvas rengėsi vykti į Škotiją, Federstonas užvažiavo pas ją ir jos draugijoje praleido tik penkias minutes. Prie Marmurinės arkos, parko kampe, ji sustabdė savo automobilį ir reikšmingai atidarė dureles.

— Vadinasi, čia aš išlipu,— nusišypsojo Džeimsas.

Jis jau nustojo vaizduoti dabatį, jo drabužiai dabar buvo žmoniški ir jam daug labiau tiko. Valerija pagalvojo, kad jis neatrodo esąs trisdešimt penkerių metų, be to, labai gražus.

— Aš neklausinėsiu jūsų, kur važiuojate ir į kokią avantiūrą išivelsite,— pasakė jis, stovėdamas prie automobilio ir remdamasis į dureles.

Valerija nusišypsojo:

— Kam jums klausinėti, kai jūs galbūt pasiuntėte du policininkus su motociklais vytis mane?

— Ne,— jis papurtė galvą.— Garbės žodis, taip nedariau. Tikiu, kad jūs šiandien nedarysite nieko, kad išivėlčiau į keblią padėtį.

Ji atsigręžė ir pažvelgė į jį nuvažiuodama. Jis stovėjo ant šaligatvio ir žiūrėjo į ją. „Jis nepaprastai gražus ir atrodo jaunesnis kaip trisdešimt penkerių metų“,— pagalvojo ji.

Džeimsas palaukė, kol automobilis dingo iš akių, tada apsisuko ir lėtai nuėjo per parką atgal. Nors jau buvo vėlyvas ruduo, diena pasitaikė šilta, ir plačiomis parko alėjomis plaukė minios žmonių. Jis ėjo galvodamas apie Valeriją Chauet, ir ši mįslė domino jį labiau negu ta, apie kurią taip plačiai buvo kalbama — kas nužudė Krigerį. Nežiūrint visų išvadų, Džeimsui kėlė daug rūpesčių, kad Valerija Chauet buvo lauke tuo metu, kai buvo nužudytas Krigeris.

Tiesą pasakius, jis netgi ten jos nematė. Jis tiktai matė, kaip ji lėjo ten ir kaip išėjo. Ką ji veikė maždaug nuo trečios valandos po pietų iki aštuntos valandos vakaro, buvo neaišku. Jis tikėjosi Valeriją sutrikdyti, pranešdamas, kad ją sekė, ir priversti aiškintis. Dėl to jis ir pasisakė, kas esąs. Užuo tikėjęsis jos nuoširdumo, jis pajuto, kad Valerija dar labiau užsidarė.

Jis žinojo, kad ji kažko ieško. Chauetas pats jam pasakė. Tačiau ko ieško ir kaip tas žmogus dinga, jam taip ir liko mįslė. Kas tokia ponija Cheld? Kokios priežastys vertė jauną merginą taip atkakliai ieškoti šios moters?

Džeimsas su ponu Chauetu buvo pažįstamas labai seniai, dar nuo Amerikos laikų. Chauetas buvo našlys, ir vienintelis jo vaikas buvo Valerija. Jeigu ji turėtų seserį, viską paaiškinti būtų paprasta. Koks žmogus galėjo būti Valerijai toks brangus, kad ji pultų jo taip ieškoti, nežiūrėdama nei išlaidų, nei pavojų, apie kuriuos pagalvojus Džeimso plaukai šiaušdavosi iš siaubo. Aišku, kad ta moteris negalėjo būti tik draugė. Jeigu mergina ieškotų vyriškio, būtų suprantamiau.

Jis dar kartą apsvarstė šį klausimą, ir tos pačios mintys, tie patys neaiškūs klausimai sukosi jo galvoje. Staiga jis pamatė seną pažįstamą ir tučtuojau užmiršo Valeriją. Džeimsas Federstonas greitai veja nubėgo į kitą takelį prie elegantiškos damos, kuri lėtai vaikštinėjo laikydamą už grandinėlės mažą šunelį.

— Man atrodo, kad neapsirinku,— tarė Džeimsas.— Sveiki, Faje, kaip jūs laikotės? . .

Dama nustebusi pažvelgė į jį, vos vos pakėlusi nudąžytas blakstienas.

— Neturiu garbės būti jūsų pažįstama,— šaltai pasakė ji ir apsidairė lyg ieškodama policininko.

Jos žodžiai taip pralinksmino Federstoną, kad jis sekundę tylėjo kratomas vidinio juoko.

— Faje, Faje,— pasakė jis priekaištaudamas.— Nusileiskite iš aukštybių ant žemės ir būkite paprasta mirtin-

gaja. Kaip laikosi jūsų rinktinė draugija? Džeris dar kalėjime, kaip teko girdėti, o kiti gaujos nariai slepiasi Paryžiuje?

Elegantiška dama išžeidusi palingavo galvą:

— Dieve mano, Federstonas! Nejaugi negalima damai išeiti pasivaikščioti su šuneliu, kad prie jos nepristotų policininkas?

— Jūs nepaprastai nemeili,— tarė Džeimsas.— Jauna moteris neprivalo taip šiurkščiai kalbėti. Neseniai apie jus girdėjau labai įdomią naujieną.

Ji pažvelgė į Federstoną, ir jos akyse šmėkstelėjo pyktis ir įtarumas.

— Ką gi jūs girdėjote?

— Man pasakojo esą jūs ištekėjote. Beje, netgi tuokėtės bažnyčioje.

— Ne. Nėra pasaulyje tokio žmogaus, kuris man būtų geras,— atsakė ji.— Aš seniai padariau tokią išvadą.

Jieėjo lėtai, iš šalies žiūrint atrodė, kad susitiko du draugai, gražūs ir puošnūs, ir taikiai šnekučiasosi.

— Kaip gyvena pusiau grynakraujis gyvulys, Belami sekretorius? — staiga paklausė Federstonas.

Jo pašnekovė tirštai nuraudo.

— Koks pusiau grynakraujis gyvulys? — iššaukiančiai paklausė ji.— Jeigu turite galvoje poną Savini, tai jums pasakysiu, kad jis yra mano didelis draugas. Jis kilęs iš senos portugalų šeimos, Federstonai, prašau jūsų šito nepamiršti. Ir kodėl aš leidžiuosi į kalbas su kvailu policininku, pati nežinau.

— Atleiskit,— sumurmėjo Federstonas.— Galima pamanyti, kad jūs iš tikrųjų ištekėjote, ir, be to, dar už šito šaunuolio Juliaus. Jeigu taip, nuoširdžiausiai jus sveikinu, Faje! . .

Dar jam nebaigus frazės, ji jau nūsuko ir ryžtingai pasuko į šalį, įnirtingai tempdama už grandinėlės užsispyrusį šunį.

Antrą kartą per dešimtį minučių Džeimsas Federstonas susimąstęs žiūrėjo moteriai iš paskos. Paskui jis lėtai pasuko į „Karltoną“, norėdamas atnaujinti pažintį su Fajės Kleiton draugu, tačiau Julius su savo šeimininku jau buvo išvažiavę į Gario pilį.

9 SKYRIUS

ŽALIASIS ŠAULYS

Pamatęs Gario pilies išorės vaizdą, didingą sargybos bokštą, dantytas pilko akmens sienas, niekada neįtartum, kad už tų niūrių sienų gali viešpatuoti grožis ir ramybė. Joks saulės spindulys neprasi-skverbėdavo pro senovinius pilies langus. Pilies sienos buvo nejaukios ir drėgnos. Pono Belami bibliotekos uždangstyti langai žiūrėjo į vieno vidinio kiemo žalią pievelę. Priešais šituos langus dunksojo siena, aukšta ir lygi, kuriai, atrodo, nebuvo pabaigos.

Smalsuoliai ne kartą kėlė klausimą, kodėl Abelis Belami, žmogus, neperskaitęs per savo gyvenimą nė vienos knygos, abejingas praėjusių amžių istorijai, už didelius pinigus nusipirko šitą pilį — riterių senųjų tradicijų lopšį. Jeigu tie žmonės būtų geriau pažinę pilies savininką, būtų supratę: senąją statytoją pritrenkė pilies didybė. Be to, šitie akmenys turėjo tai, kas žavėjo žiauraus būdo Belami. Pamačius niūrius požemius, tamsius ir drėgnus, kur į grindis buvo įsukti surūdiję žiedai ir grandinės, kur akmeninės kolonos iki blizgesio nugludindavo kančiose besiraitančius žmonių kūnus, Belami pabusedavo pirmųjų instinktai. Jam buvo malonu matyti pėdos storio sunkias duris, skyrusias rūšį nuo likusio pasaulio, jų senovinės stiprios spynos džiugino jo akį. Jis su pasimėgavimu išivaizduodavo tas kančias, kurias tekdavo patirti žmo-

nėms šioje pilyje. Ir tai ypač jį sužavėjo, kai jis pirmą kartą apžiūrėjo pilį. Vėliau jis dažnai sapnuodavo Gario pilį. Pagaliau jis nusipirko žemes ir pilį už labai didelę sumą ir nuo to laiko nė karto nepasigailėjo.

Senoji pilis dabar jam buvo kaip šventovė. Čia, tarp šių sienų, jis darydavosi žmoniškesnis, negana to, čia jis retai būdavo blogos nuotaikos. Visas naktis jis dabar praleisdavo pilyje. Koks bebūtų svarbus reikalas mieste, jis visada grįždavo vakare namo, net ir tada, jei kitą rytą jam tekdavo keltis kartu su gaidžiais ir vėl vykti į Londoną. Vienintelis jo gyvenimo malonumas — pilkos pilies sienos. Jis galėdavo dienų dienas vaikščioti po niūrią pilį, ilgam sustodamas prie kokio nors akmens. Kas įmūrijo šį akmenį? Koks to žmogaus veidas, kaip ir kada jis gyveno ir kokie jį kankino rūpesčiai? Kiek jam mokėdavo? Sis klausimas jam neišvengiamai kildavo. Tuo metu nebuvo jokių sąjungų, jokių darbininkų profsąjungų. Jei darbininkas suįžulėdavo, jį paprasčiausiai pakardavo. Aukštai aukštai, virš sargybos bokšto sienų, kyšojo storas ažuolinis rastas. Po šiuo rastu sienoje buvo iškalta siaura kiaurymė. Į šią kiaurymę mesdavo žmonės, kuriems ant kaklo jau būdavo užnerta virvė, pririšta prie storo rasto. „Štai kaip reikia bausti išūlius tarnus! Taip padarė ir Žaliajam šauliui, kuris vogdavo laukinius paukščius iš savo šeimininko. Žaliasis šaulys mirė ant šio rasto. Taip jam ir reikėjo,— galvojo Abelis Belami.— Kas vagia, tą pakaria. Toks įstatymas turėtų būti ir dabar.“

Tą vakarą Abelis sėdėjo bibliotekoje prie didžiulio židinio ir išsiblaškęs žiūrėjo į ugnį, kuri čia išsiliepsnodavo, čia vėl prigesdavo.— Kambarys buvo puikiai apstatytas, turtingas, bet kartu ir jaukus. Sienos iki pat lubų buvo ažuolinės. Ant langų kabėjo mėlynos aksominės užuolaidos. Abelis Belami lėtai pakėlė akis ir išžiūrėjo į akmeninį skydą su senoviniu de Kiursi giminės herbu ir jų šūkiu: „Teisė yra teisė“.

„Kvailas posakis,— pagalvojo Abelis Belami.— Tai juk tas pats kaip ir „Juoda yra juoda“ arba „Vanduo yra šlapias.“

Buvo vėlyvas metas, ir Belami vakaro darbai užbaigti. Jis nenorėjo pakilti iš minkšto krėslo, kuriame taip patogiai sėdėjo. Pagaliau jis įveikė savo nenorą ir, priėjęs prie durų su užuolaidomis, jas atrakino. Grįžo prie savo krėslo ir paskambino. Pasirodė Julius Savini, išgirdęs skambutį.

— Galite paimti visus laiškus nuo stalo. Atsakymus parašykite į juodraščių ir atneškite man rytoj rytą,— sumurmėjo jis.— Aš čia liksiu iki mėnesio pabaigos. Jeigu turite reikalų, pasakykite apie tai dabar.

— • Aš būsiu užimtas trečiadienį,— greitai pasakė Julius. Senis nepatenkintas pusbalsiu kažką sumurmėjo.

— Gerai, trečiadienį būsite laisvas,— pasakė jis.

Savini išėjus, Belami pradėjo žingsniuoti po kambarį pirmyn ir atgal. Širdyje jis nesijautė ramus, nors negalėjo rasti nerimo priežasties. Jis grįžo prie rašomojo stalo ir, iš švarko kišenės išsiėmęs raktą, atidarė apatinį stalčių. Jis dirbo automatiškai, ir odinis futliaras gulėjo prieš jį ant stalo, kol senis atsigavęs suprato nerimo priežastį.

— Kvaile tu! — ištarė jis susimąstęs.— Tu graži, nepaprastai graži, bet tu kvaila! Dieve mano! Argi galima būti tokia kvaile?

Jis atidarė futliarą ir pažvelgė į moters nuotrauką. Ji vilkėjo suknelę, kokias dėvėdavo prieš dvidešimt metų, todėl ji atrodė senamadiškai ir keistai. Moteris buvo jauna ir labai graži. Jos ramios akys, atrodo, smalsiai žvelgė į Belami akis, o jose švytėjo nežemiškas grožis. Abelis Belami aplaižė išdžiūvusias lūpas ir primerkęs akis dar kartą pažiūrėjo į nuotrauką. Paskui ramiai ją apvertė.

Antroje nuotraukoje buvo vyriškis trisdešimties metų ar kiek vyresnis.

— Kvailys, štai kas tu buvai, Mikai, kvailys,— ramiai pasakė Abelis.

Trečioje nuotraukoje buvo berniukas, beveik kūdikis. Jis apvertė fotografiją. Kitoje jos pusėje buvo užklijuota laikraščio iškarpa su užrašu:

„Žemiau minimas karininkas buvo užmuštas per oro antskrydį 1918 metais gegužės 14 dieną. Leitenantas Dž. D. Belami, JAV armija“.

Belami padėjo visas nuotraukas į vietą ir norėjo uždaryti futliarą, kai jo žvilgsnis nukrypo į stalą. Jis arčiau pasilenkė prie rašomojo stalo. Pelenai! Papiroso pelenai! Bet juk Julius Savini rūkė. Belami jau norėjo skambinti, bet greitai apsigalvojo. Pagaliau jis pats kaltas. Juk jis žinojo savo sekretoriaus savybes, o jeigu Belami nesugebėjo apsaugoti savo asmeninių popierių nuo žinomo vagies ir išilaužėlio smalsumo, tai jis pats ir kaltas. Tą vakarą bibliotekoje Belami padėjo futliarą su nuotraukomis į seifą sienoje, paslėptą po ažuoliniais apmušalais, ir užrakino duris. Tą jis darydavo kiekvieną vakarą. Niekas nedrįsdavo įžengti į biblioteką per tas dvi vakaro valandas.

Julius, dirbęs kambariulyje, kurio durys taip pat buvo į prieškambarį, jas paliko pravertas ir matė, kaip jo šeimininkas išėjo iš bibliotekos ir išjungė šviesą.

— Galite eiti gulti,— šiurkščiai tarė Belami.

Tai ir viskas, ką jis pasakė vietoj „Labos nakties“.

Belami miegamasis buvo vienintelis kambarys, kurio langai buvo ne į vidinį kiemą. Jis buvo pilies kampinėje dalyje ir senais laikais vadinosi „Ramiu priimamuoju“. Tai buvo didžiulė patalpa raudonmedžio sienomis ir beveik be baldų, kambariulyje buvo dvejios durys. Lauko durys buvo iš stambaus ažuolo, antros, vidinės, apkaltos oda. Jos turėjo ypatingą skląstį, ir Belami galėjo užsklęsti duris gulėdamas lovoje ir patraukęs ilgą šilkinę virvę. Kiekvieną vakarą jis tvirtai užrakindavo savo duris, o rytą jas atrakindavo nesikeldamas iš patalo. Jis užrakino lauko duris, paskui spragtelėjęs skląščiu tą patį padarė ir iš vidaus. Tada nusirengė ir atsigulė degant vienai žvakei. Iš unškto išsiėmęs iš švarko kišenės ilgą ploną raktą pasidė-

jo jį po pagalve. Taip darydavo kiekvieną vakarą jau aštuntus metus. Atsigulęs tučtuojau užsnūdo. Po trijų valandų Belami netikėtai atsibudo.

Belami paprastai miegodavo gerai, bet jautriai. Niekada miegamajame neužtraukdavo užuolaidų. Danguje švietė pilnatis, nors šviesa nekrito tiesiai į langą, buvo gana šviesu, kad matytum, kas darosi kambaryje. Durys, apkaltos oda, lėtai lėtai vėrėsi, tyliai, be triukšmo, plyšelis didėjo. . . Jis laukė, tik ištiesė ranką paimti revolverį, kuris visada gulėdavo po pagalve. Paskui senis lėtai pasikėlė ant alkūnių, taikydamas į atviras duris. Taip pasirošęs sustingo, laukdamas, kas toliau bus.

Durys dabar buvo atidarytos. Praėjo minutė, bet niekas nepasirodė. Belami vienu šuoliu iššoko iš lovos ir nubėgo koridoriu, laikydamas revolverį rankoje. Mėnesiena aiškiai apšvietė prieškambarį.

Iš pradžių jam pasirodė, kad ten tuščia, bet staiga sušmėžavo šešėlis apšviestame koridoriuje.

Aukšta plona figūra, mirtinai išblyškusi veidu, stovėjo priešais Belami su lanku rankose. Ji dėvėjo ryškiai žalią drabužį, tiktai veidas buvo nepaprastai blyškus.

Senis Belami tik sekundę stovėjo kaip užburtas, staugo jo ranka pakilo, išsitiesė ir pasigirdo du duslūs šūviai.

10 SKYRIUS

NOSINĖ

Kai tik Abelis Belami iššovė, figūra dingo, tiesiog paslaptinai ištirpo tamsoje. Abelis nubėgo pirmyn, rankoje laikydamas revolverį. Kai jis pribėgo iki tos vietos, kur ką tik stovėjo figūra, ten jau nieko nebebuvo, tiktai dvi skylės sienoje rodė, kad buvo šauta.

Senis tučtuojau apžiūrėjo koridorių. Netoli tos vietos, kur jis stovėjo, buvo durys, pro kurias, matyt, dingo vaiduoklis. Jos buvo į tarnų pusę.

Belami pabandė atidaryti duris, bet jos buvo užrakintos. Seniui šovė į galvą mintis. Jis greitai nubėgo koridoriu, praėjo pro savo miegamąjį ir pagaliau atsirado prie durų, už kurių miegojo Julius Savini.

Durys buvo užsklęstos sklėsčiu.

Senis garsiai pasibeldė.

— Savini! — pašaukė jis.

Atsakymo nebuvo. Sukilo visi tarnai, Belami išvelgė tamsoje besiantinantį pusiau apsirengusį žmogų ir pašaukė jį vardu.

— Kas atsitiko, pone Belami?

— Kvailai neklausinėkite,— iširdęs atsakė jis.— Apsirenkite, prikelkite visus ir apieškokite pilį. Paskambinkite sargui ir prikelkite jį. Paskubėkite!

Savini kambario durys atsidarė, ir ant slenkščio pasirodė sekretorius, apsirengęs pižama. Rankoje jis laikė degančią žvakę.

— Kas...— pradėjo jis.

Nieko neatsakęs, Belami įsmuko į jo kambarį ir įdėmiai apžiūrėjo patalpą. Vienas langas buvo atidarytas.

Belami priėjo prie jo ir pažiūrėjo žemyn. Tiesiai pro langu buvo gana plati atbraila. Ji buvo platoka ir galėjo išlaikyti vikrą žmogų, bet tokiam darbui reikia ne tik vikraus, bet ir drąsaus žmogaus.

— Jūs girdėjote šūvius?

— Triukšmą girdėjau. Galbūt jūs daužėte mano duris. Kas atsitiko?

— Apsirenkite ir tučtuojau nusileiskite į biblioteką.

Staiga Belami nepaprastai vikriai ištiesė ranką ir atsegė Savini pižamą. Po lengva medžiaga jis pamatė tik nuogą sekretoriaus krūtinę.

Belami nepatenkintas suniurzgė. Jis buvo nusivylęs. Tikėjosi pamatyti ant Savini kūno ryškiai žalius trikotazinius baltinius.

Savini skubiai apsirengė ir nusileido žemyn. Belami jau buvo bibliotekoje.

Senis vaikščiojo po kambarį ir atrodė kaip liūtas narve.

— Kas užrakino duris į tarnų kambarius? — paklausė jis.

— Aš,— atsakė Savini.— Juk jūs įsakėte kiekvieną vakarą rakinti duris.

— Raktą, žinoma, jūs turite?

— Ne, neturiu. Jį atidaviau liokajui, nes jis keliasi anksčiau už mane. Jis atrakina šitas duris, kad žmonės galėtų tvarkyti kambarius.

— O kur tas raktas dabar? — sugriaudėjo Belami, ir raudonas jo veidas dar labiau patamsėjo. . . Skruostikauliai išsišovė į priekį, akys susiaurėjo ir pasidarė kaip plyšeliai.

— Savini, štai ką jums pasakysiu. Ne aš būsiu, jei neirodysiu, kad jūs dalyvaujate šioje istorijoje su Žaliuoju šauliu. Raskite ir atveskite man Vilksą.

Savini išėjo į kiemą ir sutiko liokajų su dviem naktiniais sargais.

— Raktą turiu kišenėje,— pasakė Vilksas.— Ne, pone Savini, jis negalėjo pro čia įeiti.

Kai paieška baigėsi, dangus jau šviesėjo: aušo rytas.

Ponas Belami vėl įsitaisė bibliotekoje prie židinio ir gurkšnojo karštą kavą, pikį ir garsiai rydamas kiekvieną gurkšnį. Sekretorius sėdėjo šalia ir truputį pavargęs žvilgčiojo į savo poną. Jis norėjo netyčia užgniaužti žiovilį.

— Savini, kažkas slypi šioje istorijoje su Žaliuoju šauliu,— prašneko senis, nutraukęs ilgiau kaip valandą trukusią tylą.— Vaiduoklis? Tfu! Netikiu nei vaiduokliais, nei velniais. Niekas šiame pasaulyje negali manęs įbauginti. Man nei velniai, nei vaiduokliai nebaisūs. Savini, o tas šaunuolis tegul pasisaugoja kulku, aš juk vis tiek prie jo prisikasiu. Na, kas? — jis piktai pasisuko į duris.

Įėjo liokajus, aukšto ūgio, netvarkingais drabužiais, bet gražaus veido vyras.

— Pone, aš leidau sau vėl įeiti į sandėlį, kur laikomos atsargos, kad dar kartą atidžiai jas apžiūrėčiau. Ir štai ką ten radau.

Belami pašoko ir griebė, ką rankose laikė Vilksas. Iškart jis nesuprato, koks daiktas. Tai buvo mažas raudonas audinio gabalėlis. Paėmęs jį į rankas, Belami suprato, kad tai nosinė. Ji buvo permirkusi krauju. Belami sugriaudėjo:

— Vadinasi, aš vis dėlto pataikiau tam niekšui! — piktžiugiškai ištarė jis ir pasisuko į Savini:— Paaiškinkite man, bičiuli. Vaiduoklis kraujuoja ar ne?

Jis išskleidė nosinę.

— O, moteriška nosinė,— pasakė jis.

Iš tikrųjų nosinė buvo labai plona ir puošni — visa iš batisto ir nėriinių, kampe išsiuvinėta monograma. Belami prinešė nosinę prie šviesos.

— „V. Ch.“ Kas tas „V. Ch.“? — paniuro jis ir vėl. Jis nepažvelgė į Savini ir nepamatė, kaip tas sudrebėjo: V. Ch.! Valerija Chauet!

II SKYRIUS

SENIO BELAMI ĮPROČIAI

Tyras šaltas rytas užklupo senį Belami jau atsikėlus}. Jis lėtai žingsniavo per laukus į sargo namelį. Belami turėjo nuostabią savybę: jis galėjo išmiegoti ir dvylika valandų, bet galėjo tenkintis pora valandų miego ir būti pailsėjęs.

Dabar jis artinosi prie sargo namelio, nes pilies teritorijoje negalėjo pakęsti svetimų žmonių.

Žmonės, kuriems buvo įsakyta pasirodyti, susirinko dideliame kambaryje, specialiai tam pastatytame netoli sargo namelio.

Nemalonios išvaizdos senis pakėlė skrybėlę, Belami įėjus į namelį. Čia jo laukė policininkas.

— Labas rytas, pone. Man sakė, kad pilyje neramu.

— Pasakykite pavardę to, kuris taip jums sakė, ir jis daugiau nepratars nė žodžio,— reikšmingai tarė Belami. Jis įkišo į kišenę ranką ir metė ant stalo kreditinę kortelę.

— Stai jums nedidelė dovanėlė,— pasakė jis.— Užmirškite, kad pilyje įvyko nemalonus įvykis...

— Klausau, pone,— pagarbiai atsakė policininkas.— Aš nieko nepranešiau viršininkui.

— Ir nieko nepraneškite. Dabar paklauskite. Manau, kad jūs viską žinote, kas vyksta kaime. Ar jūs nematėte pastaruoju metu ten nepažįstamų žmonių?

Dėkingas policininkas nutaisė susimąstymo grimasą.

— Taip, pone, buvo nepažįstamų,— atsakė jis.— Štai neseniai atvažiavo dama apžiūrėti „Ledi Menor“.

— „Ledi Menor“? — greitai paklausė Belami.— Juk taip, atrodo, vadinasi senas namas gale gatvės?

— Taip, taip,— patvirtino policininkas.— Namas priklauso lordui Tederstonui. Jis labai apgriuvęs.

— O kada ta dama atvažiavo į Garių? — susidomėjęs paklausė Belami.

— Prieš dvi dienas,— atsakė policininkas.— Ji buvo puikiai apsirengusi ir labai graži. Mačiau, kai ji išvažiavo.

— Ar ji buvo viena?

— Taip, pone. Su ja nieko daugiau nepastebėjau.

Išaušus sandėlis dar kartą buvo kruopščiai patikrintas.

Abelis Belami tikėjosi aptikti kraujo pėdsakus ir nustatyti, kur dingo paslaptingas nakties svečias. Deja, nosinė buvo labai rūpestingai panaudota ir niekur daugiau

nesimatė nė lašo kraujo. Belami išsiuntė Savini į Gildfordą tikslesnių žinių.

Julius džiaugėsi galėdamas išvažiuoti. Jis norėjo patikrinti savo spėliojimus. Sutvarkęs reikalus Gildforde, jis nuskubėjo į Londoną. Nedvejodamas pasuko į „Karltoną“.

— Atrodo, jos nėra namie,— atsakė tarnas.— Aš visą rytą nemačiau panelės Chauet. Bet aš galiu paskambinti ir išsiaiškinti, ar ji namie. Jūs norite ją pamatyti?

Julius trumpai patylėjo.

— Taip,— atsakė jis pagaliau.

Jis ryžosi pavojingam ir drąšiam žingsniui. Kol tarnas kalbėjo telefonu, Savini nekantriai laukė. Pokalbiui baigiantis, jo akys švytėjo.

— Atleiskite, pone Savini,— pasakė tarnas, dėdamas ragelį,— bet jūs šiandien negalėsite pamatyti panelės Chauet. Pas ją yra gydytojas. Vakar, lipdama iš automobilio, ji patempė kojos raiščius, ir šiandien jai skauda koją. Taip man paaiškino jos kambarinė. Prisiminiau dabar, kad nuo vakar dienos nemačiau panelės Chauet.

Susijaudinęs Julius išėjo iš „Karltono“ viešbučio. „Patempė raiščius“, vadinasi, ji „kulkos sužeista“. Bet, Dieve mano, ką ji vakar naktį veikė Gario pilyje? Ko ten ieškojo persirengusi milijonieriaus duktė ir kodėl ji vaizdavo Žaliajį šaulį?

Žinoma, tai galbūt tik jo vaizduotės vaisius. Ar maža pasaulyje moterų, kurių inicialai tokie patys! Antra vertus, aplinkybės patvirtino jo teoriją taip pat, kaip ir jaunos merginos trauma.

Keistas ir paslaptingas įvykis.

Savo šeimnininką Savini rado puikiai nusiteikusių. Jis nereikalavo paaiškinti, kur taip ilgai sekretorius užtruko ir, Juliaus džiaugsmui, pats prakalbo, kad ši istorija tikriausiai pateks į laikraščius.

— Tų balių tarnų jokia jėga neprivers tylėti,— tarė jis su panieka.— Pusė tarnų palieka mane. Netgi kvailys Vilksas plepa, kad nori išeiti. Jam paaiškiniau, jeigu jis

išeis nesibaigus sutarčiai, aš su juo bylinėsiuos. Savini, prižiūrėkite, kad vakare koridoriuje būtų uždegtos visos lempos.

— O ką, jūs vėl lauksite vaiduoklio? — maloniai pasiteiravo Julius Savini.

Vietoj atsakymo pasigirdo keiksmažodžių srautas. Dienos šviesoje Belami apžiūrėjo savo kambario durų spynas. Jis nieko nepastebėjo, kas atskleistų naktį lėtai atsiveriančių durų paslaptį. Tą vakarą jis atsigulė miegoti iš anksto užrakinęs spyna abi duris. Kai prabudo penktą valandą ryto, abejos durys buvo visai atidarytos. Ant naktinio stalelio galvūgalyje gulėjęs revolveris buvo dingęs.

12 SKYRIUS

SKAUDANTI VALERIJOS KOJA

— Tėti,— pusryčiaudama Valerija pasakė savo tėvui,— aš norėčiau turėti kaime namą.

Ponas Chauetas pakėlė akis.

— Ką? — nustebęs paklausė jis.

— Noriu kaime turėti namą,— pakartojo ji.

Tėvui pasirodė, kad ji pavargusi ir nesveika. Po akimis buvo tamsūs ratilai. Tėvas susijaudino.

— Neseniai mačiau nuostabų seną kampilį,— tęsė Valerija.— Ten tik vienas trūkumas. Namas yra kaimynystėje su senio Belami pilimi. Tai netoli Londono.

— Bet, mano brangioji,— paprieštaravo truputį suirzęs tėvas,— juk Amerikoje turiu daug reikalų. Negaliu išbūti Anglijoje visą žiemą. Beje, man atrodo, kad šią problemą galima išspręsti. Kur stovi namas, kuris tau taip patiko?

— Garyje. Namas vadinasi „Ledi Menor“ ir anksčiau priklausė piliai. Teks jį gerokai remontuoti.— Mergina nudelbė akis į lėkštę ir tęsė: — Man atrodo, kad tau ten bus puiki vieta, jei tu rengiesi rašyti knygą...

Ponas Chauetas seniai puoselėjo svajonę parašyti Anglijos politikos istoriją. Dvidešimt metų jis brandino šią planą ir per tą laiką sukaupe daugybę medžiagos. Tai, kad išleista daugybė knygų šia tema, jo nevaržė, iš tikrųjų net skatino.

Ponas Chauetas susimąstęs paglostė skruostą.

— Oi, kaip ten gera ir ramu! Esu tikra, tėti, kad tau niekada gyvenime nepasiseks parašyti knygos, jei mes grįšime atgal į Ameriką. Tave visą laiką blaškys įvairūs reikalai. Juo labiau kūrybai tu negalėsi atsidėti šitame triukšmingame ir didžiuliame Londone. Juk čia beveik taip pat neramu kaip ir Niujorke.

— Ten tylu ir ramu? — paklausė jis susimąstęs.

— Girdėti, kaip musė skrenda,— linksmi atsakė ji.

— Man rodos, Valerija, tavo mintis ne tokia jau bloga,— pagaliau pasakė tėvas, atsirėmęs į kėdės atlošą ir susimąstęs žiūrėdamas į lubas.— O ir tau poilsis būtų tik į naudą. Taip, idėja gera. Išsiųsiu į Niujorką telegramą ir pasistengsiu sutvarkyti reikalus. Tu juk nebijai vaiduoklių? — sausai paklausė jis.

Ji nusišypsojo.

— Ne, aš nebijau vaiduoklių,— ramiai atsakė ji,— jei turi galvoje Žaliajį šaulį.

— Vis dėlto ta istorija labai keista,—ponas Chauetas palingavo galvą.— Aš su Belami nepažįstamas, bet sprendžiant iš to, ką man teko girdėti apie jį, jis nemoka ko nors bijoti, gal tik pelno mokesčio rinkėjo.

— Tu jo asmeniškai nepažįsti?

Tėvas papurtė galvą.

— Ne. Man neteko su juo susitikti. Iš toli esu jį matęs daug kartų, jis gyveno čia pat, viešbutyje. Mdn jis

nepatinka, o jau geltonveidis jo sekretorius iš viso yra šlykštus tipas.

Mergina pakilo nuo stalo. Tėvas atsistojo, norėdamas jai padėti išeiti iš kambario.

— Valerija, tu būtinai turi parodyti koją ortopedui.

— Nieko panašaus. Man šiandien jau daug geriau, pamatysi, iki vakaro skausmas praeis,— atsakė ji.

Kiek vėliau, po pusryčių, pasirodė svečias, kurio ji negalėjo atstumti.

Džeimsas Federstonas į miegamąjį įėjo ant pirštų galiukų, o jo veide buvo matyti tiek užuojautos ir supratimo, kad jauna mergina buvo pasirengusi jį primušti.

— Kaip liūdna matyti jus sergančią,— pasakė jis įėjęs.— Prašau nepykti, panele Chauet. Aš pasirodžiau pareikšti užuojautos.

Ponas Chauetas grįžo atgal į svetainę rašyti telegramos, tada Federstonas merginos paklausė:

— Kur jūs buvote šią naktį, panele Chauet?

— Lovoje, aišku?

— O praeitą?

— Ir vėl lovoje.

— Nelaikykite manęs akiplėša,— pasakė jis rimtai,— jei išdrįsiu paklausti, ar jūs sapne nebuvote Londono kinų kvartale, Laimhauze. Ar neieškojote tose nejaukiose vietose žmogaus, vardu Koldharboras Smitas?

Mergina nepatenkinta ir nekantraudama nustebo.

— Palaukite,— jis pakėlė ranką, užkirsdamas kelią besiveržiantiems iš jos lūpų priekaištams.— Ar neieškodama tokio džentelmeno Smito, atsitiktinai jūs nepatekote į muštinę mažame restoranėlyje, kurį daugiausia lanko kinai ir negrai?

Ji sudrebėjo tai prisiminusi.

— Ar žinote, kokių nemalonumų jums padėjo išvengti sąžiningas, bet šiurkštus jūreivis. Beje, jis nespėjo jūsų išgelbėti nuo vieno žvėries stipraus kojos smūgio.

— Nejaugi jūs buvote tas sąžiningas, bet šiurkštus jūreivis?—paklausė ji, drebėdama nuo šios minties.

— Ne, tai buvo mano žmogus, seržantas Higinsas. Jis labai šaunus vaikiną, nors lėtokos orientacijos. Kam jūs visa tai darote?

— Todėl. . . nes taip reikia,— atsakė ji atkakliai.— Aš privalėjau pamatyti Krigerį gyvą. Aš žinojau apie jį, žinojau, kad Belami mokėjo jam pinigus už niekšišką darbą, atliktą labai seniai. Ir tam žmogui taip pat,— ji sudrebėjo.— Tai buvo baisu!

— Koldharboras ne iš maloniųjų,— pritarė kapitonas Federstonas.— Žmonės, laikantys tokias užėigas, retai būna malonūs. Vadinasi, Koldharboras taip pat gauna pensiją?— Susimąstęs paklausė jis.— Šito aš nežinojau. Iš kur jūs gaunate žinias?

— Aš sumokėjau už jas,— atsakė ji taikiai,— ir manau, kad jos teisingos.

Federstonas keletą minučių pastovėjo susimąstęs, žiūrėdamas į kilimą.

— Bijau, kad jūs pati išsiduosite. Laimei, Koldharboro tą naktį nebuvo, o tai Belami sužinotų viską per parą. Jis nustebeš pamatė ašaras jos akyse.

— Aš išbandžiau viską,— pasakė ji,— absoliučiai viską. Buvau kvaila ir pilna puikybės, manydama, kad esu protingesnė už viso pasaulio policiją. Dabar pradėdau suvokti, kad apsirikau.

Jis pažvelgė jai į akis.

— Jūs įsitikinusi, kad nesivaikote šmėklos?

— Taip taip! Balsas kalba man, kad aš einu teisingu keliu.

— Atsakykite į vieną klausimą,— paprašė Federstonas, pritildydamas balsą:—Kas ta moteris, kurios jūs ieškote?

Valerija smarkiai sukando dantis.

— Negaliu jums pasakyti. Tai ne mano vienos paslaptis.

VAIKŲ ŽUDIKAS

Laikraščio, kuriame dirbo Spaikas Holendas, redaktorius pasiūlė jam tartis su Džonu Vudu, kad jis parašytų keletą straipsnių apie vaikų globą. Jau nam reporteriui pasiūlymas buvo prie širdies. Jam staiga kilo noras susitikti su žmogumi, kuris buvo toks tolimas nuo viso pasaulio ir nuo amžino žmogiško šlamšto.

Išvažiavęs iš Londono rytiniu traukiniu, Spaikas penkias ilgas valandas praleido audringoje jūroje. Ne tik tai užduotis—gauti Vudo straipsnių, jis ir taip žadėjo juos parašyti laikraščiui, bet ir noras smulkiau sužinoti apie Abelį Belami, privertė Spaiką važiuoti į žemyną. Viskas rodė, kad Vudas šį bei tą žino apie Abelį. Šiek tiek žinių, kurias Vudas papasakojo anksčiau, buvo įdomios. Ir netikėtas Vudo nenoras kalbėti daugiau šia tema rodė (Spaikas buvo įsitikinęs), kad jis žino daugiau, negu buvo galima tikėtis.

Spaikas su palengvėjimu išlipo ant tvirtos žemės. Ostendėje jis pusvalandį laukė tramvajaus, kuris ėjo link Olandijos sienos. Sulaukęs Spaikas patenkintas atsisėdo pirmos klasės vagone.

Smarkiai lijo ir pūtė šaltas stiprus vėjas. Dažnai lankydamasis Belgijoje, Spaikas puikiai žinojo vietovę. Kelias jį vedė per dykumos kopas, kuriose dar matėsi vokiečių palikti karo metų apkasai.

Le Kokas buvo lyg dykvietė, užtat Vendunas pavirto tikru miestu. Dabar jo gatvės irgi buvo tuščios, ir tik tai nustebęs policininkas palydėjo žvilgsniu išlipusį iš tramvajaus Spaiką, kuris pasisukęs pradėjo grumtis su vėjo gūsiams, sunkiai judėdamas pirmyn.

Aukšta, graži vila, panaši į kitas, slėpėsi už plačios tvoros, saugojančios ją nuo vėjo ir darganų. Tvoroje bu-

vo tik vienerios durys, į kurias ir pasibeldė Spaikas. Nė garso. Reporteris pabeldė dar kartą — stipriau.

Jis pabeldė trečią kartą, bet ir dabar niekas nepakvietė į vidų. Tada jis nusprendė apeiti aplink namą ir pabandyti laimę prie užpakalinių durų.

Tik spėjus pabelsti, pasirodė maža stora moteris su nedideliais ūseliais. Ji įtariai pažvelgė į Spaiką.

— Kaip įsakysite pranešti? Mesjė nepriima,— prancūziškai pasakė ji.

— Tetule, jis manęs laukia,— atsakė Spaikas.— Aš jam atsiunčiau telegramą.

Moters veidas prašviesėjo:

— O, prisimenu. Eikite į viršų, štai čia.

Ji atvedė lankytoją į nedidelę laiptinę, neužtiestą kilimu, ir pabeldė į duris. Pasigirdo kvietimas įeiti, ir ji įėjo su svečiu.

Spaikas pasijuto esąs dideliame, gana siaurame kambaryje. Viena siena buvo nukabinėta kilimais, o kita apstatyta knygų lentynomis. Du sidabriniai šviestuvai apšvietė kambarį, nes vienintelis langas buvo gale ir šviesos mažoka.

Džonas Vudas, sėdėjęs už milžiniško rašomojo stalo, įėjus lankytojui atsistojo ir padėjo parkerį.

— Jūs ryžotės važiuoti, nors ir blogas oras? Šaunuolis! Sėskite, pone Holendai. Pažadu iš karto, kad su malonumu parašysiu straipsnius, kurių jūs prašėte savo telegramoje.

Jie pradėjo smulkiai aptarinėti straipsnius, ir Spaikas perdavė Vudui pono Saimo pageidavimą.

Stora moteris su ūsiukais įėjo į kambarį, ant padėklo nešdama taures su vynu ir lėkštę su sausainiais.

— Kaip jūs taikiai ir ramiai gyvenate,— tarė Spaikas pavydėdamas.— Maniau, kad jūs ne visai pilno proto, jeigu visą žiemą praleidžiate šitoje saloje. O juk čia taip patogiu ir ramu rašyti.

Džonas Vudas nusišypsojo:

— Negaliu jums parodyti tvarkos ir ramybės drumstėjū. Jie visi miega.

— Kaip, jūs čia turite vaikų? — paklausė susižavėjęs reporteris.

Vudas linktelėjo galvą.

— Taip, net trisdešimt,— pasakė jis.— Visi trys aukštai apgyvendinti,— jis žvilgsniu parodė į namo viršų,— bet čia tiktai sveiki vaikai. Sanatorija yra kitame miesto gale.

Valandėlę jie šnekučiavosi apie vaikus. Ponas Vudas, atrodo, galėjo be galo apie juos pasakoti.

— Pone Vudai, žinote, man neduoda ramybės mintis, kad jūs daug daugiau žinote apie Abelį Belami, negu pasakojate. Jūs jo nemėgstate, tiesa?

Ponas Vudas pasukiojo rankose nuostabią šv. Žanos statulėlę, stovėjusią ant jo stalo.

— Žinau apie jį tokių dalykų, kad vertėtų jį pakarti.

— Pakarti? — nustebęs paklausė Spaikas.— Tai labai rimta.

Vudas pakėlė akis.

— Tai galiu pasakoti žmogui, kuriuo visai pasitikiu ir žinau, kad jis neišplepės.

Paprastai Spaikas nepakęsdavo, jei jo prašydavo neišduoti paslapties, bet dabar jis norėjo sužinoti kuo daugiau, nors ir negalima nieko skelbti.

— Neturiu jokių įrodymų, nė vieno,— tęsė Vudas,— bet žinau gana daug, kad pakaktų ši žmogų atvesti į kar tuves. Beje, netikiu, kad jį iš tikrųjų pakartų, patikėję mano žodžiais. Juk įstatymas labai gina žmogaus gyvybę.

— Žinoma, tai buvo kūdikis,— ėtarė Spaikas.— Nenoriu teigti, kad jūsų nedomina suaugusieji ir storulio nužudymas jūsų nejaudina, bet iš jūsų žodžių supratau, kad bus kalbama apie mažo vaiko nužudymą.

— Taip, jūs teisus,— pasakė Vudas.— Jis nužudė vaiką, kurį aš trumpai mačiau. Ar jis pats, ar jo pasamdyti

blogi žmonės padarė tą niekšybę, aš nežinau. Belami nepakenčia vaikų. Nežinau, ar jūs palaikėte rimta mano telegramą, kurioje klausiau, ar senis Abelis nepaaukotų pinigų vaikų namams. Tai buvo pokštas, galbūt ir kvailas. Pasiunčiau telegramą, pasidavęs impulsui. Abelis Belami? Juk jis greičiau paskutinį dolerį įmestų į upę, negu padėtų vaikui.

— Ar jūs galite papasakoti, ką jis darė ten, Amerikoje?

— Amerikoje? Taip, prieš daugelį metų,— tarė Vudas.— Bijau, kad ir taip daug papasakojau. Anksčiau ar vėliau tikiuosi gauti visus įkalčius. Mano įpareigoti du žmonės tiria šią bylą ir dirba jau keletą metų — vienas Londone, kitas Amerikoje.

— Juk Abelis Belami, atrodo, turėjo nemalonumų su viena Amerikos vaikų gynimo draugija? — paklausė reporteris.

— Taip, žinau. Bet tai, ką dabar papasakosiu, neturi jokio ryšio su tuo skandalu. Sis žmogus paprasčiausias žvėris, tikras laukinis žvėris. Jis ne tiktai mušdavo vaikus iki sąmonės netekimo. Jis sumokėjo penkis tūkstančius dolerių, kad nutrauktų bylą, kurią pradėjo jo tarnas: jis rengėsi patraukti Belami į teismą už vaikų kankinimą. Nuo to laiko Belami nebesamdo tarnų.

— Ir sukuria Dievas tokių keistų žmonių! — pasakė Spaikas.

— Žinote, velnias sukuria dar didesnių keistuolių.

Spaikas paklausė Vudo to, kas jį kankino visą kelią.

— Ar jums atrodo, kad Žalioji šaulys yra viena iš jo aukų? — paklausė jis.

Džono Vudo veidą nušvietė šypsena.

— Daugelis,— tarė jis,— mano, kad Žaliajį šaulį sugalvojo vienas reporteris, kurio pavardės aš, laikydama sis etiko, negaliu pasakyti.

— Būčiau laimingas, jeigu man priklausytų ta garbė,— juokdamasis pasakė Spaikas.— Juk ta išmonė sujau-

dino visą Angliją. Nelaimėi, jeigu tai išmonė, tai autorių greičiausiai pats **Žalasis** šaulys.

Jis papasakojo, kaip paskutinį kartą **Žalasis** šaulys pasirodė pilyje. Džonas Vudas smulkiai jį išklausinėjo.

— Kas, be Abelio Belami, matė tą vaiduoklį?

— Niekas. Galbūt senis pats jį sugalvojo.

— Ne, nepanašu,— Džonas Vudas papurtė galvą.— Belami ne toks žmogus. Jis negudrus. Jis žvėris, tikras žvėris. Jūs ramiai galite atsisakyti tos minties. **Žalasis** šaulys iš tikrųjų yra, jeigu Abelis Belami jį matė.

Jis vėl atsilošė į kėdės atlošą ir giliai susimąstė. Matyt, jo mintys nebuvo malonios. Staiga jis atsistojo ir priėjo prie seifo, įtaisyto sienoje. Netrukus jis grįžo, kažką nešdamas rankoje.

Spaikas pakilo ketindamas eiti. Jis turėjo tik kelias valandas ir daug laiko sugaišo aptardamas straipsnius.

— Pažiūrėkite, pone Holendai.

Tai buvo mažas zomšinis vaikiškas batelis, smarkiai ištepliotas ir išblukęs.

— Ateity, jeigu likimas anksčiau Belami neatkeršys, aš parodysiu jam **šitą** batelį Amerikoje, **teisme**. Tai bus **pati** baisiausia jo gyvenimo diena.

14 SKYRIUS

GARIO ŠUNYS

Kitą rytą Belami sutiko Julijų ir paslaptinai pasakė:

— Geriau nesirodykite mano šunims. Jie suės jus gyvą ir bus alkani.

Išsigandęs Julius susidomėjo, nes žinojo, kad pilyje šunų nebuvo.

— Pirkau du policijos šunis,— tarė Belami.— Naktį jie saugos prieškambarį ir koridorių. Paklauskite mano patarimo, rytą būkite savo kambaryje tol, kol aš atsikelsiu.

Vėliau Julius pamatė šunis. Jie buvo laukiniai, pikti, panašūs į vilkus. Niekas nedrįso prie jų artintis, išskyrus šeimininką.

Belami nieko nebijojo, o šunys iš karto pripažino jo pranašumą.

— Nebijokite, palieskite juos. Palieskit! — įsakė Belami.

Julius ištiesė drebančią ranką prie šuns ir tučtuojau atitraukė, kai šuo iššiepė dantis.

— Bijote, ir jis jaučia, kad jūs bijote. Eikš čia! — jis spragtelėjo pirštais, ir šuo puolė į priekį, vizgindamas uodegą, pakėlęs galvą ir žiūrėdamas į savo šeimininką.

— Žmogus, kuris man juos pardavė, pasakė, kad aš per mėnesį jų nesutramdysiu, bet jis kvailys. Namas jau išnuomotas,— tęsė jis, netikėtai peršokęs prie kitos temos.— Kaip jis ten vadinasi?

— Turite galvoje „Ledi Menor“? — nustebęs paklausė Julius.

Senis linktelėjo.

— Jie aplenkė mane penkiom minutėm. Šiandien rytą paskambinau agentui, ir jis pranešė man, kad namas tik ką išnuomotas. Jūs nieko negirdėjote?

— Ne, pone. Pirmą kartą tą girdžiu. Kas bus mūsų kaimynas?

Abelis Belami papurtė galvą.

— Nežinau, man neįdomu,— pasakė jis.— Kodėl jie negalėjo pasirinkti kitos vietos?

Vėliau, po pusryčių, Julius lydėjo savo šeimininką, norėdamas parodyti tą namą.

— Štai, rodos, tas namas,— pasakė Abelis Belami, lazda rodydamas žemą, pilką namą, kurio stogas ir kaminai kyšojo už aukštos parko sienos.— Aš jau anksčiau mačiau

tą namą, bet man niekada nešovė mintis jį pirkti. Kas tai — sienoje durys?

— Atrodo, taip,— atsakė Julius.— Tikriausiai pilį su šiuo namu jungia tunelis. Seniau tas namas priklausė piliai.

Durys buvo senos, storos, matyt, daug metų niekas pro jas nevaikščiojo. Geležiniai vyriai surūdijo, o ažuolinis slenkstis apaugo vijokliais. Teko sugaišti visą dieną, kol jie atidarė duris, bet senis nenusiminė.

— Eikite į kaimą ir pakvieskite akmenskaldį. Tegul jis nuo pilies užverčia duris akmenimis. Visai nepageidauju, kad svetimieji vaikščiotų mano žeme. Savini, prašau tuo pasirūpinti.

Julius užsirašė nurodymą, ir dar tą pačią dieną iš kaimo pasirodė du darbininkai, kurie iš pradžių nudraskė vijoklius nuo durų, o paskui jas užmūrijo. Valerija Chauet, kaip tik tuo laiku vaikštinėdama po sodą, išgirdo geležies smūgius į medį ir iškart suprato, kas dedasi anapus sienos.

Pro miegamojo langą vieną rytą Abelis Belami išvydo dūmus iš „Ledi Menor“ kamino. Jis kažką sumurmėjo neiškiai. Visas tas dienas jis keldavosi anksti, nes tamai bijojo susitikti su policijos šunimis, kol tie drąsiai bėgiojo lauke. Kartą Julius Savini išgirdo jų lengvus žingsnius ir, sujudėjęs lovoje, apmirė iš baimės.

Šunys, matyt, pakeitė Žaliojo šaulio planus, ir jis daugiau pilyje nebesirodė.

Kartą ponas Belami aptiko laikraščio „Deili Glob“ straipsnio pavadinimą ir piktai suniurnėjo. „Policijos šunys saugo Čikagos milijonierių nuo vaiduoklių“,— perskaitė jis.

Abelis Belami jau susitaikė su viešumu, nors ir nepageidaujama. Jis niršo ant Spaiko, bet nežinia kodėl nematė reikalo kreiptis į teismą dėl jo ramybės drumstimo, nors seniau už menkesnius išpuolius susidorodavo su reporteriais. Tačiau labiausiai jį sutrikdė toks įvykis: vieną gražią dieną (tai buvo kitą rytą po Spaiko susitikimo su

Džonu Vudu) reporteris pasirodė prie pilies vartų ir pareikalavo, kad jį įleistų.

•— Pasakykite jam,— įniršęs suriko telefonu Belami,— pasakykite, kad jis nedrįstų lįsti man į akis, nes aš užpjudyčiau jį šunimis.

— Jis prašo pranešti jums, kad jis žino daug idomaus apie žmogų, kurį neseniai nušovė. Jis sužinojo šį tą apie Krigerį.

Belami tonas tučtuojau pasikeitė.

— Apie Krigerį? — suniurnėjo Belami į ragelį.— Velniai griebtų, tegul ateina.

15 SKYRIUS

SĄSKAITA UŽ DUJAS

— Papasakokite, ką žinote apie Krigerį,— nesiteikdamas pasisveikinti, kreipėsi Belami į Spaiką.

— Dalyvavau kratoje ir mačiau, kaip rado laišką. Tiesą sakant, jie būtų nekreipę dėmesio į jį, jeigu aš nebūčiau juo susidomėjęs.

— Štai kaip? — suniurzgė Belami.

— Taip. Pamačiau jį ir padariau jo kopiją, kol inspektorius susigaudė, kad jo rankose yra svarbus dokumentas. Jis ištraukė iš portfelio popieriaus lapelį ir ištiesė ant stalo.

— Aš. jums perskaitysiu,— pasakė jis.— Ji be datos, ir tai sudomino policiją.

PONE ABELĮ BELAMI!

Dėl žmogaus N. Jis yra mano kameroje, jo charakteris tiesiog nepakenčiamas. Aš sutinku padaryti tai, ką

jūs siūlėte mums susitikus paskutinį kartą, bet jūs turėsite man labai daug sumokėti, nes aš rizikuoju netekti vietos, ypač tuo atveju, jei man nepasiseks arba mane pamatys kitas kalėjimo sargas. Be to, mane gali rimtai sužeisti, todėl noriu iš anksto sužinoti jūsų sąlygas. N. man nepatinka. Jis per daug protingas ir pikto liežuvis, ir man teko patirti nemalonumų dėl jo. Jeigu jūs neapsigalvojote, susitiksime rytoj. Aš važiuoju atostogauti ir gyvensiu pas gimines Henlėje. Jeigu jums patogiu, galbūt ten ir susitiksime?

Dž. Krigeris

Abelis Belami dukart perskaitė laišką, paskui tvarkingai sulankstė jį ir atidavė Spaikai.

— Visai neprisimenu, kad būčiau gavęs šį laišką. Apie žmogų N., ar kaip jį ten vadina, nieko nežinau ir Krigeriui mokėjau pinigų už tą paslaugą, kurią jis man padarė.

Belami kalbos tonas buvo nepaprastai švelnus, nors Spaikas matė, kad milijonierius vargiai slopina įniršį.

— Bet juk jis išgelbėjo jus gyvybę kaip tik Henlėje, ar ne? — paklausė Spaikas. — Tai tikrai keistas sutapimas, kad jis kaip tik ten paskyrė jums susitikimą. Galbūt jis iš anksto jau žinojo, kad jūs įkrisite į upę?

— Užtenka kvailysčių, Holendai, — pagaliau neiškentė Belami. — Jums pasakiau viską, ką žinau. O dėl laiško štai kas: nėra jokių įrodymų, kad jis buvo išsiųstas. Galbūt jūs patys sukūrėte jį ir padėjote prie Krigerio popierių. Ką jūs ten veikėte per krata?

Spaikas sulenkė laišką ir ramiai paslėpė jį kišenėje.

— Ką aš dariau? — pakartotojo jis. — Aš tiesiog atsitiktinai buvau toje vietovėje. Vadinasi, jūs nieko negalite pasakyti dėl to laiško, pone Belami?

— Nieku. Nieko nežinau apie žmogų, kuris minimas laiške. Net nežinojau, kad Krigeris seniau buvo kalėjimo prižiūrėtojas, tai perskaičiau neseniai „Globe“. Beje, tai

mano mėgstamiausias laikraštis, — su sarkazmu užbaigė Belami.

Spaikas nusišypsojo.

• — Na, viskas aišku, — tarė jis. — O apie vaiduoklį nieko naujo neišgirdote?

— Apie jį sužinosite anksčiau už mane, — atsakė Abelis. — Absoliučiai viską apie naujus prakeiktojo Žaliojo šaulio nuotykius sužinau iš „Deili Glob“. Tai labai įdomus laikraštis, pateikiantis teisingas žinias. Aš verčiau atsisakysiu pusryčių negu jūsų laikraščio.

— Manau, jūs neprieštarausite, jeigu aš apžiūrėsiu jūsų pilį? — paklausė Spaikas.

— Klystate. — atsakė milijonierius. — Geriau apžiūrėkite, kas dedasi anapus sienos, pro kurią jūs ką tik patekote čia.

Norėdamas įsitikinti, kad nekviestas svečias iš tikrųjų išėjo, Belami palydėjo jį iki parko vartų.

Kai Abelis apsigyveno Gario pilyje, ji jau buvo gana šiuolaikinė. Stebimi ir vadovaujami senojo statytojo, pulkas darbininkų ilgiau nei mėnesį vykdė jo sumanymus. Jis pats buvo architektas ir darbų vykdytojas. Jis įvedė naują kanalizacijos sistemą ir elektrą, pradėjo pilį šildyti dujomis. Visuose pilies kambariuose, išskyrus biblioteką, buvo dujiniai židiniai, o viryklė virtuvėje irgi buvo dujinė.

Dujų reikalai labai jaudino liokajų Vilksą tą dieną, kai į pilį atvyko neprašytas svečias Spaikas.

Paprastai sąskaitas už dujas apmokėdavo pats pilies savininkas, tai jos būdavo perduodamos tiesiog jam. Tą dieną viena sąskaita už vasarą atsitiktinai pateko į Vilksa rankas, ir jis ilgai ją tikrino, paskui nunešė savo šeiminkui.

— Kas atsitiko? — nepatenkintas užsipuolė Belami savo tarną.

— Pone, sąskaita už dujas neteisinga, — atsakė Vilksas, džiaugdamasis galimybe įtikti savo šeiminkui.

— Neteisinga? Kodėl?

— Jie mums atsiuntė per didelę sąskaitą už dujas pati karščiausia metų mėnesį, be to, viryklė kaip tik sugedo ir mes kūrenome anglimis.

Belami ištraukė iš ūkvedžio rankų sąskaitą ir paslėpė net nepažvelgęs į ją.

— Palikite! — sumurmėjo jis.

— Ne, pone, mes negalėjome išsekvoti net tūkstančio kubinių metrų dujų, o jie užrašė į mūsų sąskaitą.. .

— Palikite mane ramybėje, argi negirdėjote? — suriko pilies savininkas.— Prašau jūsų ateityje nekišti nosies ne į savo reikalus ir netikrinti sąskaitų.

Tai buvo paskutinis lašas, perpildęs vyresniojo tarno kantrybės taurę. Jis gaudavo didelį atlyginimą, bet kartu jam daug kartų ir dažnai kliūdavo nuo šeimininko. Dabar jo kantrybė išseko.

— Aš nepakęsiu, kad jūs su manimi taip kalbate, pone Belami,— pasakė jis.— Apsidžiaugčiau, jeigu man sumokėtumėte ir atleistumėte mane. Aš neįpratęs.. .

— Nereikia garsių kalbų, galite tiesiog nešdintis,— at-
rėžė Belami.

Jis įkišo ranką į kišenę ir ištraukė banko kortelę.

— Stai jūsų pinigai. Kad po pusvalandžio jūsų nebūtų mano name, Vilksai, o jei ne...

Spaikas valgė kuklius pusryčius kaimo užkandinėje, kai išgirdo sukrečiančią naujieną. Vyresniojo tarno pašalinimas buvo didelis įvykis mažame kaimelyje.

Seniai visi žinojo, kad Belami ir jo svarbiausio tarno santykiai labai įtempti, todėl ponui Vilksui pasirodžius kaime jį apsupo žmonės. Jį užjautė visi, pradėdant vietos gydytoju ir baigiant buvusiu Vilksso bendradarbiu, kuris išėjo iš pilies išsigandęs Žaliojo šaulio.

Reporteris, palikęs pusryčius, nuėjo pakalbėti su nukentėjusiu tarnu.

— Su juo neįmanoma sutarti,— skundėsi Vilksas, drebdamas iš pykčio.— Neįmanoma, pone. Jis ne žmogus,

o žvėris, kiaulė. Ir dar pagalvojus, kad jam vaidenasi šmėklos.

— O jūs matėte šmėklą?

— Ne, pone, nemačiau,— atsakė Vilksas.— Negaliu meluoti. Niekada jokių šmėklų nemačiau ir manau, kad jas išgalvojo pats ponas Belami nežinia kokiam tikslui. Kai aš jį vadinu kiaule, kalbu kaip žmogus, visą gyvenimą iš-tarnavęs aristokratiškose šeimose. Jis nemoka gyventi, pone. Jis turi geriausią valgomąjį visame pasaulyje, bet mėgsta valgyti kiauliškai — bibliotekoje. O kiek jis suvalgo! O, pone, jūs nepatikėsite. Pusryčiams jam atneša dvi pintas pieno, puskapį kiaušinių...— ir jis pradėjo skaičiuoti viską, ką valgydavo rajūnas pilies savininkas.

Tarnas atskleidė nežinomą savo buvusio pono bruožų. Spaikas neišsivaizdavo, kad Belami linkęs į rajumą.

— Kas privertė jus mesti darbą? — paklausė reporteris.

Vilksas papasakojo jam istoriją su dujų skaitikliu. Vasarą niekas pilyje nenaudojo dujų, o kompanija atsiuntė sąskaitą už dvidešimt penkis tūkstančius kubinių metrų dujų.

— Juk aš stengiausi dėl jo, o jis, užuot man padėkojęs, kaip būtų jo vietoje padaręs tikras džentelmenas, aprėkė mane ir pasielgė kaip su šunimi. Suprantama, pone Holendai, tokio elgesio negalėjau pakęsti.

Spaikas kantriai iš klausė liokajaus skriaudos istoriją, bet praleido pro ausis įvykį su dujų sąskaita. Jis nukreipė kalbą apie Žaliajį šaulį, bet nieko naujo nesužinojo, be kelių smulkmenų apie policijos šunis. Apie juos Spaikas jau buvo girdėjęs ir pateikęs žinių laikraščiu. Tačiau kol Vilksas aiškino, Spaikas mintyse kūrė įdomią žinutę „Gyvenimas pilyje su vaiduokliais“.

Grįžęs į miestą, Spaikas nusprendė užėiti į Skotland Jarda. Džeimsas Federstonas buvo kabinete, ir reporterį tučtuoju pas jį palydėjo.

— Na, Holendai, kokių naujienų girdėjote?

Jis pastūmė Spaikui dėžutę su cigarais, ir tas rūpestingai išsirinko vieną.

— Gario pilyje dedasi blogi dalykai,— pasakė jis.— Kilnūs pilies savininkas išvarė savo vyriausiąjį tarną, nes tas kišo nosį į dujų sąskaitą. Manau, jei toks dalykas būtų įvykęs prieš keturis šimtus metų, nelaimingąjį būtų pakorę ant to paties rąsto, ant kurio kabėjo Žalioji šaulys. Tada jis būtų patekęs į draugiją kitų vaiduoklių, kurie naktimis renkasi pilyje ir žaidžia kaulais.

— Pakartokite man dar kartą,— pasakė Džeimsas,— tik ne taip greitai. Mano galva šiandien blogai dirba. Kas atsitiko? Pradėkite nuo dujų.

Spaikas pakartojo pasakojimą ir, dideliu jo nustebimui, seklys pradėjo smulkiau jį klausinėti dar kartą. Jis visai užkamavo vargšą reporterį.

— Nesuprantu, kas čia darosi,— pagaliau jis pasakė.— Man rodos, kad čia nieko įdomaus nėra. Nejaugi jūs įtariate, kad Belami slapta varo viski?

— Dujų sąskaita,— pats svarbiausias dalykas, ką mes žinome apie Gario pilį,— ramiai atsakė Federstonas.— Aš jums labai dėkingas, Holendai. Beje, aš kelioms savaitėms išvykstu į užsienį, tai ilgai nesimatysime. Visas naujienas, kurias sužinosite, perduokite mano padėjėjui. Tuojau su juo supažindinsiu.

Už pusvalandžio Spaikas įėjo į kambarį, kuriame sėdėjo redaktorius.

— Pone Saimai, man rodos, kad paslaptingo Krigerio žmogžudystės rakto reikia ieškoti Gario pilyje. Senis tik ką išvarė savo vyriausiąjį tarną, ir mes pasistengsime į jo vietą rasti mūsų žmogų. Siūlyčiau pats, bet pirmiausia man niekada neteko dirbti tokio darbo, antra, Belami tuojau mane atpažintų. Gal pasiūsti ten Mesoną ar kitą

vyruką? Galima sutvarkyti viską taip, tarytum jį būtų siuntęs paslaugų biuras.

— Puiki mintis,— pasakė redaktorius.

Ta mintis beveik vienu metu atėjo į galvą dviem besidomintiems Belami žmonėms.

16 SKYRIUS

S(' YYS *GIRDI TRIUKŠMĄ*

Daugiau kaip dvi savaitės praėjo nuo Žaliojo šaulio pasirodymo. Belami tuojau surado to dalyko priežastį.

— Policijos šunys nepatinka vaiduokliui,— svarstė senis,— o galbūt, atvirksčiai, vaiduoklis nepatinka policijos šunims.

Naktį senį pabudino šuns staugimas. Jis tučtuojau pašoko iš lovos ir išėjo į koridorių. Ten jo įsakymu buvo paliktos visos uždegtos žvakės. Vienas šuo stovėjo koridoriaus viduryje pasišiaušęs ir garsiai staugdamas. Belami sušvilpė; šuo klusniai pasisuko ir priėjo prie jo vizgindamas uodegą, bet vis dar įtariai žvalgydamasis į plačią laiptinę, vedančią į prieškambarį. Kitas šuo sušvilpus atbėgo iš viršaus.

— Kas jums, a?

Abelis grįžo į savo miegamąjį, įsikišo į kišenę revolverį ir vėl išėjo į koridorių, tada nusileido į prieškambarį. Šunys sekė iš paskos. Nieko įtartino senis ten nepamatė. Atrakinęs duris į biblioteką, jis įėjo ir, užsidegęs šviesą, kruopščiai visur apžiūrėjo, bet nieko neaptiko. Didžiulės, sunkios lauko durys buvo užrakintos.

Įsitikinęs, kad nieko įtartino nėra, Belami grįžo į miegamąjį ir atsigulė.

Penktą ryto jis prabudo. Buvo dar tamsu. Jis atsikėlė, užsivilko chalata ir tik tada uždegė šviesą. Kai kambarys nušvito, Belami pamatė tai, kas jį privertė išversti akis. Durys buvo atviros. Jis puikiai prisiminė, kad uždarė ir užrakino abejas duris. Kur šunys?

Belami išėjo į koridorių pažiūrėti, kas atsitiko. Iš pradžių jam pasirodė, kad šunys nebegyvi. Jie gulėjo pasienyje nejudėdami. Jis priėjo prie vieno ir papurtė už kaklo. Suo atsimerkė, kvailai pažiūrėjo į šeimnininką ir vėl užsimerkė.

„Nunuodijo šunis,— mastė senis.— Vadinasi, pilyje iš tikrųjų kažkas slapstėsi. Ir ne šmėkla, o paprastas mirtingasis.“ Abelis Belami niekada kitaip ir negalvojo apie Žalią šaulį.

Sūnys atsigavo už pusvalandžio. Atrodė, kad jie nenukentėjo. Belami pats juos nuvedė į narvą.

Kodėl vėl buvo atėjęs Žalasis šaulys?

Ko jam reikėjo? Juk ne tam, kad parodytų savo drąsą ir valią! Nevertėjo nuodyti šunų vien dėl to, kad atidarytų duris į Belami miegamąjį ir vėl dingtų! Ko jis taip atidžiai ieškojo? Miegamajame buvo brangenybių, bet niekas nepaliesta. Vadinasi, šaulys lankėsi ne dėl grobio. Buvo taip pat aišku, kad Žalasis šaulys lankėsi ne dėl pokšto, bet jam rūpėjo daug rimtesni dalykai.

Staiga seniui šovė į galvą mintis, kaip paaiškinti tuos keistus naktinius vizitus. Žalasis šaulys ieškojo rakto! Rakto, su kuriuo Belami nesiskirdavo nei dieną, nei naktį. Dieną jį nešiodavosi ant ilgos grandinėlės kišenėje, o naktį slėpdavo po pagalve. Rytais milijonierius pirmiausia išsitraukdavo raktą iš po pagalvės ir kabindavosi ant kaklo, nenusiimdamas netgi vonioje. Paskutinis senio darbas vakare — padėti raktą po pagalve.

Raktas atrodė labai keistai: ilgas, plonas ir siauras. Tad štai kaip viskas išaiškėjo! Ir jeigu Belami neklydo, vadinasi, Žalasis šaulys žinojo Gario pilies paslaptį.

Belami bėgte įbėgo į biblioteką ir užtrenkė paskui save duris. Julius Savini per sapną išgirdo šį triukšmą. Jam pasirodė, kad senis nusišovė, ir jis sapnuodamas laimingas nusišypsojo.

17 SKYRIUS

„LEDI MENOR“

Rytą eidamas į kaimą, į paštą, Julius alėjoje išvydo gerai pažįstamą figūrą. Matydamas ją, Savini mintyse sudejavo. Jei netoliese būtų tamsus užkaboris, tai jis su malonumu ten įlįstų. Jis apsimetė nepastebėjęs rudaplaukio vyruko, vaikščiojančio pirmyn ir atgal. Bet dingti nėra kur! Spaikas pašaukė jį pamojęs cigaru. Savini priėjo.

— Aš labai...— pradėjo jis.

— Jūs labai skubate. Tai žinau. Jūs nenorite, kad senis aptiktų jus šnekučiuojantį su manimi, nes rizikuojate netekti geros vietos. Tą irgi žinau. Juliau, man atrodo, mes turime geriau susipažinti. Manau, neprieštarosite, jei jus vadinsiu vardu? Aš nejuokauju. Man jūsų vardas labai patinka. Kai turėsiu sūnų, būtinai jį pavadinsiu Juliumi. Paklauskite, noriu jus šio to paklausti. Ar jūs pažįstate Skotland Jardo žmogų, pavardė Federstonas?

— Pažįstu,— atsakė Savini.— Tas pats, kuris visada lankosi pas Chauetus. Kodėl jūs neinate tiesiai pas Chauetus, Spaikai? Jie gyvena „Ledi Menor“ name. Ponas Chauetas papasakos jums daug įdomių dalykų.

— Jį jau mačiau,— pasakė Spaikas.— Vadinasi, jūs pažįstate Federstoną?

— Jau atsakiau į šį klausimą,— nepatenkintas pasakė Julius.— Turiu eiti, Holendai.

— Vadinkite mane Spaiku,— paprašė jis.— Visai rimtai siūlau mums rimtai susipažinti. Kaip atrodo naujasis liokajus?

Julius patraukė pečiais.

— Naujasis liokajus? Protingas ir vikrus žmogus. Jį atsiuntė iš Londono.

— Tiktai gabus liokajus? Labai proziška,— pasakė Spaikas, smalsiai žiūrėdamas į Savini.— Ar jis lankosi kaime?

— Tikriausiai lankosi.

— Ar jūs kartais jo nepažįstate?

— Kodėl jums taip įdomu manęs klausinėti apie naują pilies tarną? — nusiminęs supyko Julius.— Koks tikslas? Tai jūsų draugas, bičiulis ar ne?

— Kur jūs taip skubate? — šaltai paklausė reporteris, Juliaus balse pajutęs nekantravimą.— Kas nors naujo? Kaip laikosi Žaliojo šaulys? Ar jis nebesirodo?

— Nieko panašaus,— atrėžė įpykęs Savini.— Šiąnakt jis davė šunims migdomųjų. Dabar einu į paštą telegrafu paprašyti dar dviejų šunų. Senis nusprendė, kad Žaliajam šauliui bus sunkiau susidoroti su keturiais šunimis negu su dviem.

Išpyškinęs tai vienu atsikvėpimu, Savini ištrūko iš kietų rudaplaukio reporterio rankų ir leidosi gatve tolyn nuo Spaiko.

Tą rytą Spaikas gavo savo bičiulio Vudo iš Belgijos laišką. Jis planavo atvykti į Londoną gale savaitės ir kvietė reporterį kartu pietauti.

Viena laiško vieta sudomino Spaiką:

„Labai Jums dėkingas,— rašė Vudas,— už išsamias žinias apie Belami ir nuotykius Gario pilyje. Gavęs Jūsų laišką, paėmiau „Globo“ numerį ir perskaičiau Jūsų ataskaitą apie nuostabią Žaliojo šaulio istoriją. Laiške reiškiate išitikinimą, kad Žaliojo šaulys anksčiau ar vėliau privers Belami pasiduoti. Man rodos, Jūs klystate. Niekas pasaulyje negali išgąsdinti šito niekšo. Nepritariu Jūsų

minčiais, kad Belami žus nuo tos pačios rankos, kuri nusiuntė į aną pasaulį Krigerį. Manau, kad Abelio Belami likimas visiškai priklauso nuo Žaliojo šaulio paieškos rezultatų ir nuo to, ką šaulys ras Abelio Belami pilyje. . .”

Po to Vudas priėjo prie kitos temos ir rašė vien tik apie savo naujus planus.

Tą rytą Spaikas rengėsi pusryčiauti su ponu Chauetu, todėl lėtai žingsniavo prie jo namo. Apeidamas puikia alėja aukštas sienas, supusias Gario pilies parką, jis prisitartino prie Chauetų namo, gražaus Elžbietos laikų statinio.

Buvo puikus, saulėtas rytas, diena turėjo būti gana šilta, ir Spaikas rado Valeriją sode. Ji stebėjo, kaip sodina svogūnines gėles.

— Panašu, kad jūs čia ilgam ruošiatės įsikurti,— pasakė Spaikas šypsodamasis ir spausdamas jos ranką.

— Taip, mes liksime čia ilgam,— ramiai atsakė ji.

Žemės sklypelis, priklausantis „Ledi Menor“, nebuvo didelis, apie namus buvo ne daugiau kaip du akrai. Siena, juosianti Belami parką, skyrė Chauetų ir Belami valdas. Spaikas po pusryčių viską apžiūrėjo, kai mergina aprodė jam savo naujas valdas.

— Atrodo, kad sienoje yra durys,— pasakė Spaikas.

— Buvo. Ponas Belami įsakė jas užmūryti iš tos pusės,— apgailestaudama pasakė Valerija.

— Galbūt jis bijo Žaliojo šaulio,— juokėsi Spaikas.— Atleiskite, panele Chauet, aš galbūt nekuklus,— greitai pridūrė jis.— Juk jūs nebijote vaiduoklių?

— Ne, nebijau,— atsakė ji.

Spaikas iš profesinio smalsumo apžiūrėjęs parko sieną.

— Ji čia žemesnė negu kitose vietose,— pasakė jis ir, priėjęs prie sienos, ranka pasiekė jos viršų.— Du nedideli laipteliai — ir baigtas kriukis. Norint galima visai paprastai susipažinti su senio Belami valdomis. Ech, pradėdau jums pavydėti, panele Chauet. Neprašau jūsų leidimo per-

lįsti iš jūsų kiemo į parką ir apiplėšti pilį, bet jums leidas aš naktį eisiu stebėti Žaliojo šaulio.

Valerija nusijuokė.

— Ne, niekada jums to neleisiu, pone Holendai,— pasakė ji.— Ar jūs seniai matėte poną Federstoną? — paklausė Valerija, keisdama pokalbio temą.

— Paskutinį kartą mačiau jį pirmadienį. Jis tada tvirtino man, kad vyksta į užsienį. Bet aš netikiu. Pasakysiu jums tiesą, panele Chauet, įtariu, kad jis dabar yra Gario pilies naujasis liokajus. Žinau, kad jis labai domisi ponu Belami, o dar daugiau — sąskaita, kurią jūsų kaimynui atsiuntė už dujas. Kodėl jis taip domisi sąskaita, Dievas žino.

Valerija buvo girdėjusi istoriją su dujomis.

— Vadinasi, kapitoną Federstoną sąskaita labai sudomino? — paklausė ji.

— Galbūt jis žmogus šeimyniškas,— juokaudamas pasakė Spaikas.— Aš viengungis, todėl man niekada dujų sąskaita nekėlė siaubo.

— Kapitonas Federstonas irgi nevedęs,— šaltai patikslino Valerija.

Jos veidą užliejo raudonis, kai Spaikas atsiprašė.

— Nesuprantu, kodėl jūs atsiprašinėjate,— sumišusi pasakė ji.— Aš tik pasakiau jums, kad jis nevedęs.

Spaikas Garyje įsikūrė ilgesniam laikui. Kasdien jis net du kartus skambindavo į savo redakciją. Nors ponas Saimas suprato, kad Žaliojo šaulys yra geras pretekstas Spaikui dykaduoniauti, tačiau gerbiamasis redaktorius nesiryžo imtis atsakomybės ir atšaukti reporterį į Londoną.

Svečiuodamasis „Ledi Menor“, Spaikas telefonu kalbėjosi su redakcija, kai pro jį automobiliu pravažiavo panelė Chauet. Ji pasuko Londono kryptimi. Telefonas „Mėlynojo šerno“ viešbutyje buvo prieškambarėje.

Tai labai nepatogu žmogui, norinčiam aptarti su pašnekovu svarbius dalykus, nes iš greta esančio baro leng-

vai galima klausytis viso pokalbio, bet dabar tas trūkumas išėjo į naudą.

Spaikas pakabino ragelį ir priėjo prie durų, pažvelgęs į tolstantį automobilį. Tada jam į galvą atėjo netikėta mintis ir jis grįžo prie telefono vėl skambinti į redakciją. Per penkiolika minučių pavyko prisiskambinti.

— Tai jūs, pone Saimai? Panelė Chauet išvyko į Londoną. Kas nors iš mūsų tikriausiai ją pažįsta? Man rodo, ją reikėtų pasekti. Žinoma, ne laikraščiu, bet man pačiam įdomu. Noriu šį tą išsiaiškinti.

— Argi ji turi ryšį su Žalioju šauliu?—sarkastiškai paklausė ponas Saimas.

— Netgi labai didelį,— suskambėjo atsakymas.

18 SKYRIUS

FAJĖS BROLIS

Fajė Kleiton mėgo uždara gyvenimą, bet anaipatol ne vienatvę. Nedideliame bute Meid Bele ji gyveno kaip tikra atsiskyrėlė, bet kartu turėjo daugybę draugų ir pažįstamų, pas kuriuos ji visada galėjo pailsėti ir pasilinksinti. Negalima sakyti, kad ji ilgėjosi Juliaus. Ji savotiškai mylėjo vyrą ir niekam daugiau nedalijo savo meilės. Jai niekada nekildavo mintis abejoti jo ištikimybę. Jos materialinė padėtis paskutiniu metu labai pagerėjo. Seniau, kai Julius priklausė gaujai ir buvo vienas iš keturių elegantiškų vyrų, grobusių viską, kas blogai padėta ir nors truputį vertinga, gyvenimas buvo neaiškus.

Buvo dienų, savaičių, kai Fajė su vyru gyveno iš skolintų pinigų, pinigų, gautų už užstatytas brangenybes. Jie prabangoje nesilepino. Dabar Fajė reguliariai gaudavo iš

Juliaus daug pinigų. Ji niekada dėl to nesuko sau galvos ir neklausinėjo vyro apie pajamų šaltinį. Ji puikiai suprato, kad Abelis Belami jos vyrui tiek pinigų nemokėjo. Fajė žinojo, kokia yra jos vyro alga.

Julius gaudavo pinigų „iš šalies“, ir reikalas buvo gana patikimas, nes jis nemėgo rizikuoti, todėl Fajė ir nesi rūpino.

Juliaus padėtis buvo tvirta, ir Fajė galėjo ramiai pui kuotis nauju žiedu su briliantais savo mėgstamame naktiniame klube nebijodama, kad prie jos prieis paslaptingas nepažįstamas ir pareikalaus, kad ši kartu su juo nueitų į artimiausią policijos nuovadą. Beje, ir tokia galimybė ne itin baugino Fajė Kleiton. Nuo penkiolikos metų ji spėjo net tris kartus pasėdėti kalėjime, ir jis, taip bauginantis naujokus, neatrodė baisus jaunai moteriai, nors su kalėjimu ją siejo daug nemalonumų.

Fajė virtuvėje lygino palaidinukę, kai į duris pasibel-dė. Kambarinė, jeigu taip galima vadinti nešvarią, netvar-kingą moterį, kuri kasdien tvarkydavo kambarius, dabar buvo išėjusi pirkti produktų. Fajė priėjo prie durų ir jas atidarė, manydama pamatysianti parduotuvės pasiuntinį. Ant slenksčio stovėjo jaunas aukštaūgis vyras įdubusio-mis akimis. Jis vilkėjo suglamžytą kostiumą.

— Džeri!— • suriko ji.— Užeik.

Ji užrakino duris ir nuėjo paskui jį į svetainę.

— Kada tave išleido? — paklausė ji.

— Šiandien rytą,— atsakė jis.— Ar turi ką nors išger-ti? Mirštu iš troškulio. Kur Julius?

Fajė ištraukė iš bufeto butelį ir iš virtuvės atnešė sel-terio. Gėrimus pastatė ant stalo, ir vyriškis tučtuojau iš-maukė taurę viskio.

— Puiku,— pasakė jis, sučepsėjęs lūpomis. Jo skruos-tai paraudo.— Kur Julius?

— Jo čia nėra, Džeri. Jis dirba kaime.

Džeris linktelėjo galvą ir klausiamai parodė į butelį.

— Ne, Džeri, daugiau nebegerak,— tvirtai atsakė ji į vyro nebylų klausimą ir pakilusi iš vietos vėl paslėpė bu-telį spintoje ir užrakino.— Ką manai daryti?

— Nežinau. Tikriausiai gauja subyrėjo. Gal prie Ju-liaus man atsirastų vieta? Jis grįžo į teisingą kelią?

— Žinoma,— griežtai atsakė Fajė,— ir tu, Džeri, turi griebtis darbo. Grupė subyrėjo, tegul taip ir būna.

Fajė buvo Džerio sesuo, nors niekam nebūtų atėję į galvą, kad puiki moteris ir nusikaltėlis įdubusiomis aki-mis susiję artimais giminystės ryšiais.

— Mačiau tą seklį Federstoną.

— Ar jis matė, kad tu čia įėjai? — paklausė ji.

Džeris papurtė galvą.

— Ne, sutikau jį kitame miesto gale. Jis sustabdė ma-ne ir pradėjo klausinėti, kaip gyvenu ir ką ketinu daryti. Zinai, jis neblogas vyrukas!

Fajė nutaisė rūgščią grimasą.

— Gali manyti, kaip nori, Džeri. Iš tikrųjų ką tu nu-matęs veikti? — vėl paklausė ji.

— • Nežinau,— susimąstęs atitraukė kėdę nuo stalo ir pradėjo apžiūrinėti staltiesę.— Viena gauja, dirbanti to-limojo plaukiojimo laivuose, kalbina mane dirbti kartu. Anksčiau niekada to neteko dirbti, bet manau, kad tai tikras darbas. Tik man pradžiai reikia nemažai pinigų. Šimtą svarų kainuoja bilietas atgal, ir, žinoma, gali atsi-tikti taip, kad mums nepavyks. Faje, ar negali man pa-skolinti tų pinigų?

— Galiu,— lėtai atsakė ji.— Kokiame kalėjime tu sė-dėjai, Džeri?

— Pentonvilio. Tai tas pats kalėjimas, kuriame se-niau dirbo Krigeris. Apie jį galėčiau pasakoti tokių daly-ku, kad net plaukai pasišiauštų. Faje, ar galiu čia apsi-gyventi?

Ji pagalvojo.

— • Taip, galiu tau duoti Juliaus kambarį.

— Argi jo nebūna namie? — paklausė Džeris.

— Ne, jis negali. Aš kas antrą dieną gaunu žinią iš jo ir negaliu skūstis. ..

Džeris šlykštėdamasis pažiūrėjo į savo suglamžytą nosinę.

— Žinai, aš seniai palikau Čeringkrause, stotyje, bagažinėje daiktus, gal tu galėtum ten nuvažiuoti ir juos paimiti? Tada nereikės tiek daug pirkinių.

Ji paėmė iš brolio kvitą ir po pusryčių išvažiavo paimiti daiktų. Ji važiavo taksi per Ficrojaus skverą.

Si vieta Fajei buvo gerai žinoma, nes ten stovėjo restoranas, anksčiau ne kartą buvęs jos slėptuve. Restorane buvo keli nedideli kambariai, ten niekas netrukdytų aptarti svarbių reikalų, žinant, kad niekas nesiklauso. Klestint gaujai, beje, jai priklausė ir Fajė, jos nariai nuolat rinkdavosi čia.

Prie restorano durų stovėjo žmogus, ir Fajė su siaubu pažino Julijų! Jai besiruošiant pastuksenti vairuotojui į langą, kad sustabdytų taksi, prie durų privažiavo automobilis, iš jo išsoko jauna dama. Fajė matė, kaip Julius pakėlė skrybėlę ir abu įėjo į vidų. Fajė sustabdė taksi ir išsoko ant šaligatvio. Ji tik kartą gyvenime matė Valeriją Chauet, bet iškart ją pažino.

19 SKYRIUS

JULIAUS ŽMONA

Valerija samlsiai apžiūrinėjo įmantrias kambario puošmenas. Oras buvo prisisunkęs tabako dūmų. Patamsėję paauksuoti lipdiniai ir rėkšmingas kambario apstatymas, sunkios užuolaidos iš parudavusio nuo laiko aksomo ir visa tariama kambario prabanga buvo nemaloni.

Julius Savini išsiuntė tarną ir užrakino duris. Jis suprato, kokį pasibjaurėjimą Valerijai sukėlė aplinka.

— Atleiskite, kad jus pakviečiau į tokią nepatrauklią vietą, panele Chauet. Deja, kitaip negalėjau pasielgti. Čia mes galim ramiai kalbėtis ir niekas netrukdytų.

— Jūs man atvežėte nuotrauką?

Jis papurtė galvą.

— Kai ketinau ją paimiti, radau dėžutę tuščią. Belami, matyt, pajuto, kad aš tikrinu jo rašomąjį stalą. Jis man leido tai pajusti. Aš labai rizikavau dėl jūsų, panele Chauet.

— Aš jums gerai mokėjau,— šaltai atsakė ji.— Pone Savini, nesu tikra, kad jūs rizikavote tik dėl manęs ar mano pinigų. Tikiu, kad jūsų kiti planai ir jūs dirbate taip pat ir sau. Tai ne mano reikalas. Aš privalau turėti tą nuotrauką. Sakėte, kad ten yra ir kitų nuotraukų.

— Taip, ten dar buvo jo giminaičio nuotrauka,— atsakė Julius.

Mergina išplėtė akis.

— Nežinojau, kad jis turi giminaitį. Man atrodė, kad jis visai neturi artimųjų.

— Giminaitis žuvo kare. Beje, tai tik prielaida, kad tas vyras yra jo giminaitis.

— Rašėte laiškelyje, kad atėjo Žalioji šaulys ir abu šunis užmigdė.

— Taip, ir jis vėl buvo įėjęs į Belami miegamąjį,— linktelėjo Julius.— Panele Chauet, turiu pasakyti svarbų dalyką. Belami šiandien rytą parašė Smitui. Jis privertė mane nunešti laišką į paštą ir siųsti registruotą. Žinoma, laiškas buvo užklijuotas, bet aš iš svorio supratau, kad voke buvo pinigų. Smitas gauna daugiau, negu savo laiką gaudavo Krigeris. Apie šimtą svarų. Tą žinau, nes šiomis dienomis man pačiam teko gauti šimtą svarų banke ir kaip tik tada Belami atėjo pas mane pinigų, kad galėtų sumokėti Vilksui, buvusiam liokajui, už kažkokį jo pirkinį.

— Tučtuojau praneškite, jei bus kokių naujienų. Rodos, ponas Belami užsakė dar porą šunų? — paklausė ji vos šypsodamasi ir pakilo iš vietos.— Dabar, kai aš gyvensiu „Ledi Menor“, jums bus patogiu pranešinėti naujienas. Raštelį permesite per tvorą.. .

Staiga už durų pasigirdo garsūs balsai. Durys atsidarė, ir ant slenksčio pasirodė moteris. Jos veidas degė, akyse spindėjo įniršis ir ji ilgai negalėjo ištartį nė žodžio.

— Norėčiau žinoti, ką jūs darote likusi viena su mano vyru, panele Chauet? — drebančiu iš pykčio balsu paklausė ji.

— Su jūsų vyru? — nustebusi ištarė mergina, pažvelgdama į savo pašnekovą, o paskui į jauną moterį.

— Klausyk, brangioji, viskas tvarkoj. Aš su dama aptariu svarbų reikalą,— gailiai ištarė Julius.

— Reikalą? Taip?

Jauna moteris stovėjo išsprendusi prieš savo vyrą.

— Svarbų reikalą? — Įniršusi suriko Fajė.— Nejaugi panelė Chauet atėjo į dalykinį pasimatymą su tavimi viena? Argi ji galėjo ateiti į tokią vietą kaip „El Moras“ be palydovo? Žinoma, ne.

— Visiškai teisingai. Žinoma, ne viena,— pasigirdo nuo slenksčio balsas.— Panelė Chauet atvyko su manimi.

Fajė Kleiton greitai atsisuko. Pyktis dingo iš jos veido, ir lūpos ištarė nustebusį „o!“

— Mes visada susitinkame, Faje,— linksmi pasakė kapitonas Federstonas. Paskui jis tarė nustebusiai Valerijai:

— Norėjau sužinoti, ar dar ilgai jūs čia būsite, panele Chauet. Neužmirškite, kad ketvirtą jūs būsite užimta.

Valerija tylėdama paėmė nuo stalo kailinę peleriną ir išėjo paskui seklį. Ji jautėsi kvailai ir pyko. Keistas tik-tai vienas dalykas: ji pyko. .. ne ant Juliaus ir jo karingos žmonos.

ISPĖJIMAS

Džeimsas Federstonas padėjo merginai išsėsti į automobilį ir pats atsisėdo šalia nelaukdamas pakvietimo.

— Leiskite jums pasiūlyti susitikimui geresnę vietą, pavyzdžiui, šv. Povilo bažnyčios bokštą ar Vestminsterio abatijos požemius. Abi šios vietos gana padoringos,— priekaištaudamas pasakė Džeimsas.

— Žinau,— ramiai atsakė Valerija.— Pone Federstonai, jūs visą dieną mane sekėte?

— Didesnę dienos dalį, nuo pusryčių.

— Maniau, kad jūs užsienyje,— pasakė ji.

— Atleiskite, kad aš čia. Būtų mano valia, tai aš šią minutę kopčiau į Alpes,— pasakė jis.

Ji, žinoma, ir pagalvoti negalėjo, kad vyriškis meluoja: iš tikrųjų jis į nieką nekeistų savo vietos prie jaunos merginos prašmatniame automobilyje.

Staiga Valerija nepatenkinta prašneko:

— Pamiršau jo paklausti vieno dalyko, kurį norėjau sužinoti!

Minutę pagalvojusi, ji ištraukė iš maišelio mažą popierinį ryšulėlį ir išvyniojo ant kelių.

— Suprantu, pilies planas,—tučtuojau pasakė Džeimsas.

—• Taip, bet čia yra senas planas. Jį pirkau knygyne Giklforde. Čia pilis pavaizduota ne tokia, kokia ji yra dabar, o kokia buvo prieš du šimtus metų. Matote, čia nėra gyvenamųjų patalpų. O štai čia,— ji parodė pirštu,—dabartinė biblioteka. Tada ji vadinosi Teismo sale.

Jis linktelėjo.

— Taip, čia de Kiursi, kuriems tada priklausė pilis, kankindavo ir teisdavo savo belaisvius,—paaiškino jis.—

O štai,— jis parodė plane,— dabartinė priekinė pilis. Anksčiau čia tardydavo ir kankindavo žmones. Čia versdavo juos sakyti tiesą. Kartais aš apgailestauju, kad mūsų laikais kankinti draudžia įstatymai. Sakykim, jeigu teismuose ant sienų kabėtų kankinimo įrankiai, tai...

— Labai jūsų prašau, baikite juokauti,— pasakė ji.— Jūs įsitikinęs, kad čia dabar biblioteka?

— Visiškai. Turiu daug naujesnius negu jūsų pilies planus. Pirkau juos iš buvusio pilies savininko.

— Gal galite man juos duoti? — paprašė ji.

— Kam jie jums reikalingi?

— Taip. Reikalingi.

Atsakymas jo neįtikino, bet, jos nuostabai, kapitonas Federstonas sutiko.

— Duosiu jums puikų patarimą, mano drauge,— kreipėsi į ją Federstonas.— Galite, jeigu norite, važinėti į Laimhauzą tyrinėti Koldharboro Smito pragaro. Eikite į „El Morą“, jeigu jums patinka. Aš padarysiu viską, kad jūsų reputacija dėl šito nelabai nukentėtų, bet aš jums išakmiai patariu nesiiimti žygių į Gario pilį.

Federstonas kalbėjo lėtai ir įtaigiai, ir ji suprato, kad jis nejuokauja.

— Įprastais būdais jūs ten niekaip nepateksite. Pažadėkite, kad nesiimsite nieko nepaprasto. Pažadate?

Keletą sekundžių ji galvojo.

— Ne,— pagaliau atsakė ji.— Tiesą sakant, to jums negaliu pažadėti.

— Ko jūs ten ieškote, ką ten tikitės rasti? — nusiminęs paklausė Federstonas.— Palikite visa tai man, panele Chauet. Aš pasirūpinsiu jūsų saugumu. Būsiu visai atviras: bijausi dėl jūsų, nes ten yra šunų, kurie jūsų nepasigailės, bet man baisiausias — Žaliojo šaulys.

Ji klausėsi ir netikėjo savo ausimis.

— Jūs iš tikrųjų bijote Žaliojo šaulio, kapitone Federstonai? — nustebusi ištarė mergina.— Jūs juokaujate?

— Nė kiek. Aš tikrai bijau Žaliojo šaulio,— tvirtai pasakė jis.— Valerija, jūsų laukia dideli pavojai. Pavojai nesumažės dėl to, kad jie nekonkretūs. Nežinau, kas tokia ponija Cheld ir kodėl jūs taip atkakliai jos ieškote. Galbūt ateis diena, kai jūs pati atskleisite man savo paslaptį, bet kol kas pažadėkite man, kad nesisistengsite patekti į pilį.

— Negaliu jums to pažadėti,— atsakė ji.— Man rodo, jūs perdedate pavojus ir tikriausiai nesuprantate mano paieškų svarbos.

— Galbūt jūs ir teisi,— pasakė jis trumpai pagalvojęs.

— Norėčiau čia išlipti. Būkite maloni, sustabdykite automobilį.

Jis išlipo Vaithole. Tik likusi viena Valerija suprato svarbą tos paslaugos, kurią Federstonas neseniai jai padarė. Štai jis tiki Žaliojo šauliu! Ji nusišypsojo. Ji niekada nesitikėjo, kad Žaliojo šaulys į juo tikinčiųjų greitas užverbuos tokį žmogų.

21 SKYRIUS

NAUJIEJI SŪNYS

Išsiskirdamas su savo žmona, Julius Savini pasakė jai keletą nemalonių žodžių. Julius, apgailėtinais atrodęs panelės Chauet ir Federstono akivaizdoje, buvo kitas žmogus, likęs su savo puikiaja žmona.

— Tu tikriausiai viską sugadinai,— pasakė jis.— Sunaikinai viską, ką aš sukūriau per daugelį metų! Tu atėmei iš manęs pinigus!

— Aš kalta, bet juk nežinojau, kad Federstonas buvo netoliese,— atsakė ji.— Aš labai supykau pamačiusi, kad

tu su panele Chauet kartu įėjote į „El Mora“. Argi tu mano vietoje nesupyktum?

— Nebūk kvailė,— atrėžė jis, pašaukė tarną ir jam sumokėjo.

Jo nustebimui, Fajė nereagavo į tai, kad jis turėjo spėti į pirmąjį traukinį į Garį, ir palydėjo jį į stotį. Tik pusiaukelėje į namus Fajė staiga prisiminė, kad apsiėmė atvežti brolio daiktus iš stoties.

Traukiniu į Garį kartu su Juliumi atvyko du didžiuliai ir pikti šunys, lydimi specialaus žmogaus. Jie atrodė dar piktesni už buvusius, o vienam buvo uždėtas antsnukis.

— Tai ponui Belami? — paklausė Julius.

— Taip, pone,— atsakė žmogus.— Tesaugo jį Dievas, tai baisūs šunys.

Stotyje stovėjo tik vienas automobilis. Julius paėmė jį ir, nors jam nelabai patiko, pakvietė žmogų su šunimis. Kelionė buvo ne itin maloni.

Dar kartą Abelis Belami įrodė savo nuostabią galią šunims. Šunys tartum pajuto jame giminingą prigimtį ir iškart seniui pakluso. Jiems atvykus, Belami nuėmė nuo piktojo šuns antsnukį, ir didžiulis žvėris klusniai atsigulė prie jo kojų. Abelis Belami pats juos nuvedė į narvą, nepasiėmęs nei grandinės, nei rimbo. Šunys ramiai sekė jam iš paskos. Senis, matyt, jautė didžiulį pasitenkinimą, suvokdamas savo galią. Jis grįžo atgal į prieškambarį su Juliumi, kuris ėjo ir, bijodamas šunų, laikėsi pagarbiu atstumu nuo jų. Belami nuoširdžiai jo gailėjosi ir stebėjosi.

— Savimi, jūs neturite nieko tikro,— tarė senis,— viskas perpus. To šunys nemėgsta. Jūs lyg bolonė. Žinote, tai tokie gyvūnai, panašūs į ilgavilnius vabzdžius, kuriuos moterys tampo ant rankų. O tokie šunys, kaip šitie, pripažįsta tikrai stiprius žmones.

Julius linktelėjo galvą. Jis apskritai manė, kad paprasčiau yra pritarti, negu ginčytis su tuo žmogumi, kuris moka jam pinigų.

Spaikas Holendas, sėdėdamas savo stebėjimo poste ant parko sienos už dviejų šimtų pėdų nuo sargo būdelės, nukreipė lauko žiūronus į senį ir jo sekretorių. Pagaliau jis pamatė, kad jie įėjo į pilį.

Kiek vėliau Spaikas išklausė nepatenkinto redaktoriaus pastabas.

— Klausykit, Spaikai,— kalbėjo jis.— Šita Gario pilies istorija pradėjo visiems įkyrėti. Argi jūs negalite išbrauti į pilį ir paaimti iš Belami interviu.

— O gal geriau būtų pakalbėjus su pačiu vaiduokliu? — ironiškai paklausė Spaikas.— Tai būtų daug paprasčiau. Mane senis taip mėgsta kaip šuo lazda. Leiskite man dar pabūti kelias dienas, pone Saimai. Tikiuosi, kad pilyje netrukus įvyks sensacingų įvykių. Be to, aš ruošiu interviu su Belami... Ne, tiesa... Garbės žodis, aš neišsigalvoju!

Spaikas turėjo ypatingą nuojautą, kada kils skandalas. Jis jautė, kad čia turi kažkas įvykti. Artėjančios tragedijos požymiai buvo akivaizdūs. Be tikslo vaikštinėdamas po kaimą, jis už nugaros užgirdo automobilio signalą ir pasitraukė į šalį, norėdamas praleisti Valeriją Chauet. Automobilis sustojo už kelių žingsnių. Spaikas pamatė, kad mergina davė ženklą jam prisiartinti.

— Pone Holendai, ateikite čia.

Nustebęs Spaikas išsoko į automobilį, svarstydamas, kokia galėtų būti tokio netikėto pakvietimo priežastis.

— Norėčiau paprašyti jūsų vienos paslaugos,— pradėjo ji vienu atsikvėpimu.— Galite... ar galite gauti man revolverį?

Pamačiusi, kad reporteris nustebęs pakėlė antakius, ji toliau skubėdama tęsė:

— „Ledi Menor“ juk taip toli nuo kitų namų, o man pasirodė, kad... Juk čia taip nuošalu, ar ne tiesa? O ponas Chauetas niekada nesinešioja ginklo. Aš norėjau nusipirkti revolverį, bet man paaiškino, kad ginklų prekyboje yra laikomasi griežtų taisyklių... Reikia spėria-

laus leidimo... Pamačiau jus ir man atėjo į galvą mintis, kad...

— Žinoma, panele Chauet, viešbutyje aš turiu revolverį,— paaiškino Spaikas.— Nežinau, kodėl nešiojuosi ginklą tokioj taikioj šaly, bet kaip ten bebūtų, turiu revolverį. Jei palauksite, aš atnešiu jį.

Jis nubėgo į viešbutį ir greitai grįžo.

— Revolveris užtaisytas,— pasakė jis, traukdamas ginklą iš kišenės.— Jis mažas. Bet, panele Chauet, pažadėkite man, jeigu kada nors nušausite vagį, apie tai papasakosite tikrai man, tiesa?

22 SKYRIUS

PAVARDĖ LAIKRAŠTYJE

Belami labai retai skaitydavo laikraščius, bet neseniai „Glob“ prikaustė jo dėmesį. Iš tikrųjų vienintelis laikraštis, kuriuo jis domėdavosi, buvo vietinis savaitraštis, bet ir jo jis pats neskaitydavo. Vienintelė Savini pareiga — pusbalsiu skaityti savo šeiminkui šį laikraštį prieš pietus kiekvieną ketvirtadienį — jo pasirodymo dieną. Kartais tekdavo jį visą skaityti, kartais šeiminkas būdavo ne toks reiklus.

Jiems grįžus namo, Julius prisiminė, kad jam dar teks skaityti „Berkšir Gerald“. Jis mintyse sudejavo, nes jam visai nesinorėjo skaityti kvailysčių, kurių būdavo pilnas laikraštis... Širdyje jis vylėsi, kad nauji šunys taip sudomins šeiminką, jog skaitymą jis užmirš. Bet pirmieji Abelio žodžiai išblaškė viltį.

Senis atsėdė į fotelį prie židinio, sudėjęs rankas ant kelių. Jo akys nukrypo į ugnį.

— Paimkit laikraštį, Savini,— įsakė jis.

— Julius pakluso.

Tą dieną Belami buvo ypač smalsus. Julius turėjo perskaityti viską nuo viršaus iki apačios. Jis skaitė apie galvijų pardavimą, duonos kainas, rinką ir politinį susirinkimą, kuriam buvo skirta ilgiausia ataskaita.

Pagaliau Julius pradėjo skaityti skiltį, skirtą asmenims. Čia buvo skelbimų apie gyvulių pašarus ir mechanines javapjoves.

— Čia šis tas parašyta apie „Ledi Menor“ šeiminkus,— tarė Julius, pakeldamas akis nuo laikraščio.

— Skaitykite,— įsakė Belami.

„Naujasis „Ledi Menor“ savininkas,— skelbė žinutė,— žinomas naftos pramonininkas. Jo gyvenimas susiklostė labai romantiškai. Savo laiku jis emigravo į Ameriką ir ilgai dirbo fermeriu Pensilvanijos valstijoje, Montgomeryje. Iš pradžių jis skurdo...“

— O!

Ponas Belami staiga pagyvėjo ir išsitiesė fotelyje.

— Jis buvo fermeris Monfegomeryje, Pensilvanijoje? — pakartojo jis.— Toliau. Skaitykit gi.

Nustebintas netikėto šeiminko susidomėjimo, Savini nutilo.

— Toliau! — suriko senis.

— ... paskui rado savo laimę, nusipirkęs didelę fermą kitoje vietoje šios Valstijos pietuose. Šiame sklype buvo rasta nafta, ir tai sukrovė turtus dabartiniam milijonieriui. Abu, ponas Chauetas ir jo duktė Valerija...“

— Kas?!

Belami vos nestaugė. Jis pašoko iš vietos ir išispoksojo į savo sekretorių. Jo akys blizgėjo.

— Valerija Chauet?! Valerija Chauet?! Tu... tu... meluojai, kiaule!

Staigiu judesiu senis ištraukė laikraštį iš apstulbusio Savini rankų ir išsistebeilijo į jį.

— Valerija Chauet,— pakartojo jis pusbalsiu.— O Dieve!

Pirmą kartą per visus pažinties metus Julius savo šeiminką matė taip susijaudinusi.

Belami ranka smarkiai drebėjo. Jis buvo sukrėstas.

— Valerija Chauet,— vėl kartojo senis.— Ji?! „Ledi Menor“? Čia? Valerija Chauet — čia, šalia?

Staiga senis tvirtais žingsniais priėjo prie stalo ir pradėjo traukti vieną stalčių. Jis buvo užrakintas, bet Belami pernelyg skubėjo, kad ieškotų rakto.

Jis jėga ištraukė stalčių, sulaužydamas spyną. Išmėtęs iš stalčiaus popierius, paėmė mažą daiktėlį ir padėjo ant stalo.

Apmirusia širdimi Julius stebėjo, ką senis daro; jis iškart pamatė, kad senis rankose laiko nosinę, rastą sandėlyje.

— E. . . e. . . — burbuliavo senis.— Valerija Chauet?

Primerkęs antakius, jis pažvelgė į savo sekretorių.

— Žinojote, kad sutampa inicialai?

— Man tai niekada nešovė į galvą,— skubiai atsakė Julius.— Be to, ji tuo metu čia dar negyveno.

— Teisingai,— atrėžė senis.

Belami paėmė nuo stalo nosinę ir kelias sekundes palaikė ant savo milžiniško delno. Paskui jis įmetė nosinę į stalčių ir su triukšmu jį uždarė.

— Galite eiti,— įsakė jis.— Laikraštį palikit. Paskambinsiu, kai būsite reikalingas. Pasakykite, kad man greičiau paduotų pietus.

Savini išbuvo savo kabinete ne ilgiau kaip dešimt minučių, kai išgirdo, kaip su triukšmu atsidarė bibliotekos durys. Belami jį kvietė.

— Ei, jūs! Eikite čia!

Senis atsigavo, nors susijaudinimas be pėdsakų neprėjo.

— Tikriausiai jūs sėdėjote ir laužėte galvą, kodėl aš taip elgiausi,— pasakė senis.— Galite veltui nesistengti. Aš anksčiau pažinau tokį Chauetą ir jauną panelę, vardu

Valerija. Mane nustebino vardų tapatumas. Kaip atrodo ta ypata?

— Ji nepaprastai graži.

— Graži, štai kaip! — susimąstęs pasakė Belami.— Na, o jos tėvas?

— Jūs tikriausiai jį matėte, pone Belami,— pasakė Julius.— Jie kartu su jumis gyveno „Karlton“ ir kaip tik viename aukšte.

— Ne, aš niekada jo nemačiau,— tvirtino senis.— Koks jis?

— Tai labai aukštas ir liesokas vyras.

— Ligotos išvaizdos,— pridėjo Belami.

— Jūs tikriausiai jį matėte,— pasakė Julius.

— Jis su žmona?

— Ne, pone. Žinau, kad jo žmona mirusi.

Senis stovėjo nugara į židinį ir atidžiai apžiūrinėjo cigarą. Jis buvo įpratęs priešpiet nerūkyti, bet dabar atkando galelį cigaro ir užsirūkė.

Julius pagalvojo, kad tikriausiai kalti pairę senio nervai.

— Galbūt aš ir mačiau jį,— pasakė senis ilgokai pamąstęs.— O mergina — gražuolė, a? Protinga ir labai gyva? Šviesiaplaukė ar tamsi?

— Tamsi.

— Ir labai judri, tiesa? Pilna gyvybės, kaip sako?

— Taip, pone Belami. Toks apibūdinimas jai tinka.

Senis ištraukė iš burnos cigarą ir atidžiai pažiūrėjo į pelenus, paskui vėl įkišo cigarą tarp savo stiprių dantų ir svajingai pažvelgė į lubas.

— Jos motina mirė? — pakartojo jis.— O kur šita mergina gyveno, kol atvyko į Angliją? Sužinokite, labai jūsus prašau. Norėčiau sužinoti, ar ji buvo Niujorke. . . — jis vėl susimąstęs pažiūrėjo į cigarą,— prieš septynerius metus. Ar ji gyveno Penktosios aveniu viešbutyje? Dabar išsiųskite telegramą ir pasistenkite surinkti duomenis. Sužinokite, ar ji gyveno ten 1914 metais liepos 17 dieną.

Tučtuojau vykite į telegrafą. Jeigu jis uždarytas, paimkite automobilį ir važiuokite į Londoną. Telegramą siųskite skyriaus vedėjui. Jie tikriausiai saugo gyventojų sąrašus.

— Jeigu telegrafas uždarytas, ar galiu skambinti telefonu?

Senis tylėdamas linktelėjo.

Jis pažvelgė į laikrodį:

— Septynios valandos. Niujorke dabar antra valanda dienos. Iki rytdienos vakaro turime gauti atsakymą. Pasakykite, kad reikalas labai svarbus. Paprašykite, gal jie gali mus sujungti tiesioginiu ryšiu, nesvarbu, kiek viskas kainuotų. Supraskite, Savini, aš pageidauju, kad atsakymą gautume dar ši vakarą. Jie viešbutyje žino mano pavardę. Aš ten metus gyvenau. Pats negyvenau, bet kambarys buvo man paliktas,— pridūrė jis.— Dabar eikite if paskubėkite.

Po penkių minučių Julius pranešė, kad telegrama išsiųsta. Jis aptiko senį toj pačioj vietoj. Cigaras vis dar rūko Belami dantyse, rankos sudėtos ant krūtinės, galva nulenкта.

— Ar jums teko kalbėtis su šia mergina?

— Taip, pone Belami. Viena sykį, atsitiktinai, „Karltonė“,— atsakė Julius.

— Ar ji nesidomėjo manimi? Neklausinėjo apie mane ir mano gyvenimą, a?

Julius pajuto įtarų senio žvilgsnį.

— Ne, pone,— atsakė jis ir suvaidino nustebusį.— Jeigu ji būtų pradėjusi klausinėti, nieko jai nebūčiau pasakęs, tik jums praneščiau.

— Na, čia jūs, sakykim, meluojate,— atsakė Belami.— Jeigu būtų pradėjusi klausinėti ir sumokėtų, mūsų akimis žiūrint, padorią sumą, jūs praneštumėte jai viską, ką apie mane žinote. Nėra pasaulyje nieko, ko nebūtų įmanoma nupirkti.

Šiuo momentu Julius noriai būtų įrašęs žmogžudystę į savo ilgą nuodėmių ir nusikaltimų sąrašą.

Kol Juliaus nebuvo, Belami vėl atsidarė stalčių ir išsitraukė nosinę.

— Ji tikriausiai turi kambarinę. Susidraugaukite su ja ir sužinokite, ar ši nosinė tikrai panelės Chauet. Inicialai dar nieko nereiškia. Ne, neimkite nosinės su savimi. Įsidėmėkite, kaip ji atrodo. Ji turi turbūt jų tuziną. Sumokėkite negailėdamas. Imkite pinigų, kiek reikės.

Automatiškai jis išsitraukė iš kišenės ilgą ir siaurą raktą, tartum norėdamas įsitikinti, ar jis nepradingo.

— Ką, dar tas reporteris čia? — paklausė jis.

— Nežinau, pone Belami. Niekada nesikalbu su reporteriais.

— Po velniais!—suriko senis.— Juk aš jūsų, rodos, niekuo nekaltinu. Aš tik noriu sužinoti, ar tas rudaplaukis reporteris dar čia. Jeigu jis dar kaime, pakvieskite jį.

Tai buvo pats puikiausias įsakymas, duotas Juliui, ir jis skubėjo jį vykdyti.

— Išeidamas sujunkite mane su miestu — 789, Laimhauzas. Sujunkite bibliotekos telefonu.

23 SKYRIUS

SPAIKO VIZITAS

Su užduotimi Julius nuskubėjo per tamsų parką į kaimą. Laimei, jis rado Spaiką, žaidžiantį kėgliais su vietos čempionu.

— Jis nori mane matyti? — dar kartą paklausė Spaikas.— Ką, ar tik jis neišprotėjo? Gal jis kliedi?

— Klausykit, Holendai. Neužmirškite, jeigu senis pradės jūsų klausinėti, jūs niekada gyvenime su manimi nebendravote.

— Gerai, gerai,— išvargęs nutęsė Spaikas.— Bet kas gi atsitiko?

— Nežinau. Jam tiesiog šiandien pasimaišė protas.

Spaikas neprisivertė daugiau klausinėti ir tučtuojau išėjo su Juliumi.

Abelis Belami jo laukė ant bibliotekos slenksčio.

— Įeikit, Holendai,— pasakė jis.— Galite nelaukti, Savini. Paskambinsiu, jeigu būsiu reikalingas.

Jis uždarė duris, palikdamas bibliotekoje nustebusį Spaiką.

— Aš pamaniau, Holendai,— pradėjo senis kuo maloniau, bet toks elgesys visai jam netiko.— Gailiuosi, kad taip šiurkščiai su jumis pasielgiau praėjusį kartą. Dabar, jeigu turite klausimų apie Žalią šaulį, tai su malonumu atsakysiu. Turiu pasakyti štai ką: šis vaiduoklis labai panašus į žmogų. Ryta radau savo šunis apnuodytus.

— Jis vėl buvo jūsų kambaryje?

Senis linktelėjo.

Spaikas jam nepasakė, kad jis iš kitų šaltinių žino apie naktinį vaiduoklio vizitą.

— Kur jūs gyvenate, Holendai?

— Vietos viešbutyje, „Mėlynajame šerne“.

— Puiku,— pasakė senis.— Jūs rūkote cigarus?

Spaikas paėmė cigarą ir pagalvojo, kodėl jį pakvietė į Gario pilį.

— Jūs čia turbūt su vietiniais gyventojais jau susipažinote,— tarė Belami.— Turbūt iš vietinių komersantų gavote tiek žinių apie mane, kad jų užtektų parašyti mano gyvenimo istoriją? Beje, kas dabar gyvena „Ledi Menor“? Jis taip pat, atrodo, iš Amerikos? Man pasakojo, kad jo dukterė labai graži. Tiesa?

— Taip, ji iš tiesų nepaprastai puiki.

— Jūs pažįstami su jais? Ar anksčiau buvote pažįstami... ten, Amerikoje?

— Ne. Aš sukiojau kitoj draugijoje. Be to, aš iš Niujorko, o jie išvažiavo į Angliją iš Filadelfijos.

Belami linktelėjo.

— Taip, geriausi reporteriai paprastai būna iš Niujorko,— pasakė jis, nors šis komplimentas vos neįstrigo jam gerklėje.— Manau, kad ta mergina, beje, kaip ji vadinaisi, rodos, Valerija Chauet, domisi pilimi ir norėtų ją apžiūrėti.

— Negaliu pasakyti. Ji nepasakė tokio pageidavimo,— atsakė Holendas.

Senis nusivylė:

— Bet juk tai iš jos pusės būtų visai natūralu,— pasakė jis po trumpos pauzės.— Amerikietis, senas avantiūristas, gyvena pilyje, kuriai keli tūkstančiai metų... Ji niekada nenorėjo apžiūrėti pilies?

— Galbūt ir norėjo,— nemandagiai atsakė Spaikas.

— Tai atsiveskite ją, Holendai. Pasakykite jai, kad bet kurią dieną ji gali ateiti čia, aš džiaugsiuosi ją pamatęs. Kaip gyvena jos tėvas? — paklausė senis.

— Gerai, kaip man teko girdėti,— atsakė Spaikas.

— Prisimenu, kartą buvau su juo susitikęs,— susimąstęs pasakė Belami.— Jis trumparegis, seniau jam labai smarkiai skaudėjo akis...

— Taip, jis ir dabar labai silpnai mato, prisimenu, panelė Chauet kartą pasakojo man, kad jis seniau vos nepako.

— Tai perduokite jai mano pasiūlymą. Neverta pas juos eiti vien dėl to, bet jeigu susitiksime panelę, nepamirškite pasakyti jai mano pasiūlymą.

— Žinoma, pasakysiu,— atsakė Spaikas, ir iš senio tono suprato, kad pokalbis baigtas. Jis suvokė, kad tik dėl šito įpareigojimo jį ir pakvietė į pilį.

Išeidamas Spaikas tikėjosi, kad pasirodys naujasis liokajus, bet vietoj jo į kambarį įėjo Savini.

— Palydėkite poną Holendą iki parko vartų, Savini,— išsakė senis.— Tada grįžkite čia. Labos nakties, Holendai.

— Ko seniui iš jūsų reikėjo? — paklausė Julius, kai jie nutolo nuo namo. — Jis klausinėjo jūsų, ar aš perdeviau. .. — pradėjo jis baugščiai.

— Keisčiausia, kad mes apie jus visai nekalbėjome, — pasakė Spaikas. — Nesuprantu, kaip mes kalbėjome dešimt minučių ir nė karto neužsiminėme apie jus. Tai neįtikėtina, bet taip yra.

24 SKYRIUS

DIIDYSIS NUOTYKIS

Julius palaukė, kol reporteris dingo, tada, slėpdamasis parko sienos šešėlyje, patraukė į „Ledi Menor“. Kelias nebuvo ilgas, nes „Ledi Menor“ stovėjo kitame kaimo gale, bet kelionė Savini labai prailgo, nes jam norėjosi kuo greičiau pasiekti tikslą.

Jis jau ištiesė ranką, norėdamas atidaryti vartelius, vedančius į sodą, bet staiga pamatė, kad šešėlyje kažkas stovi. Savini iš netikėtumo vos nepašoko.

— Kas ten? — šiurkščiai paklausė jis.

Figūra sujudėjo, ir Savini pamatė poną Chauetą.

— Tai jūs, pone Savini, tiesa?

— Taip, pone Chauetai. Atleiskit, bet jūs... mane išgąsdinote.

Mėnulio šviesoje Chaueto veidas atrodė labai blyškus, ir Savini galėjo prisiekti, kad blyškumas buvo nenatūralus.

— Jūs einate pas panelę Chauet?

— Taip, pone... Norėjau jos kai ko paklausti. Ar dar nevėlu?

— O ne, ne. Bet, pone Savini, padarykite man didelę paslaugą, — ponas Chauetas labai sumišo. — Nepasakokite

panelei Chauet, kad čia mane sutikote. Tiesa, juk jus nepasakysite?

— Žinoma, — atsakė nustebęs Julius.

— Ji mano, kad aš jau lovoje, ir gali išsigąsti sužinojusi, kad aš taip vėlai vaikštinėju. Man patinka. Kartais aš naktimis vaikštinėju.

— Žinoma, nepasakosiu apie mūsų susitikimą, pone, — dar kartą pasakė Julius.

Jis paskambino. Duris atidarė kambarinė, kuri, rodos, nustebo jį pamačiusi. Pasakiusi, kad panelė Chauet viršuje, savo kambaryje, ji nuėjo pranešti jai apie svečią. Atsigręžęs į vartelius, Julius pamatė, kad ponas Chauetas dingo. Kambarinė nuvedė Julijų į didelę svetainę, kurioje Valerija jau laukė.

— Atėjau labai nelaiku, panele Chauet, — pradėjo kalbą Julius, — bet norėjau jus pamatyti. Mūsų trumpas pokalbis, tada taip netikėtai nutrauktas, viską iššlavė man iš galvos.

Valerija širdyje nusišypsojo. Ji nekaltino Juliaus dėl to, kas įvyko. Jai netgi buvo malonu prisiminti kelias neįaukias minutes, kurias tada teko jai išgyventi.

— Jums nereikia atsiprašinėti, pone Savini, — pasakė ji. — Mano tėvas miega — jis anksti gula, todėl galite kalbėti nesivaržydamas.

Julius turėjo savo nuomonę dėl pono Chaueto noro anksti eiti gulėti, bet, aišku, jos neišdėstė.

— Aš norėjau paklausti, ar jūs nepametėte nosinės? — tarė jis. — Mano senis griežčiausiai įsakė tą sužinoti. Jis šiandien vakare pradėjo labai keistai elgtis, sužinojęs, kad jūs ir ponas Chauetas dabar gyvenate „Ledi Menor“.

Ir Julius papasakojo, ką jis matė.

Jam pasakojant Valerijos akys sublizgo.

— Vadinasi, tai tiesa! — suriko ji. — Tai turi būti tiesa! Jis elgėsi taip keistai, nes jam prabudo sąžinė. Kodėl jis turėtų jaudintis paminėjus vien mano vardą?

— Aš irgi to paties savęs klausiau, — pasakė Julius. — Kokia to priežastis, kaip jums atrodo?

Bet Valerija nesiruošė atsakyti.

— Na, o kaip su nosine? — paklausė ji.— Aš pamečiau vieną nosinę prieš savaitę, o galbūt ir dar anksčiau. Vieną iš šešių, kurias buvau užsisakiusi Paryžiuje. Jūs radote ją?

Julius linktelėjo.

— Ją rado Gario pilyje,—pasakė jis lėtai,—tą naktį, kai Belami šaudė į vaiduoklį. Nosinė buvo permirkusi krauju.

Valerija apstulbusi pažvelgė į jį:

— Mano nosinė — Gario pilyje? Negali būti!

Julius smulkiai nupasakojo, kaip atrodė puošni nosinė.

— Palaukite,—paprašė Valerija ir išbėgo iš kambario.

Truputį vėliau ji grįžo, kažką laikydama rankoje.

Juliai pakako žvilgsnio, kad įsitikintų, jog jos rankose tokia pati nosinė, kokią Vilksas rado sandėliuke.

— Juk tai puiku. Aš prisimenu, kad ją pamečiau tą dieną, kai pirmą kartą atvykau į „Ledi Menor“ ir nutariau prašyti tėvo išsinuomoti šį namą. Automobilyje grįždama į Londoną aptikau, kad pamečiau nosinę.

— Jūs nebuvote prie pilies? Atleiskite už tokį klausimą, panele Chauet, bet aš žinau, kaip jūs domitės ponu Belami. Jūs nesiartinote prie pilies?

— Ne!—jos balsas buvo ryžtingas.—Aš įsitikinusi, kad nosinę pamečiau „Ledi Menor“. Prisimenu puikiai, kad ją turėjau atvažiuoti prie namo.

— Tai ir viskas, panele Chauet,—pasakė Julius kildamas eiti.—Senis nori, kad iš jūsų kambarinės gaučiau kitą tokią nosinę. Kodėl jis taip jaudinosi, aš nesuprantu.

Jis stabtelėjo prie durų, kai ji priminė, kad jam yra skolinga.

— Tai nesvarbu, panele Chauet,—pasakė Julius, kol ji skaičiavo jam pinigus.—Jaučiu, kad neprivalau imti iš jūsų pinigų.

— Darbininkas užsidirbo savo pinigus,—pasakė ji šypsodamasi.

Jis nežinojo, ar jam šią pastabą laikyti komplimentu.

Likusi viena, mergina pradėjo svarstyti įvairius variantus, ką jai toliau daryti. Jos sieloje virė kova. Mergina pasirinko kelią, kuriame, svarstant logiškai, jos laukė ne tik dideli pavojai, bet juo eidama ji nepasieks tikslo. Šį sprendimą mergina priėmė neatsižvelgdama į Džeimso Federstono išpėjimus. Sveikas protas sakė jai, kad neprašytam svečiui sunku patekti į pilį. Netgi į paprastą namą patekti būtų nelengva. O jei ji ir patektų į pilį, ką ji ten rastų? Dabar, kai Belami žinojo arba įtarė, kas ji tokia, pavojus buvo didžiulis.

Ir vis dar jai liko mažytė viltis, kad pilies planai, kuriuos jai pavyko gauti, buvo labai tikslūs, smulkūs, ir permainos — nors tai ir labai abejotina, padarytos pilyje per du šimtus metų, nesunaikino jos aptikto įėjimo į pilį.

Ji manė, kad jos tėvas jau miega. Vidurnaktį ji liepė paskutiniam tarnui eiti miegoti, nes ji dar turinti dirbti. Ji visada guldavo paskutinė. Jos tėvas miegodavo labai kietai. Ji sėdėjo savo mažoje svetainėje, stengdamasi prastumti laiką. Ruošdamasi šiam žygiui, ji pasirengė labai rūpestingai ir tikėjosi, kad trumparegis ponas Chauetas nepastebėjo, kad vakare ji vilkėjo tą patį golfo kostiumą kaip ir dieną.

Paskutiniam tarnui nuėjus miegoti, Valerija išėjo į sodą ir su elektriniu žibintuvėliu rado kelią prie sienos, o ten dvi lengvas kopėčias, kurias dar anksčiau jos prašymu atnešė du darbininkai, taisę stogą. Pakėlusios nuo žemės vienas kopėčias, ji atrėmė jas prie sienos. Kitas kopėčias ji pastatė šalia. Pasikėlusios iki pat jų viršaus, ji užsitraukė į viršų kitas kopėčias ir, permetusi jas per sieną, priglaudė prie kito sienos šono. Abejas kopėčias ji surišo virve. Po to ji grįžo į namus. Buvo dar per anksti ruoštiis į žygį. Kad neprailgtų laukti, ji parašė du visai nereikalingus laiškus. Pradėjusi rašyti trečią, ji prisiminė,

kad blogai papietavo. Norint patekti į virtuvę, reikėjo pereiti akmenimis grįstą koridorių ir nusileisti laiptais. Name nebuvo elektros, todėl Valerija pasiėmė žvakę. Ji uždegė nedidelę dujinę viryklę ir uždėjo arbatinuką, paskui pradėjo kuistis sandėliuke, ten rado dubenį pyragėlių. Pastačiusi dubenį ant stalo, ji grįžo į svetainę, palikusi degančią žvakę.

Name viešpatavo sunki slegianti tylą. Valerija apgailėstavo, kad jos užsakytas pianinas dar neatvežtas. Ji bandė toliau rašyti laišką, bet jos mintys sukosi apie tai, kas jos laukė, ir ji negalėjo susikaupti.

Ji sėdėjo su plunksna rankoje, stengdamasi nusiraminti, kai staiga pasigirdo garsas: trakstelėjo lauko durų spynos raktas. Durys buvo pačiame prieškambario gale. Valerija sustingo iš siaubo.

Praėjo sekundė, paskui pasigirdo lengvas kojų šlepsėjimas koridoriumi. Žingsniai artėjo. Jie jau buvo prie pat durų.

Valerija pašoko, pribėgo prie durų ir atidarė. Iš ten, kur ji stovėjo, matėsi žvakės šviesa virtuvėje, ir nieko daugiau.

— Kas ten? — paklausė ji. — Tai jūs, Klara?

Vietoj atsakymo pasigirdo treškėjimas, ir šviesa virtuvėje netikėtai užgeso.

Valerijos širdis smarkiai plakė, pasidarė sunku kvėpuoti. Ji prikando lūpą, kad nesuriktų iš baimės. Jos kišenėje buvo elektrinis žibintuvėlis. Drebančia ranka mergina jį ištraukė ir uždegė. Ji prisiminė revolverį, kurį Spaiakas jai buvo davęs, ir grįžo prie stalo jo pasiimti, tada vėl išėjo į tamsų koridorių.

— Kas ten? — paklausė ji.

Jai atsakė tik aidas. Susitvardžiusi Valerija pradėjo lėtai žingsniuoti koridoriumi ir nusileido į virtuvę. Pirmiausia, kas jai krito į akis — dubuo su pyragėliais. Vadinasi, šį garsą Valerija girdėjo. Sudaužytas jis gulėjo

ant grindų. Ji su palengvėjimu atsiduso — naktinis svečias buvo žmogus, ne vaiduoklis.

Ji vėl uždegė žvakę, jos daktis dar smilko. Tada ji pastebėjo keistą dalyką. Dubuo gulėjo ant grindų, bet dvi šukės buvo ant stalo. kažkas jas pakėlė.

Virtuvė buvo tuščia. Už jos buvo indų plovykla, iš ten durys į rūšį su anglimis. Ji pabandė atidaryti tas duris, bet jai nepavyko.

Kur dingo paslaptingas lankytojas? Langai buvo uždaryti. Pasislėpti jis niekur negalėjo. Durys į mažytį kiemėlį už namo užrakintos spyna. Duris į sodą Valerija užrakino pastačiusi kopėčias, raktą ji turėjo kišenėje. Ji vėl patraukė duris į rūšį. Paskui jai kilo mintis pažadinti visą namą ir su tarnu eiti ieškoti.

Bet tada jai tektų keisti savo planus. Staiga indų plovyklos kampe ji pamatė dvi švytinčias žalias ugneles. Ji puolė ten ir už sekundės pakėlė nuo grindų katę. Valerija pradėjo isteriškai kvatoti.

— Ach, tai tu, nevidone! — suriko ji — O aš maniau, kad tai vaiduoklis. Kaip tu drįsti daužyti...

Žodžiai ištrigo jos gerklėj: ji staiga pamatė žaliają strėlę. Strėlė gulėjo ant grindų. Jos aštrus priekinis smaigalys lietsi prie dubens skeveldrų. Tai buvo žalioji strėlė su ryškiai žaliomis plunksnomis.

Valerijos Chauet neištiko priepuolis. Ji lėtai padėjo katę ant grindų ir pasilenkusi pakėlė strėlę. Strėlės plunksnos buvo švelnios, o antgalis aštrus kaip adata.

Žalioji šaulys? Jis buvo čia, šitame kambaryje? Kur jis dabar?

Šnypščiantis arbatinukas gražino ją į tikrovę. Ji išjungė dujas ir grįžo į svetainę. Apetitas dingo.

Žalioji šaulys! Bet juk ji turėtų jo nebijoti! Jis — Abelio Belami priešas, vadinasi, jos draugas. Ji pasistengė užgniaužti kylančią baimę, ir jai pavyko. Kai kaimo bažnyčioj varpas išmušė pirmą valandą nakties, ji išėjo į sodą. Kai ji mažomis kopėčiomis perlipo į Gario pili, jai drebėjo kojos.

KOLDHARBORAS SMITAS

Abelis Belami paprastai pietaudavo porą valandų—kartais ilgiau, kartais trumpiau... Ši kartą jis pažeidė šią taisyklę: po pusvalandžio pietų jis pasiskambino ir pareikalavo, kad nuimtų nuo stalo valgius.

— Klausau, pone,— pasakė Savini.

— Atneškite truputį konjako, sodos vandens ir cigarečių, kurie pigesni. Ką, Holendas nustebo, kad jį pakviečia. Jis tikriausiai paklausė jūsų, kodėl aš jį kviečiau?

— Ne,— atsakė Julius, žiūrėdamas savo šeimininkui tiesiai į akis.— Tarnai skundžiasi, kad bijo šunų,— tęsė jis.— Jie sako, kad voljeras taip arti virtuvės, kad jie bijo eiti per kiemą.

•— Pasamdykite kitus tarnus,— įpyko Belami.— Ir nerzinkite manęs su tokiais skundais, jeigu nenorite pats eiti į virtuvę,

Julius skubėjo įvykdyti Belami norą. Jį kankino klausimas, kodėl Koldharboras Smitas pakviestas į pilį.

Kiek vėliau Belami pakeitė savo įsakymą ir liepė Juliiui svečio laukti sargo namelyje.

Buvo pusė vienuoliktos, kai Koldharboras Smitas atvyko samdytu Londono automobiliu. Buvo matyti, kad kelyje jis keletą kartą buvo sustojęs vairuotojo vaišinti. Jie abu buvo tokie linksmi, kad net išgąsdina, sargą.

— Pone Smitai,— paprašė Savini,— pasakykite savo draugui, kad jis taip netriukšmautų. Kaime sklinda visokie gandai, ir ponas Belami būtų nepatenkintas, jeigu kiltų naujų apkalbų.

Koldharborui Smitui buvo per penkiasdešimt. Jis buvo aukštas, žilstelėjęs vyras, tamsiaplaukis, plačiais skruostais, storžievis.

— • Eikite velniop!—garsiai suriko jis.— Kur senis?

— • Jūsų laukia.

— Ką gi, tegu palaukia. Aš noriu gerti. Čarli,— kreipėsi į vairuotoją,— nueikime į „Mėlynąjį šerną“. Juliau, eikim kartu. . . Aš maniau, kad tu sėdi kalėjime.

Julius neatsakė. Jis apsidžiaugė, kai jie įėjo į vestibulį. Koldharboras Smitas, taip pavadintas garbei policijos poskyrio, kuriame jis dažniausiai rasdavo prieglaudą, šandien per daug išgėrė. Juliiui teko net jį sugriebti už rankovės, kad jis nepargriūtų. Įėjęs į biblioteką, Smitas sumirksėjo nuo ryškios šviesos. Julius nuoširdžiai apsidžiaugė, kai Belami, linktelėjęs galva, jam leido išeiti.

— Sėskite, Smitai,— pasakė Belami, rodydamas kėdę.

— Ar norite išgerti?

Tik dabar Belami pamatė, kad jo svečias vos laikosi ant kojų.

— Nusigėrei, šunie! — suriko Belami.— Ar aš tau nesakiau, kad eitum tiesiai pas mane ir būtum blaivus?

— Koks tikslas būti blaiviam,— gailiai pasakė Smitas,— kai yra proga išgerti? Paašškinkit. Negalite? Štai logika, Belami.

— Nutilk!

Belami pagriebė Smitą už apykaklės ir pastatė ant kojų. Paskui savo stipriomis rankomis kaip replėmis suspaudė jo veidą.

— Penkerius metus gauni pinigų ir nieko nedirbi! Pirmą kartą, kai tave pakviečiu, tu ateini girtas? Dabar pradėdi atsigauti? Laikas. Jeigu skausmas tave prablaivys, aš sukelsiu tau tokį skausmą, kad prisiminsi visą gyvenimą.

Jis pažiūrėjo į baimės iškreiptą Smito veidą ir nykščiais užspaudė jam akis. Tas bandė išsivaduoti iš Belami rankų, bet veltui.

— Sėsk čia!—suriko Belami ir taip stipriai trenkė Smitą į kėdę, kad ji net sutreškėjo.

— Turiu tau darbo. Neseniai man rašei, kad tau Anglijoje nusibodo ir norėtum išvykti į Pietų Ameriką. Vadinasi, policija tave gauda. Galiu duoti galvą nukirsti, kad jie tave sučiups. Turiu tau darbą, kuris suteiks tau progą išvykti, ir daug pinigų, kad užtektų iki gyvenimo galo. Tikriausiai užteks. Man taip atrodo, dar turiu išsiaiškinti. Atsigavai?

— Aš blaivus, pone Belami,— niūriai tarė Smitas.

Belami pažvelgė į jį.

— Tu tinki tam darbui,— pasakė jis.— Bjaurus išsigimėlis. Tu panašus į gyvatę, Smitai, o man dabar kaip tik reikalinga gyvatė arba gali greitai jos prireikti,— pridūrė jis.— Dabar klausyk.

Jis priėjo prie durų, jas užrakino ir grįžo prie svečio. Jų pokalbis truko valandą.

26 SKYRIUS

GAUDYNĖS

Naujasis liokajus, kaip ir buvusieji, apsigyveno kambaryje Sargybos bokšte, kuris seniau vadinosi Karališkuoju. Į jį galima patekti koridoriais pro miegamąjį. Tai buvo vienintelis bokšto kambarys, kuriame gyveno žmogus. Vietoj buvusių šaudymo angų dabar buvo siauri langai virš pagrindinių pilies durų.

Liokajus grįžo į savo kambarį dar ponui Smitui neišvažiavus, jis turėjo darbo.

Atvykdamas į piliį, jis atsivežė du kuklius lagaminus mantos. Viename buvo patalynė ir drabužiai, antrame — įrankiai, skubiai pagaminti specialisto. Jis išdėliojo juos ant stalo. Tai buvo plieninės jardo ilgio lazdos. Lazdų gale buvo plačios auselės, kaip adatų, į kurias įdėti maži

termometrai. Tarnas patenkintas apžiūrėjo šiuos įrankius, paskui ištraukė iš lagamino plaktuką, jis skyrėsi nuo kitų tik tuo, kad buvo guminis.

Lagamino dugne buvo susimazgiusi virvė, vienu galu pririšta prie pailgo žiedo. Tą prietaisą jis pritvirtino prie lovos kojos ir patraukė. Kadangi lova stovėjo pasienyje prie lango, tai geresnę vietą virvei pririšti buvo sunku rasti. Jis taip pat išsitraukė antrą kostiumą ir lengvus batus. Lauke buvo ramu ir tylu. Mėnulio šviesa sidabru spindėjo upėje ir švelniai apšvietė parką.

Tarnas užgesino šviesą ir išėjo į vestibulį. Buvo be dešimties dvylika. Jis girdėjo tolimą Smito automobilio ūžesį. Tuo metu Abelis Belami pasirodė prie šunų būdos. Keturi šunys bėgo jam iš paskos. Išskyrus liokajų, visi jau miegojo. Julius, nemėgęs šunų, leido liokajui užrakinti pilies vartus.

— Savini nuėjo miegoti? — paklausė Belami, rakinamas duris.

— Taip, pone,— atsakė liokajus.

Šunys apuostė grindis po jo kojomis, o pats baisiausias tyliai suinkštė.

— Jūs nebijote šunų? — paklausė Belami.— Beje, ko jums bijoti, kai aš čia. Bet, vaikine, geriau nevaikščiokite naktimis.

Lyg norėdamas patvirtinti tą išpėjimą, pikčiausias šuo, panašus į vilką, pakėlė galvą ir sulojo.

Jis vis dar kažko ieškojo, kai staiga virš jo galvos sugirgždėjo atveriamas langas. Liokajus greitai pasislėpė sienos šešėlyje, supratęs, kad virš jo galvos yra Abelio Belami kambarys. Staiga pasigirdo garsus Abelio Belami balsas:

— Štai jis!

Tą pačią sekundę liokajus nusprendė, kad jį pamatė, bet paskui tolumoje jis išvelgė figūrą, kuri privertė jį užmiršti savo saugumą.

Siaurinę parko sieną perlipo žmogus ir, lėtai slapstydamasis, slinko dabar prie krūmą, supančių rytinės sienos šlaitą.

Tai buvo moteris. Jis tučtuojau susigaudę, kas ji, ir leidosi bėgti prie jos.

Abelis Belami negreitai nuėjo miegoti. Jis buvo sukrėstas, norėjo truputį nusiraminti. Prisitraukęs stalą prie atviro lango, jis atsisėdo, pasirėmęs alkūnėmis į palangę, ir pažvelgė į tylų, miegantį parką.

Pilnatis jau pradėjo dilti, bet jo šviesos dar užteko Belami apžvelgti visą parką beveik iki pat pilies vartų. Nei nakties grožis, nei parko paslaptingi garsai, atsivėrę jam prieš akis, Belami nežavėjo. Jo mintys buvo kitur, jis prisiminė, kas įvyko prieš dvidešimt vienerius metus.

„Gal čia sutapimas,— svarstė Belami.—Pasaulyje yra tūkstančiai chauetų ir tikriausiai šimtai valerijų, bet Valerija Chauet iš Pensilvanijos, iš Montgomerio—tai jau daug konkrečiau.“

Jeigu tai ji! Belami veidą iškreipė žiauri šypsena. Kokia puiki naujiena Pilka jai moteriai! Si mintis suteikė jam naujų jėgų, atjaunino, privertė tankiai plakti jo širdį—jausmas, kurį jis buvo patyręs prieš septynerius metus.

Jis pakilo ir pažvelgė pro langą. Kas tai—šešėlis ar mėnulio šviesos žaismas? Jis galėjo prisiekti, kad matė slenkančią figūrą prie rododendro krūmo. Stai ji vėl pasirodė. Dabar jis patikėjo savo akimis... Kažkas perbėgo aikštelę tarp krūmų. Tai nebuvo sargas.

Belami be triukšmo patraukė tepalais gerai išsteptą skląstį ir atidarė lauko duris.

•— Stai ten! Ei, laikykit!—suriko jis, ir keturi šunys nudūmė kaip vienas.

Šunys greitai ir tyliai bėgo per pievą. Žmogus, perlipęs tvorą, pamatė pavojų. Tai pastebėjo ir liokajus.

Abelis matė, kaip nepažįstamasis pasislėpė tarp krūmų prie pilies sienos. Iš dviejų šunų, užuodusių bėgli, tik-tai vienas aptiko gerą pėdsaką.

Valerija Chauet bėgo galvotrūkčiais, širdis jai vos neplyšo, o krūtinė švokštė kiekvieną kartą įkvepiant. Šuo greitai artinosi, užpakaly girdėjosi bėgančio žmogaus žingsniai. Valerija pribėgo prie didelių medžių ir pasislėpė tarp jų.

Giraitė, į kurią įbėgo Valerija, buvo aukštumėlėje, takelis vingiavo į viršų, ir bėgti pasidarė sunku.

Staiga šuo pašoko. Valerija išgirdo, kaip prie jos kaklo sukaleno dantys.

Paskui šuo vos nepagriebė jos už kojo:-, bet pats neteko lygsvaros. Pavojus suteikė Valerijai nežmoniškų jėgų, bet dabar jai reikėjo išbėgti į atvirą aikštelę.

Ji bėgo toliau, nieko nesuvokdama, nejausdama net baimės, kitaip tikriausiai būtų mirusi iš siaubo, kai prieš ją mėnesienoje išniro labai žalia figūra, įtemptu, blyškiu, paburkusiū veidu. Rankoje ji laikė ilgą lanką, žvilgantį mėnesienoje.

Valerija net nesustojo.

Staiga ji pamatė, kaip žalioji žmogus pakėlė lanką, suzvimbė templė. Kas buvo toliau, ji nebematė. Ji parkrito, kažkoks sunkus kūnas užgriuvo ją. Sekundę prieš jos akis šmėkštelėjo didžiulis rudai geltonas šuo, sutrauktas priešmirtinio mėšlungio. Paskui ji neteko sąmonės.

27 SKYRIUS

SĄSAGA

—• Ponas Chauetas nori sužinoti, ar jūs nusileisite žemyn pusryčiauti?

Valerija atsisėdo ant lovos ir perbraukė ranka akis. Jos galvoje spengė.

— Pusryčiai?—vangiai ištarė ji.—Taip taip. Prašau pasakyti ponui Chauetui, kad aš nusileisiu žemyn.

Tai buvo sapnas ar tikrovė?

Ji sudrebėjo. Ne, tai ne sapnas. Jos golfo kostiumas, purvinas ir dulkėtas, kabėjo ant kėdės atlošo.

Ji prisiminė, kaip atsigulė į lovą. Kur ji buvo? Ji atsigavo viešbutyje. Bet kaip ji ten atsidūrė? Žalasis šaulys?

Vėl šiurpas nubėgo jos kūnu. Nejaugi jis ją pernešė per sieną. Staiga ji prisiminė, kad kopėčios išduos ją, ir pakilo iš lovos.

— Tu be reikalo nulipai, mano brangioji,— pasakė ponas Chauetas, pakėlęs galvą ir norėdamas pabučiuoti Valeriją, kai ji įėjo į svetainę. Jis užsidėjo pensnė ir pažiūrėjo į ją.— Šiandien blogai atrodai, Vali, gal blogai miegojai?

— Puikiai.

— Vadinasi, vėlai atsigulei.

Pusryčiaudama ji nieko negalėjo valgyti, pasinaudojusi dingstimi išėjo ir apklausė tarną:

— Sodo durys, panele? Ne, jos buvo užrakintos ir iš vidaus užsklęstos skląščiu.

— Skląstis? Man atrodo, palikau jas atviras,— abejodama pasakė Valerija.

Vienu dalyku ji buvo tvirtai įsitikinusi: viena, be kitų žmonių pagalbos, ji negalėjo patekti į viešbutį. kažkas ją pernešė per sieną. Kaip sodo vartai galėjo būti iš vidaus užrakinti?

Ji skubiai nuėjo į sodą. Pirmiausia ji pamatė dvi kopėčias, gulinčias ant žemės. Vadinasi, nežinomas gelbėtojas jas nuėmė.

Ji grįžo į namą ir nuėjo į svetainę, tikėdamasi rasti kokį daiktą, kuris parodytų, kaip ji pateko į namą. Kambarys buvo sutvarkytas, ir ant mažo stalelio gulėjo įvairūs daiktai, kambarinės rasti tvarkant kambarį. Pirmiausia ji pamatė savo nosinę. Ji buvo pajuodusi nuo purvo. Matyt, nosinė jai valė veidą. Ji visai neprisiminė, kad pati būtų nosinę išsitraukusi. Šalia nosinės gulėjo sulau-

žyta vyriškų marškinių sąsaga. Ji buvo auksine, su smulkiu monograma.

Valerija paskambino, išgirdusi skambutį, atėjo kambarinė.

— Ačiū, kad jūs surinkote šiuos daiktus. Kur juos radote?

— Panele, juos radau ant grindų, netoli sofos. Maniau, kad sąsaga yra pono Chaueto, bet jis neigia.

— Bet čia tik viena puselė,— pasakė Valerija.

Maža grandinė, jungusi dvi puseles, buvo sulaužyta.

— Neradote antros puseles?

— Ne, panele.

— Padėkite man paieškoti. Ji yra vieno mano pažįstamo.

Jos kartu pradėjo ieškoti, pagaliau kambarinė tarė:

— Štai ji, panele.

Sąsaga gulėjo po kilimu. Ji buvo tokia pat kaip ir rastoji.

— Kai aš rytą atėjau tvarkyti kambario,— pasakė kambarinė,— ant grindų mėtėsi daugybė degtukų. Net kilimas pradegė.

Kambarinė parodė juodą dėmę ant visiškai naujo Briuselio kilimo.

— Taip, aš deginau degtukus šiąnakt,— paaiškino Valerija.— Negalėjau rasti lempos. Tai viskas. Ačiū,— pridūrė ji.

Ji paėmė sąsagą ir priėjusi prie lango dar kartą atidžiai pažiūrėjo į monogramą „D. L. F.“ — trys raidės.

„Džeimsas Lamotas Federstonas! Negali būti!“ — pagalvojo ji. Ji padėjo sąsagą į sportinio kostiumo kišenę. Įėjo kambarinė ir pasakė, kad atėjo svečias.

Pasirodė Spaikas Holendas su daugybe naujienų.

— Ar jūsų neišbudino šiąnakt Žalasis šaulys? — paklausė jis.— Jis medžiojo seni Belami ir pribagė vieną jo šunį. Belami išūtęs. Matyt, jis pamatė šaulį parke — pir-

nią kartą jis pasirodo ne rūmuose — ir užsiundė šunimis.

Nušautas šuo, tas, kurio Julius labiausiai bijojo, nors tokia paguoda. Abelis Belami, Gario pilies šeimininkas, eskvairas, manęs prašė pakviesti jus, panele Chauet, apžiūrėti jo pili.

— Kviečia mane? — susijaudinusi sušuko Valerija. Spaikas linktelėjo.

— Abelis staiga pasijuto esąs paprastas mirtingasis, — tarė jis. — Nori žmonėms parodyti savo pili, pirmiausia jums. Tikriausiai jis sužinojo jūsų pavardę iš laikraščių, jis anksčiau nežinojo, kad jūs čia gyvenate. Ir jis prašė jus aplankyti senos Belami giminės pili.

— Tai nuostabu, — pasakė Valerija.

Spaikas vėl linktelėjo.

— Kvietimas neliečia pono Chaueto, nors aš manau, Belami neprieštarautų, jei jis ateitų. Manęs jis irgi neliečia. Bet jei jūs, panele Chauet, eisite ir man pranešite, tai man bus dingstis kartu su jumis apžiūrėti pili. Negalės Belami manęs išvyti, jei aš jus lydėsiu.

Valerija pagalvojusi tarė:

— Taip, eisiu šiandien po pusryčių. Ar tinkamas laikas ponui Belami?

— Paskambinsiu jam ir sužinosiu, bet manau, kad jam nesvarbu, kada jūs ateisite.

— Pone Holendai, — paklausė Valerija, — ar žinote, kur yra kapitonas Federstonas?

— Vakar jis buvo Londone. Julius matė jį ten.

— Jis ne čia, kaime?

• Spaikas papurtė galvą.

— O ką, jis jums reikalingas?

— Ne, — atsakė Valerija. — Man tiesiog įdomu.

Likusi viena, ji susimąstė. Ji buvo tikra, kad į kambarį ją įnešė Džeimsas Federstonas. Užrakinti sodo vartai jos nestebino. Jis tikriausiai išėjo pro paradines duris. Staiga ji prisiminė naktį girdėtus garsus: rakinamų durų

girgždesį, žingsnių aidą koridoriuje, dūžtančio indo bildesį ir žaliają strėlę.

— Tai netiesa, — staiga pasakė ji. — To negali būti.

Ji stengėsi įtikinti save, kad Džeimsas Federstonas, policijos komisaras, ir Žalioji šaulys iš Gario pilies — ne vienas ir tas pats asmuo.

28 SKYRIUS

VALERIJA PILYJE

Belami kėlė Valerijai joasibjaurėjimą. Jausdama smalsumą ir pasišlykštėjimą, ji leidosi į pili, lydima Spaiko. Jeigu ne noras rasti tai, kam ji paskyrė visą savo gyvenimą, Valerija vargu ar būtų priėmusi Belami kvietimą.

Belami išėjo jų pasitikti. Valerijos širdis pradėjo smarkiau plakti, kai ji išvydo atstumiantį milžiną. Jo stambus, paburkęs, raudonas veidas, jo ūgis, ta jėga, kuri tryško iš jo plačių pečių, padarė jai nykų išpūdį.

Minutėlę ji nejautė jam neapykantos. Iš jo dvelkė nežmoniška jėga, kuri tarytum paaiškino jo prieštarinę būdą, neregėtą žiaurumą, jo rūstybę.

Po pili visi vaikščiojo ilgai. Belami, stengdamasis pasirodyti esąs svetingas šeimininkas, vedžiojo svečius po visus kambarius, parodė garsiuosius požemius, kuriuose senų senovėje kankinosi belaisviai.

Valerija nusivylusi išėjo iš požemių: niekur nepastebėjo nė mažiausios užuominos, kur galėtų būti slaptvietė. Viskas atitiko pilies planą, kuri Valerija buvo nuodugniai ištyrinėjusi. Staiga jai šovė į galvą įžūli, beveik pašėlus mintis.

— Pone Belami, — tarė ji. — Ar galiu su jumis pasikalbėti akis į akį?

Belami įtariai pažvelgė į ją.

— Žinoma, aš liečiau atnešti arbatą į biblioteką. Jei-
gu norite, eikime tenai.

Kai bibliotekos durys buvo uždarytos, Belami priėjo
prie židinio ir paklausė:

— Apie ką jūs norėtumėte pasikalbėti su manimi?

Jo balsas buvo griežtas, pasigirdo grėsminga gaida. To
pakako, kad Valerijai grįžtų drąsa.

— Norėčiau, pone Belami, kad jūs man atsakytumėt į
viena klausimą,— ramiai pasakė ji.

— Pasakysiu viską, kas man atrodo reikalinga.

— Tada prašau atsakyti,— tęsė Valerija tyčia lėtai,—
kur mano motina?

Nė vienas Belami veido raumuo nevirptelėjo. Jis liko
stovėti nejudėdamas, įsistebeilijęs į ją.

— Kur mano motina? •—pakartojo Valerija.

Staiga Belami suvirpėjo iš pykčio, jo raudonas veidas
pakeitė spalvą, burnos kampeliai nutįso dar žemyn. Lė-
tai, lyg prieš savo valią, jis ištiesė Valerijai ranką ir ji,
išsigandusi jo veido, atšoko. Tuo metu pasigirdo kažkie-
no balsas:

— Pone, gal leisite į ugnį įmesti dar vieną pliauską?

Belami išiutęs pažvelgė į žmogų, drįsusį kreiptis į jį.
Tai buvo naujas vyresnysis tarnas, tvarkingas, pagarbus,
susivaldantis.

Belami nežmoniškai stengėsi įveikti savo išiūtį. Ant
jo* kaktos iššoko kraujagyslės. Jis visas drebėjo, bet pa-
galiau jam pavyko sutramdyti save.

— Paskambinsiu, kai jūsų prireiks, Filipai,— tarė jis
šaltai.— Maniau, kad jūs šiandien nedirbate.

— Aš anksti grįžau, pone.

•— Nešdinkitės!

Belami tą žodį tiesiog išpyškino. Liokajus nusilenkė
ir išėjo, uždaręs duris. Belami atsisuko į išblyškusią
merginą.

— Jūs, rodos, klausėte apie savo motiną? — kimiai ta-
rė jis.— Prisipažįstu, jūs nustebinot mane. Niekada jūsų
motinos nesu matęs, panele Chauet. Ne, niekada nebuvau
jos sutikęs, kaip ir jūsų. Jūs gyvenote tame pačiame vieš-
butyje, kaip ir aš, 1914 metų liepą. Mano vardu ateidavo
daug laiškų, nors aš buvau Anglijoje. Man rašė žmonės,
kurie manė, kad aš esu Niujorke, maždaug liepos 14 die-
nų krūvą mano laiškų pavogė. Galbūt laiškų vagis, juos
perskaitęs, nutarė, kad aš žinau, kur yra jūsų motina. Tai
įtikėtina. Man visai nesvarbu, ką galvoja vagys — vyrai
ar moterys jie būtų. Nežinau, kur yra jūsų motina,— tę-
sė jis monotoniškai, pabrėždamas kiekvieną žodį.— Neži-
nau, kur jūsų motina, jeigu tikrai ji dar gyva ir neguli
kape. O jei aš ir žinočiau, kur ji yra, ne mano reikalas
pasakoti tai jums, panele Chauet. Įsitikinęs, kad ji mi-
rusi. Dauguma dingusių žmonių yra mirę. Niekur negali-
ma pasislėpti saugiau kaip kape: ten ir jauku, ir nepavo-
jinga.

Staigiu galvos judesiu lyg indų plovėjai jis davė jai
ženklą pasišalinti. Ji netvirta eisena nuėjo prie durų. Dar
kartą atsikusį pamatė, kad Belami svilina ją žvilgsniu.
Jo akys aptemo nuo pykčio.

— Kas atsitiko? — Spaikas priėjo prie merginos ir pa-
griebė jos ranką.

— Nieko. Man pasidarė bloga. Išveskite mane į lau-
ką, pone Holendai.

Ji apsidairė akimis, ieškodama liokajaus, bet jo nesi-
matė. Kol jie lėtaiėjo takeliu, Julius Savini nėrėsi iš kai-
lio, ieškodamas liokajaus.

— Senis reikalauja jūsų,— tykiai jis pasakė.— Jis išiu-
tęs.

— Aš irgi truputį,— atsakė tarnas ir ramiai nuėjo pas
Belami.

— Kokia jūsų pavardė?—suriko ant jo Belami vos
įėjus.

— Filipas, pone. Filipas Džonsas.

• — Kiek sykių jums aiškinau, kad į šį kambarį neitumėt, kol jūsų nepakviesiu.

— Maniau, kad čia svečiai, pone.

— Jūs manėte? O jūs girdėjote, ką sakė mergina?

— Ji nieko nekalbėjo, kai įėjau. Man pasirodė, kad jūs rodote jai pokštą. Net ir geriausiose šeimose svečiams mėgsta krėsti pokštus,— pasakė tarnas, pakeldamas trupinėlių nuo kilimo prie židinio.— Man labai gaila, kad aš pasirodžiau. . .— ir jis pridūrė keletą prancūziškų žodžių.

— Ką? Aš nesupratau,— pasakė Abelis visiškai priblokštas.

— Tai prancūziškas posakis.

— Po velnių, nesakykite man jokių prancūziškų posakių! — subaubė Belami.— Ir jeigu dar kartą čia pasirodysite nekviestas, aš jus išvysiu. Supratot?

— Taip, pone. Ko jūs norėtumėt pietums?

Belami nepajėgė ištarti nė žodžio ir tylėdamas parodė duris.

29 SKYRIUS

PASAKOJIMAS

Sutemus vaikščiodama sode ir apmąstydamą paskutinius įvykius, Valerija pamatė baltą lapelį, numestą per sieną. Ji skubiai paėmė raštelį ir paslėpė rankinuke. Dešimtą valandą pasirodė svečias — Džeimsas Federstonas. Ponas Chauetas žinojo, kad jis atvyks. Valerija laukė vestibulyje.

• — Džiaugiuosi, kad jūs atėjot,— skubiai tarė ji.—

• — Noriu jums papasakoti ponios Cheld istoriją.

Svetainėje jie buvo vieni.

— Pirmiausia noriu jums perduoti jūsų daiktus. Kambarinė juos rado šiandien rytą.

Ji paėmė mažą popierinį ryšulėlį nuo rašomojo stalo.

— Mano sąsaga tikriausiai. Jos ieškojau, bet turėjau labai mažai laiko. Norėjau išeiti, kol jūs dar neatsigavote.

— Jūs atnešėte mane čia? Ne, ne, nereikia, nepasakokite.— Ji pakėlė ranką.— Nenoriu nieko žinoti. Kapitone Federstonai, jūs buvote man labai malonus, ir aš būčiau išvengusi bėdų ir nebūčiau pasirodžiusi tokia kvailė,— pridūrė ji truputį šypsodamasi,— jei anksčiau būčiau jums papasakojusi tai, ką noriu padaryti dabar. Jūs tikriausiai nežinote, bet gal suvokiate, nes jūsų neregėtas išvalgumas, kad ponas Chauetas man ne tėvas.

Iš jo veido išraiškos Valerija suprato, kad jam tai naujiena.

— Ponas Chauetas,— tęsė Valerija,— prieš dvidešimt trejus metus buvo vargšas. Jis gyveno senoje fermoje Montgomerio grafystėje, Trendoro miestelyje ir vargingai pelnėsi duoną, pardavinėdamas daržoves. Tuo metu jį vargino akių ligos ir jis vos neapako. Jis ir mano įmotė gyveno kartu, vaikų jie neturėjo, nors buvo vedę daug metų. Nors ir sunkiai gyveno, jie paskelbė laikraštyje, kad norėtų įvaikinti kūdikį. Pasipylė siūlymai, bet visus ponas Chauetas atmetė. Pagaliau kartą ponias Chauet, kuri susirašinėjo tuo reikalu, gavo laišką.

Valerija išsitraukė popieriaus lapą ir ištiesė jį Federstonui. Laiškas buvo parašytas ant vieno Septintojo aveniu viešbučio firminio popieriaus.

Brangus drauge,

Perskaičiau skelbimą ir būčiau laimingas, jeigu Jūs įdukrintumėte metukų mergaitę, kurios tėvai neseniai mirė. Pasirengęs už šią paslaugą sumokėti tūkstantį dolerių.

— Tada prie pono Chaueto,— tęsė mergina,— labai lindo žmogus, kuriam ponas Chauetas buvo skolingas. Nors aš neneigiu, kad jis tikrai norėjo vaiko, bet tas tūkstantis dolerių viską nulėmė mano naudai, mat tas vaikas

buvau aš. Ponas Chauetas parašė, kad priima pasiūlymą. Po kelių dienų į fermą dviračiu vežimu atvažiavo žmogus ir perdavė poniai Chauet nedidelį ryšulėlį. Fermoje dirbo berniukas, kuris labai domėjosi fotografija. Jis buvo gavęs dovanų puikų fotoaparata. Pirmoji jo nuotrauka įamžino prie priebučio stovintį dviratį vežimą, iš kurio išlipo nepažįstamasis. Ta nuotrauka galėjo būti prarasta, tada visam laikui būtų dingusi viltis rasti mano tėvus. Firma, gaminusi tuos fotoaparatus, kas mėnesį skirdavo premiją už geriausią nuotrauką. Berniukas nusiuntė tą nuotrauką, laimėjo premiją, ir jo darbas buvo išspausdintas žurnale. Vėliau aš mačiau originalą, o dabar turiu padidintą kopiją-

Ji išėmė iš stalčiaus standų popieriaus ryšulį.

— Štai mano visi duomenys, kaip mėgsta sakyti tėvelis.

Ji paėmė nuotrauką ir padėjo ją ant stalo, netoli lempos. Federstonas pasilenkė ant stalo.

— Nėra jokių abejonių,— pasakė jis, pažvelgęs į nuotrauką.

— Keisčiausia,— pasakė Valerija,— kad poniai Chauet nieko ypatingo nepamatė. Ji buvo beveik tokia pat trumparegė kaip ir ponas Chauetas. Mane jie užaugino kaip savo dukterį, pagal įstatymą taip ir yra, nes įvaikinimo dokumentas buvo oficialiai paliudytas. Tik po mano imotės mirties aš sužinojau tiesą. Iš pradžių aš nesidomėjau, kas mano tėvai. Buvau jauna. Buvau pasinėrusi į mokyklos gyvenimą. Tik vėliau, kai pradėjau savarankiškai mąstyti, man atėjo į galvą, kad dabar, kai aš turtinga,— man priklauso dalis pono Chaueto naftos kompanijų, o jo žmona mirdama man paliko daug pinigų,— aš galiu pagaliau pasistengti ir sužinoti, kas buvo mano tėvai.

Štai tada ta nuotrauka man įgijo neįkainojamą vertę. Aš suradau negatyvą, padariau padidintą nuotrauką ir iškart pažinau Abelį Belami. Anksčiau buvau apie jį girdėjusi. Jis buvo iš tų žmonių, kurių bloga reputacija visiems

žinoma. Juo daugiau aš sužinodavau apie jį, juo labiau įsitikindavau, kad su juo neturiu nieko bendro.

Pasamdžiau seklius. Pasirodė, kad vienintelis jo gimnaitis—brolis mirė beveik prieš aštuoniolika metų. Jis turėjo du vaikus, kurie irgi jau mirę. Be to, greitai pasisekė išsiaiškinti, kad Abelis Belami nesutarė su broliu, vadinasi, jis negalėjo tvarkyti savo brolio reikalų.

Nieko neaiškindama ponui Chauetui, visą dėmesį sutelkiau į Belami. Be pono Chaueto žinios pasamdžiau žmones, kurie tikrino pono Belami korespondenciją. Jis daug laiko praleisdavo Europoje. Į Čikagą jis niekada nebuvo atvažiavęs. Vieną gražią dieną mano agentai aptiko laišką. Turiu jo originalą.

Valerija atėjo su laišku prie židinio. Rašalas išbluko, ranka, rašiusi laišką, matyt, drebėjo.

Mažojo Betelio gatvė, Londonas, S. Z.

Jūs laimėjote. Gražinkite man kūdikį, kurį iš manęs atėmėte, ir aš įvykdysiu jūsų reikalavimus. Aš sužlugdyta—dvasiškai sužlugdyta jūsų nesibaigiančių persekiojimų. Jūs—velnias. Jūsų žiaurumas žmogaus protu nesuvokiamas. Jūs atėmėte iš manęs viską, ką aš turėjau,—patį brangiausią mano turtą. Aš daugiau nebenoriu gyventi.

Elaina Cheld

Apačioje buvo keli žodžiai, kuriuos net Federstonas, profesionalas, sunkiai perskaitė: „Būkite gailestingas ir pasakykite man. . . mažoji Valerija... Balandžio mėnesį suėjo septyniolika metų.. .“

— Balandžio mėnesį, prieš dvidešimt ketverius metus, mane atidavė ponui Chauetui,—ramiai pasakojo Valerija,—Belami padarė klaidą. Jis pasakė poniai Chauet, kad mano vardas Valerija, paskui susigriebė ir prašė pavadinti mane Džene. Poniai Chauet labai patiko mano tikrasis vardas, tai juo mane ir vadino visą laiką.

Federstonas lėtai vaikščiojo po kambarį, sunėręs rankas už nugaros ir nuleidęs galvą.

— Jūs tikite, kad jūsų motina gyva? — paklausė jis.

Valerija nuleido galvą, jos lūpos virpėjo.

•— Aš tuo įsitikinusi,— susijaudinusi ištarė ji.

— Ir jūs manote, kad jis žino, kur ji yra?

— Taip. Aš manau, kad ji pilyje. Svajojau rasti ją ten. Federstonas tylėdamas žingsniavo po kambarį.

— Jūs kalbėjotės su seniu? — pasakė jis.— Paaiškinkite, kas įvyko?

Kai ji papasakojo, jis palingavo galvą.

— Jūs tvirtai tikite. Nenoriu atimti jums vilčių, panele Chauet. . .

— Jūs neseniai mane vadinate Valerija. Tikriausiai jūs taip pat apsirikote, kaip tada pas Belami. Prašau jus vadinti mane Valerija. Galbūt, kai būsime geriau pažįstami, tai ir jus vadinsiu vardu... Juk jūsų vardas Viljamas?

— Džeimsas,— iškilmingai pasakė jis ir paraudo,— ir jūs puikiai žinote, kad Džeimsas. Taigi, Valerija, jūs nebegalite daugiau eiti į pilį ar kitokiais būdais rizikuoti.

— Jūs sakėte, kad nenorite atimti iš manęs vilčių, bet nebaigėte minties.

— Aš pritariu jūsų viltims, bet būkite atsargi. Už dienos kitos aš, matyt, galėsiu jums suteikti daugiau vilčių. Beje, ar jūs turite tą seną pilies planą? Man jo labiau gali prireikti negu jums.

Valerija palydėjo jį iki vartų.

— Jūs gražiai elgsitės? •— paklausė jis.

Ji linktelėjo, prieblandoje jis išvelgė jos veidą.

— Labanakt,— tarė jis, paėmęs jos ranką ir laikydamas savo delne ilgiau, negu derėjo.

— Labos nakties. . . Džeimsai!

Džeimsas Federstonas lengvai žingsniavo per kaimą, o jo širdyje buvo lengva ir ramu.

NAUJASIS LIOKAJUS PRIEŠINASI

Viskas įvyko tuojau po pusryčių. Belami nuėjo prie šunų voljero ir išleido palakstyti tris šunis. Jis grįžo pro paradines duris. Kaip tik tuo metu naujasis liokajus mokė tarnaitę valyti durų rankenas. Staiga vienas šuo pabėgo nuo Belami ir puolė tarnaitę. Ji suriko ir parkrito. Šuo uždėjo ant jos leteną ir pradėjo purtyti už peties. Tada liokajus pasilenkė, nesunkiai pakėlė šunį ir jį numetė už kelių metrų ant žolės. Šuo, piktai urgzdamas, puolė liokajų.

Belami nesikišo. Jis lyg užburtas stebėjo šunį.

Ir staiga jo akys išvydo neregėtą dalyką. Kai tik šuo pasiruošė pulti, liokajus pasilenkė ir taip trenkė kumščiu, kad pataikė šuniui į apatinį žandikaulį. Pasigirdo duslus garsas — liokajus antru smūgiu nubloškė šunį keletą žingsnių atgal. Jis nukrito ir gulėjo lyg nebegyvas.

— Ką jūs padarėte šuniui? — paklausė Belami.— Jūs užmušėt. . .

— Ne užmušiau, o tik apkvaišinau,— atsakė liokajus,— bet galėčiau lengvai ir užmušti.

Belami nustebežs žiūrėjo į liokajų.

— Iš kur toks išūlumas mušti mano šunį? — paklausė jis pagaliau.

•— O iš kur toks jūsų išūlumas to klausti, kai šuo užpuolė nekaltą merginą? — atsakė liokajus.— Jeigu jūs šito nebūtumėt norėjęs, šuo nebūtų puolęs.

Nustebintas Belami tylėjo.

— Jūs žinote, su kuo kalbate?

•— Man rodos, kalbu su ponu Belami,— atsakė liokajus.— Jūs pasamdėte mane prižiūrėti tarnų, o ne žaisti su jūsų šunimis.

Taip pasakęs jis apsisuko ir grįžo į prieškambarį raminti nusigandusios ir verkiančios merginos.

Belami norėjo eiti iš paskos, bet apsigalvojęs tęsė iškyla. Pasivaikščiojęs grįžo piktas ir tučtuojau pakvietė Savini.

— Kur Filipas?

•— Jis prie merginos, kurią įkando šuo, pone. Jai prasidėjo isterija.

— Išvarykit ją! — suriko Belami.— Ir pasakykite šitam kvailiui Filipui, kad moku jam ne užtai, kad jis rėžia sparną apie merginą. Pakvieskite jį čia.

% # *

Federstonas priėjo prie židinio ir patraukė sienos medinę plokštę. Ji atšoko atidengdama juoda, lakuotą, metalinį paviršių. Federstonas įkišo raktą, porą kartų pasuko jį ir, patraukęs už rankenos, atidarė duris. Seife buvo kelios lentynos su plieninėmis dėžėmis. Vienoje dėžėje gulėjo odinis portfelis.

— Ar turite raktus nuo dėžių?

•— Jos neužrakintos.

Federstonas padėjo vieną dėžę ant stalo ir atidarė. Jį buvo prigrūsta popierių.

— • Manau, kad jums būtų geriau išeiti į savo kambarį, pone Belami,— pasakė Federstonas.— Čia aš užtruksiu kelias valandas. Sakykime, kad jūs areštuotas.

Jis tikėjosi pasipriešinimo, bet Abelis Belami nebuvo kvailas.

— Kai jūs baigsite, manau, man galėsite pranešti. Tikiuosi, kad jūs geresnis policininkas negu liokajus.

Šitaip **įgėles**, Belami išėjo iš bibliotekos. Policininkas palydėjo Belami iki jo kambario.

Federstonas tikrino dėžes vieną paskui kitą, atidžiai apžiūrėdamas.

Išėmęs vieną aplanką, kuriame nebuvo nieko, tik įvairių Belami naudingų statybinių medžiagų dokumentai, Federstonas staiga pašaukė savo padėjėją.

— Džeksonai, ateikite čia.

Seržantas Džeksonas priėjo prie savo viršininko.

— Kas čia yra? — paklausė Federstonas.

Tai buvo dvylikos colių ilgio lazda, aptraukta trimis plačiomis veltinio juostomis. Ji buvo tokia stora, kad Federstonas vos galėjo ją ranka apimti. Viename jos gale kabojo ilgi, ploni, supinti diržai, dvigubai ilgesni už rankeną. Kiekvieno diržo galas buvo perrištas geltonu šilku.

Federstonas suskaičiavo diržus — jų buvo devyni.

Ant jų matėsi tamsios dėmės.

— Kas čia, Džeksonai?

Seržantas paėmė diržą į rankas.

— Tai „katė“, pone,— atsakė jis.

Jis pažiūrėjo į lazdos galą. Ten buvo išblukusi raudona etiketė su išspausdinta karūna ir parašas: „Kalėjimo administracijos nuosavybė“.

— Tai Krigerio dovana,— tarė Federstonas.

Ir dar kartą atidžiai apžiūrėjo bizūną. Dėmės buvo lūbai senos. Išvalgi Federstono akis tuoj nustatė, kad „katė“ buvo tik kartą panaudota.

Atidėjęs į šalį savo radinį, jis pradėjo tikrinti kitas dėžes. Jis tikėjosi rasti daiktų, turinčių ryšį su poniu Cheld, bet tarp Belami popierių nieko panašaus nebuvo.

Tikriausiai Belami saugojo tik vieną laiškų ryšulį. Te: buvo laišakai iš įvairių Jungtinių Valstijų miestų su vienu ir tuo pačiu parašu — Maikelis. Trys buvo atsiųsti iš Čikagos, dauguma iš Niujorko.

Iš pradžių autorius rašė apie sunkų gyvenimą. Matyt, jis buvo mokytojas. Pasirodė, kad tai buvo Belami brolis. Pirmieji laišakai buvo draugiški. Iš laiškų paaiškėjo ne tik autoriaus karjeros kelias, bet ir jo santykiai su broliu. Malkeliui, atrodo, buvo pradėję sektis. Klivlende jis buvo nekilnojamojo turto agentas, paskui tapo makleriu.

Staiga laiškų tonas pasikeitė. Maikelis Belami pateko į vargą ir tikėjosi brolio paramos. Paskui Maikelis neti-

ketai sužinojo, kad brolis, kuriuo jis taip pasitikėjo ir ketino gauti paramą, priklauso organizacijai, griaunančiai Maikelio biznį. Svarbiausias — paskutinis laiškas.

BRANGUSIS ABELI,

aš pritrenktas tavo laiško. Ką aš tau padariau, kad tu taip šaltakraujiškai stūmi mane į pražūtį. Savo vaiko vardu tavęs prašau man padėti gražinti skolas.

Tris valandas Federstonas skaitė laiškus, o paskui padėjo juos į seifą. Tuo metu Federstono bendradarbiai patikrino visas slapčiausias pilies vietas. Niekur, net ir rūsiuose, neaptiko nieko įtartino.

Federstonas pakvietė Savini. Sekretoriaus veidas buvo išblyškęs, lūpos drebėjo.

— Pražuvau, — liūdnai tarė jis. — Senis pagalvos, jog aš žinojau, kas jūs toks.

— O argi nežinojote? — paklausė šypsodamasis Džeimsas. — Nesijaudinkite. Jei senis pradės grasinti, pasakykit, kad aš įbauginau jus ir priverčiau tylėti. Tiesa, jums teks reabilituotis Spaiko Holendo akyse. Žinau, jūs prisieketė, kad naujasis liokajus — ne aš. Jūs pasielgėte kilniai, — ironiškai pridūrė jis, plodamas Savini per petį. — O dabar eikite ir pasakykite Belami, kad jis, galima sakyti, išlipo sausas iš vandens.

Netrukus Abelis Belami tingiai įėjo į biblioteką. Jo akys švietė didingai ir šypsenėlė sustingo jo didžiuliame veide.

— Na, radote ponią. . . kaip ten jos pavardė?

— Ne, jos čia nėra. Nebent netikslus pilies planas, gal kažkur yra slaptavietė, kurios mes neradome.

— Kad tik nebūtų, — šyptelėjo Belami. — Jūs tikriausiai prisiskaitėt detektyvinių apsakymų, pone Federstonai, todėl jūsų galva prikimšta visokio šlamšto. Jūs iš mano įgaliotinio gausite pranešimą.

— Malonu girdėti, kad turite įgaliotinį, — pasakė Džeimsas, — štai jūsų raktas.

Jis ištiesė ranką stalo link ir norėjo mesti ant jo raktus, kai staiga išgirdo riksmą ir sustingo.

Riksmą girdėjo visi — Belami, Julius Savini ir Džeksonas.

Tai buvo plonas riksmas, panašus į vaiko verksmą, pereinantį į nervingą raudą.

Neaišku, iš kur jis sklido, bet tylus kambarys pripildė giliu moters liūdesiu.

— O . . . o . . . o . . .

— Kas tai? — dusliu balsu paklausė Federstonas.

31 SKYRIUS

DŽEIMSAS AIŠKINASI

Abelis Belami žvelgė į tolį. Pagaliau jis lėtai atsigręžė ir pažvelgė į Federstoną.

— Turbūt vamzdžiai. Jie taip kaukia įjungus šildymą. Džeimsas laukė garso pasikartojant, bet nieko nebuvo girdėti. Jis atkakliai žiūrėjo į Belami, bet tas nė nemirktelėjo.

— Nieko. Rūsiai prasideda po prieškambariu. Anksčiau ten buvo laiptai, bet dabar jie išgriauti.

Džeimsas apieškojo visus rūsius, nusileido ir į žemutinės patalpas, bet nieko nerado. Kalėjimo kameros tęsėsi iki prieškambario. Jis matė laiptų liekanas, kurias minėjo Belami.

Ant grindų pasitiesęs pilies planą, Federstonas nustebo. Pagal planą biblioteka buvo tiesiog ant žemės, ne virš rūsio. Bet tai nereiškė nieko, mat jis rado plane netikslumų. Matyt, planas buvo sudarytas pagal žodinius

parodymus, o ne apžiūrėjus. Vidaus rūsiai plane nebuvo pažymėti.

Jis atidžiai tyrinėjo planą, kai staiga išgirdo silpną garsą. Pažvelgęs jis skliauto kampe pamatė juodą vamzdį. Jis palaukė, garsas vėl pasigirdo: tai buvo dusli aimana, nepanaši į riksmą, kuri jis girdėjo anksčiau. Tikriausiai Belami nemelavo.

Nusivylęs Džeimsas grįžo į biblioteką ir sužinojo, kad ten jokios aimanos nesigirdėjo.

Žmonės jau išėjo, Džeimsas paskutinis paliko biblioteką.

Kaime jis sutiko Spaiką. Žurnalistas skundėsi Juliaus Savini klasta.

— • Aš klausinėjau jo, ar ne jūs liokajus, bet tas niekšelis dievažijosi, kad jis niekada naujojo liokajaus nėra matęs.

— Aš kaltas dėl to melo, — tarė Federstonas, imdamas Spaiką už parankės ir eidamas „Mėlynojo šerno“ link. — Aš išakiau jam nieko nepasakoti, o ypač jums.

— Ar radote ką nors?

— • Nieko. Tikrai nieko, kas įrodytų, kad ponija Cheld įkalinta pilyje.

— O kas buvo tokia ponija Cheld?

Džeimsas paaiškino, neminėdamas Valerijos Chauet. Spaikas net švilptelėjo.

— Kalinė? Oho! Puiki istorija, jei tik galėčiau ją išspausdinti. Federstonai, ar aš galiu paminėti, jog policija įtaria, kad šaltuose, tamsiuose Gario pilies rūsiuose įkalinta moteris?

Federstonas prieštaravo.

— Jei šitas piktas senis pradės bylinėtis, — tarė jis, — bus blogai. Galbūt jis pats neužvirs košės, bet jeigu jūs paskelbsite žinutę laikraštyje, jis greičiausiai gali paduoti į teismą.

Palikęs lagaminą „Mėlynajame šerne“ ir atsisveikinęs S.: Spaiku, Džeimsas atėjo į „Ledi Menor“. Valerija bu-

vo miegamajame. Pamačiusi jį pro langą, Valerija nubėc¹ žemyn.

— Valerija, aš netekau gero darbo.

— Jis demaskavo jus?

— Ne, jis manęs nedemaskavo, bet ir aš, deja, jo neprirėmiau prie sienos. Mes apieškojome pilį šiandien rytą. Jūs žinote, kad Anglijoje draudžiama butuose daryti krata be teismo organų orderio. Orderį gavome šįryt paštu. O Skotland Jardo policininkai atvyko į kaimą dar man miegant. Manau, kad dabar man teks su Žaliuoju šauliu metytis tik per atstumą.

Valerija greitai pažvelgė į jį.

— Jūs esate jį matęs iš arti? — kimiu balsu paklausė ji.

— • Ne, — jis buvo nustebeš. — Sakiau jums, kad jo nemačiau. Jis iš tikrųjų buvo pilyje tą naktį, kai jūs iškrėtete tą pokštą.

— Džeimsai, — jos balsas vėl buvo ramus, — noriu jus šie to paklausti. Ar jūs nebuvote persirengęs Žaliuoju šauliu dėl savo tikslų? Tarkime, kad daugiau sužinotumėte apie Belami. Juk jūs kartą taip padarėt, prisipažinkit.

— Niekada, — atsakė jis. — Man tai nebūtų atėję į galvą net ir norint įbauginti senį. Nebuvo jokio reikalo taip daryti.

Valerija su palengvėjimu atsiduso.

— Vadinasi, ne jūs Žalasis šaulys?

— O Dieve! Žinoma, ne! Aš atleistas liokajus, be to, galbūt nevykęs policininkas, bet aš ne Žalasis šaulys.

— Jūs nieko nesužinojote apie...

Ji nebaigė sakinio.

— Nieko, kas jus domina. Radau keletą jo brolio laiškų, štai ir viskas.

Jis tyčia nieko nepasakė apie rastą „katę“.

Greitai jis grįžo į viešbutį ir pradėjo svarstyti, ką daryti toliau. Jo automobilis buvo gretimo kaimo garaže.

Džeimsas juo kasdien važinėdavo į Londoną, kai tik jam pavykdavo ištrukti iš pilies. Ponas Belami naujajam

liokajui paskyrė vieną laisvą dieną per savaitę. Savini turėjo paaiškinti ponui, jei netikėtai jam prireiktų liokajaus, kad jam išieginė.

— Turiu grįžti į Londoną ir lankysiuosi čia,— paaiškino Federstonas Spaikui.— Palikite man viešbutyje kambarį. Pranešinėkite man, kas čia vyks. Palieku čia savo žmogų.

— Kad stebėtų Belami?

— Ne, šiaip sau.

„Kad stebėtų panelę Chauet“,— nusprendė Spaikas.

Grįždamas namo, Federstonas padarė išvadą, kad Valerijai gresia pavojus. Pavojų jis siejo su Koldharboro Smito vizitu, todėl pirmiausia nutarė aplankyti „Auksinį rytą“.

32 SKYRIUS

DŽONO VUDO PASAKOJIMAS

Gavęs skubią telegramą, Džonas Vudas išskubėjo į Londoną, palikęs savo globotinius. Tučtuojau jis atvyko į Skotland Jarda. Tai buvo pirmasis Džeimso Federstono ir Džono Vudo susitikimas, nors Džeimisas miglotai prisiminė, kad jį matęs „Karltono“ viešbutyje už gretimo stalo tą dieną, kai jis pietavo su Chauetais.

— Apgailestauju, kad jus priverčiau leisti į tokia ilgą ir nepatogią kelionę, pone Vudai,— pradėjo Džeimisas.— Mes, žinoma, apmokėsime kelionės išlaidas, bet atsiprašome, kad sutrukdėme jums mėgstamą darbą.

Džonas Vudas nusijuokė:

— Matau, kad ponas Spaikas Holendas spėjo jums papasakoti apie mano mažylius. Aš beveik įsitikinęs, kad jis papasakojo jums tą istoriją, kurią patikliai jam išdės-

čiau. Beje, tikėjausi, kad jis anksčiau ar vėliau taip padarys. Jūs mane pakvietėte dėl Belami?

Federstonas linktelėjo galvą.

— Norėjau pasikalbėti su jumis apie vaiką, kurį, anot jūsų, pražudė Belami.

Vudas atsisakė sėstis. Jis stovėjo sukryžiuęs rankas ir išmeigęs žvilgsnį į tolį.

— Vaiką. . .— lėtai pakartojo jis.— Ką aš galiu pasakyti? Tai sena istorija, pamiršta visų, išskyrus mane, ir, tikiuosi, Belami.

Jis susimąstė.

— Ši įvyki,— pradėjo jis patylėjęs,— tyrė Amerikos policija, ir aš abejoju, kapitone Federstonai, ar jūs galėsite ko nors imtis, jeigu jums išdėstysiu visas įvykio smulkmenas, o šito aš negaliu daryti. Belami, matyt, iššvaistė daug pinigų, o jų jis turėjo dar būdamas jaunas, kad sustryptų žmones, stojusius jam skersai kelio. Nenoriu teigti, kad jis nusikaltėlis tikraja šio žodžio prasme. Bet jo dievukas buvo valdžia, ir dėl tos valdžios jis buvo pasirengęs niekšiškam nusikaltimui. Pasipriešinimas net ir menkiausiam jo sumanymui jį siutino. O jeigu priešindavosi tie, kuriems jis galėdavo pakenkti, jis veidavo greitai ir tvirtai.

Paprastai jis griebdavosi tokio metodo,— tęsė Vudas,— jis triuškindavo priešus pasinaudodamas jų vaikais. Aš tiksliai žinau du atvejus, kai jis veikė būtent taip, norėdamas atkeršyti už jam padarytą ar atseit padarytą blogį. Pirmu atveju vaikai jau buvo dideli, o antru, apie kurį noriu papasakoti, tai buvo kūdikis. Nepasakosiu, kodėl keršijo Abelis Belami. Aš ir pats ne visai tvirtai žinau, nors manau, kad mano prielaida teisinga.

Vieną dieną vaikas dingo. Tėvas blaškėsi šen ir ten, motina buvo prislėgta nevilties. Manau, kad Abelį Belami ir motiną kažkas siejo, o jeigu taip ir buvo, tėvas nieko apie tai nežinojo.

Auklė su vaiku buvo išėjusi /pasivaikščioti. Grįžusi auklė pasakojo, kad vaikas dingo iš vežimėlio, kol ji šnekučiavosi su drauge.

Po dviejų savaitių netoli vietovės, pavadintos Upės Vingiu, susidūrė du traukiniai. Sudegė dešimtys žmonių. Tarp nuolaužų gulėjo vaikiškas batelis, sielvarto prislėgtas tėvas atpažino savo vaiko bateli.

Atsirado liudininkų, mačiusių, kaip moteris į vagoną įsinešė vaiką. Nebuvo jokios abejonės: vaikas žuvo. Visi manė, kad pagrobėjas ar jo agentas kažkur važiuo su vaiku ir juos ištiko nelaimė.

— Ar policijai buvo pranešta?—paklausė Džeimsas. Jo nuostabai Džonas Vudas papurtė galvą:

— Todėl aš įsitikinęs, kad motina žinojo, kas pavogė jos kūdikį! Bijodama, kas jam kas blogo neatsitiktų, motina ir nepranešė policijai. Aš neabejoju, kad pagrobėjas buvo Abelis Belami.

— Jūs įsitikinęs, kad vaikas žuvo?

Vudas linktelėjo.

— Kada tai įvyko?

— Vienintelė man žinoma data, tai katastrofos diena. Vaikas dingo 1890 metų rugpjūčio mėnesį.

Džeimso veide pasirodė nusivylimas.

— Norėjau pranešti jums, kad vaikas dar gyvas,— tarė jis,— bet matau, kad metai nesutampa.

— Manau, kad tai ne pirmas toks Belami nusikaltimas. Per penkerius metus sužinojau, kad paslaptinai dingo du vaikai, abu vaikai tų šeimų, kurios priešinosi jo kėsłams. Aš jau minėjau, kad jo gyvenimo tikslas — valdžia.

— Galbūt, pone Vudai, jūs papasakosite dar ką nors?

Vudas papurtė galvą.

— Deja, negaliu.

— Kas buvo to vaiko tėvas?

— Net šito jums negaliu pasakyti. Kapitone Federstonai, supraskit, mane slegia atsakomybė.

Džeimsas atvertė mažą knygėlę, kurioje žymėjosi pastabas.

— Pereisim prie kitos temos, ne tokios niūrios,— pasakė jis.— Ar jūs buvote senio giminaičio draugas?

Vudas vėl linktelėjo.

— Atrodo, jis žuvo oro mūšyje?

— Jį numušė virš Hanoverio, skrendant žvalgybiniu lėktuvu.

— Ar jis pasakojo apie savo dėdę?

— Niekada.

— Ar gerai jis sutarė su giminaičiu?

— Jis niekad nepasakojo.

— Jūs žinojote, kad jis senojo Belami giminaitis?

Vudas delsė minutėlę, paskui atsakė:

—• Taip, žinojau.

— Kas per žmogus jis buvo? Ar nors kiek panašus į savo dėdę?

Džonas Vudas tyliai nusijuokė,

— Sunku rasti du tokius nepanašius žmones.

Džeimsas susimąstė.

Jis sėdėjo, parėmęs rankomis galvą ir nuleidęs akis.

Pagaliau jis paklausė:

— Pone Vudai, jums neatėjo į galvą mintis, kad jaunasis Belami galbūt gyvas ir kažkodėl slapstosi.

Vudas tylėjo.

— Neatmetu šios galimybės,— pagaliau tarė jis.— Kare visko pasitaiko. Būdavo, praneša, kad žmogus žuvo, o paskui pasirodo, kad jis gyvas.

— Ar jums neatrodo, kad taip gali būti? — paklausė Džeimsas.— Jūs tikras, jeigu jaunasis Belami būtų gyvas, tai jūs, artimiausias jo draugas, tą žinotumėte?

— Jūs pamiršote, kad aš jo turto paveldėtojas, kad jo visas turtas teko man!

Išeidamas Džonas Vudas paklausė:

— Kapitone Federstonai, jūs minėjote datas, kurios nesutampa. Ar aptikote dar vienos Belami aukos pėdsakus?

Džeimsas patvirtindamas linktelėjo.

— Nepasakysite man, kas ta auka?

— Deja, turiu sekti jūsų pavyzdžiu ir primygtinai prašyti jūsų nereikalauti jokių duomenų,— šypsodamasis atsakė Federstonas.— Jus įsitikinęs, kad vaikas buvo pagrobtas 1890 metais?

— Be jokios abejonės. Traukiniai susidūrė prie Upės Vingio. Katastrofa lig šiol taip vadinasi. Ji įvyko 1890 metų rugpjūčio 29 dieną.

Griždamas į Belgiją, Džonas Vudas dar aplankė Spaiką. Dideliam jo nusivylimui Spaiko nebuvo Londone. Ponas Saimas jam paaiškino:

— Holendas vis dar Gario pilyje, bet jį tikiuosi iškviešti atgal rytoj. Žmonės nebesidomi Žaliuoju šauliu. Šaulys daugiau nebesirodo, tikriausiai mirė.

33 SKYRIUS

ŽMOGUS, KURIS PASIRODĖ

Julius Savini nujautė, kad jo tarnyba Gario pilyje tuojau baigsis. Nei senis pasidarė labai šiurkštus ir įtarus, nei buvo kokių ženklų, rodančių Belami ketinimą nusikratyti savo sekretoriumi, bet šeštasis pojūtis Juliui sakė, kad jis greitai neteks vietos. Julius pradėjo galvoti, kaip kuo naudingiau išeiti iš Belami.

Julius turėjo Belami čekių knygele ir visada galėdavo paimti daug pinigų. Gal įsigyti sau ir Fajei užsienio pasus, išsirašyti čekį solidžiai sumai ir išskristi iš Londono? Kas gali būti geriau?

Belami susigaudys ne anksčiau, kol Savini pasieks Paryžių.

Julius turėjo daug darbo: reikėjo sudeginti kai kuriuos laiškus, patikrinti kostiumų kišenes, kad nieko ne-

pamirštų. . . Kai paskutinis laiškas buvo sudegintas ir paskutinės liemenės stropiai apižūrėtos, Julius išėjo iš savo kambario. Jis svarstė, ar jis dar ištvėrs dvylika valandų po vienu stogu su Belami.

Koridoriaus gale, prie laiptų, buvo mažos durelės, pro kurias vaikščiojo tarnai ir dingo Žalioji šaulys tą naktį, palikęs kruviną nosinę.

Išėjus liokajui, šias duris rakindavo Julius.

Eidamas į savo kambarį, jis pamatė, kad durys praviros, turėjo grįžti jas užrakinti, nes po pusryčių iš virtuvės į priekambarį visi vaikščiodavo pro tarnų kambarius.

Kol Julius stovėjo paskendęs mintyse, kaip pabėgti, durys pradėti lėtai vertis. Savini širdis akimirksniu apmirė, nors aplink buvo šviesi diena. Jis kiek aprimo, pamaneš, kad vaikšto tarnas.

Bet durys vėrėsi taip pamažu, kad Juliui švystelėjo mintis apie Žaliąjį šaulį. Jis suakmenėjo. Durų plyšys vis didėjo. Pagaliau tarpdury pasirodė žmogus. Tai buvo aukštas, mirtinai išblyškęs žmogus, be skrybėlės, su raginiais akiniais ant nosies. Jis nespėjo pamatyti apstulbusio Juliaus, kai staiga atšoko atgal ir su trenksmu užtrenkė duris. Julius tebestovėjo sustingęs, prasižiojęs, išsistebeilijęs į duris. Žmogus, taip paslaptinai, taip netikėtai pasirodęs, buvo ponas Chauetas.

Jis įėjo pro tas pačias duris kaip ir Žalioji šaulys. Ponas Chauetas galėjo patekti į patį pilies vidų, nors Belami ir stropiai atlikdavo pareigas.

Julius giliai įkvėpė ir grįžo į savo miegamąjį.

Jam atsirado naudingas ir ne toks pavojingas būdas pabėgti: Chauetas turtingas, Chauetas užmokės.

Julius paėmė raktus, atrakino mažas dureles ir lėtai nusileido akmeniniais laiptais į sandėlį. Kaip jis ir tikėjosi, ten nieko nebuvo. Į virtuvę durys nebuvo užrakintos, ir Julius įėjo į virėjos valdas.

— Ne, pone, nieko čia nebuvo,— pasakė ji, purtydama galvą.— Valytojas labai seniai išėjo.

Savini patraukė lauko duris, bet jos buvo užrakintos ir užstumta velkė. Tada jis grįžo į akmeninį sandėlį, kur buvo rasta Valerijos Chauet nosinė. Kas, jei ne ponas Chauetas, galėjo apsirikęs ją čia pamesti? Juk jis trumparegis.

Juliui buvo vis tiek. Išvays jį senis ar ne. Jis aptiko pajamų šaltinį, kurių jam užteks iki gyvenimo pabaigos. Vaikščiodamas po parką, jis žvalgėsi į „Ledi Menor“ kaip būsimasis šeimininkas, kurdamas planus, kur padės didžiulius pinigus. Staiga jis pamatė Džeimsą Federstoną.

— Po paraliais! Ką jūs čia veikiate, pone Federstonai? Juliaus rožinės svajonės netikėtai supliuško.

— Naudojuosi proga. Man sakė, kad senio nėra.

— Jums nebegalima į pilį, kapitone Federstonai,— susijaudinęs tarė Savini,— aš ir pats, galima sakyti, netekau tarnybos.

— Girdėjau.

— Girdėjote? — sumurmėjo Julius.

Federstonas linktelėjo.

— Kai toks žmogus, kaip jūs, Savini,—tarė jis,— pradeda teirautis garlaivių kompanijų, kada vokiečių garlaivis plaukia iš Vigo į Rio, vadinasi, jam gresia mirtinas pavojus netekti darbo, jis planuoja keisti gyvenamąją vietą. Savo ruožtu, jums galiu pasakyti vieną dalyką, net jeigu Abelis Belami būtų ir pats velnias, aš jį vis tiek saugočiau nuo vagių. Įspėju jus, Savini! Jus kruopščiai patikrins, jei bandysite išnykti iš Londono ar paprastu geležinkeliu, ar rinksitės romantišką lėktuvą.

Julius neteko žado, bet vikriai išsisuko.

•— Kapitone, nežinau, iš kur jums atėjo į galvą tokia mintis,— išsivedęs tarė Julius.— Stengiuosi eiti teisingu keliu, o jūs, policija, neleidžiate žmogui pasitaisyti.

Džeimsas nusijuokė.

— Kodėl toks nuskriaustas baisas? — paklausė jis.— Juliau, dabar padėkite man. Sode aš ieškau vieno daikto.

— Ko gi jūs ieškote? — Juliaus smalsumas įveikė baimę.

— Prieš kelias dienas čia įkišau į žemę keletą lazdų. Radau visas, išskyrus vieną. Tai buvo tą naktį, kai šunys vijosi Žaliajį šaulį.

Neilgai teko ieškoti. Po penkių minučių Federstonas pamatė blizgantį metalinį antgalį. Jis ištraukė lazdą.

— Kas tai? — paklausė Julius.

— Termometras. Jis rodo keturiasdešimt laipsnių, galiu iš anksto pasakyti.

Jis nuvalė nuo termometro šlapias žemes ir pažiūrėjo į gyvsidabrio stulpelį. Jo veide pasirodė nuostaba.

— Aštuoniasdešimt laipsnių,— pasakė tyliai.

Abejonių nekilo. Gyvsidabrio stulpelis rodė aštuoniasdešimt laipsnių Celsijaus.

— Dirva šitoje vietoje dvigubai karštesnė negu kitoje vietose, Savini,—tęsė Džeimsas.—Man atrodo,—kad tai turi ryšį su dujų sąskaita.

— Ką visa tai reiškia? — paklausė Julius.— Kuo čia dėta sąskaita už dujas? Negi jūs manote, kad Belami šildo dirvą?

— Taip ir manau.

Federstonas vėl pažiūrėjo į termometrą. Jis dabar rodė penkiasdešimt penkis laipsnius.

— Nesuprantu, Federstonai, kas čia yra,— piktai pasakė Julius.— Ką man pasakyti seniui, kai jis grįš?

— Nieko. Tylėkite kaip ir anksčiau.

Tačiau Juliui ši kartą meluoti neteko. Vos Federstonas pasisuko eiti, kai prie vartų privažiavo Belami automobilis. Senis tučtuojau iššoko.

— Gavote naują įsakymą?—griežtai paklausė jis.— Malonu jus matyti, kapitone Federstonai. Man Anglijoje labai patinka, kad žmonės į svečius ateina nekviesti. Kas čia dabar?

Džeimsas Federstonas padavė jam ilgą plieninę lazdą. Belami susiraukė.

— Tučtuojau, metęs tarnybą pas jus, pone Belami, leidau sau jūsų parke' iškisti į žemę keletą tokių lazdelių. Termometrai jų viduje visur rodė keturiasdešimt laipsnių, o šitas termometras — aštuoniasdešimt.

Belami stovėjo nejudėdamas. Jo veidas buvo ramus.

— Galbūt jūs aptikote vulkaną,— pasakė jis,— arba geizeri? Gal ruošiatės mane pasodinti į kalėjimą vien už tai, kad mano parko žemė karšta?

— Aš tik darau išvadą, kad tai gana keista.

Belami dusliai nusijuokė.

— Man nemalonu jus nuvilti, bet jei jūs pasiklausite durininko, tai sužinosite, kad aš, kaip tikras amerikietis, čia nutiesiau karšto vandens trasą, štai ir viskas. Tačiau įdomu būtų sužinoti, ką jūs manote apie¹ savo atradimą.

— Žinoma, aš nesitikėjau čia rasti karštų vamzdžių,— sakė Džeimsas.

Senio aiškinimas buvo logiškas. Federstonas suprato, kad ir šiuo atveju laimėjo Belami. Durininkas patvirtino milijonieriaus žodžius.

34 SKYRIUS

PILKOJI MOTERIS

Tą patį vakarą aštuntą valandą kambarinė ištūmė į Abelio Belami kabinetą stalelį ant rautų, apkrautą gausiais valgiais. Pastačiusi stalelį prie rašomojo stalo ir pristūmusi prie jo kėdę, kambarinė bailiai pasakė: „Pietūs gatavi, pone“ ir skubiai pasišalino.

Belami, kuris, atrodo, jos net nepamatė, krūptelėjo nuo jos žodžių ir burbtelėjo kažką sau po nosim. Ką jis pasakė, kambarinė neišgirdo.

Jai išėjus, jis atsistojo, lėtai priėjo prie durų ir jas užrakino. Paskui, nesėsdamas prie stalo, pradėjo maistą dėlioti į lėkštes. Baigęs darbą, priėjo prie rašomojo stalo ir pastūmė jį į šoną. Po stalu buvo ištiestas kilimas. Belami rūpestingai jį suvyniojo, paskui ištraukė iš stalčiaus mažą puodelį su įpjova, kuri sukėlė Juliaus susidomėjimą. Jis priglaudė ją prie vienos parketo plokštės kvadratėlio ir jis pasikėlė. Pasirodė maža skylė. Belami iškiso į ją raktą, kuri nešiojosi ant mažos grandinėlės.

Grindų kvadratas pasislinko ir atidengė angą. Apačioje grindys buvo akmeninės, ten buvo dar viena pilis. Belami iškiso tą patį raktą ir užmynė koja akmenį. Pritvirtintas ant plieninės ašies, jis pasisuko. Pasirodė akmeniniai laipteliai. Belami grįžo prie stalo, paėmė lėkštę ir nusileido laiptais. Patamsyje jis rado suolelį, padėjo ten lėkštę ir įjungė dujas. Kambario gale buvo durys, Belami jas atrakino.

Už to kambario buvo kita erdvi patalpa. Ji jau buvo už pilies ribų, ir ją apšvietė šešios dujinės lempos matiniais gaubtais. Šis kambarys su didingais šviestuvais ir skliautuotomis lubomis buvo gražiausias visoje pilyje. Apstatytas itin prabangiai. Akmeninės grindis dengė puikūs kilimai, sienas puošė brangūs gobelenai. Visur buvo pristatyta minkštų krėslų ir sofų. Ant mažo stalelio stovėjo sidabrinė vaza su gėlėmis. Visus tuos daiktus Abelis Belami vienas pats sunešė čia — pamažu, vieną paskui kitą.

Padėjęs lėkštę ant stalo, Belami apsižvalgė. Kambaryje nieko nebuvo. Priėjęs prie durų, jas pastūmė. Už jų — mažas kambarėlis, čia buvo virtuvė. Pro praviras duris jis pamatė vonią. Murmtelėjęs Belami grįžo į didįjį kambarį.

— Elaina! — pašaukė jis garsiai.

Iš trečiojo kambario lėtai išėjo moteris. Ji vilkėjo pilką beformę suknelę, judėjo tartum automatas.

— Štai tavo pietūs,— pasakė Belami.— Sakyk, tau niekada nešovė mintis, kad aš galiu tave užmiršti? Tarkime,

aš netikėtai mirštu, a? — senis pradėjo kvatoti vien apie tai pagalvojęs.— Kas gi čia tave maitintų? Tu numirtum iš bado, Elaina. O po širmo ar tūkstančio metų tave tikriausiai iškastų ir paguldytų kartu su senovės karalienės palaikais. Ką tu į tai pasakysi, Elaina?

Nelaimingoji moteris taip dažnai girdėdavo tokias kalbas, kad nebekreipdavo į jas nė mažiausio dėmesio. Pristūmusi prie stalo kėdę, ji atsisėdo. Belami žiūrėjo, kaip ji lėtai, abejingai valgė. Skaidriai blyškus jos veidas ro-dė, kad ji jau aštuonerius metus praleido požeminiame ka-lėjime.

Nors ir sunkūs buvo tie metai, moteris, sėdinti prie-šais Belami, išsaugojo savo nepaprastą grožį. Kančios, ku-rias ji kentė aštuonerius metus, ižeidinėjimai, kurių grieb-davosi Belami, patyčios, kurių kasdien ji laukdavo,—vi-sa tai nepalaužė jos dvasios ir nesusendmo kūno. Iš pa-žiūros ji atrodė trisdešimtmetė, tik balti kaip žydinčios obels plaukai išdavė jos metus.

Belami stovėjo atsirėmęs į galingą koloną. Sunėręs rankas, jis žiūrėjo į Elainą.

— Šiandien mačiau Valeriją, Elaina Cheld,— pasakė jis.— Jeigu ji žinotų, kad tu čia, be abejo, tau perduotų linkėjimus. Po mėnesio jos vestuvės. Prisimeni Koldhar-borą Smitą.

Moteris pažvelgė į jį:

— Netikiu jūsų pasakojimais apie susitikimą su Vale-rija. Netikiu, kad ji yra arti. Apskritai, jums aš netikiu. Viskas, ką jūs lig šiol man sakėte, grynas melas.

— Tu prisimeni Koldharborą Smitą? — vėl pakartojo klausimą Belami.

Moteris nieko neatsakė, bet ranka, nešanti prie bur-nos stiklinę su vandeniu, smarkiai drebėjo.

— Prisimink! — tarė grėsmingai Bekūni.— Man rodos, kad tu greitai vėl pamatysi jį. Beje, neseniai pilyje slan-kiojo ilgakojis seklys. Ta, kaip visada, pradėjai rėkti, ir jis, seklys, išgirdo. Taip, ponias, jis stovėjo virš tavo būs-

to ir girdėjo tavo balsą.—Belami nusikvatojo, ir jo juo-kas nuaidėjo požeminio kambario skliautais.— Šaunuolis, jis susiprato matuoti žemės temperatūrą ir aptiko tavo virtuvę. Jis ėjo teisinga linkme, bet aš jį apgavau.

Ji nieko neatsakė. Belami taip buvo įpratęs prie jos tylėjimo, kad jau nebeširdavo. Jis ramiai tęsė:

— Valerija neregėtai graži. Taip, ponias, ji — jūsų por-tretas. Galima sakyti, Elainos Cheld antras egzempliorius. Tokios pačios akys, tokie patys plaukai ir, turiu pasaky-ti, toks pati išdidumas ir kvailas užsispyrimas. Už mėne-sio jos vestuvės.

Moteris, į kurią jis kreipėsi, lėtai pakilo nuo kėdės ir išsitiesusi išdidžiai pažiūrėjo į jį.

— Valeriją matau jau seniai mirusią,— pasakė ji.

— Tu kvaila ir visada tokia buvai. Galėtum gyventi, jei būtum ištekėjusi už manęs. Dabar tu man kaip žmo-na nereikalinga.

— Tai puikiausia žinia, kurią tu man pasakei per aš-tuonerius metus. O Dieve, kaip norėčiau numirti.

Ji užsidengė rankomis veidą. Visas jos kūnas pradė-jo trūkčioti nuo raudos.

— Tad ko tu lauki? — įtariai paklausė Abelis.— Tu tik-ra bailė. Kodėl nemiršti? Juk taip paprasta. Atsuk dujų čiaupus ir ramiai užmigsi. Arba... juk čia yra peilių. Argi negali jų išsigalasti?

— Ne, taip aš nenoriu mirti. Aš sulauksiu tos minutes, kai pamatysiu tave nuteistą už tas niekšybes, kurias pa-darei. Aš trokštu tos minutės, dėl jos aš ir gyvenu, Abeli Belami.

Belami nusivie-pė rodydamas dantis. Greitai priėjęs prie jos, pagriebė ją už pečių.

— Tai tu bijai mirti? — paklausė jis, žiūrėdamas jai tiesiai į veidą.— Aš nebijau. Atvirkščiai, aš laukiu tos dienos, kai numirsiu ten, viršuje, o tu liksi čia, apačioje, ir niekam neateis į galvą tave prisiminti. Kaip bus ma-

tonu numirti su ta mintimi! O žmonės, kurie neš mano kūną, mindžios tavo kapą, Elaina, ir nieko nežinos.

Ji sudrebėjo:

— Tu žvėris!

Abelis paleido ją, paėmė lėkštę ir suko ją ant delno.

— Jie niekada tavęs nesuras,— pasakė jis lyg sau,— niekada. Aš laikysiu tave čia.

Staiga jis greitai pasisuko ir išėjo, užtrenkdamas paskui save duris ir užstumdamas skląstį. Lėkštę jis nusinešė į viršų ir pastatė bibliotekoje ant stalo.

31 SKYRIUS

ŠAULYS

Belami šunis dabar laikė sename namelyje, kur de Kiursi augindavo savo medžioklinius šunis tikriausiai dar tais laikais, kai Kolumbas, dar mažas berniukas, bėgiojo Genujos gatvėmis, Abelis Belami ypač rūpinosi jų šėrimu. Maisto jiems duodavo tik iš ryto, vakare juos tyčia palikdavo alkanus, „Alkanas šuo — budrus šuo, be to, dar ir įniršęs“,— mąstė senis. Rytą jis pats šerdavo šunis. Paryčiui paprastai jie suguldavo prie jo miegamojo durų ir jam pasirodžius tiesdavo savo protingus snukius.

— Savini, jūs rytoj važiuojate į miestą?—paklausė Belami.— Girdėjau, kad jūs vedęs?

— Taip, pone,— atsakė Julius nustebeš, iš kur senis sužinojo.

Jis žinojo, kad Federstonas nieko nepasakojo Belami. Paskui suprato, tikriausiai Koldharboras Smitas, žmogus, kuriuo negalima pasikliauti, jį išdavė.

— Girdėjau, kad jūsų puiki žmona,— tarė Belami, iš padilbų žiūrėdamas į sekretorių.— Gražuolė, a?

— Taip, pone,— atsakė Julius, laukdamas, kas bus toliau.

— Smitas turi jai gerą darbą,— pasakė Belami, paėmęs iliustruotą laikraštį ir jį vartydamas.— Jūs tikriausiai neprieštarausite, jeigu ji užsidirbs pinigų, žinoma, sąžiningai.

Julius praleido negirdomis įžeidimą, slypintį paskutiniuose žodžiuose. Jam labai parūpo sužinoti, kur senis lenkia.

— Inisia labai patenkintas, pone,— pagarbiai pasakė Julius.

— Parašykite jai, Savini, o dar geriau pasimatykite su ja. Jūs rytoj važiuojate į miestą. Tad štai, užėikite pas ją ir pasikalbėsite. Išpėkite, kad ji neatsisakytų, jeigu Smitas paprašys jos pagalbos. Jai bus gerai sumokėta.

Belami, kaip paprastai, galvos linktelėjimu leido suprasti, kad pokalbis baigtas.

Julius palydėjo Belami prie šunų ir nuėjo miegoti. Belami grįžo už kelių minučių. Alkanis šunys seke jo pėdomis. Jie laukė, kol jis uždarys lauko duris ir užsklės skląstius, o paskui bėgdavo jam iš paskos plačiais laiptais. Prie savo kambario durų Belami apsižvalgė. Vienas šuo išsitiesęs gulėjo laiptinėje, kiti uostinėjo grindis prie Savini kambario durų.

Antrą valandą nakties durys į akmeninį sandėlį pradėjo lėtai vertis. Jos atsidarė taip lėtai ir tyliai, kad šuo, gulintis už kelių žingsnių nuo jų, neatsisuko. Paskui taip pat lėtai ir be garso durys užsidarė, bet pasienyje ant grindų atsirado didelė puodynė pieno. Pirmasis ją pamatė šuo, kuris bėgiojo po koridorių apačioje. Kiti, išgirdę, kaip jis triukšmingai laka, prilėkė prie jo. Greitai puodynė ištuštėjo. Patenkinti šunys ramiai sugulė, laižydami pienotas letenas. Suo, pirmas aptikęs pieną, padėjo galvą ant letenų ir užmerkė akis. Paskui beveik kartu du kiti

šunys nuvirto ant šonų. Po penkių minučių į tarpdurį pralindo žaliai apsirengęs žmogus. Greitai priėjęs laiptų aikštelę, kur buvo elektros jungiklis, jį pasuko. Prieškambaris paskendo tamsoje.

Jis tylėdamas pasilenkė ir patraukė į šalį vieną šunį. Tas šiek tiek atsimerkė. Žalasis šaulys paglostė jam pausį. Šuo vėl užmigo.

Žalasis žmogus stovėjo nejudėdamas priešais Belami duris. Jo ūgis ir liesumas darė niūrų išpūdį. Paburkęs blyškus veidas buvo toks nejudrus, be išraiškos, kad atrodė klaidus. Vienoje rankoje jis laikė žalios spalvos lanką, ant šono kabėjo strėlinė, pilna strėlių: žalios plunksnelės blizgėjo. Jis laukė ilgai. Paskui pasilenkęs įkišo į rakto skylutę ploną, ilgą, panašų į raktą, daiktą. Prie rankenos buvo pritaisytas plonas laidas, jungiantis su gaubtuvėliu. Žalasis šaulys paėmė keisto instrumento rankeną ir pradėjo lėtai sukuti. Jis dirbo visai be jokio garso. Durys pradėjo lėtai vertis, kol pagaliau visai atsidarė. Prieš jį buvo dar vienerios durys, aptrauktos oda. Jis vėl paėmė savo įrankį, bet šį kartą jį tik priglaudė prie galo geležinio strypo, kuris matėsi iš šios pusės. Įrankio magnetinė jėga buvo tokia didelė, kad srovė, eidama per strypo geležį, pritraukė skląstį iš kitos pusės. To pakako, ir durys be garso atsidarė.

Kai Abelis Belami pabudo, laikrodžio švytinčios rodyklės rodė penkiolika minučių penktos. Belami jau buvo įpratęs, kad jo miegamojo durys kartais naktį atsidadydavo. Pirmiausia jis pažvelgė į jas. Taisydamas pagalvę, kad būtų patogiau, jis išgirdo krintant metalinį daiktą. Nusikeikęs jis pakilo iš lovos ir nuo grindų pakėlė raktą su ilga grandinėle.

Jam nepavyko vėl užmigti. Nakties likutį jis paaukėjo niūriems apmąstymams.

Valerija Chauet! Tikriausiai ji dabar ramiai miega, bet ji net nesapnuoja, kas jos laukia. Belami, žinoma, klydo. Tą minutę Valerija nemiegojo.

Kiekvienos moters gyvenime ateina laikas, kai ji stauga suvokia, kad jos gyvenimas, lig šiol buvęs nepriklausomas ir pilnakraujis, atsiduria kito valdžioje. Tai nervina. Ypač dirgina ir kelia Įniršį, jeigu niekas oficialiai nepareiškė savo teisių į moterį, jeigu saitai dar netvirtai ir neaiškūs.

Valerijos Chauet ir Džeimso Federstono santykiai buvo pasiekę tokią stadiją.

Valerijai atrodė, kad ji seniai nesimatė su juo, o iš tikrųjų buvo praėjusios tik kelios valandos. Jausmas, kad ji ilgisi jo, ją taip trikdė, kad ji net suplėšė laišką, kurį jam rašė. Ji vėl pradėjo rašyti iš naujo, bet visai iširdo, Išjungusi šviesą, ji pakilo į savo kambarį.

Ponas Chauetas nuėjo ilsėtis anksčiau negu paprastai, ir ji išakė užrakinti lauko duris. Ji atsigulė į lovą labai nepatenkinta savo nepastovumu. Ponios Cheld paieškos jai nebeatrodė tokios svarbios, ir mergina negalėjo suprasti priežasties.

Jos kambario langai buvo į sodą, kuris plytėjo priešais „Ledi Menor“ fasadą. Už sodo, apsupto žema gyvatvore, matėsi kelias. Pažvelgusi pro langą, ji išvydo ant kelio žmogų, vaikštinėjantį pirmyn ir atgal. Žmogus rūkė, ir jo cigaretės švieselė atrodė lyg didelis taškas. Mergina nusišypojo, pažinusi Spaiką Holendą, apsiėmusi ją saugoti. Seklys, budėjęs ant kelio prie jų namų, buvo iškviestas į miestą. Džeimso rūpinimasis nuramino Valeriją ir pataisė nuotaiką.

Paprastai Valerija kietai miegodavo, bet tą naktį ji negalėjo nusiraminti ir blaškėsi beveik valandą, kol užmigo. Du kartus prabudusi, pagaliau ji sumanė nusileisti žemyn ir pasišildyti stiklinę pieno. Ji atsikėlė ir pažvelgė pro langą.

Spaiko nebesimatė. Mergina patikėjo, kad jis nuėjo miegoti. Ji užsimetė chalata, apsiavė ir užsidegė žvakę. Priejusi prie durų ir atidariusi, Valerija išgirdo garsus, kurie privertė ją tučtuojau užpūsti žvakę. Apačioje buvo girdėti balsai, du žmonės pašnibždom tarėsi.

Širdis pradėjo daužytis. Valerija ant pirštų galų prisėlino prie aikštelės turėklų ir pažvelgė žemyn. Nieko nebuvo matyti, tik girdėjosi balsai. kažkas apačioje tyliai kūkčiojo. Juk ji nesapnuoja? Norėdama įsitikinti, ar ji nemiega, Valerija išnybo sau ranką. Ką daryti? Gal prižadinti tėvą? Ji priėjo prie jo miegamojo durų, bet nepasibeldė.

Vėl ji išgirdo balsus: verksmas nenutilo. Tai ne tarnai, jei kas nors susirgtų, tarnaitė, be abejo, ją pažadintų.

Valerija tyliai patraukė tėvo miegamojo duris. Įėjusi jį tamsoje apčiuopė jo lovą. Ji buvo tuščia. Valerija negalėjo patikėti. Virpančiomis rankomis ji vėl uždegė žvakę. Lova buvo paklota, tėvo pižama, tvarkingai sulankstyta, gulėjo ant lovos.

Valerija lengviau atsiduso. Balsas, kurį ji girdėjo, tikriausiai buvo jos tėvo. Matyt, tarnai kreipėsi į jį.

Ji paėmė žvakę ir norėjo leistis laiptais žemyn. Kai pasigirdo jos žingsniai, balsas ir verksmas apačioje nutilo. Matyt, ją išgirdo, nors ir labai atsargiai Valerija ėjo. Ji priėjo prie pat svetainės durų. Verksmas sklido iš ten. Ji pabandė atidaryti duris, bet nepavyko. Durys buvo užrakintos iš vidaus.

- Kas ten? — paklausė Valerija vos atgaudama kvapą.

Atsakymas pasigirdo ne iš karto. Ji išgirdo šnabždesį, paskui tėvo balsą:

- Tai aš, Valerija.

-- Kas atsitiko? — paklausė ji ir lengviau atsiduso išgirdusi tėvo balsą.

— Nieko baisaus. Dabar kalbu su bičiuliu. Tuoju užlipsiu pas tave,— pasigirdo neryžtingas atsakymas.

— Kas ten su tavim dar yra? — nustebusi paklausė mergina.

— Eik į viršų ir gulkis, mano vaikeli. Nenoriu žadinti ir kelti tarnų,— pasakė ponas Chauetas. Jo balsas buvo įsakmus.

Ji nenoriai apsisuko ir lėtai nuėjo į savo kambarį. Kas tas lankytojas, tokią ankstyvą valandą pasirodęs pas tėvą? Kodėl tėvas visą naktį nebuvo atsigulęs?

Tai juk taip jam nebūdinga! Jis visada buvo tvarkingas ir griežtai laikėsi savo įpročių. Niekada taip keistai jis nesielgdavo. Valerija nieko panašaus negalėjo prisiminti. Jai visada atrodydavo, kad jos tėvas yra toks žmogus, kuris nemėgsta paslapčių, o štai dabar jis pats išivėlęs į paslaptingą istoriją.

Ji niekaip nesuvokė, kas čia vyksta. Ji, tiesa, nepaprastai apsidžiaugė, kad vienas balsas pasirodė esąs jos tėvo. Bet kas jo pašnekovas?

Mergina susimąščiusi atsisėdo ant lovos krašto. Durys buvo praviros. Pagaliau ji apačioje išgirdo spynos trakstelėjimą. kažkas išėjo iš svetainės. Valerija pajuto keistą smalsumą, kurio ji negalėjo įveikti.

Tyliai ji atsirado durų ir prisėlino prie laiptinės turėklų. Pažvelgė į apačią. Laimei, ji abiem rankom laikėsi turėklų, nes kitaip iš nuostabos ir siaubo būtų nukritusi.

Prieškambario viduryje, silpnai apšviestas pro praviras duris sklindančios šviesos, stovėjo Žaliasis šaulys.

36 SKYRIUS

ABEJONĖS

Valerija pažvelgė tik vieną kartą. Paskui, greitai apsisukusi, ji įbėgo į savo kambarį ir užsirakino duris. Viskas jai buvo neįtikėtina, protu nesuvoikiama, absurdiška. Jos tėvas! Bet kas buvo jo svečias? Jos ausį pasiekė automobilio ūžesys. Ji net nepriėjo prie lango įsitikinti, ar svečias išvažiavo. Ponas Chauetas — Žaliasis šaulys?! Viskas pynėsi jos galvoje.

Ji sėdėjo nejudėdama, rankomis suspaudusi galvą. Ji net nesujudėjo išgirdusi tėvo žingsnius. Jis įėjo į savo kambarį ir užsirakino duris.

Pusryčiauti Valerija nusileido labai anksti. Jai skaudėjo galvą, ji buvo leisgyvė iš nuovargio, bet norėjo sužinoti, ką tėvas sakys dėl nakties įvykio. Ji prisiekė neišsiduoti, kad žino jo paslaptį. Kaip paprastai, ji pasisveikino su juo, lyg nieko nebūtų įvykę.

— Tavo svečias labai vėlai išvažiavo, tėti,— pasakė ji, sėsdama prie stalo jam priešais.

Tėvas buvo išbalęs, atrodė išvargęs. Matyt, ji, kaip ir ją, kankino nemiga.

— Taip, Valerija,— sumurmėjo jis, vengdamas jos žvilgsnio.— Žadėjau užėiti pas tave, tiesa? Bet aš... buvau pritrenktas vieno dalyko. Atleisk man, brangioji, geriau nekalbėkime apie tai.

— Bet kas pas tave buvo, tėti? Kas nors svarbiu reikalu atvyko?

— Labai svarbiu,— pasakė tėvas ir pridūrė:— Valerija, man nepatinka, kai pusryčiams duoda tokius kiaušinius.

Si pastaba Valerijai buvo puikiai žinoma. Paprastai tėvas prabildavo apie kiaušinius, norėdamas baigti nemalonų pokalbį.

— Šiandien važiuosiu į miestą,— pasakė tėvas jai, baigus pusryčiauti.— Iš Filadelfijos atvyko žmogus, kurį būtinai noriu pamatyti. Tikriausiai labai vėlai grįšiu.

Jis pradėjo taip nuodugnai aiškinti, kodėl vyksta į Londoną, kad Valerija įsitikino, jog tai ne tikroji priežastis. Ji susilaikė nebeklausinėjusi ir neišsivadė, kad nemažai to išvykos priežasties.

Tėvas išvyko tuojau po pusryčių: Spaikas, jį matęs, atskubėjo pas Valeriją.

— Tikiuosi, neįvyko nieko blogo? — neramiai paklausė jis.

— Taip klausia mūsų namų angelas sargas? — nusijuokė ji.

Spaikas susiraukė.

— • Jūsų angelas sargas atsisėdo po krūmu ir neteko sąmonės,— pasakė jis. Pamatęs jos veide nerimą ir nuostabą, jis skubiai paaiškino, kad buvo užsnūdęs.— Dabar turiu gulėti lovoje ir ilsėtis prieš naktinį budėjimą. Tiesą sakant,— pridūrė jis,— dienos pilnos įdomiausių nuotykių, todėl atsigulu likus valandai iki budėjimo. Pilyje nauji nemalonumai.

— Kas atsitiko?

— Žalioji šaulys šiąnakt puikiai pasidarbavo. Senis atsibudo rytą ir rado savo šunis be sąmonės. Naktį jie gavo dozę migdomųjų.

— Jis vėl davė jiems migdomųjų?— nustebė mergina. Spaikas linktelėjo.

— Ką tik kalbėjau su Julium. Jis sakė, kad nuo šiol senis šunis laikys savo kambaryje. Senis sutrikęs. Jis sukėlė ant kojų visus tarnus, visus įtarinėja ir tardo. Kalba, kad iškvies į pilį policiją.

— Pone Holendai, ar nepravažiavo pro jus automobilis, kai jūs sėdėjote ant kelio anksti rytą? — paklausė Valerija.

— Pravažiavo! Mane pažadino žiburių šviesos. O štai jūs, panele Chauet, matyt, blogai miegate. Mane labiausiai nustebino, kad už vairo sėdėjo moteris, apsisupusi ilgu lietpalčiu. Ją mačiau tik sekundę.

— Be jos, ar buvo kas nors automobilyje?

— • Negarantuojau,— atsakė Spaikas.— Kodėl jūs mane taip smulkiai klausinėjate, panele Chauet? — įtariai paklausė jis.— Tikiuosi, kad šiąnakt „Ledi Menor“ nieko neįvyko?

— Ne, žinoma, ne. Man smalsu, kas galėjo taip anksti važiuoti.

Spaikui išėjus, Valerija atsargiai pradėjo klausinėti tarnų. Jie nieko negalėjo pridurti prie to, ką ji jau žinojo. Apžiūrėjusi svetainę, Valerija nieko įtartino neaptiko. Ji taip nieko ir nesužinojo apie paslaptinę nakties svečią. Gal patikrinti tėvo kabinetą? Bet šios minties ji greitai atsisakė iš pagarbos tėvui.

**FAJEI KLEITON SIŪLO NAUDINGĄ
SANDĖRĮ**

Julius atvažiavo anksti, tačiau Faję Kleiton jau buvo aplankęs svečias. Jis buvo ne iš maloniųjų. Koldharboro Smito reputacija nekėlė džiaugsmo.

— Juliaus nėra namie,— pasakė ji, pasitikusi svečią ant slenksčio.— Jis kaime.

— Sitą aš žinau,— atsakė Koldharboras.

— Būtinai turiu pasikalbėti su jumis. Aš specialiai atvykau iš Laimhauzo, norėdamas jums pasiūlyti, kaip uždirbti daug pinigų. Noriu padėti Juliui. Faje, prašau mane įleisti.

Ji plačiai atidarė duris.

— Įeikite,— tarė jis.— Tik neilgam.

Smitas garsiai nusijuokė.

— • Atėjau ne iš meilės jums, Faje. Galiu jums duoti progą už menkniekį uždirbti keturis šimtus svarų.

Ji atidžiai pažvelgė į Smitą.

— Pone Smitai,— lėtai pradėjo ji,— už menkniekį jūs neduosite nė keturių svarų. Ko jums iš manęs reikia? Išpėju: imsiuosi tik sąžiningo darbo.

— Malonu girdėti tokius jūsų žodžius, Faje. Jums siūlau iš tikrųjų garbingą sandėrį. Pažįstate panelę Chauet?

Ji tylėdama linktelėjo.

— Bet ne čia esmė. Noriu iškrėsti pokštą Federstonui. Jis įsimylėjęs šią merginą ir kiauras dienas stirkso pas Chauetus.

— Koks tas jūsų pokštas? — nekantriai paklausė Fajė.

— Štai toks reikalas,— pradėjo lėtai aiškinti Smitas.— Tarkime, jūs aplankote panelę Chauet. Galite nuvykti geru automobiliu. Pinigų išlaidoms negailėkite, pakalbėkite su ja. Ji žino, kas jūs tokia, ir iškart sutiks jus priimti,

Bet,—jis grasindamas pakėlė pirštą,— to, ką jums toliau pasakysiu, nepasakokite Juliui.

— Pagaliau pasakykite, ko iš manęs norite? — nekant-ravo jauna moteris.

— Tai štai, jūs pas Chauet atvykstate kaip draugė,— tęsė Smitas jau skubėdamas. Jis labai bijojo, kad neateitų Julius.— Panelė Chauet ieško moters. Ji tiesiog yra nenormali.— Jis pasukiojo pirštą prie smilkinio.— Ji išivaizduoja, kad jos motina paslėpta netoli Gario pilies. Jos motina seniai mirusi, bet tai nesvarbu. Tad aš noriu, kad jūs nuvažiutumėt ir praneštumėt jai, kad ponija Cheld — gerai įsidėmėkit šią pavardę, Faje,— yra „Aukšinio ryto“ klube. Pasakykit, kad ji ten paslėpta, o jūs atsitiktinai ją pamatėi. Praneškite, kad jūs žinote visas viešbučio slaptavietes ir pasiūlykite jai kokį vakarą pasimatyti su motina. Jei Valerija norėtų pranešti Federstonui, išpėkite ją, kad policijai nederėtų kištis, antraip ponią Cheld tučtuojau iš ten išvežtų, ir duktė niekada nebepamatytų savo motinos, įsidėmėkite visa tai.

— • O kas laukia panelės Chauet?

— Jai nieko neatsitiks. Jūs atvesite ją į klubą, o mes ^kriaušiai surengsime vakarėlį su šokiais, pavakarieniasim. ..

Fajė papurtė galvą.

— Ne,— pasakė ji,— nenoriu veltis į šį reikalą. Tai niekšiškas ir kvailas pokštas, jeigu mergina iš tikrųjų ieško savo motinos. Kas jai atsitiks, kai ji atvyks į „Aukšini rytą“? Smitai, aš pažįstu jus ir jūsų draugus. Aš viena niekada nevykčiau į jūsų klubą.

Smitas atsilošė į kėdės atlošą, ir pyktis iškreipė jo lūpas.

— Juliui paskui pasakysite, kad jums siūliau norėdamas iškrėsti pokštą Federstonui. Galite ir nieko neaiškinti.

— Nežinau, ar jūs mane supratote, Smitai. Kartoju dar kartą,— tarė Fajė,— šiame sandėryje aš atsisakau dalyvauti. Ieškokite kitos pagalbininkės.

— Nieko panašaus,— tvirtai tarė Smitas.— Jūs padarysite, kas jums įsakyta. Mergina nenukentės. Supraskite, tai tik pokštas.

— Nematau čia nieko juokingo.

— Jei Savini jums įsakys. . .— pradėjo Smitas.

— Jeigu Savini, net jeigu ir šimtas savini reikalautų, kad iškrėsčiau merginai šunybę, to nepadaryčiau,— atsakė Fajė.— Tai mano paskutinis žodis, Smitai. O štai ir Julius.

Smitas išgirdo durų virstelėjimą. Po kelių minučių į kambarį įėjo Julius. Jis labai nustebė ir neapsidžiaugė, pamatęs Koldharborą Smitą.

— Juliau, šnekučiauvau su jūsų žmona,— tarė jam Smitas.— Galbūt jūs pats atvesite ją į protą. Už tą darbą, apie kurį su ja kalbėjau, gausite daug pinigų — keturis šimtus svarų.

— Belami sakė, kad penkis šimtus,— atsakė visada praktiškas Julius. Paskui jis tarė žmonai:

— Juk imsies šio darbo, ar ne?

Fajė papurtė galvą.

— Net už penkis milijonus nesiimčiau,— atsakė ji, ir Julius iš jos tono suprato, kad jokie įkalbinėjimai nepadės.

— Na, pasitarkite abu,— pasakė pakildamas Smitas,— Ir neužmirškite, Fajė...

— Ponia Savini,— nutraukė jo mintį jauna moteris,— prašyčiau mane taip vadinti, Smitai.

— Pone Smitai! — įniršęs suriko Koldharboras ir išėjo.

Julius neprašneko su žmona, kol neišgirdo lauko durų trinktelėjimo. Vadinasi, svečias išėjo.

— Senis Belami labai nori, kad tu imtumėsi šio reikalo,— pasakė jis Fajei.— Koks tas darbas?

— Juliau, tai labai niekšiškas darbas,— ramiai atsakė Fajė.— Ypač man. Neturiu nieko prieš retkarčiais išivelti į avantiūrą, bet viskam yra ribos. Nenoriu pasakoti visų smulkmenų, ko Koldharboras Smitas iš manęs norėjo, nes

jam pažadėjau tylėti. Beje, man rodos, kad tu nieko nelaimėtum sužinojęs.

Savini susimąstęs kramtė nagus.

— Ką gi, neįkalbinėsiu tavęs,— tarė jis, nustebindamas žmoną, nes ji tikėjosi ginčo.— Aš jau seniau supratau, kad tu nenoriai imsiesi šio darbo. Žinoma, nesitikėjau, kad tu taip ryžtingai atsisakysi.

— O tu pakeitei savo planus ir nevažiuoji, Juliau?

Jis linktelėjo.

— Kodėl? Negavai pinigų?

— Pinigų? Juos jau tiesiog turėjau savo kišenėje,— linksmai pasakė Julius,— bet nuolatinės solidžios pajamos daug geriau negu didelė suma iš karto, ypač jei tenka ją imti rizikuojant. Be to, Federstonas puikiai žinojo, kad rengiuosi išvažiuoti. Nerašiau tau nieko laiške, bijojau, kad jį gali perskaityti. Federstonas sužinojo, kad teiravau si dėl kelionės, net pasakė, koku garlaiviu ketinau plaukti. Jis labai protingas, tas Federstonas,— pridūrė Julius susižavėjęs.

Kad jis neklausinėjo žmonos pokalbio su Koldharboru smulkmenų, nestebino. Si keista pora seniai sudarė sutartį nesikišti į vienas kito reikalus. Tai dažnai gelbėdavo juos nuo didelių nemalonumų. Iš Fajės balso Julius puikiai suprato, kad Smito pasiūlymas jai buvo nepriimtinas. Savini puikiai pažino savo žmoną.

— Turiu grįžti pas senį,— tarė jis.— Kai išvažiuavau, senis blaškėsi ir pyko. Vaiduoklis šią naktį vėl pasirodė.

— Žalasis šaulys?

•— Negaliu suprasti, kodėl jis pasirodė,— linguodamas galvą, tarė Julius.— Tai kvailiausias dalykas, kurio žmogus galėtų griebtis, o jeigu jį pagautų, tai. . .

Juliuui išėjus, pasigirdo telefono skambutis.

Fajė pažino Smito balsą.

— Kalbėjote su Juliumi? — paklausė jis.

— Taip,— trumpai atsakė Fajė.

— Vadinasi, imatės darbo?

•— Jokiu būdu! — atrėžė Fojė, pabrėždama kiekviena žodį.

— Tokiu atveju Julius neteks darbo,— atsakė jai įniršęs, balsas kitame laido gale.— Ir, be to, jūs pati nukentėsite.— Jis padėjo ragelį.

Fajė nė kiek neabejojo tuo, kad Smitas padarys jiems didelių nemalonumų. Iki šiol jai nuolat tekdavo rizikuoti, bet ji mokėdavo išsisukti, Kištis i kitų žmonių reikalus ji nemėgo, bet šį kartą ji pradėjo rimtai svarstyti, kaip išpėti Valeriją Chauet, kad jai gresia pavojus. Tas noras buvo toks stiprus, kad Fajė jau norėjo skambinti į Garį, bet sužinojo, kad „Ledi Menor“ nėra telefono. Fajė prisiminė kad Garyje yra Spaikas Holendas, ir paprašė sujungti ją su „Mėlynuoju šernu“. Spaiko nebuvo namie, jis turėjo grįžti maždaug už valandos. Ką daryti? O gal?

Fajė abejodama papurtė galvą. Pagaliau ji nusprendė parašyti Valerijai ir išpėti ją apie samokslą, pranešti, ką ji sužinojo iš Smito. Tada mergina galėtų pati gintis, kaip sugeba. Reikia įvertinti Faję Kleiton: mintis, iš pat pradžių šovusi jai į galvą — pranešti viską Federstonui, buvo jai nepriimtina. Vienas dalykas — pranešti aukai apie gresiantį jai pavojų, ir kitas dalykas — pranešti policijai. Paskutinis variantas pažemintų Faję jos pačios akyse,

Valerija nuėjo į kaimo paštą, ketindama nusipirkti pašto ženklą. Iš telefono būdelės prie jos priėjo tarnautoja,
— Panele Chauet, ką tik skambino iš Londono ir prašė „Ledi Menor“ telefono numerio. Ką tik padėjau ragelį. Paskui skambino į viešbutį ponui Holendui, bet jo nerado namie.

— Kas skambino? — smalsiai paklausė Valerija.

— Kažkokia moteris.

Valerija neapsakomai nustebo. Ji turėjo pažįstamų moterų Londone, bet nė viena iš jų nebūtų skambinusi i Garį.

Tikriausiai, Federstono prašymu, jai skambino jo sekretorė.

— • Norėjau paskambinti į Londoną,— paprašė Valerija. Po dešimties minučių ji kalbėjosi telefonu su Džeimsu.

— Ne, Valerija, aš jums neskambinau,— atsakė jis i merginos klausimą,— o ir neturiu sekretorės. Kaip jūs manote, kas galėjo jums skambinti?

— Neįsivaizduoju. Pamaniau, kad tikriausiai jūs skambinote, nes dama paskui paprašė ją sujungti su ponu Spaiku. Jūs jau girdėjote iš jo paskutinius įvykius?

— Taip, jūs kalbate apie šunis.

— Keista, ar ne? Kaip jums atrodo, ar tai ne dingstis jums atvažiuoti čia ir viską išsiaiškinti?

— Galiu atvažiuoti rytoj. Galbūt jūs norėtumėte, kad atvažiuočiau šįvakar?

Jo balse skambėjo toks noras išgirsti teigiamą atsakymą, kad Valerija tirštai nuraudo.

— Ne, ne, atvažiuokite rytoj,— atsakė ji ir skubiai padėjo ragelį.

Kas galėjo jai skambinti, svarstė Valerija, grįždama namo. Nejaugi ta moteris, kurios verksmą ji naktį girdėjo? Tokiu atveju, kas ji tokia? Valerija šimtą kartų kėlė sau šią klausimą, kol pagaliau nutarė paklausti tėvo, kai jis grįš. Tik tokiu būdu jai pavyko atgauti dvasios pusiausvyrą.

Julius rado savo šeiminką parke. Senis, atrodo, apsidžiaugė pamatęs Julijų. Jis sustabdė automobilį alėjoje ir paprašė Julijų sėstis.

— Matėtės su žmona? — suurzgė senis.

•— Taip, pone.

— Na ką, ji padarys, ką aš. . . ponas Smitas prašė jęs padaryti.

•— Ne,— drąsiai atsakė Julius.— Ji pasakė, kad tas reikalas jai nepatiko.

— Žinote, jei jūsų žmona atsisakys, jūs neteksite tarnybos?

— Man labai gaila, pone...— pradėjo Julius.

— Duokit šen pinigų,— suburbuliavo senis. Julius suskaičiavęs atidavė jam pinigų, kuriuos buvo paėmęs iš banko.

— Jūsų žmona pasakojo, kokios paslaugos jos prašė ponas Smitas?

— Ne, pone,— atsakė Julius.

Senis atidžiai pažiūrėjo į jį.

— Lipkite,— pagaliau jis pasakė.

Belami tą dieną buvo dar be pusryčių, todėl anksti užsisakė pietus. Pilka jai moteriai buvo vis tiek. Požemyje buvo didelės konservų atsargos. Tai buvo būtina, nes dažnai Belami po keletą dienų neužeidavo pas ją. Kartą jis tyčia ilgai pas ją neužėjo, laukdamas, kol baigsis konservų atsargos. Tada ji dvi dienas badavo, bet visai nesijaudino, tai ir išsiutino Belami.

Belami labai didžiavosi savo pilimi, bet labiausiai pilies paslaptimi. Jis pats įrengė požemį, be jokios pagalbos įvedė dujas ir šildymą. Elektra nusprendė požemyje nesinaudoti. Trumpas sujungimas būtų sukviets daug smalsių elektrikų į pilį. Elektros laidus sunkiau paslėpti negu dujų vamzdžius. Paskui jis visą savaitę dirbo ir svars-tė, kaip padaryti, kad į požemį patektų grynas oras.

Pietus jam atnešė šeštą valandą. Julius, kaip paprastai stebėjęs stalo serviruotę, iškart dingo. Šį kartą Belami papietavo iš pradžių pats, o paskui pradėjo dėlioti maistą savo nelaimingajai kalinei. Jo mintys sukosi apie Žaliajį šaulį.

„Kaip būtų malonu,— galvojo jis,— pagauti jį, atvesti į požemį, o paskui užvožti plieninį dangtį, kad jis ten liktų visam laikui visų užmirštas, liūdnas ir pilnas ilgesio. Akmeninę skylę, einančią ten iš viršutinio požemio, tektų užmūryti. Jis ten liktų, kol išeitų iš proto.“

Paėmęs į rankas padėklą, Belami lėtai nusileido laiptais. Nusileidęs tamsoje, jis sustojo apačioje, uždegė dujų ragelį ir atidarė duris. Šį kartą jis nuėjo tiesiai į miegamąjį ir spyriu atidarė duris, prieš tai pašaukęs savo belaisvę.

— Elaina! Štai tavo valgis. Atsiliepk, kai tave šaukiu. Jam atsiliepė tiktai aidas.

— Elaina! —suriko senis.

Nejaugi ji paklausė jo patarimo ir numirė? Įsijungė dujas ir išėjo iš savo kalėjimo? Bet dujų kvapo nesijautė.

Jis atidarė virtuvės duris. Tuščia. Vonios kambary irgi nieko nebuvo. Belami kaip pamišęs puldinėjo iš vieno kambario į kitą, apibėgo visas kolonas, manydamas, kad ji slapstosi už jų, triukšmingai apvertė kušetę. Išbėgęs į viršų, jis pradėjo dairytis.

— Elaina! — dar kartą suriaumojo senis.

Jos niekur nebuvo. Pilkoji moteris be pėdsakų dingo.

Kur ji? Ne, ji čia, be abejo, čia. Ji niekur negalėjo išeiti, čia nėra jokių durų, jokių slaptų angų. Anksčiau jis apžiūrėjo kiekvieną akmenį, patikrino visus senų akmeninių grindų ir sienų plyšelius.

Jis vėl nubėgo į miegamąjį ir patraukė lovą nuo sienos. Galbūt čia ji slapstėsi, norėdama jį išgąsdinti? Jos suknelės kabojo ant pakabos, kurią jis taip sunkiai įkalė į sieną.

Pritrenktas Belami atsisėdo ant lovos ir parėmė rankomis galvą. Pilkoji moteris išėjo, dingo. Kur? Kaip ji galėjo iš čia išeiti? Net jeigu ji išėjo ir pro duris. . . Bet ne, ji niekaip pro ten negalėjo išeiti. Durys buvo užrakintos. Žalasis šaulys? Ir vėl Žalasis šaulys! Bet jis negalėjo čia patekti pro grindų angą! Plokštės spyną, kaip ir sei-

i'o užrakta, padarė vokietis meistras, tas pats raktas tiko durims ir seifui.

Belami pakilo ir su padėklu grizo į biblioteką. Rakin-damas patalpą, jis dar kartą atidžiai patikrino abiejų plok-ščių spynas. Nieko neaptiko, lygus plieninis paviršius ne-buvo nei subraižytas, nei kitaip pakenktas. Neatrodė, kad spyna būtų sulaužyta. Antro tokio rakto nebuvo, pasidarė aišku, kad Pilkoji moteris šiuo keliu negalėjo išeiti.

Buvo beveik devinta valanda, kai senis išėjo iš biblio-tekos. Julius nieko nesuprasdamas įsistebeilijo į jį, nes tos kelios valandos pakeitė seni. Jis buvo iš tikrųjų baisus, žemės spalvos veidu ir įdubusiomis akimis.

— Sujunkite mane su Laimhauzu.— pasakė Belami.— Praneškite Senui, kad atvyktų į pilį.

Julius nepaprastai nustebo. Niekada iki šiol Senas, Le-lami vairuotojas, neperžengė Gario pilies slenksčio.

Senas buvo kinas. Abelis Belami jį rado važiuodamas Sietlu. Senas mokėsi amerikoniškoje misionierių mokyklo-je Chandžau. Jis suprato keturias kalbas, bet nė viena iš jų nekalbėjo, nes iš prigimties buvo nebylys. Ta aplinky-bė ir sukurstė Belami paimti Seną vairuotoju. Abelis su-mokėjo už Seno mokslą vairuotojų mokykloje, ir štai *Se-nas* jau aštuoniolika metų yra senio viruotojas. Gyveno įs gale parko virš garažo. Buvo kuklus, tvarkingas, dau-giausia laiko praleisdavo prie „Rols roiso“, o laisvalaikiu versdavo knygų knygą „Mėnulis In“ į anglų kalbą. Nie-kas, be Belami, nežinojo, kiek Senas uždirba per mėnesį. Ka jis su pinigais darė, nežinojo net Belami.

Senas garbino tik vieną dievą — Abelį Belami. Nors senis per metus vairuotojui išstardavo ne daugiau kaip šimtą žodžių, Senas jį labai mėgo.

Kinas gyveno kaip atsiskyrėlis ir šalinosi tarnų. Jis vengė net ir Juliaus, ir pirmasis Savini bandymas susi-draugauti ir pabendrauti su Senu buvo ir paskutinis, nes vairuotojas šaltai pažvelgė į jį ir tučtuojau pabėgo.

Federstono išvalgumas padėjo jam tučtuojau suvokti Seno ir Abelio Belami santykius, todėl jis nebandė suar-tėti su vairuotoju. Kartą, kai Senas su savo šeimninku išvyko į miestą, Federstonas apžiūrėjo jo kambarį. Ten nieko įdomaus nerado, išskyrus didelę kinų literatūros biblioteką ir nepaprastą švarą.

Senas pasirodė apsivilkęs ilgą drobinį chalata. Jo ran-kos buvo sukištos į plačias kišenes.

— Paimk antrą mašiną, važiuok į Njuberio Dženkšeni tamsia alėja nuo stoties ir pakeisk mašinos numerį. Ten paimsi žmogų ir nuveši, kur jis įsakys. Vakare grįžk į pilį.

Senas nulenė galvą ir tikėjosi tolesnių nurodymų. Ne-sulaukęs išėjo.

39 SKYRIUS

FAJĖ IŠDUODA SAVO PRINCIPUS

Džeimsas Federstonas persirengė pietums, o jo kamerdineris suprato, kad šeimninkas, ma-tyt, nelabai džiaugiasi laukdamas pietų savo senų kovos draugų kompanijoje. Federstonas ruošėsi į kasmetinį pul-ko draugų susitikimą.

— Taip, Angus,— atsakė į jo klausimą Džeimsas.— Ma-no širdis dabar nelinksta prie patriotinių kalbų ir prisi-minimų apie nugalėtus pavojus.

Pietūs buvo labai linksmi, ir Džeimsas greitai metė liū-dėti ir graužtis, kad atėjo. Jam buvo malonu pamatyti draugus, su kuriais praleido sunkius karo metus ir ne kar-tąėjo į mirtį.

Vienuolikta valandą Džeimsas nuvyko į Skotland Jar-dą išklaudyti šios dienos ataskaitą.

Jis buvo savo kabinete ir skubiai peržvelgė pranešimus apie šios dienos areštus, kai į duris pasibeldė. Į kambarį įėjo jo pavaldinys.

— Pone, jus nori pamatyti dama,— pasakė jis.

— Ji anksčiau laukė manęs?

— Ne, ji tik dabar atėjo.

— Kas ji tokia? — paklausė Džeimsas, kuriam tučtuojau šovė į galvą mintis apie Valeriją.

— Nepažįstu jos, pone. Ji sako, kad labai svarbiu reikalu. Jos pavardė Kleiton.

— Fajė! — suriko nustebęs Džeimsas.— Prašau čia ją palydėti.

— Faje,— kreipėsi jis į įėjusiąją,— tai bent staigmena!

Ji stabtelėjo ant slenksčio, apžiūrėdama Federstoną, ir nenorom pradėjo juo gėrėtis. Džeimsas, paradiniu munduru, su daugybe ordinų ant krūtinės, buvo iš tikrųjų gražus.

— Niekas nepasakytų, kad jūs policininkas, Federstonai. Jūsų beveik kilni išvaizda.

— Atleiskite, jeigu pasirodysiu lengvabūdis, Faje. Ką tik palikau jaunų poručių draugiją, kuri mane išvedė iš doro kelio. Kodėl aš nusipelniau tokio netikėto jūsų vizito, Faje?

— Nustokite mane taip vadinti,— išdidžiai pasakė ji.— Juk jūs žinote, kad aš ištekėjusi. Man tai nesvarbu, tiesą pasakius, aš nelabai mėgstu familiarumą. Federstonai,— staiga ji tarė rimtai,— saugokite merginą.

— Kokią merginą?—paklausė jis, tučtuojau supratęs, koks rimtas šis išpėjimas.— Jūs kalbate apie panelę Chauet?

Ji linktelėjo:

— kažkas turi įvykti. Negaliu pasakyti kas. Šįryt mane aplankė Koldharboras Smitas. Jūs tikriausiai jį pažįstate?

Džeimsas patvirtino.

— Jis sugalvojo milžinišką planą, beje, jis nori iškiesti pokštą paneli Chauet,— tęsė Fajė.— Aš nemačiau ten nieko juokingo, nors turiu išlavintą humoro jausmą. Stai koks reikalas. Jie norėjo, jog aš paneli Chauet praneščiau, kad moteris, kurios ji ieško, atrodo, savo motinos, yra Smito klube „Aukšinis rytas“. Sudominusi merginą, turiu ją atvežti į „Aukšinį rytą“ ir ten palikti. Štai viskas, ko jis manęs prašė. Už tą darbą turėčiau gauti penkis šimtus svarų. Ką jūs manote, kapitone Federstonai?

Kapitono Federstono veido išraiška rodė, kad klausimas ne vietoj.

— Kada tai turėtų įvykti? — paklausė jis.

— Nežinau. Tikslios datos nepasakė, bet manau, kad šią savaitę.

Federstonas atsistojo, nuėjo prie židinio ir atidžiai išžiūrėjo į liepsnojančias anglis. Fajė nematė jo veido ir suprato, kad jis tyčia nususuko.

Greitai jis vėl atsigrėžė.

— Nerandu žodžių išreikšti jums savo dėkingumą, ponja Savini,— tarė jis.— Jūs pasielgėte kaip tikrai kilni moteris. Beje, noriu pridurti, kad aš nesistebiu tokiu jūsų poelgiu.

Tamsus raudonis užliejo jaunos moters veidą. Pirmą kartą per daugelį metų ji išgirdo komplimentą.

Džeimsas pažvelgė į laikrodį. Buvo pusė dvyliktos.

— Reikia pasistengti sugauti Spaiką Holendą...— tarė jis.

— Šiandien aš jau bandžiau...— pradėjo ji. Federstonas nutraukė jos mintį sušukdamas:

— Tai buvote¹ jūs, Faje? Panelė Chauet pranešė man, kad kažkas jai skambinęs. Kokia jūs šauni, Faje!

Jis priėjo prie jos ir ištiesė ranką. Fajė neryžtingai ją paėmė.

— Jeigu jūs mane, kapitone, pakviesite į vestuves ir jeigu dings vestuvinės dovanos, būkite tikras, kad aš jų nepaėmiau,— pasakė ji.

— Galite palaukti, kol paskambinsiu? — paklausė Džeimsas.

Ji linktelėjo. Jis greitai paskambino j „Mėlynąjį šerną“. Neregėtai nustebinęs Federstoną, Spaikas buvo kambaryje ir pakėlė ragelį.

— Maniau, kad jūs sargyboje, Holandai.

— Nematau jokio reikalo ten būti, kapitone. Panelė Chauet išvyko.

— Su kuo išvažiavo? — žvaliai paklausė Džeimsas .

— Su vienu jūsų žmogumi. Jūs atsiuntėte jos paimti ir nuvežti į Skotland Jarda. Ar ji dar neatvyko?

— Ne,— dusliu balsu atsakė Džeimsas ir padėjo ragelį.

— Kas atsitiko? — tyliai paklausė Fajė.

— Panelės Chauet Garyje nebėra. Ji šiandien vakare išvyko su žmogumi, kuris sakėsi esąs Skotland Jardo seklys,— sunkiai ištarė Džeimsas.

Sita naujiena Džeimsą pribloškė tik kelioms minutėms. Atsigavęs jis paskambino, ir tučtuojau į kambarį įėjo policijos pareigūnas. Greitai ir tiksliai Džeimsas įsakė, ką daryti.

—• Iškvieskite K. diviziją — visą asmeninę sudėtį. Apšukite „Aukšinių rytą“. Policijos antpuolių planuose klubas pažymėtas 37 numeriu.. . Supratot?

— Taip, pone,— atsakė pareigūnas.

— Iškvieskite visą diviziją, tegul manęs laukia čia. Pasisirūpinkite, kad būtų paruošti du policijos automobiliai, tik paskubėkite.

Jis išsitraukė iš stalčiaus didelį pistoletą ir jį užtaisė. Paskui įsikišo jį į savo munduro kišenę ir nusikabino paltą.

— Norėjau jums pasiūlyti vykti su manimi, bet apsigalvojau. Būtų neatsargu,— pasakė jis Fajei.— Ar kas nors matė, kaip jūs čia atėjote?

— Federstonai,— jos balsas drebėjo,— tas tipelis Koldharboras kai ką žino apie mane. Jums vargu ar tai būtų

įdomu, bet Julius jokia būdu neturi to žinoti. Prašau jūsų, jeigu jums tektų gaudyti Smitą, nušaukite jį.

Niūriame seklio veide šmėstelėjo šypsena.

— Kraujo ištroškusi moteris,— pasakė jis su lengva ironija.

Kai jis nusileido žemyn į kiemą, pustuzinis seklių jau laukė jo. Federstonas trumpai paaiškino jiems žygio tikslą..

40 SKYRIUS

ANTPUOLIS

Į kiemą įvažiavo automobilis, ir visi policininkai susėdo į jį. Jie greitai važiavo Temzės krantine, kai juos pavijo kitas automobilis. Jie lėkė Londono gatvėmis. Teatruose kaip tik baigėsi spektakliai, gatvės buvo pilnos žmonių, grįžtančių į namus. Tai trukdė kelionei, bet po ketvirčio valandos visi atvyko prie „Aukšinio ryto“. Nespėjus automobiliui sustoti, Džeimsas iššoko iš jo. Policininkų kordonas jau stovėjo gatvėje, ir iš pažiūros neišdėmėtini žmonės, be tikslo slankiojantys gatvėmis, sudarė gyvą grandinę apie namą. Džeimsas greitai įbėgo į šveicaro namą ir dviem šuoliais atsidūrė viršuje. Salėje grojo negrų orkestras ir šoko kelios poros. Džeimsas per salę įėjo į barą, kur stovėjo baltais marškiniais bufetininkas, tas ištikimasis Koldharboro Smito tarnas. Jis stovėjo atsirėmęs alkūnėmis į prekystalį, visai patogiai įsitaisęs. Matyt, buvo išžiūrėjęs į šokančias poras.

— Kur Smitas? — paklausė jo Federstonas.

— Vakare čia jo nebuvo, kapitone.

Džeimsas linktelėjo ir, pasisukęs į šokėjus, davė ženklą orkestro dirigentui. Muzika iškart nutilo.

— Visi pasiimkite savo paltus ir vienas paskui kitą eikite pro duris,— sukomandavo Federstonas.

Dauguma svečių skubėjo vykdyti įsakymą, kiti buvo nepatenkinti.

Vienas seklys kartu su Džeimsu nuėjo į bufetą.

— Tos durys užrakintos. Raktą turi Koldharboras,— pasakė rūstus bufetininkas.

Federstonas iš visų jėgų spyrė į duris. Jos triukšmingai atsidarė. Tuščiaame kambaryje degė šviesa, o ant stalo stovėjo tuščias šampano butelis ir kelios stiklinės. Džeimsas paėmęs pauostė vieną stiklinę.

— Atidarykite šitas duris,— įsakė jis.— Ten apačioje yra durys į lauką.

Pats jis pakilo laiptais. Aikštelės viršuje durys buvo užrakintos, bet pro apačią sklido šviesa. Džeimsas pasibeldė, šviesa tučtuojau užgeso. Nelaukdamas jis trenkė pečiu į duris, ir smūgiu iškėlė jas iš vėrių.

— • Uždekite šviesą,— griežtai įsakė jis.— Pirmas, kuris bandys išeiti pro mane, bus sušaudytas.

Seklys, ėjęs iš paskos, žiebtuvėliu apšvietė kambarį. Kambaryje buvo pustuzinis sumišusių žmonių. Ant grindų prie stalo mėtėsi kortos. Vėl uždegė šviesa.

— Jūs visi areštuoti,— tarė seklys.— Ką jūs čia veikiate? Žaidžiate azartinius žaidimus?

— Ne, mes žaidėme bridžą,— • atsakė baikštus balsas.

— Galėsite šią pasaką pasekti teisėjui rytoj teisiųjų suole,— griežtai atkirto Džeimsas.

Kambaryje buvo dar vienerios durys. Džeimsas įėjo, tai buvo klubo virtuvė. Čia jis nieko svarbaus neaptiko. Tada jis vėl grįžo į mažąjį kambarį už bufeto ir rado bufetininką. Jis buvo nusiminęs,

— Aš čia niekuo dėtas. Tik praeitą savaitę perėmiau visą Smito biznį. Įdėjau čia visus pinigus, kuriuos kaupiau visą gyvenimą. Viską iki paskutinės kapeikos.

— Vadinasi, jūs viską praradote,— atsakė jam Džeimsas.

Jis suprato, kad tas žmogus nemeluoja, ir prisiminė Koldharborą neseniai jam sakius, kad jis pardavęs savo biznį.

— Už savaitės uždarysiu jūsų klubą. O tuos žmones, kurie yra viršuje, nuteis,—tarė Džeimsas.—Ką jūs galvojate, Barnetai?

Barnetui tokia ateitis, matyt, nebuvo labai viliojanti.

— Tai labai neteisinga mano atžvilgiu,— pradėjo jis vėl.

— Ar Koldharboras buvo čia vakare? Su kuo?

Bufetininkas atsisakė kalbėti apie Koldharborą.

— Aš jums duosiu galimybę išsisukti,— tęsė Džeimsas.— Pasistengsiu pakreipti įvykius taip, kad netektų uždaryti klubo, jei man sakysite tiesą. Juk Smitas čia buvo? Kelintą valandą?

— Prieš pusvalandį,— atsakė Barnetas.

— Kas buvo su juo?

— • Dama.

— • Kas dar?

— Žmogus, atvežęs ją čia, bet jis greitai išėjo.

— Kur ji dabar?

— Nežinau, garbės žodis, nežinau. Galiu pasakyti, kad Koldharboras pasiėmė visus savo pinigus, iki paskutinės kapeikos, ir dingo. Jis sakė, kad vyksta į Ameriką.

— Kaip jis galėjo išvažiuoti? Nuo pirmadienio neplaukė joks garlaivis nei į Pietų, nei į Šiaurės Ameriką. Kaip jis rengėsi keliauti, Barnetai?

— Nežinau, pone. Jis susitinka su kapitonais. Neseniai jie dažnai lankydavosi čia. Su vienu Smitas šnekėdavosi labai ilgai. Valandų valandas išsėdėdavo su juo.

— Kokia jo pavardė?

— Fernandesas. Jis mažos škunos savininkas ir jos kapitonas. Škuna vadinasi „Kontesa“. Ji stovi „Klane“ ar dar šiandien popiet ten stovėjo, nes jos škipėris buvo čia.

Džeimsas priėjo prie telefono ir surinko numerį.

— Upių policija? Kalba kapitonas Federstonas. Prašau sulaukyti škuną „Kontesa“. Ji dabar „Klane“. Žinote ją? Puiku.

Jis minutę palaukė, kol jį sujungė su kranto poskyriu.
— Taip... kalba kapitonas Federstonas. Inspektorium, sulaikykite „Kontesą“. Ji ten? Taip? Puiku.

Automobiliu Džeimsas greitai pasiekė upių policijos, skyrių. Jis vikriai išoko į katerį, kuris jau laukė.

— „Kontesa“ nesiruošia išplaukti,— pasakė inspektorius.— Ji dar nuleidusi inkarą.

— O ar neišplaukė dar koks laivas? — paklausė Džeimsas.

— Tiktai mažas laivelis „Mesina“. Anksti rytą jis išplaukė su prekėmis į Pietų Ameriką.

Škuna, prie kurios artinosi kateris, stovėjo vidury „Klano“ — tarp plačių Temzės vandenu, kur atplaukia įvairių šalių laivai. Kateris priplaukė prie škunos. Inspektorius pagriebė virvę ir pakilo į denį, paskui jį užlipo Džeimsas.

Matyt, niekas laivo nesaugojo. Ant denio nebuvo nė gyvos dvasios. Nesivaržydamas policijos inspektorius nusileido žemyn. „Kontesos“ kapitoną sunkiai įtempė į vairinę.

Išsiblaivęs jis aiškino, kad nieko nematė ir nieko negirdėjo. Anot jo, visa įgula buvo mirtinai girta. Jis įsitikinęs, kad visi vyresnieji jūreiviai girti, čia jis turbūt neklydo.

— Ne, vadinasi, čia ne tas laivas,— pasakė susijaudinęs Džeimsas, jiems grįžus į denį.— Žmonės prisigėrė iki sąmonės netekimo. Nėra nė vieno žmogaus, kuris galėtų plaukti į jūrą.

Stropi laivo apžiūra truko neilgai. Paaiškėjo dar viena visus nustebinusi aplinkybė. Škunoje nebuvo nei ugnies, nei garo. Kronsnyš šaltos, ir reikėtų nemažai laiko, kad škuna galėtų plaukti.

— Matyt, tai ir buvo tas laivas, išplaukęs šįryt,— tarė Džeimsas.

Policijos inspektorius palingavo galvą.

— Dabar jis jau toli,— tarė jis.— Nebent jis būtų kur užsukęs ir lauktų mūsų kapitono. Jis galėtų laivą pavyti automobiliu, jeigu jis užplauktų į Tilbiurį.

IT SKYRIUS

KAIP VALERIJA CHAUET PATEKO
Į „AUKSINĮ RYTĄ“

Buvo vėlu, kai pasirodė tas žmogus, tvarkingas, nekeliantis jokio įtarimo. Valerija nusileido į svetainę, kur jis pagarbiai sėdėjo ant kėdės kraštelio ir atidžiai apžiūrinėjo kilimo raštą, Valerijai įėjus, jis pakilo ir prisistatė:

— Aš — seržantas Braunas, panele. Kapitonas Federstonas išsakė man atvykti čia ir nuvežti jas į Skotlanci Jardą. Mes tikriausiai radome poniją Cheld.

— Tiesa? O, nejaugi? Neapsirikote? Nejaugi iš tikrųjų?

— Mes įsitikinę, panele. Ją radome „Auksinio ryto“ klube. Tai prastos reputacijos, žemos kategorijos klubas, kuris priklauso tūlam Koldharborui Smitui. Matyt, ji ten išbuvo daugiau kaip dvejus metus.

— Palaukite, palaukite! — suriko mergina ir nubėgo į viršų rengtis.

Ji vėl nusileido žemyn, norėdama iškviešti automobilį telefonu. Nepažįstamasis jos laukė prieškambarėje.

— Mano mašina čia, panele,— tarė jis.— Policijos komisaras nusprendė, kad taip bus jums patogiau.

— Jis labai malonus,— jausmingai pasakė Valerija.

Ji stabtelėjo, norėdama pasiimti savo kailinę peleriną ir parašyti keletą žodžių ponui Chauetui. Raštelį turėjo perduoti jam grįžus.

Tada ji nuėjo prie automobilio, stovinčio ant kelio. Žmogus ėjo iš paskos. Vairuotojo su aukštai pastatyta striukės apyakle ji neižiūrėjo.

Važiuodami per kaimą, jie minutę stabtelėjo praleisti mašinos su storais ramentais. Ir tą minutę Julius Savini stovėjęs prie Gario parko vartų, žibinto šviesoje pamatė merginą ir jos palydovą. Niekas iš jų neižiūrėjo jo liek-

nos figūros, nes jis buvo tamsaus gymio, be to, stovėjo šešėlyje. Julius turėjo tik sekundę apsispręsti. Ir jis nesvyruodamas pasirinko išeitį. Sunkvežimis, užtveręs kelią, nuvažiavo, o Julius, automobiliui pradėjus važiuoti, išsoko už bagažinės grotelių ir mėšlungiškai išsikibo.

Kaimo gale policininkas nustebęs pažiūrėjo į Julijų Savini, taip keistai sėdintį ant bagažinės grotelių.

— Ar jūs važiuojat į Skotland Jarda?

— Ne, panele. Kapitonas jūsų laukia klube „Auksinis, rytas“,— atsakė palydovas.

Ji pažino klubą, nors jie sustojo ne prie paradinių durų. Palydovas vikriai išsoko iš automobilio. Klubo durys tučtuojau atsidarė.

— Kapitonas viršuj, panele.

Ji nė sekunde neabejojo, kad jai palydovas sakė tiesą. Net tada, kai ji įėjo į mažą kambarėlį už bufeto ir susidūrė akis į akį su Koldharboru Smitu, jai nekilo mintis apie pavojų. Nors ji matė Smitą tik kartą, kai važiavo jo apklausti, bet mergina tučtuojau jį pažino.

•— Jūs — ponas Smitas, tiesa? — paklausė ji šypsodamasi.

— • Tas pats, panele. Kapitonas greitai ateis. Jis prašė jus pavaišinti.

Pirmą kartą ji pajuto, kad kažkas ne taip, ir suprato, kad neatsargiai pasielgė.

— Prašau pakviesti kapitoną Federstoną.

— Jo dabar čia nėra, panele,— tarė Smitas, gėrėdamasis jos grožiu.— Jis rado jūsų motiną, taip, panele.

— Mano motiną? — • pralemeno mergina.— Jūs įsitikinęs? — gyvai paklausė ji, akimirksniui užmiršusi pavojų.

— Taip, panele, tai jūsų motina. Jie išgelbėjo ją kaip tik tuo metu, kai senis Belami rengėsi išvežti ją į Pietų Ameriką. Tiesą sakant, kapitonas ją rado laive labai sergančią.

Smitas beviltiškai palingavo galvą ir tęsė:

— Niekada nemačiau tokios ligotos moters, panele Chauet. Prie jos yra slaugė. Jūs palydėkite panelę į „Kontesa“,— pasakė jis žmogui, atvežusiam Valeriją.

— Į garlaivį. Kaip aš ten nuvažiuosiu? Tai toli?

Mergina, rodos, buvo visai suglumusi, prislėgta.

— Mažiau kaip mylia nuo čia. Jums nėra ko bijoti, seržantas su jumis. Be to, prie upės pilna policijos.

Valerijai galėjo atrodyti keista, kad automobilis dar laukė prie durų. Ji buvo taip sujaudinta žinios, kad pamatys moterį, kurios taip ilgai ieškojo, kad patikėjo Smitu.

Automobilis pasuko į ilgą siaurą šoninę gatvę, paskui į kairę, pravažiavo prekių sandėlius ir sustojo prie mažos angos sienoje, už kurios mirguliavo upės vandenys.

Netoliese gatvės berniūkščiai žaidė karą. Valerija nustebo, kad jų vadas turėjo tokį spindintį kardą.

— Štai ten tikriausiai laivelis laukia jūsų, panele,— • tarė „seklys“.

Valerija neryžtingai stabtelėjo. Siaura kiaurymė buvo tokia tamsi, tokia bauginanti. Ir net tamsūs laivelio kontūrai ją gąsdino.

— Galbūt, pone Smitai, jūs paprašykite kapitoną Federstoną ateiti pas mane į krantą,— tarė Valerija.

Jos draša išgaravo.

— Man rodos, panele, jums geriau pačiai eiti. Jokio pavojaus nėra. Tikriausiai jis paskui jus pasiuntė policijos būrį.

Tai nebuvo upių policininkai, kaip įsitikino Valerija, atsisėdusi laivūgalyje. Tai buvo užsieniečiai, be to, girti.

— Noriu atgal,— išsigandusi tarė Valerija, keldamasi nuo suolo.— Paleiskite mane.

— Sėdėkit! — įsakė jai palydovas.— Apversite valtį ir nuskandinsite mus visus. Nemanau, kad kapitonas Federstonas pagirs jūsų elgesį, panele.

Valerija bejėgiškai sėdėjo ir virpėdama matė, kaip kita valtis plaukė prieš srovę, pakludama ritmiškiems irklotojo judesiams. Jei Valerija būtų sušukusi, būtų išgel-

beta — tai buvo policijos patrulis. Ji šito nežinojo, o ir nesuvokė, koks pavojus jai gresia.

Ją priverstė užsiropšti į viršų vertikaliomis kopėčiomis. Denis buvo tuščias.

— Visi apačioj, — paaiškino jos palydovas, pakilęs į laivą kartu su ja. — Parodysiu jums kelią, panele.

Ji ėjo paskui *ji* nešvariu, slidžiu deniu. Jai atidarė duris. Įėjusi ji suprato, kad blogai padarė, bet durys užsitrenkė.

Tai buvo maža vairinė. Iluminatoriai buvo uždaryti, Kvepėjo česnaku ir žibalu nuo mažos lempelės.

Valerija pabandė atidaryti duris, bet veltui. O, kad ji būtų pasiėmusi Spaiko revolverį! Bet ji pamiršo, skubiai apieškojusi visą vairinę, jokio ginklo nerado.

Staiga pasigirdo žingsniai. kažkas atrakino duris, įėjo, vėl jas užrakino ir, atsirėmęs į jas nugara, pasisuko į Valeriją ir su šypsena pradėjo ją apžiūrinėti.

— Pone Smitai, — pralemeno Valerija, — kur kapitonas Ferierstonas ir ką visa tai reiškia?

— Ką tai reiškia? Pasakysiu, ką tai įeiškia, mieloji panele, — tarė Koldharboras Smitas. — Tai reiškia, kad mes susituoksime ir vyksime į Rio de Žaneirą į povestuvinę kecionę.

Valerija nustebusi žiūrėjo į jį. kažkas pasibeldė į duris, šr kažkieno susijaudinęs balsas pašaukė Smitą. Jis išėjo, bet už poros minučių grįžo.

— Eikite čia, — pakvietė jis.

Valerija nepaklausė, tada jis suriko garsiau, treptelėdamas koja:

— Eikite gi čia! — Ir nutempė ją už rankos laiptais į viršų, o paskui nešvariu deniu.

Žmogus, tarijn«si» seklys, pakėlė dangtį ir nusileido žemyn.

— Eikite paskui jį, — sušvokštė Smitas, keldamas ją virš angos.

Ji apčiuopė kojomis geležinę pertvarą ir pradėjo leistis žemyn. Sklido stiprus surūdijusios geležies kvapas. Patalpa, į kurią ji pateko, buvo tokia maža ir žema, kad ji vargiai galėjo stovėti. Po kojomis ji pajuto grandinių krūva-

Smitas nusileido iš paskos ir uždengė geležinį angos dangtį. Apačioj buvo taip ankšta, kad Valerijai teko stovėti prisiglaudus prie Smito. Jis uždėjo ranką jai ant pe- ties.

— Nesitikėjau, kad jie taip greitai ateis, — dusliu balsu pasakė Smitas „sekliui“. — Kadangi škiperis girtas ir krosnys užgesintos, jie nesusivoks, ir mes juos apgausim.

— Kas pasakė? — paklausė jo bendrininkas.

— Barnetas. . . O galbūt jie klube turėjo savo žmogų.

Patalpa, kurioje jie stovėjo, buvo kiaušinio formos, su dviem apvaliomis angomis pačiame jos gale. Ant sienos kabėjo grandinė. Valerija matė lopelį vandens.

Ji išgirdo motorinės valtės garsą, pajuto, kad ji pri- siartino. Paskui pasigirdo Džeimso Federstono balsas.

Valerija norėjo surikti, bet Koldharboro ranka užčiaupė jos burną.

— Jei rėksite, aš jus pasmaugsiu.

Jis bijojo. Ji jautė, kaip jį krėtė drebulys.

Pasigirdo skubūs žingsniai denyje, paskui viskas nuti- lo.

— • Jie nusileido žemyn, — sušnabždėjo antras vyras.

Smitas tylėdamas linktelėjo.

Atrodė, praėjo amžinybė, kol policininkai grįžo. Jų žingsniai sudundėjo virš Valerijos galvos, ir ji išgirdo, kaip kažkas tarė:

— Tai patalpa grandinėms laikyti. Ten jų tikriausiai nėra. Bet, jeigu norite, apžiūrėsiu ir ją.

— Ne, neverta. Man atrodo, kad čia jų nėra. Barnetą papirko, kad mus suklaidintų.

Koldharboras tamsoje šyptelėjo. Vienoje denio pusėje pasigirdo žingsniai, o paskui tolstančios motorinės valtės garsas. 159

— Išsinešdino,— pasakė Smitas ir pajuto, kaip mergina, kurią jis stipriai iaiškė, suglebo.

Jie iš pradžių nunešė ją į denį, o paskui vėl grįžo atgal. Tuo metu vyras, lig šiol ramiai gulėjęs valtės dugne (valtis slėpėsi prie škunos pirmgalio), pradėjo be garso ropštis į denį.

Jis buvo nuo galvos iki kojų apneštas dulkėmis ir purvu, jo plaukai, paprastai ištepti pomada ir tvarkingai susukuoti, styrojo kuokštais į visus šonus, o jo išpuoselėtos baltos rankos nuo neįprasto darbo buvo apdraskytos iki kraujo.

Julius Savini pririšo prie škunos savo laivelį, uždėjo koją ant virvinių kopėčių, kabojusių nuo denio, ir atsargiai pradėjo lipti į viršų. Jis rankoje laikė keistą įrankį, kurį rado valtės dugne.

42 SKYRIUS

FAJĖ SULAUKIA ŽINIOS

— Už šį laišką teks šiek tiek primokėti,— tarė laiškinių.

Fajė priėjo prie durų apsirengusi chalatu: smarkus paštininko beldimas ją pažadino.

— Nepriimsiu laiško be ženklelio,— tarė ji susierziniusi.

— Taip, bet čia nei laiškas, nei atvirukas,— aiškino laiškinių, vartydamas popiergalį savo rankose.

— Nuo ko jis? — paklausė susidomėjusi Fajė, ir laiškinių nusijuokė.

— Žinoma, neturiu teisės jums sakyti, bet laiškas kažkokio Juliaus.— atsakė jis.

Fajė beveik jėga išplėšė iš laiškanešio rankų raštelį ir nuėjo į miegamąjį atnešti pinigų.

Jai teko sugaišti kokias penkias minutes, kol perskaitė keverzones ant popiergalio, kuris, matyt, buvo išplėštas iš užrašų knygutės. Ant kitos popierėlio pusės tokiais pat vingiais buvo iškeverzotas jos adresas. Viskas buvo parašyta pieštuku:

„Lesi išvežė panelę Ch. Mačiau juos kaime ir išokau į automobilį. Nuvažiavo į „Auksinį rytą“. Smitas L. ir panelė Ch. išlipo ir valtimi nuplaukė į škuną. Seku juos. Pranešk Federstonui.“

Perskaičiusi raštelį, Fajė tučtuojau nuėjo prie telefono. Ji paskambino į tris vietas, bet Džeimso Federstono niekur nerado, todėl paprašė, kad jai paskambintų.

Ji tik spėjo apsirengti, kai suskambo telefonas.

•— Aš jums reikalingas, Faje? — paklausė Federstonas.

Ji be jokių išangų perskaitė jam raštelį.

•— Šaunuolis Julius. Iš kokio pašto išsiųstas laiškas?

Ji išsižiūrėjo į popieriaus lapelį.

— „5B,“ — atsakė ji.— O jūs nematėt Juliaus?

— Nemačiau ir negirdėjau. Ar jis nerašo, kur yra tas laivas ir kaip jis vadinasi?

— Ne. Bet jis juk nežino, tiesa?

— Gali būti. Aš atvažiuosiu pas jus.

Po dešimties minučių jis jau buvo pas ją, išvargęs, nesisikutęs, purvinas.

— Sulaikėme vieną laivą, bet ten jų nebuvo. Natūralu, jei laivas, kurį matė Julius, buvo upėje vakare. Buvo atoslūgis, todėl jis negalėjo išplaukti iki ketvirtos valandos ryto.

Fajė nuėjo į virtuvę ir išvirė Federstonui kavos. Džeimsas už tai buvo jai labai dėkingas.

— Jums skambina,— sušuko jis staiga pašokdamas.— Galbūt Julius. Galiu aš pakalbėti už jus?

— Dėl to tikriausiai nenukentės mano reputacija,— atsakė Fajė.— Beje, jūs galėsite paaiškinti, kad aš neįpratusi pusryčiauti su policininkais.

Džeimsas bergint pažino Abelio Belami balsą.
 — Savini čia? — paklausė jis.
 Džeimsas mostu pakvietė jaunąją moterį ir perdavė jai ragelį.
 — Kur jūsų vyras? — paklausė Belami.
 — Nežinau, jo čia nėra. Argi jis ne pilyje?
 — Ar aš jus klausinėčiau, jeigu Julius būtų Garyje? Jis šiąnakt dingo ir negrįžo. Pasakykite jam, kad jis pasiimtų savo daiktus ir pinigus. Aš jį atleidžiu.
 — Galbūt jis su Lesiu, — trumpai pasakė Fajė. — Lesis atvežė panelę Chauet Koldharborui Smitui — net policija tai žino.
 Tyla, prasidėjusi po šių jos žodžių, buvo tokia ilga, kad Fajė pamanė, ar tik Belami nepadėjo ragelio.
 Paskui Belami taikiai tarė:
 — Tokio Lesio nepažįstu, o dar mažiau pažįstu tą merginą Chauet. Kokias čia dar naujienas man pranešate? — Patylėjęs jis vėl paklausė:
 — O ką veikia policija?
 Fajė uždengė ragelį ranka ir paklausė Džeimsą, ką jai atsakyti.
 — Pasakykite jam, kad sulaikome visus iš Temzės plaukiančius laivus, — sušnibždėjo Džeimsas.
 — Jūs ne viena? — paklausė įtarusis senis. — Kas dar yra?
 — Kapitonas Federstonas, — atsakė Fajė.
 Belami nusikeikė ir padėjo ragelį.
 — Dabar toks reikalas, — tarė Džeimsas Federstonas. — Kur yra Julius? Turiu prisipažinti, kad man labai palengvėjo sužinotus, kad jis vejasi bėglius. Niekada gyvenime nemaniau, kad man teks pasikliauti juo.
 — O, vadinasi, jūs nepažįstate mano Juliaus! — išdidžiai pasakė Fajė.
 Džeimsas, nelaimei, per daug gerai pažino Julijų, bet nutylėjo. Greitai grįžęs į savo kontorą, rado laukiantį poną Chauetą.

Senasis Chauetas su pavydėtina tvirtybe išklausė, kaip ITuvo pagrobta jo įdukra.

— Netikiu, kad jai atsitiks kas nors blogai, — pasakė jis. — Jūs suprantate, kapitone, turite padaryti viską, kad rastumėte mano mergaitę.

Džeimsas pyko ant Barneto, todėl nusprendė užėiti į „Auksinį rytą“ ir vėl apklausti bufetininke. Galbūt jis prisimins kokias smulkmenas.

Barnetas pakartojo, ką anksčiau buvo sakęs, ir prisiekinėjo, kad visa, ką jis sakė, tiesa.

— Aš dešimt kartų išduosiu Smitą, — tarė jis, — kad tik atgaučiau savo pinigus.

Tuo metu pasirodė Spaikas Holendas su svarbia naujiena. Spaikas pakeliui į „Auksinį rytą“ apklauso visus apie automobilį, kuris vežė Valeriją ir jos palydovą.

— Bagažinėje sėdėjo vyras, — pradėjo jis. — Trys ar keturi žmonės jį matė. Labai gerai jį išidėmėjo vieno Londono priemiesčio policininkas, kai mašina pravažiavo netoli jo. Jis norėjo ištraukti tą vyrą, bet nespėjo. Anot liudininkų, tas vyras — Julius Savini.

— Savini? — susimąstęs tarė Džeimsas. — Paaiškėja jo raštelis. Bet kurgi Savini dabar? Jeigu aptiksime jį, t. u, be abejo, greičiau rasime ir panelę Chauet.

— Senis Belami dabar mieste. Atvyko šįryt, — tarė spaikas. — Dabar bus sunku sužinoti, kas dedasi pilyje. Juliaus ten nėra, o senasis sargas negali pakeisti Savini, bet vis dėlto jis pasakė, kad senis išvažiavo iš pilies ir grįš negreitai. Labai keista, — pridūrė Spaikas, — nes per aštuone-tais metus senis visada nakvodavo pilyje. Tą sužinojau iš sargo. Julius man niekada to nesakė. Kapitone, man kiio idėja dėl Žaliojo šaulio.

Džeimsui Fecierstonui dabar nerūpėjo istorija apie -AŪ-dtmklj, bet jis vis dėlto Kantriai išklausė Spf.iką.

•— Priėjau prie išvados, kad žmogus, taip vikriai mokąs elgtis su strėlėmis, turi šaudyti taip pat taikliai kaip ir Žalasis šaulys,— pasakojo Spaikas.— Be abejo, jis turi būti geras lankininkas. Kaip jums atrodo?

— Man anksčiau niekada nekilo tokia mintis,— suirzęs atsakė Džeimsas. Jis troško tęsti panelės Chauet paieškas, o Spaikas tik jam trukdė ir įkyrėjo.

— Žinoma, šaudyti iš lanko dabar ne tas pats, kaip seniau, kai merginos ir vaikinai šokdavo pievose, o merginos svajodavo apie vaikus, kurie laimėtu prizus, šaudydami iš lanko.

— Visa tai man žinoma,— pavargęs tarė Džeimsas.— Kas iš to? Kur jūs sukate?

— Stai kas. Man šovė į galvą ištirti šaudymo iš lanko draugiją, esu tikras, kad jos narys yra ir mūsų Žalasis nepažįstamasis. Dėl to pirmiausia norėčiau susitikti su toksofilų draugijos sekretoriumi. Ką reiškia „toksofilai“ — aš pats nežinau. Panašu į kažkokias išrūgas. Pirmiausia reikia sužinoti, kas yra „toksofilas“.

— Pradėkit,— pasakė Džeimsas, su džiaugsmu išslydėdamas Spaiką.

Draugija buvo išsikūrusi netoli Ridžento parko, ir, laimei, Spaikas ten atvyko kartu su šios įstaigos sekretoriumi.

— Taip, galiu parodyti net trisdešimties metų mūsų narių sąrašus,— atsakė jis į Spaiko klausimą.

Spaikas visą laisvalaikį po pietų praleido tyrinėdamas klubo metraščių ir džiaugdamasis, kad sekretorius neklauzinėjo, kam Spaikui šito prireikė.

Vedžiodamas pirštu po sąrašą, Spaikas aptiko seniai įvykusių varžybų ataskaitą, ir jo pirštas sustingo vietoje, o burna iš nuostabos net išsižiojo. Jis grįžo su knyga į sekretoriaus kabinetą.

— To žmogaus aš nepažįstu,— atsakė sekretorius.— Yra jis mūsų sąrašuose ar ne?

Jie abu atidžiai patikrino narių sąrašą, bet šios pavardės ten nebuvo.

•— Vadinasi, varžybos buvo viešos, ir dalyvavo pašaliniai žmonės,— paaiškino sekretorius.— Keista, kad šio žmogaus sąrašuose nėra, nors jis, matyt, šaudė nepaprastai taikliai. Matote, jis pataikė į taikinį dešimt kartų iš eilės. Gal jūs pažįstate tą žmogų?

•— Kur ten,— atsakė susijaudinęs Spaikas.— Iš kur galiu jį pažinti?

Pagaliam jam pavyko sužinoti, kas yra Žalasis šaulys.

43 SKYRIUS

JULIUS VEIKIA

Julius Savini iš tikrųjų nieko nenutuokė apie jūreivystę. Jam teko keliauti jūromis, bet ne tokiu laivu kaip „Kontesa“. Atsidūręs škunos denyje, jis apsidairė: plieninės kopėčios kilo į viršutinį denį, ten buvo pririštos valtys. Ten, matyt, galima pasislėpti, ir jis pradėjo greitai lipti aukštyn, paslėpęs po skvernu savo ginklą. Tai buvo kardas su trumpa geležte. Julius jį atėmė iš mažo berniuko, kuris labai didžiavosi savo žaislu. Nors kardas buvo senas, jo galas dar aštrus, ašmenys buki ir dantyti, bet, reikalui esant, jis galėjo praversti. Julius norėjo sumokėti vaikui, bet neturėjo pinigų, todėl, pagriebęs jį, pasileido bėgti krantine, vejamas kirbinės berniūkščių, norinčių atsiimti savo ginklą. Jis pribėgo prieplauką, iš kurios išvežė merginą į „Kontesa“. Pamatęs tuščią valtį, ėlio į ją ir nusiyrė, pakely sutiko laivelį, kuris iš „Kontesos“ plaukė atvežti Koldharborą Smitą.

Buvo anksti, Savini pradėjo svarstyti, ką daryti toliau. Koldharboras buvo čia, škunoje. Be to, dar keturi vyrai

atplaukė motorine valtimi. Paniurus Julius matė mos ir nežinojo, kas jie tokie, o tai įvykiai būtų susiklostę kitaip.

Greitai jis išgirdo, kad motorinė valtis pasuko į krantą, ir pradėjo atsargiai tarp vamzdžių brautis per nešvarų denį. Iš toli pamatė šviesą, kuri patraukė jo dėmesį. Pasirodė, kad šviesa sklinda pro mažą apvalų langelį. Savini atsargiai pakele jį ir išėmė. Pro kiaurymę Julius pamatė kampilį nešvarios vairinės ir Valeriją Chauet. Ji sėdėjo ant kėdės prie tuščio stalo. Pakako žvilgsnio į jos liūdną blyškų veidą, kad Julius sužinotų tai, ko jis norėjo.

Iki šiol jis įtarė, kad mergina savo noru išvažiavo su Lesiu, iš anksto žinodama, kas tas žmogus. Tokiu atveju visi nemalonumai, kuriuos patyrė Julius vardan jos, būtų veltui. Dabar jis įsitikino, kad Valeriją pagrobė. Smitas stovėjo prie merginos, atsukęs į ją savo žvėrišką veidą. Jie kalbėjosi, bet aplink buvo triukšmas, ir Julius negirdėjo žodžių. Jis rado pritvirtintą prie lango rėmo plieninį kabliuką, kuris, matyt, prilaikydavo langą, kai jis būdavo atviras. Atsargiai užčiuopęs kilpą, jis įkišo į ją kabliuką ir, atsigulęs ant grindų, pridėjo ausį prie plyšio. Smitas jokių būdu jo negalėjo matyti, nes ant stalo stovinti lempa su gaubtu apšvietė tiktai stalą.

— Mes išvykštam rytoj vakare,— sakė Smitas,— ir jūs užmirškite savo svajones. Kapitonas Federstonas nepasirodys paskutinę minutę ir neišgelbės jūsų. Jeigu jus rastų, suprantate, kas man būtų? — paklausė jis.

Ji nieko neatsakė ir toliau žiūrėjo į vieną tašką.

— Rodos, jus vadina Valerija? Aš jus taip vadinsiu. Mane galite vadinti Koldharboru, arba tiesiog Hariu. Haris — mano vardas,— pridūrė jis.

Jis palaukė keletą sekundžių, lyg tikėdamasis atsakymo. Kadangi ji nieko neatsakė ir į jį net nepažvelgė, jis užsimaukšlino kepurę, kurią eidamas į kajutę buvo nusiėmęs, — Smito supratimu, tai didelės pagarbos ženklas,— pasisuko ir nuėjo prie durų.

— Už tos užuolaidos jūsų lova,— tarė jis,— ten pat ir prausykla. Šiame laive jums bus patogų. Jauskitės kaip namie.

Po šių žodžių jis išėjo, užtrenkė duris ir jas užrakino. Julius, palaukęs, kol žingsniai nutolo, atidarė langą, įlindo ir atsidūrė prie nustebusios merginos.

— Tylėkite,— sušnibždėjo jis.

— Pone... pone Savini,— mikčiodama ištarė mergina.

— Dėl Dievo, tylėkite,— sušnypštė Julius.

Julius nusiavė ir ant pirštų galų pristypčiojo prie durų. Aplink buvo tylu, bet Smitas kas minutę galėjo grįžti. Priėjęs prie stalo, Savini užgesino lempą, ir kajutė paskendo tamsoje. Paskui apgraibom prislinko prie kėdės, ant kurios sėdėjo mergina, ir sušnibždėjo.

— Prisikabinau prie jūsų automobilio,— greitai paaiškino.

— Galite mane iš čia išvaduoti? — ji taip paklausė tyliai.

— Man rodos, galiu. Nesu visai tikras,— atsakė jis, žiūrėdamas į atvirą langą.— Jūs, ko gero, galėsite išeiti pro čia,— tarė jis,— bet, man rodos, daug paprasčiau ir lengviau išlaužti duris arba palaukti, kol Smitas jas atrakins. Jis tikriausiai prieš miegą ateis čia.

Smitas nepasirodė, ir Julius pradėjo savo kardu lupinėti užraktą. Greitai jis metė šį darbą.

— Neatrankinsiu,— tarė jis, braukdamas prakaitą nuo kaktos.— Jums teks išlįsti pro langą, panele, arba likti čia.

Tik ištarus šiuos žodžius, virš jų galvų pasigirdo sunkūs žingsniai, paskui į vairinę pateko pluoštelis žibinto šviesos ir kažkas užtrenkė langą. Iš garso Julius suprato, kad tas žmogus užrakino langą iš išorės. Kelias uždarytas.

— Štai taip,— kuo linksmiau ištarė Julius.— Dabar bijau, kad mums gali tekti palaukti Koldharboro. Eikite miegoti, panele. Galbūt jis iigai neateis.

Julius ilgai gaišo, kol įtikino merginą paklausti jo patarimo. Už užuolaidėlės, kuri atskyrė mažą kampelį lovai nuo viso kambarėlio, ji rado žvakę. Lova buvo paklota. Ant pagalvių bolavo švarūs užvalkalai. Valerija atsigulė. Ji manė, kad nesumerks akių, bet, vos tik padėjusi galvą ant pagalvės, mergina nugrimzdo į gilų miegą. Julius atsisėdo prie durų, pasidėjęs karda ant kelių. Jis buvo, baisus: nuo galvos iki kojų purvinas, sugniuždytas ir apiplyšęs. Visą kūną maudė. Visą naktį jis prasėdėjo tai sapnuodamas, tai vėl prabusdamas. Pagaliau išaušo rytas, ir kajutę apšvietė saulės spinduliai. Staiga viršutinis langas atsidarė ir pasirodė Smito veidas.

• — Labas rytas, mano puikioji mažyte...— pradėjo jis, bet, pamatęs Savini, tučtuojau dingo.

Julius girdėjo, kaip duryse sugirgždėjo raktas, ir pasiruošė šuoliui. Duryse staiga atsidarė, ir Julius atsidūrė prieš revolverio vamzdį.

Pamatęs ginklą, Julius nuleido rankas.

— Juliau, pasikalbėkime,— tarė Smitas.— Pirmiausia noriu, kad jūs padėtumėt ant stalo karda, kurį laikote rankoje.

Jis garsiai sušvilpė, ir, išgirdęs garsą, tučtuojau atbėgo tamsiaveidis jūreivis. Smitas pusbalsiu davė įsakymą. Jūreivis dingo ir greitai grįžo su dviem antrankiais.

— Kartais ir aš dirbu kaip policininkas,— paaiškino Koldharboras.— Ištieskite savo rankas ir užsimaukite šias apyrankes, Juliau.

Julius Savini pakluso, trakstelėjo užraktas ant jo riešų. Paskui jį ištempė į denį, o iš ten pro duris nutėškė į tamsią kabiną.

• — Štai taip, sėdėkite nugara prie stiebo! — įsakė Smitas, o kai jo įsakymą Julius įvykdė, tai surišo jam kojas.— Kol kas pabūsime čia, Juliau. Vėliau, kai išplauksime į atvirą jūrą, nuspręsiu, ką su jumis daryti.

Jis užtrenkė duris ir iš išorės užstūmė skląstį. Julius Savini tik šyptelėjo. Antrankiai jam buvo dideli. Jis išlaisvino rankas dar nespėjus Smitui pereiti denio.

LESIO APKLAUSA

Diena slinko vakarop, kai seklys, stovėjęs ant Komeršial kelio ir, matyt, pralaukęs gana ilgai, staiga pamatė pažįstamą.

— • Lesis, jei neklystu,— tarė jis.

— Kas atsitiko, Džonsonai? Neprisimenu, kad būčiau nusikaltęs.

— Nieko. Gal paėjėkime truputį,— tarė seklys.

Ir Lesis, neįtaręs, kas jo laukia, ramiai nuėjo su sekliu. Skyriuje pradėjo visus įtikinėti, kad jis nekaltas. Policija, teigė jis, neturėjo jokios teisės taip neteisingai ir visai be reikalo kėsintis į jo asmeninę laisvę.

Kapitonas Federstonas aplankė jį kameroje, bet nepasakė, už ką jis sulaukytas. Džeimsas ryžosi žingsniui, už kurį, kaip jis iš anksto žinojo, galėjo sulaukti didelių nemalonumų ir gėdingai netekti darbo policijoje.

Jam pasaulyje jau nebuvo nieko, ko jis nebūtų griebęs, kad tik išvaduotų Valeriją. Jis su džiaugsmu būtų paaukojęs net savo gyvybę, kad tik galėtų gražinti nelaimingą merginą.

Tuo metu jis gyveno Šventojo Džeimso gatvėje. Šeštadieniais ši gatvė paprastai būdavo rami.

— • Aš pats nuvešiu šitą žmogų į Skotland Jardą apklausai,— pasakė Džeimsas.— Ne, Džonsonai, man nebereikia jūsų pagalbos. Aš priminsiu viršininkui, kad jūs labai gerai atlikote užduotį.

Lesio nuostabai, jį išvedė iš kameros ir pasodino į puikų automobilį.

— Trumpam pamirškite, kad jūs areštuotas,— tarė jam Federstonas.

Automobilis sustojo prie namo, kuriame buvo Federstono butas. Kitų gyventojų šiame name nebuvo. Savinin-

kas nedidelės parduotuvės, įsikūrusios apačioje, gyveno Londono priemiestyje.

Kamerdineris Angus abu sutiko laiptinėje.

— Duokite ponui Lesiui girkšnelį viskio,— įsakė Džeimsas.— Paskui nulipkite ir nuvarykite automobili. Negrižkite.

Pats jis nuėjo į savo miegamąjį persirengti. Kai grįžo į savo kambarį, Angus, atlikęs savo užduotį, laukė kitų nurodymų.

— Dabar atvarykite automobilį,— pakartojo Džeimsas kamerdineriui.

Lesis, laikydamas rankoje stiklinę viskio, pasijuto neįtikėtinai.

— Lesi, jau išgėrėte? — paklausė Džeimsas, kai tarnas uždarė duris.— Gal malonėsite ateiti į mano kabinetą?

Kabinetas iš tiesų buvo panašus ne tiek į kabinetą, kiek į sporto salę. Nuo lubų kabėjo dvi virvės su žiedais apačioje, kambario kampe gulėjo sunkus kamuolys treniruotėms. Džeimsas parodė Lesiui kėdę.

— Kodėl jūs raitojatės marškinių rankoves? — išsigandęs paklausė Lesis.

— Paskui pasakysiu,— atsakė Džeimsas.— Kur panelė Valerija Chauet?

— Kokia panelė?

Vos spėjo Lesis ištarti tuos žodžius, kai geležinis kumštis trenkė jam į pasmakrę, ir jis visu svoriu atsimušė į sieną. Sunkiai atsistojęs ant kojų, Lesis suinkštė:

— Ką jūs darote? Jei dar man smogsite, prisiekiu. . .

— Kur Valerija Chauet? — ramiai, monotonišku balsu paklausė Džeimsas.

— Nežinau,— užsispyręs tvirtino Lesis.

Dabar jis buvo pasirengęs gintis, bet galingi Džeimso kumščiai lyg perkūnas pasipylė ant jo, ir Lesis triukšmingai nukrito.

— Pasakysiu! Pasakysiu! — suspiegė jis beviltiškai — Ji yra „Kontesoje“.

• — Meluojate, jos ten nėra.

— Prisiekiu. Mes ten visi buvome, kapitone, kai jūs >ianakt atvykote. Mes buvome patalpoje, kur grandinės. Panelė Chauet bandė šaukti, bet Smitas jai užčiaupė *burdą* ranka. Galiu įrodyti, kad sakau teisybę. Girdėjau, kaip jas pasakėte, kad jos ten nėra.

— Stokite,— įsakė Džeimsas ir mostelėjo į kėdę.— Sėskite. Kada jūs paskutinį kartą buvote škuonoje?

— Grįžau iš ten vakar vakare. Nepakenčiau tokių mažų laiviūkščių. Nuo jų susergu jūros liga.

— Mergina ten buvo visą laiką?

— Taip, pone.

— Kur ji, kurioje škuonos dalyje?

— Koldharboras viską paruošė jai. „Kontesa“ veža į Ameriką romą. Ji jau beveik yra Smito nuosavybė. Jam atėjo į galvą mintis nekūrenti krosnių ir palikti škuoną dienai ar dviem „Klane“, o paskui plaukti, kai viskas nurims.

Džeimsas išėjo į svetainę.

— Baikite savo viskį,— pasakė jis.

— Kapitone, jūs dabar nepasodinsite manęs? Juk nepadėsite persekioti manęs, kai taip smarkiai aplamdėte?

— Jeigu man nemelavote, aš jūsų niekuo nekaltinsiu,— atsakė Džeimsas.— Išgerkite viskio. Kol kas iki vakaro jus sulaukysiu. Jeigu jūs sakėte teisybę, po poros valandų būsite laisvas. Jei pasirodys, kad pamelavote, atsivesiu jus čia ir mes pasikalbėsime.

Lesis nieko neatsakė.

Važiuojant į Skotland Jarda, Džeimsas paklausė Lesio, kuris trynė sumuštas vietas:

— Jūs matėte Julijų Savini?

— Julijų? — su panieka pakartojo Leslis.— Jis čia niekuo dėtas.

— O man rodos, atvirkščiai,— atsakė Džeimsas.

DINGO SAVINI

Kajutė, kurioje Valerija praleido beveik visą dieną, tokią be galo ilgą, atrodo, buvo skirta jai. Į vienintelį vonios kambarį visame laive paskubom buvo iškirstos dar vienerios durys. Durys į denį užrakintos, langai aklinau užkalti, todėl Valerijos pastangos juos atidaryti buvo veltui.

Tarp kajutės ir vairinės dar buvo durys, uždengtos užuolaidomis. Valerija atsitiktinai jas aptiko, kai nebuvo Smito. Jas galima užsklęsti sklende iš kajutės, tai buvo šiokia tokia apsauga. Išlaužti jas irgi būtų sunku.

Valerija, girdėjusi Smito ir Savini pokalbį, po kiek laiko ryžosi paklausti, kas atsitiko Savini.

— Viskas gerai,— Smitas apsiribojo tokiu atsakymu,

Be negro, kuris atnešdavo jai maisto, nieko iš įgulos narių Valerija nematė. Ji suprato, kad jūreivių nedaug. Jai pasidarė įdomu, kur yra kapitono kajutė. Kas atsitiko Juliui? Apie Džeimsą ir tėvą ji nesiryžo galvoti, kaip ir apie savo likimą.

Smitas užėjo pas ją per pietus, ir iš jo veido Valerija suprato, kad jis išgėręs. Ant skruostų raudonavo dėmės. Jis buvo panašus į neskoningai išdažytą lėlę.

— Na ką, linksmi gyveni, mažyle? — garsiai paklausė jis.— Atnešiau tau vyno. Nuostabaus romo.— Ir jis pradėjo kvatotis iš savo pokšto.

— Taip, uždrausti alkoholinius gėrimus yra bjaurus pokštas, nors kai kurie iš mūsų iš to labai prasigyveno.

Taip sakydamas jis triukšmingai padėjo ant stalo tam- sų butelį.

— O senis Julius, a? Slapta atsirado čia, kad mus išduotų policijai. Paliko savo gražuolę žmoną ir nusprendė paplaukioti jūromis. Tik paklausykite! Bet jo žmona ne tokia puiki kaip maniškė.

Jis pasilenkė prie Valerijos ir mėgino paimti jos ranka, bet jam nepavyko. Tada jis griebė butelį ir, dantimis ištraukęs kamštį, įpylė į stiklinę geltono skysčio.

— Gerk! — įsakė jis.

— Negersiu,— atsakė Valerija ir numetė stiklinę ant grindų.

Tai, matyt, suteikė Smitui daug džiaugsmo.

— Tai man patinka,— tarė jis kikendamas.— Mėgstu žmones su charakteriu,— ir griebėsi tuštinti lėkštę, kurią buvo atnešęs juodasis jūreivis.

Suvalgęs viską, jis nusišluostė lūpas, susivertė į gerklę dar stiklinę romo ir svirduliuodamas atsistojo ant ko-

m-

— O, mano meile,— pradėjo jis ir susverdėjo į šoną. Valerija greitai su kėde pasisuko į kitą pusę.

— Ateik pas mane! — suriaumojo jis.—'Aš tave...

Neviltis jai suteikė jėgų, ji ištrūko iš jo, pasislėpė savo kajutėje ir užsikabino duris kabliuku.

— Išėik! — staugė Koldharboras, kumščiais daužydamas medinę sieną.

Medis treškėjo, bet nevirto. Smitą apėmė baisus įniršis. Jis draskė duris nagais, spardė batais keikdamasis.

— Aš ištraukiu tave iš ten,— Valerija girdėjo jo kimų balsą ir drebėjo iš baimės.— Tai Savini tave primokė. Savini...

Jis greitai apsisuko, nubėgo deniu į kambarėlį, kuriam buvo užrakintas Julius. Jo įniršis, įkaitintas vyno ir nepatenkinto geismo, ieškojo, kur išsilieti.

Pasukęs spynoje raktą, jis atlapojo duris.

— Savini, aš tave užmušiu, ar tu girdi?

Atsakymo nebuvo. Smitas pradėjo rėplioti po grindis, ieškodamas belaisvio.

Savini dingo be pėdsakų.

ŽALIOJI STRĖLĖ

Savim dingimas išblaivė Smitą. Jis išėjo iš kabinos ant denio ir pašaukė jūreivį.

— Kas atrakino duris? — trumpai paklausė Smitas.

— Prieš dvi valandas atnešiau jam maisto,— atsakė jūreivis.

— O paskui užrakinai duris?

— Taip. Jis prašė gerti, aš nuėjau vandens. Durys tiek ir buvo nerakintos.

Koldharboras Smitas uždegė degtuką ir dar kartą kruopščiai apieškojo kabiną. Kaip jis ir tikėjosi, ant grindų mėtėsi antrankiai ir virvė. Smitas pakilo į denį ir nuėjo ieškoti kapitono. Jį rado ant tiltelio.

— - Emili, ar greit išplauksime?

— Už poros valandų, kai prasidės atoslūgis,— atsakė nedidelio ūgio ispanas.— Bet pažvelkite į šitą tirštą rūką, mano drauge.

Rūkas iš tikrųjų buvo tirštas. Kranto žiburiai atrodė lyg išskydusios neaiškios dėmės.

— Tuo geriau. Gal jau dabar galima pakelti inkarą?

— Tai neįmanoma,— kapitono balsas buvo tvirtas ir griežtas.— Neužteks garų. Greičiausiai tik po valandos. Jei rūkas dar sutirštės, ką man daryti?

— Plauksime pro rūką,— įsakė Koldharboras.— Jūs gerai orientuojatės upėje. Mums reikia žūtbūt išplaukti į atvirą jūrą.

Kateris, skindamasis kelią per tirštą rūką, priplaukė tiesiai prie „Kontesos“. Džeimsas numatė, kas gali atsitikti jiems pasirodžius, todėl įsakė išjungti motorą, kai tik jie pamatys laivą. Kateris tyliai priplaukė prie škunos. Džeimsas įlipo ant denio. Už jo dar keletas žmonių iš upės policijos. Ant denio buvo tuščia, vairinės durys užrakintos.

— Areštuokite kapitoną,— sušnibždėjo Džeimsas.

Policininkas pradėjo atsargiai kopti laiptais į viršutinį deivį.

Džeimsas patraukė vairinės durų rankeną ir, laimei, įsitikino, kad durys neužrakintos. Įėjo į vidų. Vairinėje buvo visai tamsu. Išitraukęs žibintuvėlį, pradėjo lėtai vedžioti sienomis. Pamatęs duris į Valerijos kajutę, puolė jas knebinėti. Tai pasirodė nesunku, ir jos lengvai atsidarė. Kajutėje buvo šviesu, ant lovos gulėjo Valerijos kailinė pelerina, jos pačios nebuvo. Džeimsas jos nerado ir mažoj patalpoj, kur buvo vonia.

Džeimsas grįžo į vairinę ir apšvietė stalą. Jis nustebo pamatęs už stalo sėdintį žmogų.

— Rankas aukštyn!—įsakė Džeimsas, atsukęs į vyrą žibintą.

Tai buvo Koldharboras Smitas. Jis sėdėjo atsilošęs į kėdės atkalnę. Jo ranka, gulinti ant stalo, spaudė revolverį. Negyvos akys plačiai atmerktos ir išmeigtos į lubų langelį.

Koldharboras Smitas buvo negyvas. Iš jo krūtinės styrojo žalia strėlė.

ŽMOGUS VALTYJE

Džeimsas iškviėtė upių policijos inspektorių.

Pradėję patikrinimą, jie kajutėje uždegė lempą.

Koldharboras Smitas, matyt, mirė staiga. Strėlė pervėrė širdį. Ji lėkė taip stipriai, kad prikaldė Smitą prie kėdės atlošo, ant kurios jis sėdėjo.

— Jis pamatė kažką ir griebė revolverį,— tarė Džeimsas.— Ar seniai jis miręs?

Mirusiojo rankos dar buvo šiltos.

— Jį nužudė mums plaukiant prie škunos. Lempa tebebuvo karšta, ar pastebėjote?

Tuo metu prie škunos priplaukė antra policijos valtis, ir į laivą sulipo žmonės policininkų uniformomis.

Laivą apvertė aukštyn kojom, bet nesėkmingai. Mergina dingo.

Tikrinant viršutinį denį, paaiškėjo, kad prie vieno mažo stiebelio buvo pririšta virvė, matyt, paskubom ir neįgudusią ranka. Be to, kapitonas teigė, kad dingo viena valtis. Ją nuleido į vandenį kaip platformą dviem jūreiviams, kurie taisė iškrikusias laivo apkalo lentas. Dabar sriegiai, ant kurių laikėsi valtis, bolavo ore.

Valerija viena negalėjo padaryti tokio darbo, tuo Džeimsas buvo įsitikinęs. Kur Julius Savini?

Kapitonas paaiškino:

— Nelaimingasis Smitas užrakino jį kabinoje, bet jis pabėgo ir nuplaukė į krantą.

Paaiškėjo, kad vienas jūreivis matė Julijų, plaukiantį į krantą, metė į jį geležinę dalbą, bet nepataikė. Jis nedrįso Smitui pasakyti, kad belaisvis pabėgo.

Grįžęs į kajutę, Džeimsas įsakė atnešti žvakę ir pradėjo atidžiai apžiūrinėti patalpą.

— Štai čia stovėjo Žalioji šaulys,— tarė jis, baigęs apžiūrą.— Strėlė įsmigo taip pat, kaip Krigeriui. Neįmanoma rasti nė vieno įkalčio prieš žudiką ar, tiksliau, budelį.

Palikęs pusę savo pavaldinių laive, Džeimsas sėdo į valtį ir pradėjo apžiūrinėti upę. Kartais jis įsakydavo sustabdyti valtį, ir tada visi tyloje klausydavosi, tikėdamiesi išgirsti irklų pleškenimą. Šį garsą jie išgirdo tik visai priartinę prie šiaurinio kranto.

— Irkluoja ne jūrininkas,— tarė inspektorius.— Vienas irklas aplenkia kitą.

Greitai jiems pavyko nustatyti, iš kur sklinda garsas, ir valtis lėtai nuplaukė ta kryptimi. Pro besisklaidanti rūką jie pamatė stogą vienos daržinės, kurių pilna visa kran-

tinė. Iškart Džeimsas pamatė valtį. Irklavo vienas žmogus. Motorinė valtis nudūmė link jos ir priplaukė kaip tik tada, kai irkluotojas lipo iš valties.

— Stok! — suriko Džeimsas, šokdamas į krantą ir bėgdamas prie žmogaus, stovinčio ant kranto. Tas apsisuko ir fitidžiai išžiūrėjo į Džeimsą.

— Juk tai ponas Federstonas,— pasigirdo balsas, kurį Džeimsas iškart pažino. Prieš jį stovėjo ne kas kitas, tik ponas Chauetas.

— Pone... Pone Chauetai! Ką jūs čia darote? — paklausė susižavėjęs seklys.

— Sužinojęs, kad plaukiate į „Kontesą“, sekiau jums iš paskos,— ramiai atsakė tas.— Radau tą valtį, tiksliau, pamačiau žmogų, plaukiantį į krantą, ir paprasčiau duoti ją man.

Aišku, kad jis melavo. Jeigu ne ponas Chauetas, o kas nors kitas būtų papasakojęs tokią istoriją Džeimsui, tas tokį pasakotoją pavadintų melagiu.

— Ar ją radote? — paklausė senis, ir jo balsas buvo nuostabiai ramus.

— Ne. Jos ten nėra. Smitas mirė.

•— Mirė? O Valerijos ten nėra? Kaip mirė Smitas?

•— Jį nužudė Žalioji šaulys,— atsakė Džeimsas.

Ponas Chauetas patylėjo.

— Valerija arba pati paliko laivą, arba ją išvežė,— tęsė Džeimsas.— Vykstu į Skotland Jarda. Jūs važiuosite su manimi, pone Chauetai?

Senis linktelėjo galvą.

Nors ir labai nuvargęs, Džeimsas palydėjo poną Chauetą į viešbutį ir parašė išsamią ataskaitą.

Buvo paskelbta merginos paieška, ir kol Džeimsas rašė, jį keletą kartų sutrukdė pareigūnai su įvairiais pranešimais.

Jis baigė darbą ir jau norėjo vykti į namus, kai į kabinetą įėjo Fajė Kleiton, sunerimusi, nuo ašarų paraudusiomis akimis.

— Jūs neradote Juliaus? — paklausė j:

Džeimsas papurtė galvą.

— Manau, kad jis saugioje vietoje,— tarė Džeimsas,— Smitas jį paėmė į nelaisvę „Kontesoje“, bet jis, matyt, pabėgo. Faje, ar Savini geras plaukikas?

Fajė nusišypsojo:

— Mano Julius praplauktų ten, kur nuskęstų banginis,— didžiuodamasi pasakė ji.— Jis geriausias plaukikas pasaulyje, kapitone. Jeigu laivas sudužtų Atlanto vandenyne, Julius pasiektų krantą. Bet kodėl manęs to klausiate?

— Jis nuo škunos iššoko į vandenį. Virš upės tvyrojo rūkas, bet jeigu jis geras plaukikas, pavojus jam negresia. Jaunos moters ramumas iškart dingo, prieš Džeimsą stovėjo susirūpinusi žmona.

— Jis nuskęs. Federstonai, kodėl jo neieškote? Neieškoti jo, vadinasi, palikti jį pražūčiai.

Džeimsas norėjo prieštarauti, kad Julius greičiausiai baigs gyvenimą ne vandenyje, bet ant skersinio, tik patylėjo. Jis papasakojo Fajei apie Smitą.

— Jis gavo, ką nusipelnė,— tučtuojau atsakė Fajė.—• Sis žmogus neturi gyventi, Federstonai. Jis buvo tikras žvėris. Juk jūs neįtariate, kad jį nužudė mano Julius? — Vėl susirūpino ji.— Mano Julius nemoka atskirti vieno strėlės galo nuo kito.

Džeimsas ją nuramino, įtikinęs, kad joks įtarimas nekris ant Juliaus, ir išleido namo.

Buvo jau vėlu, mašinos nevažinėjo. Nei autobusų, nei metro traukinių nebuvo. Fajė ėjo sunkiai išvelgdama kelią. Kai ji priėjo prie savo namų, prie durų pamatė automobilį, kuris ją pralenkė prieš kelias minutes.

Kolonų šešėlyje prie užrakintų durų kažkas stovėjo. Fajė pažino Abelį Belami.

— Norėčiau užeiti į kambarį,— šiurkščiai pasakė jis.— Čia gyvena vienas mano draugužis. Nežinojau, kad jis rakina paradines duris.

— Jūs neturite teisės čia įeiti, pone Belami,— karštai priešinosi Fajė.— Kai jūs atleidote mano vyrą, stebiuosi, kad jūs drįstate d^r cia rodytis.

Jis įtūžęs pažvelgė į ją:

— Tai čia, pasirodo, jūs pati? Ponia Savini, ar ne? Aš atvykau kaip tik pas jus. Turiu aptarti su jūsų v\ru vieną reikalą.

— Pasakykite man, ko jums reikia,—pareiškė Fajė.— Tik paskubėkite, nes aš labai pavargusi.

—• Praneškite jam, kad iš mano seifo dingo trys tūkstančiai dolerių. Pridurkite, kad aš kreipsiuosi į policiją. Stai ir viskas, ponია Savini.

Ji pagriebė Belami už rankovės, kai jis jau rengėsi eiti.

— Palaukite. Žinau, kad čia viskas tyčia sugalvota, bet jlis gana protingas žmogus, mokate tą padaryti. Užeikite ir žmoniškai paaiškinkite, kas atsitiko.

Jis užlipo paskui ją į kambarį.

— Užeikite čia,— tarė ji ir uždegė valgomajame šviestą.— Dabar paaiškinkite. Aš tikra, kad tai ne Juliaus darbas. Nepanašu, kad jis taip padarytų.

— Nepanašu,— su panieka atsakė Belami.— Ką gi, jūs geriau žinote. Nesirengiu jo kaltinti. Jokios vagystės nebuvo. Aš tik norėjau su jumis pasikalbėti.

— Na ir akiplėša! — suriko ji.— Taip meluoti, kad išiveržtumėt į mano kambarį! Nešdinkitės arba aš paskambinsiu į policiją.

Jis spoksojo į ją, ir to hipnotizuojančio žvilgsnio Fajė pabūgo.

— Jūs nepaskambinsite į policiją,— tarė jis lėtai.— Aš noriu pasikalbėti su Juliumi.

— Jums sakiau,, kad čia jo nėra.

Senis parodė gaiva į duris.

— Eikite ir pažiūrėkite,— tarė jis.

Ji nedrįso išeiti.

— Patikrinkite,— pakartojo jis, ir Fajė paklausė.

Ji atrakino brolio kambario duris ir, įjungusi šviesą, nustebusi sustojo ant slenksčio.

Julius gulėjo ant lovos purvinas, nesiskutęs ir pusnuogis. Jis kietai miegojo. Iš pradžių ji nepatikėjo savo akimis, paskui tyliai riktelėjusi pribėgo prie lovos ir apkabino Julijų, kartu verkdamas ir juokdamasi.

Julius pabudo ir nieko nesuprasdamas žvalgė aplink.

— O,— tarė jis.— Faje. . . tikiuosi, tu neužpyksi. . . aš pasakiau, kad ji eitų į tavo kambarį.

Fajė skubiai įbėgo į savo kambarį.

Ten, jos lovoje, suvyniota į pūkinę antklodę, gulėjo mergina. Valerija per sapną sujudėjo ir atsидuso. Fajė, apgavikė ir vagilė, pasilenkė prie miegančios ir švelniai pabučiavo jos skruostą.

48 SKYRIUS

PASIŪLYMAS IR ATISISAKYMAS

Kai Fajė grįžo pas Julijų, jis sėdėjo ant lovos krašto ir sumišęs glostė galvą.

— Kas atsitiko, Faje? — paklausė jis.

•— Belami čia,— tarė ji.

Jis užsimerkė, kad galėtų susikaupti.

— Nori tave pamatyti. Ar seniai tu čia?

Jis netikėtai palingavo galvą:

— Nežinau. Atrodo, gana seniai...

Jis guldamas nusiavė batus ir dabar bejėgiškai žvalgėsi jų ieškodamas. Julius labai norėjo miego. Fajė padavė jam batus.

— Juliau, nekalbėk su juo, jeigu nenori.

— Ne, labai noriu jį pamatyti,— tarė Julius kreivai šypsodamasis.

Juliiui atrodė keista tokiomis aplinkybėmis susitikti /mogų, kurio jis taip bijodavo, tarnaudamas pas jį. Dabar I s kažkodėl baimės nejautė.

— Kur buvote dingęs? — paklausė senis.

— Prašau su manimi tokiu tonu nekalbėti,— tarė Julius, braukdamas ranka per veidą.

— Kur mergina?

— Kokia mergina? — nustebęs paklausė Julius.

— Mergina, paskui kurią jūs patekote į „Kontesą“.

— Ji namie,— ramiai tarė Julius.

— Jums, atrodo, visai nesunku meluoti. Ji čia, jūsų name ar bute, nežinau, kaip jūs vadinate šią patalpą. Jus matė vedant čia tą merginą.

— Kodėl tada manęs klausiate? — įpyko Julius.— Na taip, ji čia.

Senis prikando lūpą.

— Kaip jums pavyko išvežti ją iš ten?—paklausė senis, minutėlę patylėjęs.

— To jums nebūtina žinoti,— atsakė įsidrąsinęs Julius, iv senis praleido pro ausis jo šiurkštų atsakymą.

— Ir Smitas jūsų nematė?

— Smitas mirė,—pranešė Fajė tokią žinią.

Julius pažvelgė į ją nustebęs.

— Mirė? — paklausė dar kartą.— Mirė?

Ji linktelėjo.

— Kas jums tą pasakė? — paklausė Belami.

— Federstonas, maždaug prieš valandą.

— Kodėl mirė Smitas? Kas jį nužudė?

— Žaliasis šaulys,— atsakė Fajė, ir Abelis Belami net pašoko.

•— Iš proto išsikraustėte?! — suriko jis.— Žaliasis šaulys! .. Kas jį ten matė?

— Kodėl manęs klausiate? — išsižeidusi tarė Fajė.— Klausykite, pone Belami, aš juk ne informacijos biuras. Galiu tik pakartoti, ką man pasakojo. Koldharborą Smitą rado kajutėje negyva, o iš jo krūtinės kyšojo žalia strėlė.

Po „sų“ žodžių vyras ir žmona susižvalgė, o Juliaus akyse matėsi išgąstis, kurio jis net nebandė slėpti.

Abelį Belami ši naujiena visai pribloškė.

— Juo geriau,— pagaliau jis pasakė. Tada kreipėsi į Julijų:

— Savini, jūs ir aš, mes vienas kitą puikiai pažįstame. Nesakysiu ilgų kalbų, tik siūlau jums dešimt tūkstančių svarų sterlingų, Amerikos pinigais tai būtų penkiasdešimt tūkstančių dolerių, už vieną paslaugą. Tiek pat siūlau ir jūsų žmonai, jei ji padės. Žinote, ką reiškia tiek pinigų,— šešis ar septynis tūkstančius metinių pajamų. Už juos galima be vargo pragyventi užsienyje.

— Jūs mums siūlote ne veltui,— griežtai pasakė Fajė.

— Ko jūs norite?

Abelis Belami ranka parodė duris.

— Atvežkite į Gario pilį merginą, kuri ten yra,— tarė jis.— Ją atvežkite tučtuojau. Mes kartu važiuosime. Mano mašina laukia.

Julius papurtė galvą.

— Daug kam pasaulyje galiu ryžtis už pinigus. Bet tik ne tam, ko jūs prašote, pone Belami. Nė už jokių pinigų nesutikčiau to padaryti.

Fajė tikrai linktelėjo galvą, pritardama vyrui.

— Niekas nesužinos,— įkalbinėjo Belami, nuleisdamas balsą iki kimaus šnibždesio.— Mergina be pėdsakų dingo iš laivo. Niekas net nežino, kad jūs buvote kartu su ja. Matot, aš jums siūlau pinigus už menkniekį. Aš pasiruošęs jums duoti penkiolika tūkstančių. . .

— Jeigu jūs duotumėt ir penkiolika milijonų, mes nesutiktume,— tarė Fajė.— Julius niekada to nepadarys, aš jo neapkėsčiau, jeigu jis sutiktų.

Abelis Belami nuleido akis ir ilgai stovėjo tyliai svarstydamas, paskui pasistatė palto apykaklę.

— Puiku,— pareiškė taikiai.— Palikim viską taip, kaip yra. Pirmadienio rytą galite grįžti į pili. Tikiuosi pasiūly-

ti jums geresnę vietą ir geresnį atlyginimą, negu buvo iki šiol.

— Aš negrįšiu į Gari.

Abelis greitai atsisuko.

— Štai kaip! — grėsmingai tarė jis.— Negrįšite? Jums atrodo, kad iš Chaueto galėsite išspausti daugiau negu iš manęs?

— Jeigu aš negausiu iš Chaueto nė kapeikos, man vis tiek,— tarė nustebejęs Julius.— Visa tai darau ne dėl pinigų. O be to...— jis nutilo, prisiminęs savo ketinimą, ir pridūrė, nustebindamas savo žmoną: — Pirmadienio rytą aš grįšiu į Gari, pone Belami.

Senis smalsiai pažvelgė į jį ir linktelėjo.

— Man rodos, kad pasielgsite protingai,— tarė jis.

Fajė palydėjo jį prie durų. Tada negrįžo pas vyrą, bet priėjo prie telefono ir paskambino Džeimsui Federstonuk Jis atlėkė be palto ir kepurės, nors buvo tirštas rūkas.

— Netriuokšmaukite,— sušnibždėjo Fajė, įleisdama jį.— Ji dar Ką aš jums sakiau? Julius ją išgelbėjo. O! Tai šauniausias žmogus pasaulyje. . .

Ji gyrė Julijų be paliovos, kol jisėjo koridoriumi.

Savini vilkėjo chalata, jis nemiegojo, buvo išvargęs ir iškankintas.

— Ji nuostabi, kapitone,— tarė jis, spausdamas seklio ranką.— Aš ką tik paskambinau ponui Chauetui ir pasakiau, kad jo duktė išgelbėta ir kietai miega.

— Kaip jūs iš škunos išsikaptėt?

— Viskas buvo labai paprasta, o kartu ir sunku,— mišlingai paaiškino Julius.— Nusiėmiau antrankius ir nusimečiau virves nuo kojų. Bėda, kaip atrakinti duris. Aš laukiau iki vakaro, kol tie niekšai pagaliau susiprato ir atnešė man valgyti. Kai duris atidarė, aš iššokau, ir kol tas kvailys jūreivis susigaudė, kas įvyko, aš jau buvau vandenyje. Jis būtų mane sunkiu daiktu stuktelėjęs į galvą, bet aš laiku panėriau. Rūkas buvo tirštas, o vanduo šaltas. Supratau, kad pusalkanis Ir išvargęs nepasieksiu

kranto. Be to, man šovė į galvą mintis, kad aš palieku panelę Chauet likimo valiai, taigi pasukau atgal ir apiplaukiau škuną iš kito šono. Trumpam buvau užsikabinęs už inkaro grandinės. Jėgos silpo, aš buvau vos gyvas, kai pamačiau netoli virš mano galvos baltuojant virvę. Ji kybojo nuo beveik į vandenį nuleistos valtios. Jau nežinau, kaip man pavyko išsiropšti į tą valtį, nes jėgų turėjau ne daugiau už pelę. Pagaliau mano pastangas apvainikavo sėkmė. Ramiai gulėjau valtios dugne, kruopščiai stengdamasis sugalvoti veiksmų planą. Ar kada nors teko sėdėti valtyje kiaurai peršlapus, tirštame iš visų šonų gaubiančiame rūke? Nebeiškenčiau ir sunkiai pakilau į viršutinį denį. Vairinėje girdėjosi balsai. Nušliaužęs prie viršutinio lango, išiklausiau. Smitas buvo girtas ir akiplėšiškai lindo prie panelės Chauet. Jai pavyko ištrūkti iš jo kibaus glėbio ir pabėgti į savo kajutę. Valtyje radau virvę ir sugalvojau, ką turiu daryti. Lipdamas ant denio, pririšau virvės galą prie stiebo, kad galėčiau laisvai patekti į valtį. Pamatęs, kad įniršęs Smitas išsinešdino iš vairinės ir puolė į mano pusę, aš atsidariau viršutinį langą, nuleidau virvės galą, pritvirtintą prie stiebo, ir užlipau virve. Aš labai bijojau,— prisipažino Savini,— bijojau, kad šis baidytas žmogus grįš į vairinę. Man ilgai teko įkalbinėti panelę Chauet, kol įtikinau ją, kad už durii stovi ne Smitas, o Savini.

Galų gale ji atidarė duris. Aš lačiau virvę, kol ji lipo į viršų, kai ji atsidūrė viršuje, aš leidausi jai iš paskos. Nesitikėjau, kad virvė tokia tvirta, bijojau, kad ji mūsų neišlaikys.

Dar kelios minutės — ir mes valtyje. Jūrininkystėje nieko nenučiuoju, bet panelė Chauet, turėjusi reikalų su jachtomis, mokėjo nuleisti į vandenį valtį. Ji pagriebė vieną virvės galą, aš kitą — ir mes pasiekėme tikslą. Štai ir viskas. Tiesa, įveikėme kliūčių, kol radome krantą. Mums pasisekė: beveik iš karto pavyko rasti automobilį ir aš pasiūliau paneli Chauet važiuoti čia, nežinojau, kur tuo me-

tu buvo jos tėvas. Be to, puikiai žinojau, kad mano Fajė pasirūpins mergaite kaip pridera.

— Plaukdami iš „Kontesos“, ar nesutikote jokios valtios?

— Taip. Pro mus praplaukė maža valtėlė su irkluoju. Ji priplaukė prie škunos iš pietų. Mes nustebome, kas ten galėtų plaukti, bet rūkas buvo tirštas, o valtis tolokai nuo mūsų, tai nematėme, kas ten plaukė. Manote, kad ten buvo Žalioji šaulys? — žvaliai paklausė Julius.

— Galbūt,— tarė Džeimsas.

— Keista,— pasakė Julius.— Mes pašaukėme jį, mat nežinojome, kur krantas. Jis tikriausiai mus girdėjo, bet nieko neatsakė.

Džeimsas pakilo.

— Dėkokite Dievui, kad laimingai išsigelbėjote,— tarė jis.— O dabar, Savini, eikite miegoti. Ponas Chauetas rytoj anksti rytą atvažiuos su panelės kambarine.— Faje,— Džeimsas paėmė jos ranką,— pradedu, kaip ir jūs, išvelgti nuostabias jūsų vyro savybes. Jeigu mums tektų susitikti kitomis aplinkybėmis, drąsiai galite pasitikėti, kad teisme dirba jūsų geras ir ištikimas draugas.

Julius nepasakė Federstonui, kad buvo senis Belami, ir Fajė jam priminė tik Džeimsui išėjus.

— Ne,— tarė Savini, glostydamas ataugusią barzdą.— Manau, kad jam pasakyti būtų neprotinga. Tu juk girdėjai, ką jis pasakė. Turiu galvoje Federstoną. Faje, juk jis mums galės daug padėti, jei tektų įklimpti. Turėjau idėją, kaip išigyti daugybę pinigų. Tas būdas buvo paprastas, bet man jis dabar nebepatinka ir aš galvoju apsistoti prie pirmojo plano. Manau, kad Belami gailėsies pakvietęs mane grįžti į pilį.

— Galbūt tu dar labiau gailėsies,— kaip aiškiaregė paprieštaravo jam Fajė.

Kitą rytą prie vieno stalelio „Karltono“ viešbučio restorane pusryčiauti susirinko keturi laimingi žmonės. Buvo sekmadienis, todėl restoranas tuščias.

Ponas Chauetas sėdėjo tylus ir labai rimtas. Jis buvo taip susimąstęs, jog užmiršo valgi, teko jam priminti, kad prie stalo stovintis padavėjas laukia nurodymų. Jis prisidėjo prie kalbančiųjų tik tada, kai Julius pasakojo savo bėgimo smulkmenas. Jis aiškino labai išsijautęs, kai į restoraną atėjo Spaikas Holendas. Jei Spaikas ateidavo į tokią restoraną kaip „Karltonas“, vadinas, jį kažkas vaišindavo. Ši kartą Spaikas pusryčiauvo su aukštu malonios išvaizdos žilaplaukiu jaunu vyru. Valerija prisiminė, kad tai tas pats vyras, kuris sėdėjo už gretimo stalelio dar tada, kai ji nežinojo Federstono profesijos.

Džeimsas atsistojo ir nusilenkė, kai pro juos praėjo Džonas Vudas. Ši kartą jų stalai buvo toli vienas nuo kito. Truputį palaukęs, Spaikas priėjo prie jų.

— Žmogus, šeštadienį įvykdęs žmogžudystę, be abejo, turi būti pakartas, — tarė reporteris Federstonui. — Visi sekmadienio laikraščiai rašo apie naują Žaliojo šaulio auką. Žinau visas nužudymo smulkmenas, bet tik iš laikraščio.

• — Jums nesiseka, — nusišypsojo Džeimsas. — Bet juk ne aš organizuoju laikraščio kampanijas, Spaikai, kitaip jūs viską sužinotumėte pirmas, prisiekiu. Jūs pusryčiaujate su draugu, kuris taip myli mažylius?

— Taip, — tarė Spaikas. — Vudas atvažiavo vakar ir nakvojo pas mane. Jis rengiasi įkurti vaikų namus Anglijoje, todėl nori pradėti derybas su Belami, kad jam parduotų Gario pilį. Kaip jums patinka tokia idėja?

— 'Us gerai pažįstate Vudą? — paklausė? ponas Chauetas, susidomėjęs pokalbiu.

— Nelabai. Susipažinau su juo kaip reporteris. Turiu pasakyti, kad jis labai geras žmogus, su juo verta susipažinti. Beje, pone Chauetai, — lyg atsitiktinai paklausė Spaikas, — ar jūs buvote Londone prieš penkiolika metų?

Ponas Chauetas linktelėjo.

— Neseniai teko užėiti į toksofilų draugiją, — tęsė Spaikas. — Tikėjausi ten aptikti Žaliojo šaulio pėdsakus ir, tarp kitko, radau parašyta, kad jūs laimėjote varžybas. Ten taip ir parašyta — V. D. Chauetas.

— Taip, anksčiau tuo žavėjausi, — ramiai paaiškino ponas Chauetas. — Dar Filadelfijoje susikūrė šaudymo iš lanko draugija. Tai buvo seniai. Atrodo, kad jos jau nebėra. Prisimenu, kad nusprendžiau dalyvauti varžybose, viešdamas Londone. Aš nuobodžiavau ir labai apsidžiaugiau, pamatęs skelbimą, kad rengiamos varžybos. Visai neprisimenu jų rezultatų.

— Tėti, aš nežinojau, kad tu domėjaisi šaudymu iš lanko, — nustebusi tarė Valerija.

— Taip, seniau domėjausi, bet dabar tai praėjo, — tarė ponas Chauetas ir pakeitė pokalbio temą. Julius klausėsi, drebėdamas iš susijaudinimo, bet pokalbis nutrūko.

Džeimsas nustebęs sužinojo, kad ponas Chauetas ketina grįžti į „Ledi Menor“. Jis manė, kad įbaugintas įvykių ir vos nepraradęs dukters, Chauetas nesiryš grįžti ten, liks arba Londone, arba išvyks į Ameriką. Paskutinė galimybė labai kankino jaunąjį vyrą.

Jie išvyko tą pačią dieną po pietų, o Džeimsas juos palydėjo. Kvota dėl Koldharboro Smito bylos buvo paskirta trečiadienį. Džeimsas daug būtų davęs, kad tik galėtų Valerija išvengti nemalonios procedūros, bet buvo labai svarbu, kad ir ji duotų parodymus.

Chauetams išvykus, Džeimsas grįžo į „Karltoną“ ir rado besikalbant Spaiką ir Vudą.

Nenorėdamas nutraukti pokalbio, jis šypsodamasis praėjo pro šalį.

Sekmadieniais Skotland Jarde nė gyvos dvasios, ir Džeimsas užvažiavo čia šiaip sau, nors žmogžudystė, kurią įvykdė Žaliojo šaulys, kėlė jam daug rūpesčių. Jam atėjus, jį sustabdė pareigūnas.

— Upių policijos inspektorius Feras laukia jūsų kabinete. Pasakiau jam, kad greitai grįšite, ir jis nusprendė palaukti. Skambinau jums į butą.

Džeimsas šito laukė, bet vis tiek buvo nustebintas upių policijos operatyvumo. Inspektorius Feras, įdegęs ir augalotas, labiau panašus į jūreivį negu į policijos inspektorius, sėdėjo krėslė Džeimsui įėjus.

— Kapitone, atleiskite, kad jus trukdau. Jūs turbūt atsimenate, kad šianakt mes pavijome jūsų bičiulį su valtele. Jo pavardė, jei neklystu, ponas Chauetas.

— Ponas Chauetas? Taip, prisimenu,— atsakė Džeimsas.

Inspektorius Feras pakėlė nuo grindų porą daiktų, kurie lig šiol buvo paslėpti už krėslė, ir padavė juos Džeimsui.

Vienas iš jų buvo nedidelis, tamprus lankas, o antras daiktas — žalia strėlė.

— Kur radote tuos daiktus? — nieko nesuprasdamas paklausė Džeimsas.

• — Pono Chaueto valtelėje,— atsakė inspektorius.

50 SKYRIUS

VALERIJOS

PASAKOJIMAS

Džeimsas tylėdamas ilgai žiūrėjo į tuos įkalčius. Paskui lyg skęstantis, griebdamasis šiaurdo, jis stengėsi savaip paaiškinti tą dalyką.

— Ponas Chauetas sakė, kad jis, pamatęs prie krantinės valtimi plaukiantį žmogų, paklausęs, ar neleistu jam p,išimti jo valtį.

— Ponas Chauetas pridūrė, kad tas žmogus jam nieko iš atsakęs. Man tai pasirodė labai keista. Kaip jums at- l'ido, kapitone Federstonai? • — paklausė inspektorius.

— Nieko keisto aš nematau,— šaltai tarė Federstonas. — Žmogus, buvęs valtyje, išsigando, pamatęs poną Chauetą. Arba jis iš baimės paliko savo daiktus valtyje, arba ! yčia, kad sukeltų įtarimą kitam žmogui.

— Hm,— numykė inspektorius, neįtikintas Džeimso samprotavimų.— Žinoma, jūsų valia, ir aš nenoriu kištis, kapitone Federstonai, bet norėčiau jums patarti kaip žmogus, gerokai už jus vyresnis ir labiau patyręs. Neteisinkile pono Chaueto taip skubotai, aš įsitikinęs, kad jis sušilęs su Koldharboro Smito mirtimi. Pagaliau jis gali pasiteisinti: tas žmogus pagrobė jo dukterį.

— Ponas Chauetas? Ne, tai kvaila! — sušuko Džeimsas.

— Galbūt,— ramiai atsakė inspektorius.— Ką jūs manote daryti su tais daiktais? Iškviesite poną Chauetą, kad atpažintų daiktus? Tai labai svarbu. Visi, tuo metu buvę upėje, yra įtariamieji ir turės duoti parodymus. Poną Chauetą taip pat reikia iškviesiti, kad jis papasakotų, ką matė ir girdėjo.

Džeimsas nežinojo, ko griebtis. Valerijos Chauet vardas vienaip ar kitaip bus minimas per apklausą — tai neišvengiama. Jis norėjo, kad Chauetai kuo mažiau būtų minimi šioje byloje. Kas tas žmogus, kurį Julius ir Valerija matė upėje ir kuris neatsiliepė į jų šaukimą? Ponas Chauetas ar kas kitas? Jis nutarė paklausti pono Chaueto, kai tik jį sutiks. Džeimsas tvirtai nusprendė, kad ponas Chauetas nebus pakviestas į teismą. Be to, žmonėms reikėjo kaip nors paaiškinti tą antrą paslaptinę žmogžudystę, įvykdytą Žaliojo šaulio.

Apklausą ir tardymą reikėjo atlikti labai atsargiai. Visi laikraščiai ir taip pilni naujos žmogžudystės smulkme-

mj. Prisiminta Krigerio žmogžudystė. Laikraščių žinutes puošė nuotraukos. Pagaliau rytą, tardymo išvakarėse, „Deili Glob“ išspausdino smulkų pasakojimą apie Žalią šaulį. Pono Belami vardas niekur nebuvo paminėtas.

— Labai sunku,— paaiškino Spaikas, atėjęs pas Federstoną į Skotland Jarda,— sieti Belami su šiomis žmogžudystėmis. Vienintelis dalykas, kurį galima tvirtai pasakyti, yra tai, kad panelė Chauet gyvena „Ledi Menor“, o šis namas yra kaimynystėje Gario pilies, kurioje gyvena Žalioji dvasia.

Džeimsas linktelėjo.

— • Pagal galimybes aš pasistengsiu, kad ir kvotos metu reikalas pakryptų taip. Pavojų kelia tikrai..

— Lesis,— už jį baigė mintį Spaikas.— Jis man sapačiojo kažką nepaprasta, kaip jūs smarkiai jį sumušėte, ir dievažijosi, kad atkeršys.

Taip, Lesis kėlė didelį pavojų. Džeimsas tą puikiai suprato. Kai į kvotą pakvietė Lesį, jis neatvyko ir jo niekur negalėjo rasti. Džeimsas pajuto didelį palengvėjimą, nors Lesio nesirodymas tik atitolino lemiamą momentą. Džeimsas buvo įpareigotas pasielgti taip, kaip jis ir padarė. Jis davė įsakymą areštuoti Lesį. Bet jo niekur nebuvo. Jis dingo iš namo, kuriame gyveno, iš rajono, kuri lig šiol „puošė“ savo egzistavimu.

Po trijų dienų kvota buvo atnaujinta, ir Spaiką Holendą, reporterį, dalyvavusį liudininkų apklausoje, sukrėtė proceso nerealumas. Ir nuosprendis, kurį padarė prisiekusieji, galutinai nuplėšė to įvykio romantišką skraistę:

„Mes padarėme išvadą, kad velionis Henrikas Arturas Smitas buvo nužudytas škuonoje „Kontesa“ Londono apskrities Roterchiklo apylinkėse aštriu daiktu nežinomo asmens ar kelių nežinomų asmenų, kuriuos mes kaltiname sąmoninga žmogžudyste“.

— Nuostabus nuosprendis,— padarė išvadą Džeimsas ir lengviau atsikvėpė. Jis buvo patenkintas, kad viskas taip baigėsi.— Įdomu, ką galvoja Belami?

Ponas Chauetas pakvietė Džeimsą į „Ledi Menor“ savaitgaliui, ir jis su džiaugsmu kvietimą priėmė. Paprastai n. sikaupęs ponas Chauetas dabar buvo dar tylesnis. Valerija apie tai pasakė Džeimsui.

— Pilis dar stipriau saugoma negu anksčiau,— pasakojo ji,— ir ponas Belami neįsileidžia net darbininkų ir parduotuvių pasiuntinių. Jie prekes palieka prie vartų, sarbūdelėje. Ponas Savini paaukštintas ir dabar vos ne ūkvedys, o jo žmona...

— Fajė? Kaip, nejaugi ir ji ten? — paklausė Džeimsas, netikėdamas savo ausimis.

— Taip, ji atvyko antradienį ir yra ekonomė. Ponas Savini mano, kad tas baisus žmogus Leslis slapstosi pilyje. Pažadėjau jam, kad jums šito nepasakosiu,

— Tarkime, kad jūs man nieko nepasakojote,— pasiukubino pritarti Džeimsas.— Tai vienintelis žmogus, kurio buvimo vietos nenoriu žinoti, kol nesurinksiu visų įkalčių prieš Abelį Belami.

Jie vaikštinėjo sode, ir Valerija automatiškai glostė žiedlapius chrizantemos, kurią laikė rankoje.

— Kaip jūs manote, ar dar galiu tikėtis, kad surasiu savo motiną? — paklausė ji.

Jis nesiryžo tiesiai atsakyti.

— Niekada nereikia prarasti vilties.

Valerija kažką norėjo jam pasakyti ir dėl to tyčia nusivedė į tamsų sodą. Keletą kartų ji bandė pradėti kalbą, bet kiekvienąsyk nesiryždavo. Juk tai ne vien jos paslaptis, Jeigu ji papasakos, tai įtarimas kris ant to žmogaus, kurį Valerija myli labiau už viską pasaulyje. Kartu ji troško palengvinti savo sielą ir išsipasakoti.

— Džeimsai, noriu papasakoti jums, bet man baisu! Turiu tą padaryti. Norėjau papasakoti jums apie... mano tėvą, Džeimsai. Užmirškite minutei, kad jūs tarnaujate policijoje, ir būkite paprastas mirtingasis. Juk jūs mano draugas, ar ne?

Jis atsargiai paėmė jos ranką. Ji nesipriešino.

•— Pasakokite, Valerija. Niekada gyvenime nesijaučiau taip, kaip dabar. Su jumis aš nebe policininkas.

Jie susėdo ant žemo medinio suolo, ir Valerija painio-damasi pradėjo pasakoti, kaip tą naktį ją išbudinę keisti atodūšiai, ir balsai, ji girdėjusi moters verksmą.

— Kai tėtis atsiliepė man už svetainės durų, aš paklusniai pakilau į viršų, į savo kambarį ir atsiguliau. Bet smalsumas nugalėjo ir, o Džeimsai, aš vos nenumiriau. Mūsų prieškambaryje aš pamačiau Žaliajį šaulį.

Džeimsas išgirdęs labai sunerimo, žinia jį prislėgė.

— Kai ponas Chauetas pakilo į viršų, ar matėte jį?

Ji papurtė galvą.

— Jis nuėjo į savo miegamąjį? Kaip jis ėjo, rainiai ai skubėjo?

— Jis labai skubėjo,— vos ištarė ji.

— Jis nepasibeldė į jūsų duris ir nepalinkėjo labos nakties?

— Ne, jis nuėjo tiesiai į savo kambarį ir užsirakino.

— O moteris, jūs visai jos nematėte?

•— Ne, bet ponas Holendas matė ją automobilyje. Jis pasakojo, kad žibintų šviesa jį išbudino.

Džeimsas skeptiškai žiūrėjo į šią istoriją.

— Moteris, kurią buvo ištikusi isterija, vargu ar gali vairuoti mašiną. Beje, kartais moteris labai greitai atsi-gauna. Keista.

— Galiu papasakoti jums dar keistesnių dalykų,— tarė Valerija ir papasakojo apie keistus garsus, girdėtus tą naktį, kai ji buvo parke, ir apie tai, kaip ji rado žalią strėlę virtuvėje.

Jam paprašius, Valerija atnešė tą strėlę, ir jis paėmęs rūpestingai išmatavo jos ilgį.

— Ši strėlė ilgiausia iš tų, kurias man teko iki šiol matyti,— tarė jis.— Krigeris ir Smitas nužudyti strėlėmis, kurios šešiais centimetrais trumpesnės už šią. Tai tikra strėlė, tokiomis šaudydavo senovėje.

Jis pabandė pirštu aštrų smaigalį ir atidžiai mėnesie-noje apžiūrėjo strėlę.

— Rankų darbas,— tarė jis.— Todėl mes neradome, kur igitos šios strėlės. Nuostabus darbas.

Jis pasuko strėlę ir apžiūrėjo ją šviesoje.

— Čia yra koks tuzinas pirštų antspaudų,— staiga pa-sakė jis.— Galbūt tai jūsų antspaudai, bet vertėtų atlikti analizę. Jūs leisite pasiimti strėlę?

— Ne,— ji pasakė taip šiurkščiai, kad net jį išgąsdi-nu. Jis suprato priežastį. Ji bijojo. Bijoj, kad pirštų ant-spaudai išduos Žaliajį šaulį.

Jis atidavė jai strėlę. Prie jų priėjo ponas Chauetas.

— Mano brangioji,— pradėjo jis ir nebaigė.— Kas čia? •— griežtai paklausė.

— Tai strėlė, tėtė,— mikčiodama atsakė Valerija.

Ponas Chauetas paėmė strėlę iš jos rankų. Netaręs nė žodžio, jis apsisuko ir nuėjo.

Merginos ir Džeimso Federstono žvilgsniai susitiko, ir Džeimsui buvo skaudu matyti jos veido išraišką.

51 SKYRIUS

BELDIMAS NAKTĮ

Gario pilyje šunų nebeliko. Viena dieną pasi-rodė žmogus, kuris pririšo visus prie grandinės ir išsivežė. Visi pilies gyventojai su palengvėjimu at-siduso.

Abelis Belami, sutikęs savo sekretorių, trumpai pra-nešė šią naujieną.

— Aš išsiunčiau šunis,— tarė jis.— Šie nenaudėliai krė-tė visokias bjaurybes. Savini, reikalinga moteris. Liokajai **niekam** tikę. Noriu turėti tokią moterį, kuri žinotų, kaip

ir ką reikia daryti ir mokėtų tvarkyti visus tarnus. Gal atsivežkite j pilį žmoną?

Julius parodė jai laišką. Jis neabejojo, kad Fajė atsakys pasiūlymo. Ir kaip jis nustebo, kai Fajė kitą dieną pasirodė su lagaminais.

— Pavargau nuo vienatvės,— paaiškino jam žmona.— Be to, noriu nors kartą pamatyti tą jūsų garsiąją šmėklą. Juliau, aš mėgstu pilis, žinoma, čia ne taip puiku kaip Cholovėje, bet ir čia yra daug gražaus. Čia daugiau erdvės.

Julius palydėjo savo žmoną į biblioteką pas Belami. Jis visai nenustebo taip greit ją pamatęs. Jis buvo beveik malonus, davė jai pilies raktus ir išpėjo:

— Naktį apie pilį vaikšto sargas. Todėl nebijokite, išgirdusi triukšmą. Jis beveik kiaurą dieną miega, todėl jo nematysite.

Kai sutuoktiniai grįžo į savo kambarį, Fajė pradėjo klausinėti apie naktinį sargą.

— Aš visai nežinau, kas jis toks,— atsakė Julius.— Senis pasakė man ne daugiau kaip tau. Man rodos, tai vienas iš sargų, kurie tykoja Žaliajį šaulį.

Tą vakarą, perskaitęs žmonai Smito nužudymo bylos išvadą, Julius suprato, kas yra naktinis sargas.

— Tai Lesis,— raiškiai pasakė jis, ir ji pritarė.

Fajė įlipo į lovą. Ji sėdėjo suraukusi antakius.

— Zinai, ką aš galvoju? Kodėl jis panoro, kad čia atvažiuočiau?

— Dievas žino. Galbūt jis turės didesnę valdžią man, kai būsi čia.

Fajė nieko neatsakė. Julius jau beveik snaudė, kai ji vėl prakalbo:

— Ko gero, kalėjimas yra saugesnė vieta negu Gario pilis.

Užuot atsakęs, Julius užknarkė. Fajė pirmą naktį pilyje nesumerkė akių. Kartą ji girdėjo kažkieno žingsnius po savo langu. Kažkas stengėsi nuslopinti kosulį.

Pagaliau ji pakilo ir, užsimetusi chalata, priėjo prie lango. Buvo tamsi naktis. Lijo lietus, monotoniškai belsdamas į langą. Fajė sudrebėjo ir grįžo į lovą. Tiesa, ji nieko nepamatė, bet daug ką išvaizdavo. Ji tik užsnūdo, kai išgirdo silpną, vienodą stuksenimą. Iš pradžių jai pasirodė, kad beldžia jų kambaryje. Įsiklausiusi ji įsitikino, kad beldžia apačioje. Tuk tuk tuk,—aidėjo iš apačios.

Paskui viskas nurimo. Ir vėl: tuk tuk tuk.

Fajė pajudino Julijų ir jis pabudo.

— Koks čia triukšmas? — sušnibždėjo ji.

Jis atsisėdo ir įsiklausė.

— Nežinau. Atrodo, kad apačioje kažkas beldžia.

— O kas yra po mūsų kambariu? — paklausė ji.

Julius minutėlę svarstė.

— Valgomasis... Beje, ne, didysis prieškambaris, tau rodžiau atvažiauvus.

Jis pajuto, kaip ji sudrebėjo.

— Įėjimas į požemį,— sušnibždėjo ji išsigandusi.— Juliam, aš bijau.

Julius paglostė jos petį.

— Nekvailiok,— tarė jis.— Galbūt vandentiekio vamzdis. Belami visada taip aiškina, išgirdęs paslaptinius garsus.

Julijų irgi slėgė keistas garsas.

— Tai ne didžiajame prieškambariame. Skamba, tartum kas plaktuku daužytų kėdę. Jei daužytų prieškambariame, Imtų aiškesnis garsas.

— Tad iš kur tas garsas? — išsigandusi paklausė Fajė.

Juliaus buvo nepaprastai puiki klausia. Ši ypatybė keletą kartų išgelbėjo jį nuo netikėtumų. Ir dabar jis beveik tučtuojau suprato, iš kur sklinda garsas. Jis sklido iš požemio.

Kur beldžia? — dar kartą paklausė išsigandusi ir drebeduna Fajė.

•— Manau, kad tai bilda vandentiekio vamzdis,— pakartojo jis.— Tu miegok, aš atsikelsiu ir pažiūrėsiu. Galbūt man pavyks sustabdyti tą idiotišką bildesį.

Jis užsimetė apsiaustą. Fajė išgirdo traukiant komodos stalčių.

— Argi tau prireiks revolverio einant tikrinti vandentiekio vamzdžio? — paklausė Fajė virpančiu balsu.

— Ne, bet aš labai bailus žmogus,— perdėtai ramiai atsakė Julius,— ir nesirengiu klaidžioti po šią seną pilį. ..

Fajė išsoko iš lovos, ir Julius tamsoje išgirdo jos šilkinio chalato šlamesį.

— Nenoriu likti čia viena,— tarė ji.

Julius neprieštaravo. Jam irgi buvo nemalonu eiti vienam. Koridoriuje degė viena lempa. Jie tyliai nuėjo tolyn. Belami miegamojo durys buvo atlapotos.

•— Jis nemiega,— pašnibždėjo Julius.— Jo durys buvo atidarytos, kai lipau į viršų.

Lyg patvirtindama jų spėliojimus, apačioje, prieškambaryje, degė lempa. Julius atsargiai ir lėtai pradėjo leisti laiptais. Bibliotekos durys buvo užrakintos, ir garsas aidėjo visai aiškiai. Jis sklido iš valgomojo. Julius ir jam iš paskos Fajė praėjo pro valgomąjį ir pateko į didįjį prieškambarį, kur nuo akmeninių grindų kilo šaltis. Julius pamatė ant lubų atšvaitus žibinto, stovinčio ant grindų. Laiptai į požemį buvo menkai apšviesti.

Eidamas ant pirštų galų, Julius išžiūrėjo į tamsą. Nieko nebuvo matyti, bet plaktuko dūžiai aidėjo garsiai. Juliaus ranka, laikanti revolverį, smarkiai drebėjo jam pradėjus leisti laiptais.

Staiga garsas nutilo, ir žingsniai nelygiomis akmeninėmis grindimis privertė Julijų tučtuojau bėgti atgal. Pagriebęs žmoną už rankos, Julius greitai pasileido koridoriu. Laiptinėje jie truputį stabtelėjo. Iš čia buvo matyti visas prieškambaris.

Jie luktelėjo. Pagaliau pasirodė vyras, darbavęsis plaktuku, tai buvo Abelis Belami.

Jis buvo be pižamos. Marškiniai atsagstyti, matėsi tvirta krūtinė. Rankovės atraitotos virš alkūnių. Julius pamatė, kad stiprios šeimininko rankos padengtos pilkomis dulkėmis. Rankoje Abelis nešėsi didžiulį plaktuką. Išėjęs į prieškambarį, jis pakėlė laisvą ranką ir nubraukė prakaitą, upeliu žliaugiantį nuo kaktos.

Julius pasisuko ir be garso nuėjo koridoriumi. Įėjęs į kambarį, tyliai uždarė duris.

— Ką jis ten darė? — paklausė vis dar iš baimės neatsigavusi moteris.

— Taisė vandentiekio vamzdį,— pašaipiai atsakė Julius.

Jis net neįtarė, kaip arti tiesos jis buvo.

52 SKYRIUS

SPAŠTAI

Kitą naktį jie vėl išgirdo bildesį, bet jau nesikėlė.

Trečią naktį Julius prabudo ir atsidusęs pajuto, kad žmona nemiega.

— Kas čia buvo? •— paklausė jis.

— Atrodo, panašu į sproginimą.

Nespėjo ji pasakyti, kai vėl pasigirdo duslus trenksmas, net suvirpėjo grindys.

Julius kaip nudegęs šoko iš lovos ir, paskubom užsimetęs apsiaustą, išbėgo į koridorių, iš ten bėgte nusileido laiptais žemyn. Prieškambaryje jis akis į akį susidūrė su Belami.

— Ko jums reikia? — paklausė senis.

Savini patraukė orą. Ore sklaidėsi lengvas dūmelis ir sprogdinimo medžiagos kvapas.

— Kas atsitiko? — uždusęs nuo susijaudinimo paklausė Julius.

— Nieko ypatingo,— ramiai atsakė Belami.— Nėra ko bijoti. Tiesiog noriu šį tą išsprogdinti.

— Sprogdinti? Taip vėlai?

— Geresnio laiko nesurasi, tiesa?— juokaudamas paklausė Belami.— Taip. Viena požemio siena buvo tokia, jog atrodė, kad už jos yra slaptavietė. Na, nieko. Grįžkite atgal ir eikite miegoti, Savini.

Julius paklausė šio patarimo.

— Senis sprogdino sienas,— paaiškino jis žmonai.

— Jeigu po sprogimo pilies sienose atsiras didelis plyšys, pro kurį galima išlįsti, tai aš tučtuojau taip padarysiu ir išeisiu,— tvirtai tarė Fajė.— Ir tu grįši su manimi kartu. Spjaunu į tą gerą uždarbį. Tu mesk šitą darbą. Abu išvažiuosim, kai tik išauš.

Julių irgi kankino bloga nuojauta. Jis suprato, kad jo žmona teisi ir jai tą pasakė.

— Žinoma, aš teisi,— sutiko ji.— Juliau Savini, išpėju tave: jeigu liksi čia, pražūsi. Ši gudri lapė kažką rezga. Kalbu ne apie tuos naktinius sprogdinimus. . . Ne, nematau, kad Gario pilį lengva susprogdinti. Be abejonės, kažkas slypi už šių naktinių bildesių ir triukšmo.

Fajė ir Julius rado Belami bibliotekoje. Jis atidžiai skaitė vakarykštį „Globo“ numerį apie kvotos smulkmenas.

— Einate pasivaikščioti? — paklausė jis Juliaus ir jo žmonos, pamatęs juos pasiruošusius išeiti.

— Vykstame į namus,— atsakė Fajė už abu.

Belami padėjo laikraštį ant stalo.

— Maniau, kad jūs liksite iki savaitgalio. Ir jūs važiuojate, Juliau?

Julius tylėdamas linktelėjo.

— Ką gi. . . man rodos, jūs abu darote kvailystę, bet aš nesiginčysiu. Štai jūsų uždarbis. Iš tikrųjų jums nieko nepriklauso, nes jūs paliekate mane. Parašykite man raštelį.

Julius pakluso. Paskutinį kartą jis sėdo už Abelio Belami rašomojo stalo.

— Savini, ar prisimenate tą odinį futliarą? Neklausinkite, kokį. Prisiminkite, kaip knaisiojote mano daiktus ir mėginote atidaryti tai viena, tai kita stalčių. Prisiminkite, kaip Valerijai teikdavote žinias. Už jūsų niekšybes jums atsilyginu gerumu.

Julius, nepraradęs budrumo, tyliai žiūrėjo, kaip senis patraukė stalą ir koja pastūmė kilimą.

— • Aš pražuvau,— ramiai pasakė Belami.— Tas seklys Federstonas viską žino. Čia buvo paslėpta moteris. Ji ir dabar čia, manau, kad jūs irgi seniai tą pajutote, antraip nebūtumėt taip skubiai sugalvoję išvažiuoti.

Jis pasilenkė, pakėlė parketo plokštę ir į skylę įkišo raktą. Abu Savini kaip užburti žiūrėjo, ką senis daro. Akmeninis dangtis be garso atsivėrė. Netaręs nė žodžio, Belami pradėjo leistis žemyn. Julius nedrąsiai sekė iš paskos, o paskui Julių nenorom nulipo Fajė.

Senis įjungė koridoriuje šviesą ir atrakino duris. Koridoriuje lempos degė, kaip jis ir buvo palikęs.

— Įeikite,— tarė Belami, sustodamas prie koridoriaus durų.

— Geriau liksiu čia,— atsakė Julius.

Jis pajuto savo rankoj žmonos drebančią ranką. Belami abejingai nusisuko.

— Ką, nenorite? Ta moteris yra ten, jeigu norite ją pamatyti.

Ir jis staiga griebė Savini už pečių, o kita ranka jo žmoną. Julius nespėjo net atsipeikėti, kaip buvo įmestas į tamsų koridorių kartu su žmona. Triukšmingai už jų užsitrenkė durys, ir jie išgirdo spragtelint spyną. Abelis Belami pažvelgė pro mažą durų langelį su grotomis.

— • Štai jūs abu parvažiavote namo, tiesa? Po velniais— namo! Štai tavo paskutiniai namai, negre! Tavo paskutinė slėptuvė, gatvės šiukšlė! Norėjote išeiti, kad paskui išduotumėt mane, juk taip? Pasilikit čia iki pat savo mirties!

Įniršusio Abelio riksmas perėjo j neapykantos pritvinkusį kimų šnibždesį. Senio įniršis buvo panašus į beprotybę.

— • Ilgai tavęs laukiau, Savini. O ta tavo žmona, ta. . .

Staiga jis išgirdo, kaip už jo galvos į sieną kažkas atsimušė. Antra kulka pataikė į langelio grotas. Jam neatėjo į galvą, kad Julius su savimi gali turėti ginklą.

Senis negaišdamas užmetė ketaus plokštę, kuri dengė iš lauko grotas ir, pritvirtinęs ją vietoje, grįžo į viršų ir viską sutvarkė. Paskui jis parašė ilgą laišką ir pats nunešė į sargų namelį.

— Jūs juk mokate važiuoti dviračiu? Prašau nedelsiant nuvežti laišką į „Ledi Menor“.

Sargas tučtuojau išvažiavo.

Abelis Belami stovėjo prie vartų, laukdamas jo grįžtant. Po dešimties minučių sargas grįžo, o po kelių sekundžių Belami pamatė pažįstamą vyrą, išeinantį iš „Mėlynos šerno“.

— Nueikite ir pasakykite tam ponui, kad aš noriu jį pamatyti,— • tarė jis sargui.

Susidomėjęs Spaikas grįžo su sargu.

•— Labas rytas, Holendai. Mūsų draugas tik ką išvažiavo?

— Koks? Savini, pone Belami?

Abelis linktelėjo:

— Taip. Jie ką tik išvažiavo. Jis ir jo žmona. Naktį jie bandė išlaužti seifą. Aš juos išvijau. Galbūt ši informacija tiks jūsų laikraščiu?

— Puiku,— be entuziazmo tarė Spaikas.— Kur jie išvyko? Jie nepraėjo pro „Mėlyną šerną“.

— • Ne, jie išvažiavo Njuberio link. Savini minėjo, kad norėtų susitikti ten pažįstamą advokatą. Aš nusprendžiau atsikratyti pilies, Holendai. Man įkyrėjo. Anglais negalima pasitikėti, o Savini juk buvo pusiau anglas.

— Ką jūs ketinate daryti?

— Visus išvysiu lauk. Sumokėsiu jiems ir užrakinsiu pilį, paliksiu tik sargą ir dar vieną žmogų. Jeigu jūs netrukus ateisite, ši bei tą jums papasakosiu.

Spaiko akys blykstelėjo.

— Ką jūs manote daryti su Žalioju šauliu? — paklausė jis.

— Jis ir bus tas antras žmogus pilyje,— tarė Belami.— Galbūt vėliau jums, Holendai, kai ką papasakosiu apie Žalią šaulį. Jis visus prigašdino, tik ne mane. Jums neteko matyti jo veido?

— Ne,— ramiai atsakė Spaikas.— Jo veidas mane mažiau domina negu jo nugara.

Abelio Belami antakiai susiraukė.

— Jo nugara? — nustebęs paklausė jis.

— Na, žinoma. Noriu pamatyti randus, likusius nuo Krigerio rimbo,— tarė Spaikas.

Jis visai nesitikėjo, kad jo žodžiai vos neužmuš senio.

Belami žengė žingsnį atgal svyrudamas, lyg sužeistas. Viena ranka jis apkabino akmeninį stulpą, prie kurio stovėjo, o antra išikibo į tvoros metalines grotas. Jis vos laikėsi ant kojų, ir veidas išbalė, o akyse staiga blykstelėjo liepsnelė.

— Jūs. . . jūs norite. . . pamatyti. . . pamatyti jo nugarą. . . ant kurios liko . . . pėdsakas. . . Krigerio rimbo,— mikčiodamas sumurmėjo senis ir staiga, apsisukęs vietoje, nubėgo namų link, lyg vytūsi šmėklą.

Belami įbėgo tiesiai į biblioteką ir, užtrenkęs paskui save duris, užsirakino. Priėjo prie savo mėgstamo krėslo ir bejėgiškai sudribo.

Žmogus, kurį Krigeris baudė rimbu! Gario pilyje pasirodė šmėkla, seniui daug baisesnė negu Žalio šaulys. Abeliui širdyje pasidarė labai liūdna. Tai buvo mirties baimė.

SVEČIAS IŠ BELGIJOS

Valerija nuėjo į sodą. Priėjusi prie Džeimso Federstono, ji tylėdama padavė jam laišką.

Gerbiamoji panele Chauet,

Kai jūs lankėtės mano pilyje, manęs klausinėjote apie savo motiną. Tada jums atsakiau, kad apie ją nežinau nieko. Tada turėjau kitų, svarbių motyvų, kurie man kliudė išsamiau atsakyti į jūsų klausimą. Dabar galiu jums pranešti, kad jūsų motina gyva ir geros sveikatos. Jeigu suteiksite man garbės savo apsilankymu, pranešiu jums viską, ką apie ją žinau. Leiskite man pareikšti jums savo užuojautą dėl tų nemalonumų, kuriuos jums teko išgyventi. Pirmą kartą tai sužinojau šįryt laikraščiuose.

Nuoširdžiai jūsų —
Abelis Belami.

Džeimsas dar kartą perskaitė laišką.

— Taip, — tarė jis, — šis laiškas yra nauja versija senos istorijos apie vorą ir musę. Bet, — pridūrė jis, — tikiuosi, kad jūs nebūsime tokia neapdairi, kaip ta neatsargi musė, neatsiliepsite į voro šauksmą.

— Įtariau, kad jūs taip pasakysite. Tačiau. . .

— Galbūt šiame laiške ne viskas yra melas. Sutinku su jumis. Gali taip būti, kad Abelį Belami graužia sąžinė, ir jis nutarė būti atviras.

— O jeigu aš ten nueisiu, — tarė ji, — koks pavojus man ten gresia? Man rodos, jis nieko man nepadarys.

Džeimsas tvirtai laikėsi savo įsitikinimų.

— Kaip draugas, jums nepatariu ten eiti, o kaip policininkas — draudžiu tą daryti, — pusiau juokais atsakė

jis. — Abelis Belami, žinoma, nesiryš vidury baltos dienos krėsti pokštų, bet... O štai ir Spaikas Holendas. Ko jam čia prireikė?

Spaikas visu greičiu lėkė per sodą. Jo veidas švytėjo nuo jausmų pertekliaus.

— Savini ir jo žmona paliko pilį! Senis atleidžia savo tarnus, — neatsikvėpęs išpyškino jis. — Tikrai esmė ta, kad Julius su žmona nepaliko pilies. Šiandien nuo pat ankstyvo ryto stebėjau parko vartus. Julius žadėjo šiaudien man pranešti idomių naujienų. O štai dešimtą valandą pasirodo Abelis Belami ir pareiškia, kad Julius su žmona išvaryti, nes atseit bandė išplėsti seifą.

— Kokia jūsų nuomonė?

— Belami, be jokios abejonės, meluoja. Savini su žmona yra pilyje. Jie arba padeda seniui atleidinėti tarnus, arba. . .

— Arba? . . .

— Arba Julius su žmona yra pilies belaisviai. Kas beatsitiktų pilyje, niekas manęs nebenustebins.

Džeimsas ketino tą pačią dieną grįžti į Londoną. Užuoat taip daręs, jis paskambino į savo skyrių ir įsakė pradėti Juliaus Savini paiešką. Kai popiet iš miesto paskambino ir pranešė, kad Julius su žmona Londone nepasirodė, Džeimsas vietos konsteblią pasiuntė į pilį ištirti.

Pasiuntinys grįžo ir pranešė, kad visi tarnai, išskyrus sargą ir Belami vairuotoją Seną, išėjo tučtuojau po pusryčių. Tarnai beveik visi buvo iš Londono, todėl ten išvyko traukiniu.

Abelis Belami nepašykštėjo ir visiems gerai atsilygino. Apie Savini niekas negirdėjo, net ir tai, kad jis su žmona išvyko iš pilies.

Štai ir viskas, ką sužinojo policininkas.

— Kas jums atidarė duris?

— Pats ponas Belami. Išeidamas girdėjau, kaip jis užrakino duris ir užstūmė velkę.

Reikėjo tiktai semtis kantrybės ir laukti tolimesnių įvykių, bet Abelis Belami negalėjo laukti. Jo kely buvo tiktai viena kliūtis, o ir tą jam pavyko visai atsitiktinai pašalinti. Tai įvyko, kai Belami nuėjo į sandėlį atsinešti kavai pieno.

Virš pilies bibliotekos buvo keli kambariai, dauguma iš jų be langų. Šios patalpos dabar stovėjo tuščios, ir tiktai kai kur buvo primesta visokių griozdų. Viename iš šių kambarių dieną miegodavo tamsaus veido, gana gražus vyras, apie kurio buvimą pilyje įtarė Julius Savini.

Lesis buvo vagis profesionalas, bet apsimetė esąs dažytojas, nes kalėjime dirbo šį darbą. Pasirinko šį užsiėmimą kaip lengvesnį. O kalėjimų valdžia paprastai skiria nusikaltėliams tokį darbą, kurį jie geriau išmano ir dirbo laisvėje.

Lesis buvo žmogus, žinantis savo vietą, bet, atvykęs į pili, jis staiga pasirinko familiarų ir išūlų toną, į kurį, beje, Abelis Belami nekreipė jokio dėmesio.

Anksčiau senis būtų nesitaikstęs su tuo, bet dabar jis pavydėtinais kantriai klausėsi Lesio bambėjimo. Jis buvo seniui reikalingas.

Vieną rytą Belami pasakė Lesiui, kad jam nebereikia slapstytis, nes Savini pilyje jau nebėra.

— Kada Julius spėjo išvykti? — paklausė Lesis.

Belami sėdėjo už rašomojo stalo ir tikrino šūsnį Juliaus paliktų sąskaitų ir raštų. Lesis pakartojo klausimą.

— Šiandien rytą,— atsakė Belami.

Lesis tylėdamas rūkė, matyt, apgalvodamas šią naujieną. Patylėjęs jis vėl prakalbo:

— Man atrodo, kad jūs buvote labai neatsargus, išleisdamas Julijų iš pilies. Jis toks žmogus, kuris tučtuojau griebsis šantažo. Mane tiesiog stebina, kaip jūs drįsote taip rizikuoti. Julius, jo žmona ir aš žinome jūsų paslaptį. Tarkime, jei kas nors iš mūsų bus išdavikas? Jums būtų labai nemalonu, tiesa?

— Nė kiek,— atsakė Belami.— Julius man mažai nerimo kelia, o jūsų aš beveik nebijau.

Ant stalo buvo du telefonai. Vienas iš jų buvo sujungtas su sargo nameliu, kitas su miestu. Kai Abelis atsakė į paskutinį Lesio klausimą, suskambėjo pirmas telefonas. Senis pakėlė ragelį.

•— Prie vartų stovi ponas, kuris norėtų jus aplankyti,— pranešė sargas.

— Pasakykite jam, kad aš nieko nepriimu,— atsakė įpykęs Belami.— Kas jis?

— Jis sakosi atvažiavęs sužinoti, ar parduodate pili.

— Pilies neparduodu, kvaily! — suriko Belami ir jau norėjo padėti ragelį, bet apsigalvojęs paklausė: — Kas jis?

— Ponas Džonas Vudas,— atsakė sargas.— Jis ką tik pasakė, kad specialiai atvyko iš Belgijos jūsų pamatyti.

54 SKYRIUS

VALERIJA SUSIPAŽIŪSTA SU VUDU

Senio veido išraiška bematant pasikeitė.

— Pakvieskite jį,— įsakė jis ir padėjo ragelį, atsisukęs pažvelgė į Lesį.

— Galite nešdintis,— tarė jis.— Dabar pas mane ateis toks ponas.

Lesis labai nenoriai pakilo.

— Man įkyrėjo visa ta nuobodybė,— suniurzgė jis.— Kai aš čia, tai nieko kito nedarau, tik slapstausi pakam-pėmis. Man nusibodo.

Belami nieko neatsakė, tik abejingai pažvelgė į savo nemalonų svečią. Lesis tučtuojau išėjo iš kambario, pajutęs baimę ir sutrikęs.

Senas atidarė svečiui duris ir nuvedė jį į biblioteką. Kai Vudas įėjo, Belami stovėjo nugara į židinį. Rankos suner-

tos už nugaros, galva truputį palenkta. Senis nepratarė nė žodžio, kol Senas neuždarė durų ir neišėjo. Svečias stovėjo prieš Belami su skrybėle rankoje.

• — Ponas Vudas? — burbtelėjo Belami užuot pasisveikinęs.

• — Tokia mano pavardė. O jūs — ponas Belami? Girdėjau gandus, kad parduodate pilį.

— Sėskitės, — tarė jam senis.

— Ne, geriau pastovėsiu, — tarė Vudas, — jeigu jūs neprieštarausite.

— Vadinasi, girdėjote, kad parduodu pilį, a? Tas, kuris taip sakė, pamelavo. Nesiruošiu jos parduoti nei dabar, nei vėliau. Kodėl jūs panorote ją pirkti?

— • Mane įpareigojo Anglijoje įkurti didelę vaikų prieglaudą. Dėl to man skirta daug pinigų, — atsakė Belami, nenuleisdamas rimto žvilgsnio nuo Belami veido. — Man kilo mintis, kad jūsų pilis labai tinkama. Čia daug vietos. Girdėjau, kad didesnė parko dalis nenaudojama. Be to, galėtume pastatyti...

— Pilis neparduodama, — atsakė Belami.

Džonas Vudas palenkė galvą, duodamas ženklą, kad suprato, ir rengėsi išeiti. Senis staiga tarė:

— Man rodos, kad jūsų pavardė girdėta, — tarė Abelis. — Ponas Vudas? Galbūt klystu, bet ši bei tą prisimenu. Jūs, rodos, buvote pažįstamas su mano giminaičiu.

— Kalbate apie savo giminaitį? — ramiai paklausė Džonas Vudas.

Abelis Belami linktelėjo.

— • Taip, mes abu tarnavome aviacijos būryje.

— Jis žuvo? Jūs tikriausiai žinote, kad jis žuvo?

— Tai buvo oficialiai pranešta, — tarė Vudas, — ir aš paveldėjau nedidelį palikimą.

— Negali paaiškėti, kad jis gyvas? — paklausė Belami. — Juk daugelis, kuriuos laikė žuvusiais, paskui grįžo namo.

— Amerikos karinės žinybos labai kruopščiai tikrina visas žinias apie žuvusiuosius mūšyje, — tarė Vudas. — Žinau, kad Vokietijos vyriausybė patvirtino jūsų giminaičio mirties liudijimą.

Senis susimąstė.

— Ar jis buvo plepus, mano giminaitis, ką? — po minutės paklausė senis. — Jis jums pasakojo... — Belami nerado tinkamo žodžio, — apie savo praeitį?

— Ne, jis niekada nepasakojo apie savo praeitį, — tarė Vudas.

— Hm, — numykė Belami. Jis, atrodo, buvo patenkintas.

Džeimsas Federstonas, eidamas su Valerija svarbiausia Gario gatve, pastebėjo žmogų, išėjusį iš pilies parko. Vyriškis pasisuko ir ėjo priešais juos. Pakako vieno žvilgsnio, Džeimsas atsiprašė merginos ir nubėgo paskui Dženą Vudą. Pasivijo Vudą belipantį į senovišką omnibusą, važiuojantį iš kaimo į geležinkelio stotį.

— Atvažiavau pirkti pilies, — paaiškino Vudas.

Žinia Džeimsą prajuokino.

— Nemaniau, kad jūs kalbėjote rimtai. Panele Chauet, leiskite jums pristatyti poną Džoną Vudą. Jis ketino pirkti Gario pilį, bet iš jo žodžių supratau, kad jam nepasisekė. Kaip jums patiko Belami?

— Jis ne itin patrauklus, — atsakė Vudas šypsodamasis.

Valeriją labai domino Vudas. Ji įtikinėjo save, kad ją žavi nuostabus jo pašaukimas, bet iš tikrųjų ją labiau traukė Vudo asmenybė. Toks išpūdis jai kilo, nors ji su Vudu nebuvo ištarusi nė poros žodžių.

— Pone Vudai, dabar grįžtate pas savo mažylius? — paklausė ji.

— Dar ne. Anglijoje turiu daug reikalų, juos sutvarkęs grįšiu į Belgiją. Jus domina mano veikla, panele Chauet? — paklausė jis, ir jo akyse blykstelėjo linksmos ugnelės.

— Labai domina, norėčiau sužinoti kiekvieną jos smulkmeną, pone Vudai,— atsakė mergina.— Prašau su mumis priešpiečių.

Vudas ilgai dvejojo.

— Ačiū,— pagaliau tarė jis ir tučtuojau atsiprašė, pastebėjęs savo netaktą.

Jiems einant palei pilies parką, Vudas nesąmoningai pažvelgė į pilį.

— Apžiūrėte vietinę baidyklę? — juokdamasi paklausė Valerija.

— Nesitikėjau jos pamatyti,— tarė Džonas Vudas.— Jeigu šita pilis man priklausytų,— pagyvėjo jis,— ant kiekvieno bokšto iškelčiau po Amerikos vėliavą. Bet, man rodos, ponui Belami stinga ne tiktai žmoniškumo, bet ir patriotinių jausmų.

Prie stalo Valerija elgėsi taip, tartum Vudas būtų jos pažįstamas visą gyvenimą. Jį kreipdavosi į Džeimsą tik tam, kad jis patvirtintų Vudo mintis. Visa tai ne juokais būtų ižeidę kapitoną, jei ne kita, dar svarbesnė aplinkybė. Jis pastebėjo keistą pono Chaueto elgesį, kuris sėdėjo tylus, paniuręs ir vos lietė valgį. Jis nė karto nuo lėkštės nepakėlė akių. Ponas Chauetas buvo įpratęs būti draugijoje ir priiminėti svečius. Jis garsėjo kaip puikus pašnekovas ir vaišingas šeimininkas. Jam nebūdingas uždarumas, o dabar prie stalo jis nebuvo linkęs bendrauti.

Valerija, taktiškai išklausinėjusi, sužinojo, kad Vudas vakare bus laisvas, todėl tiesiog privertė tėvą pakviesti Vudą pietų. Džeimsas Federstonas tą vakarą grįžo namo niūrus. Jis buvo per daug protingas, kad pasiduootų liūdesiui ar prisipažintų, kad pavyduliauja.

SKYLĖ SIENOJE

Julius Savini iš prigimties buvo filosofas. Jis ramiai susitaikė su likimu. Jau dvi dienos, kai jie kalėjo Gario pilies požemyje, bet nė karto dar nebuvo matę savo prižiūrėtojo. Bado mirtis kol kas jiems negrėsė: nedidelis požemio sandėlis buvo prigrūstas maisto atsargų. Vandens užtekinai, niekas dar nebandė išjungti dujų.

Viena siena požeminio kalėjimo, kuriame kalėjo Savini pora, buvo senio naktinio darbo rezultatas. Sienoje buvo iškalta keturių pėdų pločio skylė, iš vidaus uždengta storomis plieninėmis grotomis. Savini bandė jas pajudinti, bet pastangos buvo veltui. Prisiglaudęs prie grotų, jis pamatė požemį, kurį senis jiems anksčiau jau buvo rodęs.

— Štai iš kur sklido triukšmas, kurį naktimis girdėdavome, Faje,— tarė Julius žmonai.— Senis stengėsi pramušti sieną. Kai jam pasisekė naktį ją išsprogdinti, mus taip išgąsdinus, jis įtaisė plienines grotas.

— Ar negali jų pajudinti iš vietos? — susirūpinusi paklausė Fajė.

Julius palingavo galvą.

— Vargu, grotos įcementuotos, būtų nepaprastai sunku jas pajudinti. Net jeigu aš jas sulaužyčiau, nepavyktų iš čia išeiti, nes požemį nuo laiptinės skiria tokios pačios grotos, jas vienam žmogui net atidaryti sunku, ne tik sulaužyti.

— Ką gi, bandysim išsilaikyti kuo ilgiau, Juliau,— tarė Fajė, imdama jį už rankos.. — O Federstonas, esu tikra, greitai susigaudys, kas įvyko.

— Federstonas buvo teišus, manydamas, kad pilyje paslėpta moteris,— su nuoskauda tarė Savini,— tačiau jos nerado. Jo už tai nekaltinu. Įdomu sužinoti, kaip ji išsigelbėjo iš čia?

Ta mintis neišėjo jam iš galvos. Jis kruopščiai beveik visą dieną apžiūrino sienas.

— Pilyje daug slaptų praėjimų,— tarė jis,— ir jeigu mums pasiseks, aš rasiu tokią praėjimą.

Pagaliau jis nusiminė ir metė paieškas, nutaręs nusi- lenkti likimui ir ramiai laukti.

Antrą dieną būnant požemyje, Fajė atidarė rašomojo stalo mažą stalčių ir pradėjo ten raustis. Ji rado raudonais viršeliais mažą sąsiuvinį, kurio visi puslapiai buvo išmarginti smulkia ir lygia rašysena. Sąsiuvinyje nebuvo nė vieno tuščio puslapio, net viršelis prirašytas. Fajė iškart suprato, kad tai dienoraštis.

— Juliau,— pašaukė ji, ir vyras, pakilęs nuo grindų, kur ieškojo kokios angos, priėjo prie Fajės.

— Tai tos moters dienoraštis,— sušnibždėjo ji.— Būtu- me laisvi, tai už šį sąsiuvinį gautume daug pinigų.

Julius paėmė sąsiuvinį raudonais viršeliais ir, atsisė- dęs prie lempos, pradėjo skaityti. Skaitė beveik valandą, nepraleisdamas nė vieno žodžio: čia buvo aprašyta nuosta- bi istorija. Pagaliau Julius pakilo ir padėjo sąsiuvinį ant stalo.

— Paslėpk sąsiuvinį taip, kad galėtume jį rasti,— ta- rė žmonai.— Neturiu vilčių išsigelbėti, bet jeigu kada nors teks pamatyti margą pasaulį, prižadu tau vilą Monte Kar- lo ir butą Barklėjaus bulvare.

Visą dieną iš eilės abu Savini pusbalsiu skaitė Pilko- sios moters dienoraštį, ir Julius, turėjęs puikią atmintį, išidėmėjo viską, kas jį domino. Buvo jau dešimta valan- čia, kai jie atsigulė. Dienoraštį padėjo į tą pati stalčių.

Fajė vakarop sėdėjo prie stalelio ir kruopščiai mani- kiūrinėmis žirkklėmis tvarkė nagus.

— Juliau, žinai, ką aš galvoju?—paklausė jis.

— Kartais noriu žinoti, ką tu galvoji,— atsakė jis.

— Man rodos, kad mes pirmosios Belami aukos. Siu groių, atitveriančių laiptinę nuo požemio, ypatinga paskir-

tis. Jis nori dar kažką pagauti. Manau, kad mums neverta jaudintis dėl maisto.

— • Kodėl gi?—nustebęs paklausė Julius.

— • Belami, sugavęs likusius, čia atidarys turgų, patys pigiausi daiktai bus Julius Savini su žmona.

— Ką turi galvoje? — dusliu balsu paklausė Julius.

•— Tą, ką ir sakau. Jis mus pagavo. Abelis ruošiasi pas- kutiniam mūšiui, ir tai jam be vargo pavyks, nes Smitas mirė. Štai tu, aš, paskui Federstonas, Lesis. ..

— Ir panelė Chauet,— tarė Julius jai nutilus.

— Pamaniau ir apie ją, bet nesuprantu, kas ją sieja su seniu ir už ką jis nori jai atkeršyti. Tiesa, juk jis no- rėjo atvežti ją čia, į Gari.

Fajė miegojo labai jautriai. Menkiausias triukšmas iš- budindavo ją. Julius pajuto, kaip kažkas jį žadina ir lai- ko ranka užspaudęs burną.

— Tyliau, nė garso,— sušnibždėjo Fajė ir nuėmė ran- ką.

— Kas atsitiko? — taip pat tyliai sukuždėjo jis.

— Kažkas ateina iš apačios,— tarė ji.

Julius užčiuopė revolverį po pagalve ir, tyliai nuli- pęs nuo lovos, ant pirštų galų nustypčiojo į kitą kambarį. Jiems ruošiantis gulti, Julius tyčia paliko šešias uždegtas lempas. Dabar penkios buvo užgesintos, degė tiktai viena. Kambarys skendėjo prietemoje. Julius atsargiai iškišo gal- vą. Visur buvo tuščia ir tylu. Matyt, kažkas jau spėjo čia apsilankyti, nes užgesintos penkios lempos. Juliu stovint ir bežiūrint į duris, pro kurias juos čia įmetė Belami, jis išgirdo rakinamos spynos trakstelėjimą.

— Belami! — su nuoskauda tarė jis, grįždamas pas Fa- ję.— Kodėl tu anksčiau manęs nepažadina? Jeigu būčiau žinojęs, kad jis čia!

— Kai tik išgirdau triukšmą, tučtuojau tave pažadi- nau,— tarė Fajė.— Tu įsitikinęs, kad čia tikrai buvo Be- lami?

Julius nieko neatsakė, bet, pagriebęs jos ranką, iškėlė į viršų pirštą. Abu įsiklausė ir išgirdo duslų krentančio dangčio garsą.

— Žinoma, čia buvo Belami,— tarė Julius, eidamas į didįjį kambarį išsiaiškinti šio vizito tikslo.

Jis vėl įjungė dujas, tikėdamasis rasti laišką, bet jokio laiško nebuvo.

— Kodėl jis buvo atėjęs?

Fajė nusižiovavo ir palingavo galvą.

— Koks jo tikslas? Juliau, kiek valandų?

— Penkios. Nebesinori miego. Faje, išvirk kavos.

Kol ji triūsė, jis vaikštinėjo po kambarį pirmyn ir atgal, stengdamasis suprasti Belami vizito priežastį. Nelabai turėdamas vilties, jis bandė atidaryti duris. Jos buvo užrakintos.

Fajė padėjo ant stalo puodelius.

— Norėčiau vėl paskaityti dienoraštį,— tarė Fajė ir atidarė stalčių.

Julius išgirdo, kaip ji sušuko. Fajė atidarė visus stalčius ir greitai juos apžvelgė.

— Kas atsitiko?

— Dingo... sąsiuvinis dingo, Juliau,— mikčiodama tarė Fajė.

56 SKYRIUS

GINKLAI

Savini pusbalsiu nusikeikė.

— Kvailys buvau, kad palikau dienoraštį čia,— tarė jis.— Turėjome suprasti, kad jis ateis jo pasiimti. Matyt, jis žinojo apie dienoraštį.

Buvo devinta valanda ryto. Jie nuliūde sėdėjo ant sofos. Julius parėmė rankomis galvą, o Fajė apsimetė skai-

tanti. Staiga dangtis, uždėtas ant groto, nuslinko, ir Belami pašaukė juos.

Julius tučtuojau pašoko ant kojų. Spausdamas rankoje revolverį, jis užsiglaudė už kolonos ir ėmė laukti.

— Galite padėti savo revolverį, Savini,— tarė Belami.— Padėkite jį ant stalo, kad matyčiau. Tada kalbėsiu su jumis.

Julius greitai suprato, kad prieštaraudamas seniui nieko nelaimės, ir padėjo revolverį ant mažo stalo.

— Prieikite prie durų. Nebijokite. Noriu jums pasakyti, kad jūsų bute rado dokumentus, iš kurių paaiškėjo, kad jūs ruošėtės važiuoti į užsienį. Manau, kad jie daugiau nebeieškos jūsų, Savini. Taupykite maistą, nes daugiau jo nebegausite. Jūsų iš čia nebeišleisiu, raktą įmečiau į šulinį.

•— Meluojate,— ramiai tarė Julius.— Jūs čia buvote naktį atėjęs ir paėmėte dienoraštį.

Belami nustebęs pažiūrėjo į jį pro grotas.

— Pakartokite,— tarė jis dusliu balsu.

— Jūs čia buvote naktį ir paėmėte dienoraštį.

— Kokį dienoraštį?

— Neapsimetinėkite,— tarė Julius.— Jūs atėjote apie penktą valantą. Jūsų laimė, kad aš nemačiau.

— Kokį dienoraštį? — pakartėjo senis.— Ji paliko dienoraštį? Gaila, kad anksčiau nesusigaudžiau. Kur jis?

— Sakau jums, kad jis dingo,— nekantriai tarė Julius.— Jūs atėjote. . .

— Kvailys, idiotas! — šaukė Belami.— Aš čia nebuvau atėjęs nuo to laiko, kai jus užrakinau.

Praėjo kelios minutės, kol Belami susitvardė.

— Jums buvo proga,— tarė jis kimiu balsu.— Nedidelė galimybė. Kitas žmogus būtų galėjęs užimti jūsų vietą. Bet dabar jūs per daug žinote, Savini, per daug žinote.

Nespėjus Juliuui nė žodžio ištarti, dangtis užsidengė. Julius pažiūrėjo į žmoną. Jos akys buvo išsigandusios.

— Kodėl jam pasakei apie dienoraštį? — ramiai paklausė ji.— Tu juk matei, kad jis nieko nežino. Tu išprotėjai, Juliau.

Savini gūžtelėjo pečiais.

— Jokios reikšmės tai jau nebeturi,—tarė jis.— Netikiu, kad jis norėjo mus išleisti. Mes čia amžiams, Faje.— Jis apkabino žmoną ir prisiglaudė.— Tai ne taip blogai,—tarė jis glamonėdamas Faję.— Aš visada bijojau mirties, ir mintis, kad aš numirsiu kaip žiurkė, įvaryta į urvą, galėtų išvesti mane iš proto, bet dabar aš nebebijau, brangioji.

Fajė atsargiai išsilaisvino iš jo glamonių.

— Jei kam ir lemta mirti, tai tiktai Belami,—tarė ji.— Jeigu kažkas galėjo išeiti iš čia, tai ir mes galime ištrūkti.

Julius palingavo galvą:

•— Buvo atėjęs Žalasis šaulys. Tik jis čia ir galėjo prasibrauti.

Fajė stebėjosi jo ramybe. Jis buvo toks nepanašus į tą Julijų, kuri jį pažinojo.

— Nepažįstu jūsų, pone Savini,—tarė ji, švelniai juokaudama.

— Aš pats savęs nebepažįstu,—prisipažino Julius.— Turime žiūrėti tiesai į akis. Svarbiausia, kad Belami ruošiasi iškrėsti velnišką pokštą, kuris pranoksta paprastą žmogžudystę. Norėčiau žinoti, kam jis išsigijo ginklų.

— Ką tu nori pasakyti?

— Sargybos pilyje yra dėžė ginklų. Atsitiktinai juos aptikau. Pusė tuzino puikiausių medžioklinių šautuvų ir dvi dėžės šovinių. Jie saugomi kambaryje, virš kurios miegojo Federstonas. Vadinasi, pagyvensime tol, kol išgirsime šaudant iš jų, bet ne daugiau!

— Kam jam tie ginklai? — paklausė Fajė.

Julius skėstelėjo rankomis:

— Jis puikus šaulys. Jis man kartą prasitarė.

Palingavęs galvą, Julius pridūrė:

— Kodėl jam priminiau dienoraštį? Galbūt dabar jis griebsis ginklų.

Abelis Belami sėdėjo savo tyliame kambaryje, kuri jį labiausiai mėgo, ir mąstė. Padėtis buvo ypač pavojinga jam pačiam. Beje, tas jam mažiausiai rūpėjo. Šitas negailestingas žmogus graužėsi dėl to, kad pati apvaizda davė jam galimybę atkeršyti moteriai, kurios jis taip nekentė, bet tas momentas išsprūdo jam iš rankų. Dingus Pilkajai moteriai, jis buvo labai atsargus. Kur ji dingo, jis negalėjo išvaizduoti. Jis tvirtai žinojo, kad kažkur, gal toli, o gal pačioj jo panosėj, kažkas kenkė jam, kenkė nuolat ir nuosekliai. Tas kažkas buvo Žalasis šaulys.

Artinosi atomazga. Abelis Belami tą jautė, kažkoks vidinis jausmas neklysdamas jam tą sakė. Išauš diena, kai Gario pilis ir viskas, kas susiję su ja, bus užklota užmaršties rūko. Jeigu tik jam pavyktų rasti Pilkają moterį! Visi Londono sekliai buvo sukelti ant kojų, bet ji dingo tartum į vandenį. Pagaliau jis pakilo ir nusileido į požemį: Julius, išgirdęs jį, paėmė revolverį ir prisiglaudė prie staktos, bet įsitikino, kad grotas dengė lenta.

Belami dirbo visą dieną. Jie girdėjo tik metalo ir akmenų bildesį. Kartą Fajė išgirdo keistą garsą, sujaudinusį ją ir sukėlusį smalsumą. Paaiškėjo, kad Belami dirbdamas dainavo. Fajė buvo nepaprastai nustebinta.

Tąakt Belami nemiegojo. Ryta, užrakinęs bibliotekos duris, jis slaptais laiptais nusileido į požemį. Durys buvo atidarytos, ir senis pateko į kambarį greičiau, negu Julius spėjo pagriebti revolverį.

— Patraukite rankas! Man reikia jūsų revolverio.

Jis ištraukė revolverį iš savo bejėgio belaisvio kišenės ir priėjęs užrakino duris.

— Noriu pasikalbėti, Savini. Jūs sakėte, kad kažkas naktį buvo atėjęs ir išsinešė sąsiuvinį. Jūs nemelavote?

— Kodėl turėčiau meluoti? — niūriai tarė Julius.

•— Nematėte, kas ten buvo?

— Ne, tik girdėjau durų girgžtelėjimą.

— Šitų durų?

Senis parodė į duris, pro kurias įėjo. Savini linktelėjo. Belami nuėjo į miegamąjį ir atitraukė užuolaidą. Visos suknelės buvo vietoje. Senis paėmė jas visas į glėbį.

— Ar ilgai mus čia laikysite, Belami? — paklausė Fajė.— Man jau nusibodo.

— Su jumis kartu yra vyras. Ko dar reikia gerai žmogui? O jūs — gera žmona, kaip man teko girdėti.

— Ar ilgai mus čia laikysite? — pakartojo Fajė.

— Kiek reikės. O jeigu jus kamuoja vienatvė, norite draugijos, aš tuo pasirūpinsiu.

Fajė tylėjo. Belami nuėjo prie durų, bet vos spėjus jam atsisukti, ji šoko ant senio kaip laukinė katė. Apkabinusi rankomis jo kaklą, ji traukė senį nuo durų.

— Greičiau, Juliau! — rėkė ji.

Dar nespėjus Juliui pribėgti prie senio, jis nupurtė nuo savęs moterį lyg katinas žiurkę ir vikriai nutrenkė ją ant akmeninių grindų. Julius pajuto savo bejėgiškumą, susidūręs su senio jėga. Fajė atsikėlė ir stovėjo išblyškusi ir drebedama, bet neišsigandusi. Senio akyse šmėkstelėjo švelnesnės liepsnelės.

— Jeigu jūsų Julius būtų toks drąsus, kaip jūs, jis būtų tikras vyras,— tarė Belami.

— Jis ir taip tikras vyras,— prieštaravo Fajė.— Duokite man revolverį ir išbandykite su mano vyru jėgas, gorila.

Belami šyptelėjo ir nuėjo prie durų. Fajė vėl griebė jį už rankovės, bet senis ją vėl nutrenkė. Grįžęs į biblioteką, jis pašaukė Seną ir abu nuėjo prie garažo. Belami nešėsi sukneles. Atokioj vietoj prie garažo jie apipylė jas benzinu ir užkūrė didžiulį laužą.

— Štai! Šitas darbas padarytas,— tarė Belami ir vėl nusileido į požemį tęsti darbo.

Visą dieną Julius girdėjo skambant plieną. Jis net nebandė pažiūrėti, kuo užsiėmęs senis, nes suprato, kad jis, žinoma, uždengė skylę.

Julius pirmą kartą pajuto neveltį. Netekęs ginklo, jis suvokė savo bejėgiškumą.

— Nieko nepadarysi, Faje,— tarė jis,— turime apsiprasti su mintimi, kad čia liksime ilgam.

Fajė palingavo galvą.

— Tai ne baisiausias dalykas,— tarė ji.— Ar tau neatėjo į galvą mintis, kad senis gali imti ir numirti?

Julių nukrėtė šiurpas.

— Dėl Dievo, nepasiduok tokioms niūrioms mintims,— piktai tarė jis.— Mes mirsime iš bado.

— Nejaugi negalima išlaužti durų?

Julius liūdnai palingavo galvą.

— Nėra sunkių baldų,— tarė jis,— ir jokio daikto, kuriuos būtų galima panaudoti kaip svertą.

Ginklų paieškos buvo bergždžios. Julius dar kartą užlipo laiptais ir vėl mėgino pakelti akmeninę plokštę, užgulusią tą vietą, kur, anot jo, buvo spyna. Staiga visai greitai sudundėjo žingsniai. Julius pasislėpė. Jis išgirdo skambučio garsą, paskui gerai pažįstamą balsą:

— Tai kapitonas Federstonas? Ar galite dabar atvažiuoti į Gario pilį? Ponas Belami mirė šiąnakt antrą valandą. Jis paliko jums pareiškimą.

Julius ne iš karto suvokė šių žodžių prasmę ir priėjo prie žmonos mirtinai išsigandęs.

•— Kas atsitiko, Juliau? — paklausė Fajė, griebdama jį už rankos ir sunerimusi žiūrėdama į veidą.

— Nieko... nieko,— kimiai tarė jis.

— Tu ką nors girdėjai? . . . Ką?

— Tai buvo... aš nežinau... atrodo, tai buvo Lesis.

— Lesis? Tokiu metu? Su kuo jis kalbėjosi?

Julius susitvardė:

— Jis kalbėjo su Federstonu. Faje, geriau jau iš karto pasakysiu. Belami mirė.

Ji nustebusi net išsižiojo.

•— Abelis Belami mirė? — įtariai paklausė ji.— Kam jis taip sakė?

•— Jis kalbėjosi su Federstonu. Belami jam paliko kažkokį pareiškimą.

— Belami mirė! — su panieka ištarė ji.— O Lesis kviečia Federstoną į pilį, kai Federstonas tik ir ieško jo, kad galėtų pasodinti į belangę. Argi tai panašu į Lesį? Jei senis ir būtų palikęs kokį dokumentą, argi negalima jo pasiųsti paštu ar palaukti, kol Lesis išsinešdins gražiuoju. Belami mirtis neišgelbės Lesio. O kaip, tavo nuomone, padarys Federstonas? Paverkšlens Lesis ir Federstonas jam atleis? Ne, čia kažkas ne taip, Juliau. Federstonas gali įkliūti. Jis įsimylėjęs panelę Chauet, antraip suprastų, kuo čia kvepia. Keistas tu, Juliau. Tu tirti kaip drebučiai, o rengeisi vienas susitvarkyti su Belami. Einam į kambarį ir pakalbėsime. Greitai būsime nebe vieni,— pridūrė Fajė.— Senis Belami ištesėjo žodį.

57 SKYRIUS

IKLIUVO

Džeimsas Federstonas skubiai apsirengė ir išėjo į šaltą ir tuščią gatvę, tada jam atėjo į galvą mintis, kad mirusio senio pareiškimas jo nedomina. Nežinia iš kur atsiradęs policininkas sutrukdė jį kelias minutes, įtaręs jį esant automobilį vagį, ir ketino nuvežti į poskyrį. Džeimsas paaiškino jam viską, ir už ketvirčio valandos po skambučio Džeimso automobilis jau lėkė kran-tine ir tuščiu Čelsio kvartalu.

Abelis Belami mirė! Tai atrodė neįtikėtina. Skambino Lesis, Džeimsas iš karto pažino jo balsą. Ta aplinkybė, kad žmogus, kurį areštuoti jau duotas įsakymas, rizikavo skambinti, įteigė Džeimso mintį, kad Gario pilyje vyksta nepaprasti dalykai, ir jis privalo ten nuvažiuoti.

Pusę penkių Džeimsas atvyko į Garį ir pasuko prie parko vartų. Jo, matyt, laukė, nes parko vartai buvo plačiai atidaryti. Sargo niekur nesimatė.

Prieškambario durys buvo atlapotos, o bibliotekos pridarytos. Džeimso įėjus, durys su triukšmu užsitrenkė. Jis žaibiškai atsisuko, bet nespėjo net rankos įkišti į kišenę, kai jį smarkiai sučiupo. Toks stiprus buvo tik vienas žmogus pasaulyje.

— Malonu jus matyti, kapitone Federstonai,—jam tiesiai į ausį tarė pašaipus balsas.— Jūs tikriausiai atvažiate į laidotuves? Ką gi, laidotuvės bus, bet tikrai ne mano.

Belami pagriebė Džeimso ranką ir ištraukė revolverį.

— Jūs atvykote laiku,—tarė Belami.— Visada labai mėgau punktualumą. Jo dėka sukauptau daug tūkstančių dolerių. Eime.

Belami buvo stiprus galiūnas. Kovoti su juo būtų beprotybė. Vienu savo didžiulio kumščio smūgiu jis galėjo palaidoti visas Džeimso viltis išsigelbėti.

— Tai didžiausias jūsų nusikaltimas, Belami, bet nemanau, kad jums pavyks įvykdyti dar vieną,— tarė Džeimsas, eidamas su seniu koridoriumi prie akmenimis grįsto prieškambario durų į požemį.

— Ko gero, tai vienas iš paskutinių,— pritarė Belami.— Užtat aš jums parodysiu!

Džeimsas nepastebėjo grotų, leisdamasis laiptais į požemį. Mintyse jis nutarė, kad senis jį veda į požemio gelmes, bet laiptų apačioje Belami paleido jo ranką.

— Eisime patamsy,—• tarė senis ir užgesino žibintą.— Užvakar buvau mieste, Federstonai,— tęsė Belami.— Jūs tą žinote, nes du jūsiškiai atidžiai mane sekė. Buvau pas savo gydytoją. Jis pasakė, kad man išsiplėtusios kraujagyslės ir aš galiu kiekvieną minutę mirti. Man buvo labai smagu tą sužinoti, nes dar daug darbų turiu atlikti iki mirties. Pirmiausia — jus pasodinti. Mūsų Savini — puikus skaitovas,— tęsė Belami prisimindamas,— jis man garsiai

skaitydavo įvairias knygas. Skaitė ir istorines. Senais laikais, garsiam vadui mirus, aukodavo daug jo pavaldinių, kad palengvintų jo mirtį, girdi, ne tu vienas miršti. Noriu padaryti tą patį, Federstonai. Štai kas jūsų laukia, mielas,— tarė jis.

Laiptinės viduryje jis atsigrėžė ir pažvelgė atgal.

— Jeigu jums ko nors prireiks,— jis parodė į sieną,— ten rasite Julijų Savini. Pašaukite jį. Labanakt.

Senis kalbėjo taip ramiai ir abejingai, lyg išlydėdamas svečią. Šypsodamasis jis garsiai užtrenkė grotas ir užrakino duris. Nuo šypsenos jo veidas pasidarė dar bjauresnis.

Prieškambaryje Belami rado Seną.

— Paimk šito žmogaus automobilį ir nuvaryk jį iki tilto už trijų mylių. Ten yra takelis, ar žinai? — Senas linktelėjo.— Automobilį įvaryk į upę. Teks grįžti pėsčiom arba pasiimk dviratį.

Belami pažvelgė į laikrodį. Buvo penkta valanda ryto. „Dar dvi valandos iki aušros“,— patenkintas pagalvojo jis ir nuėjo į savo kambarį, kur jo laukė vyras.

Federstonas girdėjo, kaip trinktelėjo grotos. Likęs vienas, jis pirmiausia apieškojo savo kišenes. Rado pypkę ir degtukų. Jis neturėjo jokio ginklo, išskyrus kišeninį peiliuką. Požemis skendėjo tamsoje. Ant jo laikrodžio ciferblato lyg ugniniai švytėjo skaičiai. Apčiuopomis jis priėjo prie sienos ir slinko palei ją. Kiekvieną minutę jis tikėjosi užgriūti ant miegančio Savini. Apėjęs ratu patalpą, jis taip ir nerado nelaimės draugo. Praradęs viltį, pradėjo ieškoti vietos atsisėsti, kai staiga balsas tiesiog po jo kojomis paklausė:

— Kas ten?

— Federstonas,— tarė Džeimsas.— Tai jūs, Savini?

— Tai aš,— tarė Julius.— Fajė irgi čia.

— Kur jūs? — • apklausė Džeimsas.

— Mes „Liukso“ požemyje,— tarė Fajė.— Pabandykite ir jūs apčiuopsite grotas.

Džeimsas ištiesė ranką ir greitai palietė mažą Fajos ranką.

— Vargše Fajė,— tarė jis švelniai,— ir jūs patekote į jo letenas?

— Čia blogiau negu jūsų kalėjime, Federstonai.— Ji pritildė balsą.— Jis galbūt klausosi laiptinėje?

— • Nemanau,— tarė Džeimsas.— Girdėjau jo žingsnius koridoriuje. Be to, jis man pasakė, kad jūs čia. Kur jūs?

— Mes tame kambaryje, kur jis laikė savo belaisvę,— tarė Fajė.

— Tą moterį, ponią Cheld, kurios jūs ieškojote,— pridūrė Julius.

— Argi jos čia nebėra? — nustebęs paklausė Džeimsas.

Atsakymo jis neišgirdo. Džeimsas suprato, kad Fajė papurtė galvą.

— Manau, kad po manęs dar atsiras čia kas nors. Be jūsų ir Fajos, daugiau nieko nėra? O Dieve!—Džeimsas staiga prisiminė Valeriją.

— Jūs prisiminėte panelę Chauet, taip? — paklausė išvalgioji Fajė.— Būdama jūsų vietoj, apie ją nebegalvočiau. Federstonai, gal turite peilį?

— Turiu peilį, bet jis toks mažas, kad vargu ar iš jo bus naudos,— tarė Džeimsas.

— Pamėginkite pjauti grotas... Galbūt betonas dar nespėjo sustingti.

Jis paklausė jaunos moters patarimo ir pradėjo peiliu brūžuoti lygų, tartum akmeninį paviršių, dengusį grotų virbus.

— Savini, žinote, dar niekada gyvenime nesijaučiau toks bejėgis, kaip atsidūręs tarp šio žvėries letenų. Ar jūs su juo kalbėjote? — jaudindamasis paklausė seklys.— Ar jis neužsiminė, kad čia rengiasi įkalinti panelę Chauet? Ar neminėjo jos? Juk dabar jis ruošiasi lemiama šuoliui.

— Mums šiokia tokia viltis dar rusena, Federstonai, jei senis jūsų požemio skyriuje bus palikęs įrankių,— tarė Savini.

Džeimsas nusišypsojo išgirdęs, kad Julius taip oficialiai vadina rūšį, kuriame jis, Džeimsas, sėdi.

— Palaukite,— tęsė Savini,— mes jums pašviesime. Mes užtemdėme plyšį, kad senis nepamatytų mūsų dirbančių.

Fajė patraukė paklodę, kabojusią ant plyšio iš jų pusės, ir antras požemis nušvito taip, kad Džeimsas nesunkiai išžiūrėjo, kas ten buvo. Fajė kažkur dingo. Greitai ji grįžo atgal ir pro grotas įkišo didelį puodelį garuojančios kavos.

— Nesuprantu, kodėl senis prakirto šitą sieną. Turbūt tik jau ne todėl, kad palengvintų mūsų dalią ir leistų kalbėtis tarp savęs. Tik jau ne todėl, garantuoju,—tarė Fajė.— Belami ne toks. Nebijočiau, jei nebūtų grotų. Kai tik pažiūriu į tuos plieninius virbus, mane apima siaubas.

Pagaliau išaušo rytas. Džeimsui pavyko net saulę pamatyti. Siauras spindulių pluoštelis išsiskverbė į požemį ir auksinis takelis nuvingiavo akmeniniais laiptais. Visai išaušus, Džeimsas užlipo ant laiptų viršaus ir, pro grotas iškišęs ranką, pirštais palietė spyną. Apčiuopęs keistą įdubą, jis iškart suprato, jog beviltiška atrakinti šią keistą spyną. Spyna buvo nestandartinė, ir Džeimsas jautė, kad joks raktas, gulintis jo kišenėje, jai netiks. Jis net nemėgino rakinti. Ištempęs kaklą ir pasukęs galvą, seklys išvelgė duris į koridorių. Jos, matyt, irgi buvo užrakintos. Džeimsas prisiminė, kad jos labai stiprios. Net jeigu jis šauktųsi pagalbos, dvare nebeliko tarnų, kurie jį išgirstų.

Jis pirmą kartą pamatė keistą vamzdį, kurio anga buvo požemyje, o kitas jo galas dingo po didžiojo sandėlio grindimis. Priėjęs prie grotų, Džeimsas paklausė Savini, kam jis reikalingas.

— Jų yra du,— paaiškino jam Julius.— Senis ketino įrengti čia vonią ir įvedė vandentiekį. Tai jam kainavo daug tūkstančių, bet paskui senis atsisakė to sumanymo.

Kiekviename kampe po vamzdį. Abejoju, ar jūs matote kitą vamzdį.

Tą minutę Džeimsas Federstonas suprato, kam požemyje reikalingos grotos.

58 SKYRIUS

APGULTIS

Chauetas ką tik baigė pusryčiauti, kai pasirodė Spaikas Holendas su naujiena. Iš jo veido Valerija suprato, kad naujiena rimta.

— Ar pas jus buvo Federstonas vakar vakare? — pirmiausia paklausė jis.

— Ne,— atsakė išsigandusi mergina.— O kas?

— Ką tik kalbėjau telefonu su Federstono padėjėju Džeksonu,—tarė Spaikas.— Jis sako, kad kapitoną Federstoną naktį, matyt, kažkas iškvietė. Jo tarnas rytą butą rado tuščią. Federstono automobilis rastas už trijų mylių nuo čia, upėje.

Valerija Chauet susvyravo. Reporteris greitai prišoko prie jos.

— Naktį iš Gario jam paskambino. Policija tai sužinojo telefonų stotyje. Skambino Federstonui. Taip pavyko sužinoti, kelintą valandą Federstonas išvyko,— tęsė Spaikas.— Nežinome, ar jis atvyko į pilį, ar ne. Džeksonas nenori, kad aš kalbėčiau su Belami, kol jis dar neatvykęs su policijos būriu. Abeliui ši kartą nepavyks.

Ponas Chauetas ketino su reikalais vykti į miestą. Dėl tokių rimtų priežasčių jis norėjo likti namie, bet Valerijai vis dėlto pavyko jį įkalbėti išvažiuoti. Ji norėjo pabūti viena. Ji žinojo, kad Džeimsas gyvas. Nuojauta jai sakė, kad jis yra Gario pilyje.

Mergina buvo kaime, kai atvyko būrys policininkų, vadovaujamas komisaro. Atvykęs jis tuojau pasimatė su Spaiku.

— Ar matėte Belami ir kalbėjote su juo?

— Ne, pone,— atsakė Spaikas.

— Aš įsitikinęs, kad kapitonas Federstonas ten, noriu pasakyti, pilyje.

— Noriu pasakyti jums, ką pats girdėjau. Vietinis darbininkas, vykdamas į darbą, matė mašiną, labai panašią į Federstono. Ji išvažiavo pro parko vartus ir pasuko Londono link.

— Mes radome automobilį ant Londono kelio,— tarė komisaras.

Jis tylėdamas pažvelgė į užrakintus parko vartus. Ant stulpo buvo įtaisytas varpas. Policininkas patraukė jo virvę. Iš sargo namelio niekas neišėjo. Policininkas vėl paskambino. Vartai buvo per aukšti, sunku pralįsti. Komisaras tučtuojau nusprendė, ką daryti, mat pro šalį važiavo automobilis.

— Važiukite atbulas ir užpakaliniais ratais trenkite į vartus,— įsakė komisaras vairuotojui.

— Aš sulaužysiu vartus,— prieštaravo išsigandęs vairuotojas.

— Man tik to ir reikia,— pasigirdo atsakymas.

Atbulas automobilis trenkėsi į vartus, ir jie su trenksmu atsidarė. Policijos komisaras nuvedė savo mažą būrelį į pilį.

Jie praėjo pro želdinius, ir prieš juos atsivėrė platus ir gražus pilies fasadas. Staiga kažkas driokstelėjo, lyg būtų kirsta rimbū. Policininkas, ėjęs greta Spaiko, netikėtai sustojo, parkrito ant kelių ir, pažvelgęs nematančiu žvilgsniu, susmuko ant žemės pasruvęs kraujais.

Komisaras greitai įsakė visiems gulti. Abelis Belami buvo patekęs į spąstus. Valerija išgirdo pirmą šūvį ir suprato, kas atsitiko. Kaimo policininkas išvaikė pulkelį žmonių, susirinkusių prie išlaužtų vartų.

— Čia pavojinga, panele,— išpėjo policininkas Valerija.— Jis šaudė pro bokšto angą. Aš mačiau dūmelį.

Vos tik jis ištarė tuos žodžius, kažkas sušvilpė virš jos galvos. Pasigirdo dūžtančio stiklo garsas. Policininkas apglėbė merginą ranka ir ją nutempė tolyn. Kulka sudaužė žibinto stiklą ir ant namo stogo išdrožinėta žirgelį.

— Jūs per stebuklą likote gyva. Duodu galvą kirsti, jis taikė į jus.

Valerija apsidžiaugė, kad jos tėvas išvyko nesulaukęs policininkų. Jis labai jaudintusi dėl jos, ir dėl Džeimso, pilies belaisvio, ji nenorėjo rizikuoti savo gyvybe. Tačiau jai knietėjo sužinoti, kas čia vyksta.

Prie vartų pasirodė Spaikas. Kai jis priėjo prie Valerijos, jo veidas buvo paraudęs iš susijaudinimo.

— Abelis gina pilį,— tarė jis isterišku balsu.— Aš sakiau Saimui, kad čia bus įdomių dalykų, o tas senas kvailys nepatikėjo.

Bumpt.

— Ir vėl! — suriko Spaikas. Jaudindamasis jis pradėjo trypčioti vietoje.

— Kapitonas Federstonas ten?

— Turbūt,— tarė Spaikas.

Jo abejingas balsas papiktino merginą.

— Jie niekada neužims pilies,— tęsė Spaikas.—• Komisaras paprašė, kad iš Redingo atvyktų kareivių kuopa su pabūklais durims laužti. Vargu ar tai padės.

Ir net neatsiprašęs Spaikas nubėgo į viešbutį skambinti redaktoriui.

Vėliau mergina sužinojo, kad Londono valdžia nenorėjo pilies pulti jėga, juo labiau kad Belami buvo Amerikos pilietis. Daug kartų mėginta skambinti Belami telefonu, kol pagaliau senis pakėlė ragelį.

— Siūlau jums pasiduoti, Belami,— tarė komisaras.— Galų gale jums bus geriau.

—• Pats žinau, kas man geriau,— tarė Belami ir patylėjęs pridūrė: — Duokite man dvylika valandų pamąstymui,

— Duodu valandą.

— Dvylika,— lakoniškai atsakė senis.—Jums vis tiek prireiks daugiau negu dvylikos valandų prasibrauti pas mane.

Valerija keletą kartų buvo priėjusi prie parko vartų. Atvyko pastiprinimas, ir policija apsupo pilį. Visą dieną be paliovos vyko susišaudymas.

Nerimo kankinama Valerija vėlai vakare grįžo namo. Ji pamatė, kad visi tarnai išėjo žiūrėti mūšio. Priėjusi prie sodo tvoros, ji pasistatė kopėčias ir užlipo. Iš čia viskas puikiai matėsi. Pro vieną viršutinio aukšto sargybos bokšto langą retkarčiais rūkdavo dūmelis. Belami puiki pozicija leido jam kontroliuoti visas pilies prieigas.

Ten, už tų niūrių sienų, atlaikiusių tiek apgulčių, mačiusių anglų riterių klestėjimą ir žlugimą, stebėjusių į Šventąją Žemę traukiančių kryžiuočių linksną vėliavų plazdėjimą,— vienas žmogus metė iššūkį ne tik Anglijos, bet visos žmonijos įstatymams.

Bumpt. Kulka atsitrenkė į tvoros pinučius už pusės aršino nuo jos. Akmens nuolaužas pasipylė į visas puses. Valerija skubiai nulipo žemėn. Kita kulka pataikė į tą vietą, kur ji ką tik sėdėjo. Skeveldra sužeidė jai ranką. Į ją šaudė ne Belami, bet nebylys kinas, pasislėpęs prie angos. Staiga jį kažkas pagavo ir nutrenkė į pasienį.

— Tu jau antrą kartą šauni į ją, idiote! Aš juk tau sakiau taip nedaryti.

Senas atsistojo ir mįslingai šypsodamasis užtaisė šautuvą.

— Šaudyk į krūmus, ten policija,— tarė senis ir nusi-leido žemyn uždaryti langinių.

Jas uždaręs, jis nuėjo į priekambarį apžiūrėti, ką vargu ar yra matę pilies lankytojai—duris akmeninių lubų nišoje, kurias reikalui esant lengvai galima nuleisti. Jis atrišo storą virvę, kuri reguliavo mechanizmą, ir patraukė ją. Durys lėtai nusileido. Pritvirtinęs virvę prie grindų, Belami koritoriumi nuskubėjo prie durų į požemį.

— • Jūs ten, Federstonai?

Džeimsas atsakė.

— Jūsų draugai atvyko. Jūs turbūt jau žinote?

— Girdėjau šaudant.

•— Tai aš iš pradžių šaudžiau, bet dabar ir jie turi šautuvų. Federstonai, šianakt bus karšta.

Džeimsas lėtai pakilo laiptais ir, ištiesęs ranką, įsikibo už grotų strypų.

— Jūs įkliūsite, Belami, štai kas,— tarė jis ramiai.

— Mane jie paims mirusį,— atsakė senis.— Jūs manote, kad aš bijau? Klystate. Niekada nebuvo toks laimingas, kaip dabar. Su džiaugsmu jus paleisčiau, bet tai sugadintų visą reikalą. Žinoti, kad jūs čia, kad policija tvirtai apgulsi pilį, o aš juokiuosi iš visų, ar ne puiku, Federstonai. Ar jūs nepavydite man?

— Verčiau aš pavydėčiau gyvatei,— tarė Džeimsas.

Jis laiku patraukė ranką: senis sunkiu batu užmynė ant grotų.

Federstonas nuėjo prie plyšio ir pritūpė, norėdamas pasikalbėti su Faje.

— Malonus šeimininkas ponas Abelis Belami,— tarė jis.

•— Kas čia darosi, Federstonai? Kas šaudė?

— Taip. Policija apsupo pilį. Padėtis, matyt, labai rimta, nes policininkams davė šautuvus. Senis ruošiasi gynybai.

Fajė linktelėjo.

— Vadinasi, dar kelios valandos, ir viskas bus aišku,— tarė ji ramiai.— Federstonai, ką jūs manote apie Julijų?

Federstonas pagalvojęs tarė:

— Nieko blogo negaliu pasakyti apie Julijų, kai jis tiek daug padarė panelei Chauet ir man.

— Jūs manote, kad jis bailys, taip? Jūs girdėjote, kaip aš jį baru, o manote, kad aš blogai apie jį galvoju. Visai ne taip, Federstonai. Aš jį myliu ir dažnai klausiu savęs, ar jis tą jaučia? Tokie žmonės, kaip mes, apie meilę ne-

galvoja ir net vedybos jiems — tik priemonė materialiai apsirūpinti. Bet aš taip myliu Juliją, kad būsiu laiminga mirdama kartu su juo.

Džeimsas ištiesė pro grotas ranką, paglostė Fajės ranką ir tarė:

— Jūs šaunuolė, Faje. Jeigu jūs išstruksite iš čia, aš...

— Prašau jūsų, nekalbėkite, kad man rasite padorų darbą. Aš geriau būsiu vagilė, bet grindų neplausiu.

Džeimsas išgirdo taukšint plaktuką ir nuėjo pažiūrėti, kas vyksta. Pusnuogis senis kalė medines lentas vieną ant kitos prie koridoriaus durų. Jis dirbo karštligiškai skubėdamas.

— Kas atsitiko, Belami? Norite mus užmūryti?

Belami apsižvalgė:

— O, tai jūs? Taip, noriu jus užmūryti.

Džeimsas tylėdamas stebėjo, kaip senis kalė lentas ilgomis vinimis. Greitai lentos jau buvo virš senio kelių.

— Jus pakars, Belami,— tarė Džeimsas.

— Nesijaudinkite, jie manęs neras.

Jis išsitiesė ir nevikriu judesiu ištiesė ranką. Tačiau Džeimsas pasirodė vikresnis už jį. Jis pasilenkė, kai plaktukas atsitrenkė į grotų virbus. Abeliui Belami nespėjus sugriebti, Džeimsas patraukė plaktuką už rankenos ir jis nukrito ant požemio grindų.

—• Atiduok atgal!—suriko senis.— Atiduokit arba jus nušausiu.

— Ateikite jo pasiimti,— pasiūlė seklys.

Jis stovėjo laiptų apačioje su plaktuku rankoje. Belami neįvykdė savo grasinimo. Džeimsas koridoriuje išgirdo jo skubius žingsnius, o po penkių minučių vėl pasigirdo šūviai.

Džeimsas suprato, kad Belami grįžo į savo postą.

59 SKYRIUS

„LEDI MENO R“ PASIRODO ŽALIASIS ŠAULYS

Valerija, nesupratusi, kad senis rūpinasi jos saugumu, grįžo namo bijodama.

Nesiliaujantis mūšis jai kėlė nerimą. Valerija norėjo, kad ateitų Spaikas, bet jis buvo labai užimtas. Nuo pilies vartų jis dažnai bėgdavo prie telefono, diktudavo atskiras frazes redakcijos stenografistei ir vėl skubėdavo į mūšio vietą.

Valerija išėjo ant kelio, bet nematė nieko, tik žmones, su didžiausia kantrybe laukiančius atomazgos. Pro ją prabėgo kaimo berniukas. Valerija jį pašaukė.

— Ne, panele, nieko neatsitiko, bet dar laukia kareivių,— atsakė į jos klausimą berniukas.

Valerija lėtai sugrįžo atgal į namus. Eiti į vidų ji nenorėjo, bet ir sodas jos nebetraukė. Ji apgailėstavo, kad nesulaikė tėvo. Ji vėl išėjo į gatvę, norėdama pasiūsti žmogų pakviesti tarnų. Ji galėjo ir pati nueiti, bet...

„Kvaila taip bijoti“,— pagalvojo Valerija.

Džonas Vudas išvažiavo iš karto po pusryčių, norėdamas spėti į traukinį. Su juo jai būtų daug ramiau.

Kaip keista. Čia, ramiam Anglijos kaimelyje, vyko mūšis, ir jo gyventojai stebėjo jį nustebę. Valerija pamatė du žmones, stovinčius ant namo stogo ir įsistebeilijusius į reginį.

Atsidususi ji įėjo į vidų ir atsisėdo svetainėje, mėgindama skaityti. Staiga ji išgirdo koridoriuje žingsnius. Ji pamanė, jog grįžo tarnas, ir nuėjo į virtuvę, kad nereikėtų būti vienai. Virtuvėje buvo prieblanda. Temo, o šita namo dalis menkai apšviesta.

—• Kas ten? — paklausė Valerija ir nuėjo į gretimą kambarį, ten tarnai plaudavo indus. Staiga kažkas ją ap-

kabino, grįžtelėjusi ji pamatė rankas, apmautas žaliomis pirštinėmis. Valerija suriko ir, pamačiusi baltą kaukę, apalpo žaliojo žmogaus glėbyje.

Po kelių minučių ji atsipeikėjo, nešama tuneliu. Trenkė drėgme ir pelėšiais. Buvo tamsu, nors į akį durk. Kur ji? Ji staiga prisiminė ir išikibo į ją nešanti žmogų.

— Tai tu? — išsigandusi paklausė ji.— Tai tu, tėve?

Užuot atsakęs, žmogus prislopintu balsu paklausė, ar ji galinti eiti pati.

— Man rodos, galiu,— tarė Valerija,— bet aš nieko nematau.

— Netoli eiti, bet reikia laikytis sienų.

Sienos buvo iš stambių, netašytų akmenų. Vietomis per jas bėgo vanduo. Kartą tamsoje ji pamatė dvi žalias liepsneles ir susvyravo.

— Tai žiurkė,— sumurmėjo jos palydovas.

Pagaliau jie priėjo prie tunelio posūkio. Palydovas paėmė jos ranką.

— Čia,— tarė jis, ir Valerija užlipo tris laiptelius į viršų.

— Palenkite galvą, čia žemos lubos.

Valerija pakluso, pasilenkė ir nuėjo jam iš paskos. Nuėjusi gal dvylika žingsnių, ji priešais pamatė du laiptelius, už kurių reikėjo leistis žemyn.

— Šokite! — įsakė palydovas.

Valerija nušoko ir, praėjusi žemą arką, pateko į kambarį. Jo lentynos buvo prikrautos konservų.

— Kur aš? — paklausė Valerija.

Ji nesiryžo pažvelgti į baltą palydovo veidą.

— Jūs — Gario pilyje ir pasiliksite čia, panele.

Valerija ištrūko iš Žaliosios būtybės rankų ir nubėgo į viršų. Durys buvo užrakintos ir užsklęstos sklėsčiu.

Nespėjus Valerijai pribėgti virtuvės durų, žaliasis žmogus ją pagavo. Stengdamasi ištrūkti, Valerija griebė už kaukės ir ją nuplėšė. Pamačiusi palydovo veidą, ji iš siaubo suriko.

— Jūs.. . jūs — Žalasis šaulys? — sumurmėjo ji.

Tai buvo Lesis.

Jis nieko neatsakė. Jis įstūmė ją pro mažas dureles ant laiptų, paskui buvo dar vienerios durys — į prieškambarį, o iš ten įėjimas į požemį.

Valerija suvokė, kad ją ves į požemį, bet Lesis nuvedė ją į biblioteką. Ten jų laukė Belami.

Jis buvo nesiskutęs. Stambūs prakaito lašai ritosi jo veidu.

Stojo mirtina tyla, ją trikdė tik šuvių garsai.

Staiga Belami ištiesė ranką ir griebė ją už pečių.

— Pagaliau atėjote, mieloji,— tarė jis.— Jūs mano paskutinė viešnia, pati paskutinė.— Jis išsišiepė jai tiesiai į veidą.— Visi įkliuvote. Dar norėjau paimiti tą aklą kvailį — jūsų tėvą. Beje, jis ne jūsų tėvas. Norėjau ir jį pasodinti, bet tai ne taip svarbu. Visi, kurie man reikalingi, yra čia. Visi, kurie galėtų išduoti, visi, kurie manęs nepkentė,— visi čia! — Jis parodė į grindis. Valerija pasisuko į Lesi.

— Dėl Dievo, išgelbėkite mane! — maldavo ji.— Mano tėvas jums atsilygins.

— Kokia prasmė prašyti Lesio? Lesis jūsų neišgelbės. To paties galite ir manęs prašyti,— tarė Belami.

Kojos spyriu jis nustūmė stalą, pakėlė kilimą ir atidarė slaptą angą. Griebęs šautuvą, jis vamzdžiu parodė žemyn ir tarė:

— Lipkite. Ten rasite savo draugus. Eikite, Valerija. Dabar neprašausiu pro šalį. Du kartus padariau kvailystę, bet trečią kartą jūs nepabėgsite.

Jis parodė laiptus. Netardama nė žodžio, Valerija nulipo žemyn. Jis sekė ją, laikydamas užtaisyta šautuvą.

— Durys atidarytos! — suurgė jis staiga ir pauostė. Iškart viską suprato.

— Sudegino spyną, a? Ką gi, turės daugiau vietos prieš mirtį.

Tai sakydamas jis pastūmė j vietą akmens plokštę. Lėšis pastebėjo, kaip jis nuleido parketo kvadrata, dengusį slaptą angą.

— Tad štai kur juos laikote, Belami! Kas ten yra?

— Ten Julius, jo žmona ir Federstonas.

— Federstonas? — išsigandęs paklausė Lesis.— O kas tada šaudė lauke?

Lesis net pažaliavo. Apsirengęs Žaliojo šaulio drabužiais, kurie jam dar buvo per dideli, jis atrodė kvailai. Tai Belami idėja — aprenkti Lesį tuo kostiumu. Senis siuntė jį į žvalgybą, į „Ledi Menor“. Jis tada vos neįkliuvo, net prisiminus skruzdėlės bėgioja per nugara.

— Jūs man sakėte, kad kaime mugė, ir kareiviai dalyvauja šaudymo varžybose. Ak jūs, melagi! Kur mano pinigai? Aš išeinu.

• — Pro kur išeisite? — trumpai paklausė Belami.

— Pro „Ledi Menor“. Tik persirengsiu. Užtenka, Belami. Jūs lendate ne į savo reikalus, ir aš nenoriu dirbti jums. O jeigu man teks liudyti prieš jus. . . neduok Dieve. . .

— Jūs ir paliudysite,— baigė senis.

Jis atidarė seifa, ištraukė krūvą kreditinių kortelių ir numetė ant stalo.

— Štai jūsų pinigai. Galite nešdintis, kai tik jums atrodys reikalinga. Ar turite revolverį?

— Kaipgi. Nejaugi manote, kad aš drįsčiau būti čia be revolverio?

Užuot atsakęs, Belami koja paspaudė akmeninę plokštę ir atidarė ją. . .

— Atveskite čia Savini. Jis neginkluotas, bet priekabus.

Lesis susiraukė.

— Pats jį atveskite,— tarė jis.

— O jūs tuo metu atidarysite duris ir įleisite į pilį policiją,— pašaipiai tarė senis.— Tučtuojau žemyn, nenaudėli. Ko bijaisi?

Lesis rankoje laikė revolverį. Jis visai išbalė, net jo lūpos pamėlo kaip numirėlio.

— Lipsiu žemyn,— tarė jis kimiu balsu,— tikrai tuo atveju, jeigu jūs lipsite pirmas.

Belami pagūžčiojo pečiais ir nulipo žemyn. Lesis gana atsilikęs sekė iš paskos. Staiga Belami apsigrėžė ir prisitartino prie Lesio. Tas pajuto, kaip jį senis pagriebė už kojų. Lesis bandė išlaikyti lygsvarą, bet nepavyko, ir jis išsitiesė ant akmeninių grindų. Belami pakėlė iškritusį Lesio revolverį, įsikišo jį į kišenę ir pakilo į viršų, ruošdamasis paskutiniam sumanytos dramos veiksmui.

* * *

Valerija stovėjo prie požeminio kambario, nežinodama, ką jai daryti, ir nedrįso eiti tolyn. kažkas ją užkalbino:

— Panele Chauet?

Valerija pažvelgė nesuprasdama, paskui paklausė drebančiu balsu:

— Tai ponias Savini?

Už minutės Valerija jau verkė Fajės glėby, lyg drugio krečiama.

— Kapitonas Federstonas čia?

— Jūs galite jį pamatyti, bet jis ne su mumis.

— Kur jis? Noriu jį pamatyti.

Ji vos pastebėjo Julijų, nors jis nuvedė ją prie groto ir pakvietė Federstoną.

— Džeimsai, Džeimsai! — pašaukė Valerija.

Jam lyg kūju trenkė per galvą išgirdus jos balsą.

— Valerija, tai jūs? O Dieve!

— Neilgai teks mums čia būti,— tarė ji.— Policijai atėjo pastiprinimas. Holendas mano, kad pilis šianakt bus užimta.

— Kaip jūs čia patekot?

— Mane atvedė Žalijasis šaulys.

— Žalijasis šaulys? Negali būti.

Ji linktelėjo:

— Tai Lesis.

Džeimsas nustebeš net atsisėdo ir išžiūrėjo į tamsą, iš kur girdėjo Valerijos balsą.

— Negali būti Lesis,— tarė jis.— Jūs tikrai jį matėte?

— Nutraukiau jam kaukę. Tikrai mačiau, kad tai Lesis.

— Neįtikėtina. Nieko nesuprantu. Beje, brangioji, mums visai nesvarbu, kas toks Žaliasis šaulys.

Jiems sutrukdė Julius, pranešęs negirdėtą naujieną.

— Lesis. Požemyje? — dar kartą paklausė Džeimsas.

— Maža to, kad jis požemyje, bet jis apsirengęs kaip Žaliasis šaulys. Fajė dave jam vandens. Matyt, senis jį nutrenkė nuo laiptų.

— Lesis čia? — išsigandusi sušnibždėjo Valerija.— Nejaugi jūs negalite įlįsti pas mus, Džeimsai?

— Nebijokite. Julius rūpinsis jumis,— tarė Džeimsas.— Pasistengsiu vėliau patekti pas jus. Aš jau sutrupinau betoną nuo dviejų virbų. Senio plaktukas man labai praverė.

Ir jis vėl griebėsi darbo, kurį buvo metęs Valerijai pasirodžius. Mergina priėjo prie Juliaus.

— Ar Lesis labai susitrenkė? — paklausė ji.

— Tiktai galvą užsigavo,— šiurkščiai tarė Julius.— Tai ta Lesio kūno dalis, kuri nenukentėtų netgi sunkvežimiui pervažiavus. Ar jis jus atvedė į pilį? Girdėjau, ką jūs pasakojote Feclerstonui. Ką gi, labai prašom. Jis už žaliuos palaiciinės buvo užsikišęs revolverį, kuris mums labai pravers.

Julius didžiuodamasis parodė savo radinį.

— Natūralu, kad pirmiausia man kilo mintis jį apieškoti. Išskyrus revolverį, nieko daugiau nepavyko rasti,— garsiai tarė Julius.— Lesis įsitikinęs, kad Belami jam davė krūvą pinigų. Arba jam prisisapnavo, arba senis atė-

mė iš jo pinigus ir nustūmė jį nuo laiptų. Belami nemėgsta tuščiai leisti pinigų. Man rodos, jis teisis.

Tai sakydamas Julius patapšnojo sau per kietai prikimštą kišenę.

Valerija išėjo į kitą kambarį, kuriame Fajė perrišo Lesio žaizdas. Su savo apdraskytu, sukruvintu ir supurvintu plačiu kostiumu Lesis atrodė apverktinai.

— Turėjau daug pinigų,— aimanavo Lesis.— O dabar jų nebėra. Pinigai neturi kojų, kur jie galėjo išeiti?

— Jeigu būtumėte turėjęs pinigų, tai jie ir būtų kišene, — tarė išžiūdusi Fajė.— Nejaugi manote, kad Julius jus apvogė?

— Aš Juliaus nekaltinu,— sumurmėjo Lesis,— bet mano revolverį jis paėmė. . . Kodėl gi jis negalėjo paimti ir pinigų?

— Revolveris buvo, o pinigų ne. Neprotinga kaltinti vagyste žmones, kurie išgelbėjo jums gyvybę. Galbūt pats Belami paėmė pinigus?

— O kodėl jis nepaėmė revolverio? Beje, kur jis?

— Jį paėmė Julius ir laikys pas save,— tvirtai atsakė Fajė.

Džeimsas ir Julius pasikeisdami dirbo visą vakarą vienteliu įrankiu, laimingai patekusių jiems į rankas. Bendromis pastangomis iki devintos valandos virbai buvo pralaužti.

Džeimsas išlindo pro skylę, priėjo prie Valerijos, neteisėjęs nė žodžio, ją apkabino ir pabučiavo. Nebuvo laiko išsakyti savo jausmams.

Džeimsas papasakojo Juliui, kas jam buvo įtartina, ir pasirodė, kad Julius jam pritarė. Dviese jie atitraukė sofą nuo sienos ir, nulaužę kojas, iškišo ją pro skylę.

— Kas yra? Norite apstatyti baldais kitą kambarį? — paklausė Fajė.

— Daug kas gali atsitikti tame kambaryje,— mįslingai atsakė Džeimsas.— Tas stalias, man rodos, tiks,— pridūrė jis, plaktuku daužydamas stalo kojas ir stumdamas stalą Juliui.

— Ei, Lesi. Ar galite man padėti?
 Lesis tučtuojau atėjo padėti.
 — Ką įsakysite, kapitone?
 — Užlipkite į viršų, ant laiptelių, stovėkite po grotomis, o kai tik pamatysite Belami, sušukite mums.
 Džeimsas paėmė Lesį už ausies ir parodė jam, kur stovėti.
 — Ar supratote? — paklausė jis.
 — Žinoma, aš ne kvailys,— atsakė sumišęs Lesis.
 Džeimsas grįžo pas Julijų.
 — Netikiu, kad mes taip apsisaugosime. Bet tai viskas, ką galime padaryti. Ech, turėtume vinių!
 Džeimsas pradėjo krauti barikadas prie plyšio. Stalai, kėdės, čiužiniai — viskas buvo sutempta į kitą kambarį. Lesis visą laiką sėdėjo ant laiptų viršaus, jausdamas neapykantą Belami, bet dar labiau neapkęsdamas žmogaus, kurio draugijoje likimas jam lėmė būti.

60 SKYRIUS

ŽMOGUS IŠ VIENUOLYNO GIRAITĖS

Iš mažo namelio kamino Vienuolyno Giraitėje rūko dūmai. Virtuvėje kūrenosi krosnis. Vyras su šakute rankoje susikaupęs vartė keptuvėje kotletus. Užuolaidos buvo užtrauktos, durys užrakintos. Smalsus praeivis beldėsi į duris. Artėjo vakaras. Kotletai buvo iškepti, vyras sudėjo juos į lėkštę, sušildytą ant ugnies. Iš palto kišenės ištraukęs nedidelį ryšulėlį, jis išsiėmė dvi bandeles.

Pavalgęs kuklią vakarienę, jis paėmė pypkę, lėtai ją prikimšo ir užsirūkė. Atsilošęs kėdėje, jis išsiblaškęs žiūrėjo į sieną. Jo mintys buvo toli.

Pasėdėjęs jis išsiėmė iš kišenės telegramą ir trečią kartą ją perskaitė. Tai, matyt, jam teikė malonumą. Jis nusišypsojo.

Už valandos jis pakilo, nuėjo į gretimą kambarį, pasukui į virtuvę, paėmė knygą, atsisėdo ir pradėjo skaityti. Porą kartų jis buvo pakėlęs galvą ir klausėsi. Jau anksčiau jis girdėjo tą garsą, dabar vis stiprėjantį.

Pro užpakalines duris jis išėjo į apleistą sodą ir, atidžiai paklausęs, nustatė, iš kur sklinda garsas. Grįžęs į kambarį, užrakino duris į sodą, užsidėjo skrybėlę ir išėjo — tik dabar pro paradines duris. Išgirdęs žingsnius ant kelio, vyras pasislėpė giraitėje ir palaukė, kol praeivis nutols. Tada jis išėjo iš slėptuvės ir sparčiai nuėjo keliu.

Perėjęs lauką, vyras pasuko į šoninį kelią, sustabdė praeivį ir prašneko.

— Atrodo, šaudo? — paklausė jis.

Žmogus, kurio paklausė, nusijuokė.

— Šaudo, pone. Kalba, kad Gario pilį apsupo kareiviai. Nežinau, kas ten dedasi, bet šūviai aidi nuo pat ryto.

Nepažįstamasis paskubino žingsnį ir takeliu atėjo į Garių, į kaimą, į vietą netoli „Ledi Menor“.

Pamatęs policininką, nepažįstamasis priėjo prie jo.

— Taip, pone. Senis Belami apšaudė policiją. Mes laukiame paspirties. Parke jau yra dvi kareivių kuopos. Ar jūs, pone, ne vietinis?

— Ne,— atsakė nepažįstamasis.

— Beveik visi gyventojai gatvėje. Pasakiau pono Chaueto virėjai, kad ji eitų namo virti pietų užuot žiopsojusi.

— O ponas Chauetas čia?

— Jis išvažiavo į miestą. Panelė namie. Ar norite su ja pasikalbėti, pone?

— Taip, tikriausiai.

Nepažįstamasis, ko gero, abejojo. Privažiavo sunkvežimis, ir policininkas pakėlė ranką stabdydamas. Kai atsiskuko atgal, nepažįstamasis buvo dingęs. Policininkui pasi-

rodė, jog tas vyras nuėjo į „Ledi Menor“ sodą. Jis neklydo.

Namo durys buvo atlapotos. Nepažįstamasis norėjo bels-tis, bet paskui apsigalvojo, drąsiai įėjo į prieškambarį, pa-traukė svetainės durų rankeną ir pažvelgė į vidų.

Ant Valerijos Chauet rašomojo stalo gulėjo atversta knyga, ant sofos numestas nebaigtas meginys.

Nepažįstamasis atsargiai nuėjo į virtuvę ir apsidairė. Matyt, namo planą jis gerai žinojo. Nenuostabu, juk net keletą kartų čia lankėsi. Durys į sodą buvo atviros. Nepa-žįstamasis išėjo. Prie sodo tvoros stovėjo kopėčios, bet nei šeimininkės, nei tarnų niekur nesimatė.

Buvo jau tamsu, kai jis lauke išgirdo balsus. Atidaręs duris į rūšį, jis greitai nusileido laiptais žemyn. Rūsyje buvo visiškai tamsu, bet jis tvirtai nuėjo prie durų, įkišo raktą ir jas atidarė.

Pasilenkęs jis pakėlė dėžės dangtį ir išsiėmė mažą ži-bintą. Spūstelėjo nykščiu, ir rūsys nušvito. Nepažįstamasis vėl įkišo ranką į dėžę, ištraukė nedidelį žalią lanką ir strėles. Jas pavertė rankose ir apžiūrėjo. Viena, matyt, jam netiko, nes jis padėjo ją atgal ir paėmė kitą.

Užgesinęs žibintą, jis laukė.

Nepažįstamasis išgirdo, kaip viršuje atsidarė durys į rū-sį, ir kažkas nusileido žemyn su žvake. Tai buvo kambar-inė. Ji atėjo anglių ir kalbėjosi su kažkuo virtuvėje.

— Kas atsitiko panelei Valerijai? — paklausė balsas viršuje.

— Aš jos nemačiau, — atsakė mergina, atėjusi anglių. — Ar jos kambaryje nėra?

— Ne. Aš ką tik buvau viršuje. Ir sode jos neradau.

— Tarp žmonių jos irgi nebuvo, — tarė mergina apa-čioje. — Prasibrauti pro minią ji negalėtų. Policija nieko neleidžia.

Nepažįstamasis, sėdėdamas patamsyje, klausėsi pokal-bio. Pagaliau mergina pakilo į viršų ir durys užsitarė.

Nepažįstamasis nejudėdamas išsėdėjo dar keletą valan-du. Pagaliau išgirdęs viršuj susijaudinusių balsus, išlindo iš savo kamaraitės, atsargiai pakilo laiptais ir išsiklausė. Pasiklausęs jis greitai nusileido žemyn ir vėl pasislėpė, Kai ponas Chauetas vėliau atrakino kamaraitės duris, kur slapstėsi nepažįstamasis, ten buvo tuščia.

Susišaudymas prie pilies trumpam aptilo. Valdžia nu-sileido policijos reikalavimams, ir tik pradėjus temti į Ga-rį atvyko pėstininkų kuopa ir apsupo pilį. Vėliau pasigir-do motorų gausmas, ir kaimo gatve pravažiavo artilerijos baterija. Prie pilies vartų išsirikiavo pabūklai.

Spaikas išėjo į žvalgyba.

— Mes nesiruošiamo nieko daryti iki ryto, — paaiškino jam vyresnysis karininkas, — ir mūsų veiksmai priklausys nuo to, ko griebsis Belami. Jeigu jis dar šaudys, mes pa-būklais išlaušime duris ir įsiveršime į pilį.

— Kodėl dabar nesprogdinate durų? — paklausė Spai-kas. — Jūs turbūt žinote, kad dingio panelė Valerija Chau-et. Ponas Chauetas dabar skambina į Londoną.

— Toks mums duotas įsakymas, — tarė karininkas.

Spaikas kreipėsi į komisarą, bet čia nerado pritarimo.

— Man rodos, jokio skirtumo — atakuoti šiandien ar rytoj iš ryto, ... tarė komisaras. — Galbūt pernakt senis ap-sigalvos.

— Jūs nepažįstate Belami, — niūriai tarė Spaikas.

Traukiniais į Garį plūdo reporteriai ir smalsuoliai. Pi-lies apgulimo istorija sumirgėjo vakarinių laikraščių pir-muosiuose puslapiuose. Spaikas, viešbučio kambario savi-ninkas, priglaudė beveik tuziną savo kolegų, kuriems ne-rūpėjo miegas. Jis paskubom valgė, kai įėjo ponas C * 'o etas.

— Noriu parodyti policijai įėjimą į pilį. Eikite su ma-nimi.

Spaikas metė valgyti.

— Neseniai aptikau slaptą įėjimą, — tarė Chauetas.

Per šias dienas jis labai paseno. Veidas buvo pilkšvos spalvos kaip žemė, balsas drebėjo. Spaikas neklausinėjo

pono Chaueto, kaip jam pavyko rasti požeminį įėjimą. Kartu su ponu Chauetu ir penkiais policininkais jie privažiavo prie „Ledi Menor“ ir nuėjo į rūšį.

— Čia yra požeminis tunelis. Jis jungia „Ledi Menor“ su pilimi,—tarė ponas Chauetas ir parodė tris nedidelius rūsius. Vidurinis buvo į pilį. Ištraukęs raktą, jis atrakino duris ir įėjo.

Rūsysis buvo siauras. Jame nebuvo nieko, tik stovėjo dėžė. Ponas Chauetas patraukė dėžę į save, ir visi pamatė ant grindų nedidelę kvadratinę angą ir tokio paties dydžio skylę sienoje. Lipteliais jie nusileido į koridorių. Nespėjęs jiems toliau nueiti, pasigirdo duslus garsas, ir ponas Chauetas, ėjęs priekyje, suriko iš skausmo. Policininkas pasvietė žibintu. Viduryje koridoriaus buvo durys. Slaptas įėjimas į Gario pilį buvo užrakintas.

— Tų durų anksčiau niekas nerakindavo,—tarė susijaudinęs ponas Chauetas.— Prisimenu, kad jas mačiau. Jos visada būdavo atidarytos. Toliau yra trejos ar ketverios durys, vadinasi, mes turime jas išlaužti, bet tai ne mūsų jėgoms.

— Jos užrakintos?

— Ne, užsklęstos velke. Anapus durų yra velkė. Išlaužti durų nepajėgsime. Man labai gaila, ponai,—tyliai pridūrė ponas Chauetas.— Norėjau jums parodyti lengvą kelią į pilį, bet pasirodė, kad dar daugiau kliūčių pridariau.

Jie pasuko atgal. Spaikas atrodė labiausiai iš visų nusivylęs, tiesa, išskyrus poną Chauetą.

— Jums atrodo, kad panelę Chauet nuvedė šituo keliu? — paklausė jis.

— Manau, kad taip,—atsakė Chauetas.— Mano kaltė. Reikėjo, kad daugiau vyrų būtų namuose.

Jo balsas ėjo vis duslyn ir duslyn. Kai jis baigė mintį, Spaikas sugriebė jį už rankos. Po valandėlės gydytojas nuramino Spaiką.

POTVYNIS

Lesiui nutirpo kojos, kai jis išgirdo žingsnius koridoriuje. Jis atšoko į šalį, nors koridoriuje buvo taip tamsu, kad senis vis tiek nebūtų išžiūrėjęs. Belami užlipo ant grotų.

— Pone Belami! — susijaudinęs sušnibždėjo Lesis.

Belami staiga atsisuko.

Laimei, plaktuko dūžiai apačioje nustelbė senio balsą.

— Dėl Dievo, nešūkaukite.

— Ko tau reikia? — paklausė tyliai Belami.

— Išleiskite mane. Jie liepė man saugoti ir šaukti, kai tik jūs pasirodysite.

Senis pastatė žibintą ant grindų, kažką ištraukė iš kišenės ir uždegė šviesą koridoriaus kampe. Tą patį jis padarė ir kitame kampe.

— Pone Belami, išleiskite mane! Aš sakiau jums.. .

Džeimsas išgirdo riksmą ir išbėgo į laiptinę kaip tik tada, kai senis pasilenkė prie grotų. Dukart Džeimsas iššovė, bet nepataikė. Staiga apsidairęs jis pamatė kibirkštį.

— Bėkit žemyn! — suriko jis ir pats metėsi laiptais žemyn. Po pirmo sprogimo jis suklupo ant kelių. Sprogimas jį apkurtino. Po antro sprogimo nuo lubų atšoko akmenys.

— Kas čia? — pasigirdo išsigandęs Juliaus balsas.

— Stovėkite prie lango,—įsakė Džeimsas.— O jūs, Lesi, ateikite čia. Kodėl nepasakėte, kad atėjo senis?

— Nemačiau jo...— pradėjo aiškinti Lesis.

— Jūs matėte ir girdėjote. Mėginote įkalbinėti, kad senis jus paleistų.

— Koks čia triukšmas? — paklausė sutrikęs Julius.

— Prasideda...—tarė Džeimsas.

Viršuje pasigirdo duslus gaudimas.

— Kas tai? — sumurmėjo Lesis.— **Ką** jis daro?

— Tuojau pamatysite,— tarė Džeimsas.

Tuo metu laiptais pasipylė smarkus vandens srautas. Požemio grindys beregint atsidūrė po vandeniu. Džeimsas dirbo iki kulkšnių vandenyje. Vanduo smarkiai kilo.

— Nieko negaliu padaryti,— tarė Džeimsas, iš visos jėgos daužydamas akmeninę plokštę. Plokštė įskilo. Džeimsas daužė toliau, bet dirbti pasidarė sunku, nes vanduo tyško į šalis ir silpnino smūgį. Pagaliau Džeimsas metė darbą.

Julius jau buvo kitoje barikadų pusėje. Lesis irgi spėjo įlįsti prie moterų. Džeimsas perlipo per suverstus stalus, kėdes, čiužinius ir kartu su Juliumi bandė užkimšti skylę, norėdami sustabdyti ar bent sumažinti vandens srautą.

• — Viskas veltui,— tarė Džeimsas, permirkęs nuo galvos iki kojų.— Senis susprogdino vandentiekio vamzdžius.

Vanduo jau bėgo į vidaus patalpas. Barikada gerokai sustabdė srovę, ir į vidų bėgo nedidelė srovelė. Tačiau Džeimsas žinojo, kad vėliau vandens slėgis padidės, todėl pavojus vis dar buvo didelis.

Ventiliatorius šiek tiek jiems padėjo. Džeimsas apskaičiavo, per kiek laiko vanduo užpildys požemį, ir padarė išvadą, kad prireiks ne daugiau kaip dviejų valandų.

— Manau, jog mums būtų geriau užlipti ant bibliotekos laiptų,— tarė Džeimsas.— Damos sustos ant viršaus, kiek žemiau — jūs ir Lesis, o už jūsų aš.

Džeimso spėlionės pasitvirtino. Vos tik jis spėjo išjungti dujas ir išeiti iš kambario, pasigirdo treškėjimas, ir barikada sugriuvo.

Nespėjo Džeimsas prieiti iki laiptų, o vanduo jam buvo jau iki kelių.

— Kodėl išjungėte šviesą? — piktai paklausė Lesis.— Mums teks mirti tamsoje.

— Jeigu būčiau palikęs šviesą, jūs tikriausiai ir numirtumėte tamsoje,— tarė Džeimsas.— Mums reikia kuo daugiau gryno oro.

Džeimsas stovėjo ant penkto laiptelio nuo apačios. Jis staiga pajuto, kad jo kojas semia vanduo. Po penkių minučių jis pakilo iki kulkšnių. Palaukęs, kol vanduo apsems jė kelius, jis užlipo ant kito laiptelio.

• Ateikite čia, Valerija.

Valerija susirado jį patamsyje, ir Džeimsas ją apkabino. Jis stovėjo ant aukščiausio laiptelio, o jo galva siekė lubas. Vanduo dar nepakilo iki jo. Laukti teko neilgai. Jo kojos jau buvo šlapios, todėl tik nuleidęs ranką, jis įsitikino, kad vanduo jau iki kelių. Jis kilo nepaprastai greitai.

— Duokite man plaktuką, Savini, mėginsiu daužyti dangtį virš mūsų galvų.

— Nepaėmiau jo. Jis liko pažemyje,— tarė Julius.

— Beje, netikiu, kad būtume ką nors padarę net ir su plaktuku,— tarė Džeimsas.— Ši pilis ne iš silpnųjų.

Vanduo siekė jo liemenį. Oras vis dar buvo grynas. Džeimsas nutarė negalvoti, kas bus, kai vanduo užlies ventiliatorius. Kai vanduo pasiekė jo krūtinę, jis prisitraukė prie savęs merginą ir ją pabučiavo.

Truputį vėliau jis pajuto, kad vanduo buvo jam iki smakro.

62 SKYRIUS

PASKUTINIS ŽALIOJO SAULIO VIZITAS

Sėdėdamas miegamajame, Abelis Belami žiūrėjo pro langą į tamsų parką. Šalia, į palangę, buvo atremtas jo šautuvas. Kaime nebuvo nė žiburėlio, toks buvo karo vadovybės įsakymas. Net ir namuose uždrausta kurti ugnį. Žinoma, tai labai patiko Belami, nes daugybė žiburių akino jį ir trukdė šaudyti.

Dabar jis viską galėjo įžiūrėti. Jis matė, kaip trys žmonės užšliaužė ant kalvelės. Jis iššovė, žmonės nebejudėjo, bet jie pastebėjo, iš kur šovė, ir pradėjo pilti iš kulkosvaidžio. Belami atsigulė ant grindų. Kulkos be perstojo švilpė jam virš galvos.

Šūviai nutilo. Belami atsargiai pažvelgė pro langą ir vėl iššovė. Šį kartą jis pataikė: pasigirdo riksmas. Kareiviai pasitraukė. Pasinaudojęs tyła, Belami nusileido žemyn. Vanduo iš susprogdintų vamzdžių tekėjo dviem žalsvomis putotomis srovėmis. Belami priėjo prie grotų. Ten vanduo buvo pakilęs iki viršutinio laiptelio. Belami patenkintas pagalvojo, kad kareiviai jau nespės išgelbėti belaisvių.

Prieškambaryje jis rado Seną ir piktai įsakė jam grįžti į mašiną. Nebylys kinas parodė į duris, ir Belami suprato. Jie dinamitu sprogdins duris. Belami uždarė ir užrakino prieškambario duris. Prireiks laiko, kol policija susigaudys, kas dedasi, o norėdama sustabdyti vandenį, turės dar ilgiau užgaišti. Niekas jų nebeišgelbės. Su tokiomis šviesiomis mintimis Belami stovėjo prie bibliotekos durų laukdamas atomazgos.

Jis susimąstė. Jo priešai dabar stovi ant laiptų iki kaklų vandenyje. Už dešimties minučių jų nebebus gyvų. Gaila tikrai, kad ji išėjo.

Staiga pasigirdo bausis trenksmas, net pilis sudrebėjo. Po jo sekė antras sprogimas.

Belami mąstė apie nuleidžiamas duris, apkaltas geležimi. Jas susprogdinti bus ne taip lengva.

Belami įėjo į biblioteką. Senas, pritūpęs, pasidėjęs ant kelių šautuvą, ramiai laukė neišvengiamos pabaigos.

Netikėtas beldimas privertė Belami atsisukti. kažkas atidarė antras bibliotekos duris iš kambario nuo viršaus, kur anksčiau slėpėsi Lesis.

— Stokite! — griežtai įsakė nepažįstamasis. — Ar pažįstate mane, Abeli Belami!

Įėjusysis sustojo tvirtai įtempęs lanką. Jis buvo panašus į skulptūrą, į rūstų likimo šauklį. Lempos šviesa blizgėjo ant žalios strėlės, nutaikytos tiesiai į Belami širdį.

— Nejudėkite, nes mirsite. Nenoriu, kad mirtumėte nesužinojęs. ..

— Žaliasis šaulys! — prislopintu balsu pasakė Belami. — Jūs — Žaliasis šaulys?

— Viena po kito aš žudžiau jūsų bendrininkus, kurie padėjo jums persekioti nekaltuosius ir išnaudoti silpnuosius. .. Kaip jūs galite pasiteisinti, Abeli Belami?

— Jūs — Žaliasis šaulys? — vėl sumurmėjo Abelis Belami. Jis buvo labai sutrikęs.

Kaip užburtas, jis žiūrėjo į priešais save stovinčią grėsmingą figūrą. Šaulio kairiojoje rankoje jis pamatė antrą strėlę. Jam kilo mintis, kad turbūt taip nejudant laikyti įtemptą lanką labai vargina.

Belami revolveris gulėjo ant stalo. Norint jį pasilikti, reikėjo žengti du žingsnius. Senis žinojo, kad Žaliasis šaulys irgi tai apskaičiavo. Teko laukti.

— Jeigu aš padariau tai, ką galima atlyginti pinigais. ..

— Pinigai! — tarė Žaliasis šaulys su panieka. — Kaip jūs galite man siūlyti pinigus? Argi galima užmokėti už nekaltos moters aštuonerius kančių metus? Argi galima užmokėti už rimbo kirčių randus ant to žmogaus kūno, kurį jūs įsakėte išperti?

— Palaukite palaukite, — gyvai tarė Belami. — Galiu jums pasakyti ir tą, kas suteiks jums malonumą.

Žmogaus akys prisimerkė.

— Ką jūs norite pasakyti? — paklausė jis.

— Jie ten! — beveik suspigo Belami. — Nuskendo kaip žiurkės! Visi! Jie dabar visi pragare! Federstonas, Valerija Chauet! O jūs, po velniais...

Jis pašoko iš vietos, bet išgirdo naujo sprogimo garsą. Tai buvo laidotuvių salutas tam, kuris nebijojo nei Dievo, nei žmogaus teismo.

PO VANDENIU

Kol Abelis Belami dar buvo Sargybos bokšte, penki žmonės apačioje, požemyje, laukė mirties. Lesis iš baimės neteko žado. Julius ir Fajė, prisiglaudę vienas prie kito, tylėdami laukė galo.

— Federstonai!

Džeimsas neatsakė:

— Jeigu kreditinės kortelės peršlaps, ar jas bus galima naudoti?

Lesis neaiškiai sumurmėjo. Kitokio atsakymo Julius neišgirdo.

Ir staiga įvyko stebuklas. Vanduo pradėjo slūgti.

•— Kas atsitiko?

— Trumpas atokvėpis. Vanduo nunešė apatinio požemio angos dangtį. Kai anga vėl prisipildys vandens, ir čia vanduo pradės kilti.

— Ar mes negalime išsigelbėti? — liūdnai paklausė Lesis.— Jums, policininkui, gerai. Jūs ir privalote mus iš čia ištraukti.

— Tylėk! — nutraukė jį Julius.

Lesis iš baimės nėrėsi iš savo kailio.

— Savini, tu paėmei mano pinigus. Prakeiktas vagie...

Džeimsas išgirdo Juliaus prakeiksmus ir Fajės balsą. Pasigirdo smūgis ir kažkas nukrito į vandenį.

— Jis nustūmė Julijų,—• suspiegė Fajė.— Julius paskęs. Ach tu, niekše!

Vėl supliūškėjo vanduo. Lesis kepurnojosi vandenyje. Džeimsas nubėgo laipteliais, vanduo slūgo, pavojaus nukęsti nebebuvo. Džeimsas nuplaukė ten, kur vyko peštytynės. Ištiesęs ranką, jis apčiuopė Lesio galvą, pagriebė jį už plaukų ir ištraukė.

— Tempkite jį kuo greičiau ant laiptų, vanduo kyla,— suriko Džeimsas.

Užtempti veblenanti, iš baimės pamišusį Lesį buvo nelengva.

— Aš jį laikysiu priešais save,— tarė Džeimsas.

— Nenoriu mirti, nenoriu mirti! — vapėjo Lesis.

Džeimsas griebė jam už gerklės.

— Tylėkite arba jus pasmaugsiu.

— Jūs tyčia pastatėte mane ant žemiausio laiptelio, kad pirmas nuskęčiau,— verkšleno Lesis.

— Jūsų galva siekia lubas, aukščiau stovėti negalite. Tylėkit!

Iš viršaus Džeimsas išgirdo balsus. Kalbėjosi du vyrai. Vienas balsas buvo Belami, kitas Džeimsui nepažįstamas. Šauktis pagalbos buvo beviltiška. Džeimsas pajuto, kad kažkas jam skaudžiai atsitrenkė į koją. Tai buvo stalas, atplaukęs iš gretimos patalpos. Džeimsas pagalvojo, gal dar stalo gali prireikti, bet nusprendęs, kad ne, paspyrė jį koja.

— Vanduo jau man iki gerklės,— dejavo Lesis.— Leiskite mane į viršų, po velniais!

— Numesiu jus žemyn, jeigu nenutilsite,— tarė Džeimsas.

Lesis ištrūko iš Džeimso rankų ir jam trenkė. Smūgis nepasiekė tikslo. Lesis, netekęs lygsvaros, nukrito į vandenį.

— Nemoku plaukti? Gelbėkite! — spiegė jis.

— Federstonai, nepulkite į vandenį,— išakmiai tarė Fajė.— Kam pratęsti jo gyvenimą kelioms minutėms?

Džeimsas, girdėdamas netoli savęs verkšlenimą, ištraukė iš vandens vos gyvą Lesį.

Džeimsas atsistojo ant pirštų galų ir tą patį liepė padaryti Valerijai, kad vanduo nepatektų į burną.

— Kas tai? — sušnibždėjo Julius.

Virš jų galvų pasigirdo trenksmas, lyg būtų nukritęs sunkus daiktas, ir iška:d pasigirdo panašus į perkūniją gar-

SBS, nuo kurio suraibuliavo vanduo. Džeimsas suprato, kad policija sprogdina pilies duris. Virš jo galvos pasigirdo trenksmas, o ant vandens sušvito šviesos atspindžiai. Kažkas atidarė dangtį. Džeimsas ištiesė ranką ir pastūmė akmeninę plokštę.

— Savini, Valerija, padėkite,— sumurmėjo jis.

Jie visi ištiesė rankas, ir dangtis lėtai pakilo. Viršuje kažkas mėgino atidaryti dangtį.

— Ar jūs visi ten? — paklausė kažkieno balsas.

Pro plyšį pasirodė kažkieno įdegusi, gyslota ranka, ir dangtis visai pakilo.

Fa j ė pirmoji išlindo iš požemio ir išsekusi nukrito ant kilimo prie židinio. Po jos išlipo Julius, trečias — išsigandęs Lesis.

Valerija išikibo dangčio krašto, ir Julius ištraukė ją į viršų. Ji pažvelgė žemyn. Ji pamatė tik tamsų vandenį, Džeimsas buvo dingęs.

— Kur Džeimsas? — iš siaubo pasikeitusiu balsu paklausė Valerija.— Lesis ištūmė jį į vandenį.

Julius nusimetė permirkusį švarką ir greitai nusileido laiptais žemyn. Plaukti buvo sunku, teko nardyti. Pro plyšį į vandenį skverbėsi šviesa. Staiga Julius ranka apčiuopė kažkieno drabužį ir įsitvėrė jo. Sukaupęs paskutines jėgas, Julius ištempė Džeimsą į viršų. Po kelių minučių Džeimso gyvybei pavojus nebegrėsė.

Atmerkęs akis, Džeimsas pamatė kareivį su šautuvu.

Kareivis stovėjo ant slenksčio, išmeigęs akis į Abelį Belami, kuris gulėjo ant grindų išskėtęs rankas. Iš jo krūtinės kyšojo beveik viena kitą liesdamos dvi strėlės.

— Kas jį nušovė? — paklausė kareivis.

Džeimsas sunkiai atsistojo ir apsidairė. **Žmogus**, kuris nušovė Belami ir atidarė dangtį, be pėdsakų dingo.

Prieškambaryje jis sutiko poną Chauetą, kuris skubėjo nuvesti merginą nuo kino, gulinčio ant grindų. Džeimsas, palikęs Valeriją tėvo rūpesčiui, grįžo į biblioteką. Jam buvo silpna, skaudėjo visą kūną.

Vanduo pateko į biblioteką, užliejo koridoriaus grindis ir pasipylė į prieškambarį. Džeimsas pasiuntė policininką užsukti svarbiausią vandentiekio čiaupą. Paskui su Džeksonu jis perkėlė Belami kūną ant sofos ir apieškojo kišenes.

Į kambarį įėjo Spaikas.

— Jis miręs? — paklausė Spaikas, rodydamas į Belami. Džeimsas linktelėjo:

— Taip, ir aš vos gyvas. Iškvieskite „Greitąją pagalbą“ išvežti štai šitam.

„Štai šitas“ buvo Lesis. Jis gulėjo ant grindų ir garsiai dejavo.

Kai Spaikas grįžo, Džeimsas sėdėjo ant sofos prie mirusiojo Belami, nuleidęs galvą.

— Kur Savini su žmona? — paklausė Spaikas.

— Pasiunčiau juos į mano kambarį. Savini teiravosi, ar turiu židinių ir ar vanduo gadina pinigų.

Džeimsas nusišypsojo.

— Jeigu **Žaliasis** šaulys nužudė Belami, jis dar turi būti pilyje,— tarė Spaikas, sėdamasis prie stalo ir laukdamas, **kol jį** telefonu sujungs su miestu.— Jis negalėjo išeiti slaptu keliu.

— Koks kelias? Slaptas kelias į „Ledi Menor“? Kodėl gi jis negalėjo išeiti tuo keliu?

— Todėl, **kad** visos durys iš vidaus užrakintos. Kai tik pranešiu naujienas, eisiu patikrinti.

— Holendai, **dabar aš tikrai** radau **Žaliajį** šaulį,— tarė Džeimsas, sunkiai keldamasis nuo sofos.

— Jau seniai aš **jį** radau,— abejingai tarė Spaikas.

— Nesu tikras, ar šią naujieną pranešiu skaitytojams. **Žaliasis** šaulys yra ponas Chauetas.

— Jeigu jūs taip pranešite, suklaidsite skaitytojus,— tarė Džeimsas.— **Žaliasis** šaulys — tai...— pradėjo jis **ir nutilo**.

— Žaliasis šaulys — tai? — smalsiai paklausė Spaikas.— Sakykite, Federstonai. Dar spėsiu pranešti jo pavardę rytiniam laikraščiui.

— Galbūt aš niekada jums nepasakysiu,—tarė Džeimsas.

64 SKYRIUS

JULIUS DŽIOVINA PINIGUS

Viešbutyje „Mėlynasis šernas“ Džeimsas rado savo ištikimą tarną Angų, atvežusį savo šeiminkui švarius marškinius. Persirengęs ir nusiskutęs Džeimsas nuėjo pas Chauetus. Jis manė, kad Valerija miegos, bet, jo nuostabai, rado ją svetainėje. Kartu buvo Džonas V'udas.

Ji atėjo jo pasitikti. Džeimsas ją apkabino.

— Norėjau likti su jumis, bet tėtis skubino mane. Jūs pažįstami su ponu Vudu?

Džeimsas nusilenkė Vudui, kuris su šypsenėle pažvelgė į seklio veidą.

— Jūsų laukia siurprizas, Džeimsai,— tarė Valerija.— Išpėkite, ką aš radau?

Džeimsas papurtė galvą.

— Savo mamą.

Durys atsidarė ir į svetainę įėjo ponas Chauetas. Kartu su juoėjo graži, grakšti moteris. Džeimsas iš karto pamatė jos ir Valerijos panašumą.

— Tai Džeimsas, mama,— droviai tarė Valerija.— Tau pasakojau apie Džeimsą Federstoną.

Ponia Cheld ištiesė abi rankas Džeimsui.

— Aš jums labai dėkinga, kapitone Federstonai,— tarė ji.— Tikiuosi, jums bus atlyginta pagal nuopelnus.

Ji pažvelgė į vyrą, sėdintį ant sofos prie Valerijos, ir nusišypsojo.

— Jūs turite susipažinti su mano sūnumi, kapitone,— tarė ji.

— Su jūsų sūnumi? — nustebo Džeimsas.

Ponia Cheld nusišypsojo.

— Džonas Vilfridas Belami,— tarė ji, ir Džeimsas, kuris žinojo tiek daug, bet nežinojo šito dalyko, nesuvokdamas apžvelgė juos abu.

Greitai Džeimsas grįžo į viešbutį. Nors jau buvo vėlu, kaimo gatvė buvo pilna žmonių.

Džeimsas rado Spaiką bare su savo kolegomis. Jis, atrodė, buvo laimingas. Džeimsas suprato, kad reporteris surinko įdomios medžiagos savo laikraščiui.

— Kur Julius? — paklausė Džeimsas.

— Norite jį pamatyti? Einam,— Spaikas džiūgavo.— Jis sėdi prie židinio ir džioviną dešimties svarų kreditines korteles, o Fajė lygintuvu kruopščiai jas lygina.

Julius Savini buvo užsiėmęs pinigų džiovinimu. Apsivilkęs Spaiko pižama, jis sėdėjo ant kilimo priešais židinį ir ant ilgos šakutės džiūvėsiams kepinti kaitino didelę baltą kortelę.

— Atrodo, šita jau išdžiūvo, Faje,—tarė jis.

Fajė nuėmė nuo šakutės popierėlį, padėjo ant staltiesės ir atsargiai išlygino. Pamačiusi Džeimsą, ji nusišypsojo. Viešbučio šeiminkė, kurios suknelę Fajė vilkėjo, buvo maža ir stora, o Fajė, atvirkščiai, aukšta ir laiba, todėl atrodė labai žaismingai.

— Įeikite, Federstonai,— tarė Fajė.— Julius džioviną pinigus, kuriuos Belami mums davė įkišęs mus į požemį. Jie yra mūsų,— pridūrė ji didžiudamasi,—ir jeigu Lesis pradės plepėti, kad Julius apvogęs jį, prašau jus pasodinti Lesį, kur yra jo vieta.

— Kiek turite pinigų, Faje? — paklausė susidomėjęs Džeimsas.

— Beveik dešimt tūkstančių. Mes neskaiciavome, bet maždaug tiek. Mes ruošiamės įsikurti kaime ir auginti vištas. Man patinka vištos. O kur Lesis?

— Išsiunčiau jį į ligoninę. Galite juo nesirūpinti. Mes apieškojome jį, ir Džeksonas rado daug pinigų.

— Mūsų nedomina Lesio pinigai,— išdidžiai tarė Fajė.— Tiesa, Juliau?

Julius palingavo galvą, vengdamas žiūrėti Džeimsui į akis:

— Niekam nepavydėti— štai mano šūkis. Jeigu tas vargšas turi pinigų, aš laimingas kartu su juo. Kur buvo pinigai?

— Neprisimenu, atrodo, kišenėje po jo kvailu žaliu drabužiu, ten, kur ir kiti...

— Kokie kiti? — nekaltai paklausė Fajė.— O ar jis turėjo daug pinigų?

— Apie du tūkstančius,— tarė Džeimsas.

Fajė nesąmoningai net sušuko nustebusi.

— Girdi, Juliau. Jis turėjo du tūkstančius kišenėje.— Susitvardžiusi ji daug ramiau pridūrė:—Aš labai džiaugiuosi, kad jam pavyko, nors toks kvailys, kaip Lesis, nemoka švaistyti pinigų. Švaistyti pinigus yra didelis menas. Jo reikia mokytis. Tikriausiai tie pinigai buvo jo žalių kelnių kairėj kišenėj? — šiurkščiai paklausė ji.

— Tikriausiai, neprisimenu, atrodo, taip,— tarė Džeimsas.

— Sakiau tau, Juliau...— pradėjo Fajė.

Julius reikšmingai sukosėjo.

— Sakiau tau, Juliau, kad tu paimtum jo revolverį ir paliktum pinigus. Matote, kaip kilniai pasielgė Julius! — tarė Fajė.

— Jūs iš tiesų ketinate auginti vištas? — paklausė Džeimsas.

Fajė linktelėjo.

— Ponas Chauetas mums padės,— tarė ji.— Išsidėmėkite, Federstonai, nors mes ir turime pinigų, kuriuos Julius sutaupė daug metų dirbdamas...

Džeimsas nusijuokė.

— Nenoriu knaisiotis smulkmenose, kaip Julius u/dirbo pinigus,— tarė jis.— Aš tikiu, kad senis jam davė pinigų, todėl nevarkite, kurdami kitokius pasiaiškinius.

Jis apkabino Faję prie Savini ir pabučiavo į skruostą.

— Jūs pernelyg gera, pernelyg tvarkinga ir pernelyg sąžininga moteris, kad būtumėt apgavikė,— tarė jis.— Ir jeigu Julius vėl išklys iš tiesaus kelio, niekada jam nedovanosiu.

Džeimsui išėjus, Fajė paklausė vyrą:

— Ar tu matei, Juliau? Man patinka toks akiplėša.

— Ir tu, matyt, jam patinki,— tarė Julius, dėdamas ant šakutės sudrėkusį ir patišusį penkiasdešimties svarų popierėlį.— Tas vyrukas per daug geras būti policininku,— pridūrė jis.

65 SKYRIUS

ŽALIOJO ŠAULIO PASLAPTIS

Rytą Džeimsas susitarė susitikti su ponu Chauetu. Džeimsas ir Chauetas šnekučiavosi vieni. Chauetas buvo atsigavęs. Iš jo gerų akių, blizgančių pro stiprius akinius, tryško buvusi jėga ir valdingumas.

— Man rodos, jums pravartu būtų išgirsti visą istoriją nuo pradžios iki pabaigos, kapitone Federstonai,— tarė jis.— Turbūt jums Valerija pasakojo... ne, geriau pradėsiu nuo pat pradžios.

— Buvo du broliai Belami — Abelis ir Maikelis. Abelis buvo vyresnis, Maikelis šešeriais metais jaunesnis. Belami tėvų gyvenimas buvo panašus į mano: iš pradžių jie buvo vargšai, todėl negalėjo suteikti Abeliui to išsilavinimo, kurį vėliau įgijo Maikelis. Abelis iš karto pradėjo neapkęsti savo brolio, ir ta neapykanta kasmet vis stiprėjo. Iš pat pradžių Abeliui į rankas plaukė pinigai. Jis pui-

kiai prasigyveno spekuliuodamas namais. Auksą jis žars-tė rankomis, bet tai jam netrukde neapkęsti brolio. Po tė-vu mirties jis kaip įmanydamas pradėjo kenkti Maikeliiui. Galbūt greitai jam tas būtų įkyrėję, bet, kaip tyčia, Mal-kelis pamilo vienintelę pasaulio moterį, kuri sugebėjo Abe-liui Belami išiebtį kažką panašaus į meilės jausmą. Tai buvo Elaina Cheld. Ji buvo iš geros šeimos. Ji nesidro-vėjo parodyti Abeliiui Belami, kad jo bjaurumas jai yra atgrasus. Belami su jam būdingu šiurkštumu Elainai ne-dovanojo, jis atvyko pas merginos tėvą ir pasiūlė jam daug pinigų, jeigu jis uždraus Elainai tekėti už Maikelio ir įkalbins merginą ištekėti už jo. Tėvas nepritarė tokiam pasiūlymui. Buvo vestuvės.

Tai buvo pirma Abelio gyvenimo nesėkmė. Jis taip gi-liai ėmė į širdį, kad daug metų paskyrė savo broliui su-žlugdyti. Kartkartėmis jis vis siūlydavo Elainai išsiskirti su vyru, radus pretekstą, ir ištekėti už jo. Elaina to nie-kada nepasakojo savo vyrui, ir vargšas Maikelis iki pat gyvenimo pabaigos nesužinojo savo nelaimių priežasties.

Elainai ir Maikeliiui gimė vaikas, ir Abelis kuriam lai-kui nustojo juos persekioti. Gimus antram vaikui, Abelis atsitiktinai sutiko Elainą Niujorke, ir primirštas jausmas vėl prabudo. Jis vėl pakartojė Elainai savo pasiūlymą. Jauna moteris atsisakė, Abeliiui davusi suprasti, kad jai jis esąs atstumiantis. Abelis prisiekė atkeršyti. Praėjus mė-nesiui, antras vaikas, mergaitė, dingo vežiojant ją po par-ką.

Abelis, apsimetęs nesavanaudžiu, pasiūlė prislėgtiems tėvams savo pagalbą — materialinę ir kitokią, ieškant din-gusio kūdikio. Slapta jis pranešė jaunai moteriai kainą, kurią jis paskyrė už kūdikio radybas. Kaina buvo ta pati: Elaina turėjo išsiskirti su vyru ir ištekėti už jo. Moteris ne-drįso pasakyti vyrui, nors slapta įtarė, kad Abelis prisi-dėjo prie kūdikio pagrobimo. Kai Maikelis ketino prašyti seklių pagalbos, Abelis, pasinaudojęs katastrofa prie Upės Vingio, nusiuntė į susidūrimo vietą žmogų, įsakęs palikti

tarp nuolaužų vaikišką batelį. Toliau jau viskas buvo lengva. Pasamdyti liudininkai įrodė, kad jie matė moterį su vaiku įlipant į vagoną. Paieška buvo nutraukta.

— Bet tai buvo ne Valerija,— nutraukė Džeimsas po-no Chaueto pasakojimą.— Tai įvyko prieš dvidešimt metų, o Valeriją jums atvežė prieš dvidešimt trejus metus.

— Buvo dvi katastrofos prie Upės Vingio,— atsakė pe-nas Chauetas.— Čia buvo Džono Belami klaida. Pirmoji avarija įvyko prieš dvidešimt trejus metus. Po trijų metų ten pat įvyko antra avarija. Vudas, arba Belami, kaip aš jį dabar vadinsiu, labai mažai žinojo. Jis girdėjo iš mo-tinos pagrobto vaiko istoriją, bet nepatikrino prie Upės Vingio avarijos datos.

— Tuojau po tos nelaimės,— tęsė ponas Chauetas,— Maikelis Belami mirė. Abelis Belami neabejojo, kad jauna našlė dabar sutiks būti jo žmona. Jis pakartojė savo pa-siūlymą, bet vėl buvo atstumtas. Belami grasino atkeršy-sias. Prisiminusi savo mažylės likimą, Elaina Belami par-davė savo turta, tekusi jai po vyro mirties, ir išvyko į Angliją. Praėjo daug metų, kol Abelis Belami aptiko jos pėdsakus. Ji vadinosi mergautine pavarde ir gana gerai gyveno netoli nuo čia, Fildforde. Jos sūnus mokėsi tech-nikos mokykloje ir ruošėsi būti inžinieriumi. Staiga Bela-mi vėl pasirodė, tik šį kartą jis nesiūlė tekėti už jo. Ap-simetęs atgailaujančiu, jis įkalbėjo jauną moterį paimti visas santaupas, idėtas į kažkokį biznį, ir investuoti jas į kitą įmonę. Taip ji prarado viską iki paskutinio cento. Ji nenusiminė. Pasiėmusi viską, kas dar buvo likę, su sū-numi ji išvyko į Londoną, apsigyveno netoli koledžo, kur sūnus mokėsi.

Belami kartą jau nuskriaudė Elainą, pagrobęs jos kū-dikį. Dabar jis nusprendė pakartoti savo išbandytą me-todą. Jauną vaikiną apsupo žmonės, rodydami jam savo gerą širdį ir palankumą. Nieko neįtardamas vaikas tų žmonių dėka pateko į turtingųjų kvartalą, į namus, ku-riuose dirbo sukčių gauja, turėjusi tikslą vilioti lengvati-

kiaus jaunuolius, turinčius pinigų. Pinigų jaunasis Belami turėjo nedaug, be to, buvo nekvailas ir išvalgus. Jis greitai suvokė, kas dedasi. Nespėjus jam patį pirmą vakarą iš ten išeiti, moteris staiga suriko, kad jai pavogę briliantinę sagę. Pašaukė policiją ir sagę rado jaunojo Belami kišenėje. Tiksliau, ji buvo išmeigta į pamušalą jo smokin-go, kuris gulėjo ant kėdės jam žaidžiant biliardą. Vaikinui teko stoti į teismą, jis buvo nuteistas šešis mėnesius kalėti ir ištremtas.

Dabar Abelis Belami lošė atviromis kortomis. Jis pranešė nelaimingai moteriai, kad pats viską suplanavęs, ir pradėjo jai toliau grasinti. Maždaug tuo metu jis nusipirko Gario pilį, kuri iškart jį sužavėjo savo didybe ir tomis galimybėmis, kurios labai tiko jo aukoms įkalinti.

Senis tęsė savo žodį ir keršijo jaunajam giminaičiui. Vienas jo parankinis supažindino senį su Krigeriu, kalėjimo prižiūrėtoju. Krigerį įtarė sandėriais su kaliniais, dėl to jis vos neteko savo vietos. Krigeris pats sumanė tą baisų dalyką, apie kurį jūs šiek tiek žinote. Abelis Belami nežinojo Anglijos įstatymų ir kalėjimo taisyklių.

Ir štai vieną gražų rytą iš kameros pasigirdo pagalbos šauksmas, ir Krigeris iš ten išbėgo svirduliuodamas. Jo galva buvo kruvina. Prisiminkite tą laišką, kapitone Federstonai, kuris pateko į jūsų rankas. Prisimenate, Krigeris rašė, kad jis tikriausiai bus sužeistas? Jis buvo sužeistas, tik jis susižeidė pats kastuvu, kuris vėliau bus rastas jaunojo Belami kameroje. Krigeris paskui prisiekė, kad Belami jį atsinešė pasikišęs po drabužiais.

Kapitone Federstonai, jūs žinote, kad kalėjimuose už mėginimą užpulti prižiūrėtoją skiriama tik viena bausmė — perimas. Tai labai baisi bausmė, nors neneigsiu, kad ji kartais daug veiksmingesnė negu kalėjimas.

Vaikinas tada gavo trisdešimt penkis rimbo kirčius, ir jų pėdsakai dar lig šiol matyti ant jo nugaros. Išėjęs iš kalėjimo, jis puolė ieškoti motinos, bet jos neberado. Ji buvo dingusi. Vaikinas, nešiojantis gėdingą kalėjimo žymę,

pakeitė savo pavardę ir pasivadino Džonu Vudu. Visą gyvenimą jis paskyrė motinos paieškai ir moksliniams tyrimams. Už kažkokį prietaisą jis gavo patentą, ir tas išradimas sukrovė jam turtus.

Visą laiką jis nesiliovė ieškojęs motinos. Prasidėjus karui, jis įstojo į armiją. Tada turėjo pasivadinti savo tikrąja pavarde, nes valdžia reikalavo gimimo liudijimo duomenų. Greitai jo pavardė atsidūrė oro žvalgyboje žuvusiųjų sąraše. Vėliau klaida buvo pastebėta ir ištaisyta karo ministerijos oficialiose suvestinėse. Keisčiausia, kad senis Belami to nežinojo.

Didėjo jaunojo Belami turtai, stiprėjo jo meilė vaikams. Jis įsteigė keletą prieglaudų Belgijoje, ir dabar, kiek man žinoma, nori plėsti savo veiklą. Žinoma, Džono Belami palikimą jis gavo pats, kaip artimiausias jo draugas karo metais. Jam padėjo ir ta aplinkybė, kad Anglijos valdžia nepatikrino Džono Belami mirties duomenų. Taigi jam pavyko visą savo palikimą paskirti sau.

Džeimsas tylėdamas laukė pasakojimo tęsinio, bet ponas Chauetas nutilo.

— Stai ir viskas,— tarė jis.

Džeimsas žvelgė į lubas ir pūtė į orą ratilus dūmų.

— Vienuolyno Giraitėje stovi mažas namelis,— tarė jis.— Jis yra maždaug už penkių mylių nuo Edlėjaus aerouosto, iš kurio žiemą ir vasarą skrenda lėktuvai į Belgiją. Ar taip?

— Atrodo, taip.

— Sužinojau,— tęsė Džeimsas, tebežiūrėdamas į lubas,— kad ponas Vudas dažnai skrisdavo tais lėktuvais.

— Galimas daiktas,— atsakė ponas Chauetas.

— Be to, mane domina dar viena aplinkybė — pono Vudo talentas šaudyti iš lanko. Galbūt, kaip jūsų atveju, tai tik sutapimas?

— Iš kur jūs tai žinote? — gyvai paklausė Chauetas.

— Seniai gavau žinią iš Belgijos, beveik tučtuojau po Koldharboro Smito mirties. Sužinojau, kad Vudas yra Lon-

done. Taip pat pavyko nustatyti, kad kažkoks ekscentrikas anglas vienas kiauras valandas šaudo iš lanko dykumos kopose netoli Vedžuno. Tas žmogus, beje, amerikietis, ne anglas, dar prieš karą šaudydavo iš lanko. Turite pripažinti, kad tai labai įdomus faktas.

Ponas Chauetas pasisuko ir atidžiai pažvelgė į Federstoną.

— Noriu jūsų paklausti, kapitone,— tarė jis.— Jūs tarnaujate policijoje ir turite vykdyti savo pareigą. Man žinoma, kad kartais policija užmerkia akis ir nemato žiauriausių nusikaltimų. Tai vadinasi „darbas visuomenės interesams“. **Manau, kad** dori žmonės pritaria tokiai policijos veiklai. Dabar sakykite, kas yra Žalio šaulys?

— Jūs rimtai klausiate?

Ponas Chauetas linktelėjo.

— Aš jums pasakysiu, kas yra Žalio šaulys,— tarė Džeimsas, vis dar vengdamas žiūrėti ponui Chauetui į akis.— Žalio šaulys — tai tas žmogus, kuris pavogė Elainą Cheld iš požemio, kuriame ją laikė senis, ir atvežė ją į „Ledi Menor“. Ten jūs ją aptikote ir rengėtės sulaikyti, bet jis papasakojo jums tiesą ir jūs padėjote jam pasislėpti.

— Bet aš nežinau, kas jis,— gyvai peitraukė pasakojimą ponas Chauetas.— Jo veidą dengė kaukė. O požeminį tunelį iš „Ledi Menor“ į pilį aš aptikau daug vėliau, be to, visai atsitiktinai. Aš kartą net buvau į pilį patekęs, ir Julius pamatė mane.

— Belami irgi atsitiktinai rado tunelį, nuėjęs į sandėlį pieno. Man šiandien pasakė Lesis,— paaiškino Džeimsas.— Jis taip pat pasakė, kad Belami rado nosinę, kurią Valerija pametė apžiūradama „Ledi Menor“, o ją pakėlė Žalio šaulys. Balsas, kurį Valerija girdėjo naktį, buvo verkiančios Elainos Cheld. Ją tada aplinkiniais keliais nuvežė į namelių giraitėje. Žalio šaulys — tai tas pats žmogus, kurio veltį jūs radote tą naktį, kai buvo nužudytas Koldharboras Smitas. Jis gyveno „Karltonė“ netoli Spaiko

ir girdėjo Krigerio balsą, kurį tučtuojau pažino. Jis tada girdėjo, kad Krigeris žadėjo Spaikui pasiūlyti gerą temą laikraščiui, ir nusprendė, kad bus kalbama apie jį ir pėrimą. Jis nusprendė nužudyti Krigerį, bijodamas, kad jo naktiniams vizitams į pilį gali būti galas, ir jis nebegalės tęsti paieškos.

Žalio šaulys — tai tas žmogus, kuris matė, kaip Valerija perlipo į pilies parką. Tada jis, nusižengęs savo įpročiams, sekė paskui ją ir išgelbėjo ją nuo šunų. Pasakysiu dar daugiau,— lėtai tarė Federstonas, apgalvodamas kiekvieną žodį.— Jis buvo vienas iš pirmųjų, sutikęs Valeriją jai išėjus iš pilies. Jis gi pavogė ponios Cheld dienoraštį, kuris atskleidė jos paslaptį.

— Ko jūs dabar griebsitės? — paklausė ponas Chauetas.— Viešai paskelbsite jo pavardę?

— Ne, tai negins visuomenės interesų, jei aš pasakysiu savo būsimojo svainio pavardę,— tarė Džeimsas,— net jeigu jis žudikas,— šis žodis buvo pasakytas aiškiai,— net jeigu jis budelis,— pridūrė Džeimsas.

Senis ištiesė jam ranką.

— Arba aš jūsų visai nepažįstu, Džeimsai Federstonai,— tarė jis,— arba aš dedu galvą, kad jūs mesite tarnybą policijoje. Girdėjau, kad jūs turtingas. Savo ruožtu, aš noriu pasiūlyti jums gerą darbą savo įmonėje.

— Aš norėčiau būti jūsų žentas,— tarė Džeimsas.

Senio veidu šmestelėjo šešėlis.

— Galbūt net ir šitas jūsų noras išsipildys,— tarė jis.— Tai priklauso nuo Elainos Belami atsakymo, kai ji sustiprės taip, kad galės galvoti apie dukters vestuves.

TURINYS

<i>PUIKI TEMA</i>	3
<i>BEBAIMIS ŽMOGUS</i>	s
<i>BELGAS DŽONAS VUDAS</i>11
<i>ŽALIOJI STRĖLĖ</i>17
<i>ABELIS BELAMI IR JO SEKRETORIUS</i>	21
<i>DYKADUONIS FEDERSTONAS</i>	25
<i>VYRIAUSIOSIOS POLICIJOS ŽMOGUS</i>	29
<i>F AJE SUTINKA SENĄ DRAUGUŽĮ</i>	32
<i>ŽALIASIS ŠAULYS</i>	36
<i>NOSINE</i>	40
<i>SENIO BELAMI ĮPROČIAI</i>	43
<i>SKAUDANTI VALERIJOS KOJA</i>	46
<i>VAIKŲ ŽUDIKAS</i>	50
<i>GARIO SŪNYS</i>	54
<i>SĄSKAITA UZ DUJAS</i>	57
<i>SŪNYS GIRDI TRIUKŠMĄ</i>	63
<i>„LEDI MENOR“</i>	65
<i>FAJĖS BROLIS</i>	69
<i>JULIAUS ŽMONA</i>	72
<i>ĮSPĖJIMAS</i>	75
<i>NAUJIEJI SŪNYS</i>	77
<i>PAVARDĖ LAIKRAŠTYJE</i>	80
<i>SPAIKO VIZITAS</i>	85
<i>DIDYSIS NUOTYKIS</i>	88
<i>KOLDIARBORAS' SMITAS</i>	94
<i>GAUDYNĖS</i>	9d
<i>SĄSAGA</i>	99
<i>VALERIJA PILYJE</i>	103
<i>PASAKOJIMAS</i>	106
<i>NAUJASIS LIOKAJUS PRIEŠINASI</i>	111
<i>DŽEIMSAS AIŠKINASI</i>	115
<i>DŽONO VUDO PASAKOJIMAS</i>	118
<i>ŽMOGUS, KURIS PASIRODĖ</i>	122
<i>PILKOJI MOTERIS</i>	126
<i>ŠAULYS</i>	130
<i>ABEJONĖS</i>	135
<i>FAJEI KLEITON SIŪLO NAUDINGĄ SANDĖRĮ</i>	138
<i>TUŠČIAS POŽEMIS</i>	143
<i>F AJE IŠDUODA SAVO PRINCIPUS</i>	147
<i>ANTPUOLIS</i>	151
<i>KAIP VALERIJA CHAUET PATEKO Į „AUKSINIŲ RYTĄ“</i>	155
<i>F AJE SULAUKIA ZINIOS</i>	160
<i>JULIUS VEIKIA</i>	165
<i>LESIO APKLAUSA</i>	169
<i>DINGO S AVINI</i>	172
<i>ŽALIOJI STRĖLĖ</i>	174
<i>ŽMOGUS VALTYJE</i>	175
<i>PASIŪLYMAS IR ATSISAKYMAS</i>	180
<i>RADINYS VALTYJE</i>	185

<i>VALERUOS PASAKOJIMAS</i>	188
<i>BELDIMAS NAKTĮ</i>	193
<i>SPĄSTAI</i>	197
<i>SVEČIAS IŠ BELGIJOS</i>	202
<i>VALERIJA SUSIPAŽIŠTA SU VUDU</i>	205
<i>SKYLĖ SIENOJE</i>	209
<i>GINKLAI</i>	212
<i>ĮKLIUVO</i>	218
<i>APGULTIS</i>	223
<i>„LEDI MENOR“ PASIRODO ŽALIASIS ŠAULYS</i>	229
<i>ŽMOGUS IŠ VIENUOLYNO GIRAITĖS</i>	236
<i>POTVYNIS</i>	241
<i>PASKUTINIS ŽALIOJO ŠAULIO VIZITAS</i>	243
<i>PO VANDENIU</i>	246
<i>JULIUS DŽIOVINA PINIGUS</i>	250
<i>ŽALIOJO ŠAULIO PASLAPTIS</i>	253

EDGARAS VOLESAS
 ŽALIASIS ŠAULYS
 ROMANAS
 VIRŠELIS Juozo Kvielinško
 SL 888. 1994 09 14. 16,3 LEIDYB. APSK. 1. TIR. 7000 EGZ.
 UŽSAK. NR. 708. „VAIGOS“ LEIDYKLA, K. ŠKIRPOS 15–17,
 3043 KAUNAS.
 „POLIGRAFINIŲ PASLAUGŲ ĮMONĖ“, A. STRAŽDELIO 1.
 2600 VILNIUS
 SUTARTINĖ KAINA

Volesas E.
-83 Žaliasis šaulys: Romanas.— K.: Vaiga,
1994.— 259 p.

ISBN 9986-432-24-3

PAGRINDINIS ROMANO VEIKĖJAS — MILJONIERIUS, NESĄŽININGAI SUSIKROVĖS TURTUS, NUSIPIRKĖS GARSĄ ANGLŲ RITERIŲ PILI, JIS KALINA IR PERSEKIOJA ŽMONES, NEPANORSIUS JO PRIPAŽINTI IR JAM NUSILENKTI. ŽALIASIS ŠAULYS — JO AUKA, KERŠIJANTI JAM UŽ SKRIAUDAS.

(DOMI ROMANO INTRIGA, MEILĖ IR NUOTYKIAI PATRAUKS SKAITYTOJĄ.

UDK 820-3